ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ

ΜΗΝ ΑΠΕΛΠΙΖΕΣΤΕ!
ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΠΟΥ ΟΛΟΙ ΠΕΡΙΜΕΝΑΤΕ!

(Αν δεν είναι αυτό, ίσως να είναι το επόμενο ή το μεθεπόμενο... Πάντως μην απελπίζεστε!)

Ο Χ. Φ. ΛΑΒΚΡΑΦΤ μας αφήνει την ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΠΗΜΠΟΝΤΥ.
(Ποιός τη θέλει;)

Ο ΦΡΑΝΚ ΜΠΕΛΚΝΑΠ ΛΟΝΓΚ μας παρακαλεί να ταΐσουμε τα ΣΚΥΛΙΑ ΤΟΥ ΤΙΝΤΑΛΟΣ.
(Ο ίδιος λείπει σε διακοπές)

Ο ΚΛΑΡΚ ΑΣΤΟΝ ΣΜΙΘ μας συστήνει στον ΟΥΜΠΟ-ΣΑΘΛΑ.
(Δεν χαιρόμαστε καθόλου)

Ο ΧΕΝΡΥ Σ. ΟΥΑΪΤΧΕΝΤ μας στέλνει ένα φιλί με τα ΧΕΙΛΗ του.
(Να το πάρει πίσω)

Ο Φ. ΜΑΡΙΟΝ ΚΡΩΦΟΡΝΤ έχει αϋπνίες μ' ένα ΚΡΑΝΙΟ ΠΟΥ ΟΥΡΛΙΑΖΕΙ.
(Δικό του πρόβλημα)

Η ΠΑΜΕΛΑ ΣΑΡΤΖΕΝΤ έχει μπελάδες με το ΠΑΛΙΟ ΣΚΟΤΑΔΙ.
(Ας πάρει καινούριο)

Ο ΟΛΙΒΕΡ ΛΑ ΦΑΡΤΖ μας συνιστά για διακοπές τη ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΗ ΓΗ.
(Να πάει ο εκδότης)

Ο ΑΝΤΟΜΠΗ ΤΖΕΗΜΣ μας καθοδηγεί στο ΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΜΙΚΤΛΑΝΤΕΚΟΥΤΛΙ.
(Εκεί να πάει ο μεταφραστής, λέει ο εκδότης)

Δρχ. 400

16

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ

Εισαγωγή ... μετάφραση ... σχόλια: ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΩΡΟΡΑ: βιβλία τσέπης
Σειρά Επιστημονικής Φαντασίας

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ

16

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ

Εισαγωγή - Μετάφραση - Σχόλια: ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΩΡΟΡΑ: βιβλία τσέπης
Σειρά Επιστημονικής Φαντασίας

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟ 16ο

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ:

ΒΙΒΛΙΟ 1ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΠΑΡΑΞΕΝΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ
ΒΙΒΛΙΟ 2ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΕΞΩΓΗΙΝΟΥΣ
ΒΙΒΛΙΟ 3ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟΧΡΟΝΟ
ΒΙΒΛΙΟ 4ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΚΟΣΜΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ
ΒΙΒΛΙΟ 5ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΠΛΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΛΛΟ
ΒΙΒΛΙΟ 6ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΔΙΑΣΤΗΜΙΚΟΥ ΤΡΟΜΟΥ
ΒΙΒΛΙΟ 7ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΑΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ
ΒΙΒΛΙΟ 8ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΕΣ
ΒΙΒΛΙΟ 9ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΟΝΕΙΡΙΚΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ
ΒΙΒΛΙΟ 10ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΕΦΙΑΛΤΙΚΟΥΣ ΚΟΣΜΟΥΣ
ΒΙΒΛΙΟ 11ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ ΜΕ ΓΕΛΙΟ
ΒΙΒΛΙΟ 12ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΗΡΩΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟ 13ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΑΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗΣ
ΒΙΒΛΙΟ 14ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕ ΤΕΡΑΤΑ
ΒΙΒΛΙΟ 15ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΕΧΘΡΙΚΟΥΣ ΠΛΑΝΗΤΕΣ
ΒΙΒΛΙΟ 16ο: ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ
ΔΙΕΘΝΕΣ ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ
«ΚΑΡΕΛ»
ΑΠΟ ΤΗΝ WORLD SCIENCE FICTION ASSOCIATION

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΩΡΟΡΑ
Σειρά Επιστημονική Φαντασία

Εκδόσεις ΩΡΟΡΑ, Ν.Ράπτης-Θ. Ιγνατίου Ο.Ε.,
Μαυρομιχάλη 11, Αθήνα, Τ.Κ. 106 79,
Τηλ. 36.01.395, 36.35.025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος 7

Χένρι Σ. Ουάιτχεντ:
Τα Χείλη 13

Πάμελα Σάρτζεντ:
Το Παλιό Σκοτάδι 37

Όλιβερ Λα Φαρτζ:
Στοιχειωμένη Γη 27

Αντόμπη Τζέημς:
Ο Δρόμος του Μικτλαντεκούτλι 75

Χ.Φ. Λάβκραφτ-Όωγκαστ Ντέρλεθ:
Η Κληρονομιά των Πήμποντυ 101

Φ. Μάριον Κρώφορντ:
Το Κρανίο που Ουρλιάζει 141

Φρανκ Μπέλκναπ Λονγκ:
Τα Σκυλιά του Τίνταλος 191

Κλαρκ Άστον Σμιθ:
Ούμπο-Σάθλα 217

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Δες σύμπτωση! Ό,τι άρχιζα να γράφω έναν πρόλογο σε βιβλίο με ιστορίες τρόμου, σας πέτυχα πάνω που αρχίσατε να διαβάζετε ένα βιβλίο με τέτοιες ιστορίες!

Αλλά μια και σας πέτυχα μόνο, ευκαιρία να τα πούμε λίγο οι δυο μας, έτσι μεταξύ μας, εσείς κι εγώ. Με την κουβέντα, εγώ θα γλιτώσω το γράψιμο του προλόγου κι εσείς το διάβασμά του.

Μπορείτε να μιλήσετε ελεύθερα και να βγάλετε την οποιαδήποτε μάσκα φοράτε όταν είστε μαζί με τους άλλους. Δεν έχει νόημα. Δε μας ακούει κανείς. (Εκτός κι αν έχετε την εκνευριστική συνήθεια να διαβάζετε μεγαλόφωνα). Μπορεί αυτά τα λόγια να δημοσιεύονται σε χιλιάδες αντίτυπα του βιβλίου και να τα διαβάζουν χιλιάδες διαφορετικοί άνθρωποι, αλλά δεν υπάρχει άλλος μέσα στο κεφάλι σας για ν' ακούσει τούτη τη στιχομυθία (εκτός κι αν έχετε διχασμό της προσωπικότητας).

Και απο μια ουσιαστικότερη σκοπιά, πάντοτε εκείνος που σας μιλάει σ' ένα βιβλίο είναι μια άλλη όψη του εαυτού σας στον οποίο απλώς ο συγγραφέας δίνει φωνή. Και αυτή είναι η δουλειά του: να δίνει φωνή σε μια άλλη, ως τότε βουβή, όψη του αναγνώστη και όχι του δικού του εαυτού. Μονάχα τότε ο συγγραφέας σάς μιλά αληθινά, μονάχα τότε πετυχαίνει, διαφορετι-

κά είναι ένα απλός γραφιάς που μονολογεί σε κενή αίθουσα.

Και —αν το σκεφτείτε πιο βαθιά— θα δείτε ότι εγώ ούτε καν συμμετέχω σ' αυτή τη συζήτηση. Απλώς γράφω, κρατώντας τα πρακτικά.

Και τώρα που είπα τα στοιχειώδη βαθυστόχαστα που απαιτεί το επάγγελμα, ας προχωρήσουμε σε μερικά πιο σοβαρά πράγματα.

Λοιπόν, εντελώς μεταξύ μας, έχετε προσέξει πόσο κωμικά και αστεία μπορεί να φαίνονται στο φως της μέρας όλα εκείνα τα φοβερά πλάσματα που κυκλοφορούν στις σελίδες των ιστοριών τρόμου;

«Της νύχτας τα καμώματα τα βλέπει η μέρα και γελά»...

Έτσι λέτε;

Μμμ... σωστά, από μια άποψη έχετε δίκιο, αλλά — **πώς** γελά αυτή η περιβόητη μέρα; (Και ποιος της είπε ότι η γνώμη της είναι πιο σεβαστή από εκείνη της νύχτας;) Τι είδους γέλιο είναι; Είναι το γέλιο του αληθινά γενναίου ή το χάχανο του ψευτοπαλικαρά; Μήπως είναι σαν τις κοροϊδευτικές ειρωνείες που πετά κανείς σ' έναν μποξέρ όταν τον βλέπει ν' αγωνίζεται στη συσκευή της τηλεόρασης; Αλλά δε γελά κανείς μπροστά στον ίδιο τον μποξέρ. Γιατί ποιος θα ήθελε να μείνει φαφούτης; (Ο οδοντογιατρός; Ναι, σύμφωνοι, αλλά αυτό είναι ειδική περίπτωση.)

Το ερώτημα εδώ είναι:

Αν αυτός που γελά με κάτι τη μέρα, πίστευε στ' αλήθεια ότι έχει να κάνει με κάτι γελοίο, γιατί δε γελά και τη νύχτα;

Κοιτάξτε... είστε σίγουροι ότι δεν υπάρχουν κροκόδειλοι στα μέρη μας, έτσι; Συνεπώς δεν τους φοβάστε είτε είναι μέρα είτε είναι νύχτα. Φοβηθήκατε ποτέ μη σας ορμήσει κροκόδειλος σε κανένα σκοτεινό δρό-

μο; Όχι, βέβαια. Γιατί πραγματικά δεν πιστεύετε ότι θα ήταν δυνατό να συμβεί κάτι τέτοιο. Συνεπώς, είτε μέρα είτε νύχτα, φοβάται κανείς μονάχα ό,τι πιστεύει σαν αληθινό ή έστω σαν ενδεχόμενα αληθινό. Η γνήσια απιστία δεν ξέρει από νύχτα ή μέρα.

Τότε τι νόημα έχει το γέλιο της μέρας για τους φόβους της νύχτας;

Τελικά, μήπως το πράγμα έχει και μια άλλη όψη; Μήπως σε τελευταία ανάλυση είναι μάλλον η νύχτα που βλέπει τα καμώματα της μέρας και γελά;

Για σκεφτείτε το. Σκεφτείτε το, γιατί το γέλιο της νύχτας είναι πολύ χαιρέκακο. Σχεδόν σαν το δικό μου.

Α, όχι, δεν προσπαθώ να σας τρομάξω, ούτε κάνω υπαινιγμούς για τα διηγήματα αυτής της ανθολογίας. Προσωπικά έχω κάθε καλή διάθεση να σας κάνω να κιτρινίσετε από τρόμο και να πρασινίσετε από φρίκη, αλλά οι καλές προθέσεις δεν αρκούν. Καμιά ιστορία τρόμου δεν τρομάζει πραγματικά —το πολύ να διασκεδάζει— εκτός και αν τα όσα φανταστικά περιέχει αντικατοπτρίζουν κατά κάποιο τρόπο κάποια δική σας αληθινή εμπειρία. Και μάλιστα, όχι τόσο εμπειρίες που έχουν μείνει στη συνείδηση, όσο εμπειρίες που έχουν θαφτεί στο υποσυνείδητο. Μια ιστορία τρόμου μπορεί να μας τρομάξει μονάχα όταν τσιγκλά κάποιους κοιμισμένους αληθινούς φόβους μέσα μας. Αυτό είναι ήδη από μόνο του αποκαλυπτικά ενδεικτικό.

Μήπως αυτό το «δεν τα πιστεύω αλλά μ' αρέσουν», είναι σαν το νευρικό χάχανο της μέρας; Όχι το γέλιο της αληθινής απιστίας, αλλά το γελάκι της ανακούφισης;

Γιατί σας τα λέω όλα αυτά;

Κατά πρώτο, δε σας τα λέω εγώ. Αν σας τα 'λεγα

εγώ, μπορεί να τα διαβάζατε αλλά δε θα σας μιλούσαν. Αν όμως συμβαίνει να σας μιλούν, τότε δεν τα λέω εγώ αλλ' απλώς χρησιμοποιώ την πείρα μου στο γράψιμο για να δώσω φωνή στις δικές σας σκέψεις. Αυτό που σας δείχνω δεν είναι το πορτραίτο μου — σκασίλα σας!— αλλά ένας καθρέφτης.

Κατά δεύτερο, γιατί εκείνος που γελά τη μέρα με τους τρόμους της νύχτας, είναι στην ουσία ο δειλός που σαρκάζει τον άλλο του εαυτό, εκείνον που είχε το θάρρος να φοβηθεί το σκοτάδι. Και — ναι— χρειάζεται θάρρος για να είναι κανείς συνειδητά δειλός.

Αλλά υπάρχει κι ένας τρίτος, σπουδαιότερος λόγος. Γελώντας τη μέρα με τα «καμώματα» της νύχτας, δεν είναι μονάχα ένδειξη δειλίας, δεν είναι μονάχα απόδειξη ότι κατά βάθος πιστεύετε σ' αυτά που τάχα απορρίπτετε με το γέλιο —υπάρχει και κάτι άλλο: Το γεγονός ότι έτσι χάνετε κάτι!

Βλέπετε... οι Πύλες της Νύχτας φρουρούνται και είναι οι φρουροί της εκείνοι που σε τρομάζουν. Αλλά οι φρουροί που σε τρομάζουν στα κείμενα, είναι απλά σκιάχτρα. Οι αληθινοί φρουροί δε βρίσκονται στα κείμενα αλλά στην πραγματική νύχτα.

Τώρα — ρωτάτε τι εννοώ με **αυτό**;

Εγώ δεν εννοώ τίποτα· εσείς μονολογείτε, αλλά ας απαντήσω για λογαριασμό σας.

Μα δεν είναι σαφές; Πού βάζουν σκιάχτρα σε πρώτη γραμμή και αληθινούς φρουρούς σε δεύτερη;

Μονάχα εκεί όπου υπάρχει κάτι πολύτιμο πιο πέρα από τα σκιάχτρα και τους φρουρούς.

Το κάθε νόμισμα έχει δυο όψεις. Ναι, η μια είναι ότι «της νύχτας τα καμώματα τα βλέπει ή μέρα και γελά». Αλλά, από την άλλη όψη, είναι της μέρας τα καμώματα που βλέπει η νύχτα και γελά. Και μάλιστα χαιρέκακα.

Όπως ακριβώς γελούσε και η Σφίγγα πίσω από την πλάτη του Οιδίποδα, όταν απομακρυνόταν καμαρωτός με την εντύπωση ότι είχε λύσει το αίνιγμα.

Και μετά αναρωτιόταν γιατί έπαθε αυτά που έπαθε!

Γιώργος Μπαλάνος

ΤΑ ΧΕΙΛΗ

του Χένρυ Σ. Ουάιτχεντ

Τι θα λέγατε για μια ιστορία μαγείας βουντού γραμμένη από έναν παπά και καλό φίλο του Λάβκραφτ;

Ό,τι και να πείτε, γεγονός είναι ότι ο αιδεσιμότατος Χένρυ Σ. Ουάιτχεντ έχει γράψει μερικά από τα καλύτερα διηγήματα που υπάρχουν με κεντρικό άξονα τη μαγεία βουντού, έχοντας προσωπική αντίληψη και πείρα του θέματος. Αυτό γιατί έζησε στα μέρη που περιγράφει —στις λεγόμενες Δυτικές Ινδίες— και ήταν φανατικός συλλέκτης των αλλόκοτων θρύλων και παραδόσεων της περιοχής.

Όταν ακούει κανείς τη λέξη «βουντού», ο νους του πάει αυτόματα στους «ζόμπι», όμως τούτη η ιστορία δεν αφορά ζόμπι αλλά κάτι πολύ πιο πρωτότυπο.

Ειλικρινά —μα τον Νταμπάλλα-βέντο!

Γ.Μ.

Το δουλεμπορικό *Σωλ Τάβερνερ*, με κυβερνήτη τον Λιουκ Μάρτιν και με πόρτο αναχώρησης την Καρταχένα, έφτασε και αγκυροβόλησε στο λιμάνι του Σαιντ Τόμας, την πρωτεύουσα και μεγαλύτερη πόλη των Δανικών Δυτικών Ινδιών. Μια μπαρκομπέστια της Μαρτινίκας, που ήταν αραγμένη δίπλα του προς τη μεριά που τη φυσούσε ο άνεμος, την πήρε η μπόχα και έστειλε αμέσως στην ακτή μια πλήρως επανδρωμένη λέμβο για να βρουν το λιμενάρχη και να του ζητήσουν την άδεια ν' αλλάξουν αγκυροβόλι. Η βάρκα που έβγαζε τον Λιουκ Μάρτιν βρισκόταν μονάχα λίγα μέτρα πίσω από τη γαλλική και ο Μάρτιν φώναξε στον αξιωματικό της που ήδη έβγαινε στη στεριά.

«Πες στον Λόλλικ ότι μετά χαράς θ' αλλάξω αγκυροβόλι μαζί του! Τι φορτίο έχετε —μπράντυ; Ευχαρίστως θα σας ξαλαφρώσω κατά έξι κάσες».

Ο ύπαρχος της μπαρκομπέστια, ένας μουλάτος* από τις γαλλικές κτήσεις, κούνησε καταφατικά το κεφάλι κι έγραψε την παραγγελία σ' ένα πέτσινο καρνέ δίχως να σταματήσει καθόλου. Δεν ήταν διόλου ευχάριστο να είσαι αραγμένος σ' ένα σχεδόν κλειστό λιμάνι, ακριβώς σε μεριά που σε χτυπούσε ο άνεμος που

---

* Μιγάδας, ειδικά από ένα μαύρο και ένα λευκό γονέα.
Γ.Μ.

έφτανε από το δουλεμπορικό. Και δεν υπήρχε καιρό
για χάσιμο παρά την εξευμενιστική παραγγελία το
μπράντυ.

«Πολύ καλά, καπετάνιε», αποκρίθηκε ψυχρά ο ύ
παρχος.

Ο Μάρτιν βγήκε στη στεριά τη στιγμή που ο ύπαρ
χος του μαρτινικέζικου καραβιού έστριβε τη γωνιά
του κάβου αριστερά και χανόταν από τα μάτια το
προς την κατεύθυνση του λιμεναρχείου. Ο Μάρτιν έ
ριξε μια φαρμακερή ματιά προς το μέρος του, μουρ
μουρίζοντας μέσα από τα δόντια του.

«Μας κάνεις και τον καμπόσο, έτσι; Μιλάς εγγλέζι
κα —τη γλώσσα των νησιών και σκέφτεσαι γαλλικά
και μας κάνεις τον καμπόσο! Κι ο παππούς σου έφτα
σε εδώ μάλλον με δουλεμπορικό! Και μας κάνεις το
καμπόσο!».

Φτάνοντας στη γωνιά που είχε χαθεί ο ύπαρχος
ο Μάρτιν έριξε μια τελευταία ματιά προς το μέρος του
και μετά έστριψε δεξιά, παίρνοντας μια μικρή ανηφο
ριά. Η δουλειά που τον έφερνε στη στεριά απαιτούσε
να πάει στο φρούριο. Εκείνη τη νύχτα σκόπευε ν' απο
βιβάσει το εμπόρευμά του στην ακτή ή, τουλάχιστον,
ένα μέρος από δαύτο. Τούτη η αποικία είχε μεγάλη
έλλειψη σκλάβων για τους αγρούς. Με τη βοήθεια
στρατιωτών από τη Μαρτινίκα, Γάλλων της φρουράς
και Σπανιόλων από το γειτονικό Πόρτο Ρίκο, μόλις
πρόσφατα είχαν καταπνίξει μια αιματηρή εξέγερση
στο μικρότερο νησί του Σαιντ Γιαν. Πολλοί από τους
σκλάβους είχαν σκοτωθεί στις από κοινού οργανωμέ-
νες σφαγές αντεκδίκησης του 1833.

Έτσι ο Λιουκ Μάρτιν πήρε δίχως καμιά δυσκολία
την άδεια ν' αποβιβάσει το φορτίο του. Σαν δραστή-
ριος Γιάνκης που ήταν, δεν άφηνε να φυτρώσει χορ-
τάρι κάτω από τα πόδια του και στις δυο το απόγευμα

η βάρδια άνοιξε τις μπουκαπόρτες στ' αμπάρια και το
κατάστρωμα του *Σωλ Τάβερνερ* άρχισε να γεμίζει με
αλυσοδεμένους σκλάβους για την τελετή του πλυσί-
ματος.

Στριμωγμένοι σε μια μάζα, ανοιγοκλείνοντας τα
μάτια μισοστραβωμένοι από τον εκτυφλωτικό ήλιο
του ιουλιάτικου απομεσήμερου κάτω από τον 18ο πα-
ράλληλο, βόρειο πλάτος, το τσούρμο των μαύρων σα-
πουνίστηκε με χούφτες από κατακάθια μαλακού σα-
πουνιού στους κάδους και μετά ξεπλύθηκε με άλλα
μπουγέλα νερού. Βάρκες γεμάτες νέγρους τριγύρι-
ζαν το πλοίο για να χαζέψουν το πλύσιμο, αλλ' αυτές
φρόντιζε να τις κρατά σε απόσταση ο τρίτος αξιωματι-
κός, που του είχαν αναθέσει ακριβώς αυτή τη δου-
λειά.

Στις τρεις και μισή το πλύσιμο είχε τελειώσει και
πριν δύσει ο ήλιος μια σειρά από μαούνες, που την
κάθε μια φρουρούσαν δυο δανοί χωροφύλακες με
μουσκέτα και λόγχες, είχαν πλευρίσει για να φορτώ-
σουν τους εκατόν δεκαεφτά μαύρους που ήταν να πα-
ραδοθούν εκεί. Οι περισσότεροι από δαύτους θα
στέλνονταν να συμπληρώσουν τους εργάτες στις φυ-
τείες του Σαιντ Γιαν, από την άλλη πλευρά της νήσου
Σαιντ Τόμας.

Η διαδικασία της αποβίβασης άρχισε λίγο μετά το
σούρουπο, κάτω από το φως των φανών. Χρειαζόταν
μεγάλη προσοχή απ' όλους τους ενδιαφερόμενους
για να μην το σκάσει κανείς βουτώντας στη θάλασσα.
Στη στεριά, ένας υπάλληλος καταμετρητής τσεκάριζε
τους μαύρους που έβγαιναν από τις μαούνες. Οι τε-
λευταίες, όταν γέμιζαν, αναχωρούσαν για την αποβά-
θρα με κωπηλάτες άλλους σκλάβους, που δούλευαν
σκυμμένοι πάνω στα έξι μεγάλα κουπιά που είχε το
καθένα από τα βαριά, κουτσομούρικα πλεούμενα.

Ανάμεσα στα στριμωγμένα μαύρα κορμιά της τε
λευταίας φουρνιάς υπήρχε και μια γυναίκα, πολύ ψη
λή κι αδύνατη, μ' ένα μωρό στα στήθη, μαύρο σαν κάρ
βουνο. Στεκόταν κάπως απόμακρα από τους άλλους
δίπλα στη χαμηλή κουπαστή της μπροστινής κουβέρ
τας του *Σωλ Τάβερνερ*, σιγοτραγουδώντας κάποι
νανούρισμα στο μωρό της. Ο Λιουκ Μάρτιν τη ζύγωσ
από πίσω, ανυπόμονος να τελειώνει με το ξεφόρτω
μα, και τη χτύπησε στα αδύνατα πόδια της με το βούρ
δουλα από πετσί ρινόκερου που κρατούσε. Η γυναίκ
δεν έκανε καμιά γκριμάτσα πόνου. Αντίθετα, γύρισ
το κεφάλι και κάτι μουρμούρισε με σιγανή φωνή, στ
διάλεκτο Έμποε. Ο Μάρτιν την έσπρωξε βάναυσ
προς το σωρό των άλλων μαύρων, βλαστημώντας δ
νατά ενώ τη χτυπούσε για δεύτερη φορά στ' αδύνατ
σαν καλάμια πόδια της.

Η γυναίκα γύρισε, πολύ ήρεμα και ατάραχα, και
γειρε το κεφάλι της προς τον ώμο του Μάρτιν σαν ν
ήθελε κάτι να του ψιθυρίσει στο αυτί. Η κίνηση ήτ
τόσο ντελικάτη που έμοιαζε με χάδι, αλλά η βρισ
του Μάρτιν πνίγηκε πριν προλάβει να βγει από το λ
ρύγγι του. Ύστερα, ενώ η γυναίκα σήκωνε το κεφά
της, ένα ουρλιαχτό πόνου ξέφυγε από τα χείλη το
Ο βούρδουλας έπεσε από τα δάχτυλά του και κροτά
σε στα σανίδια, ενώ το χέρι που τον κρατούσε τιν
χτηκε προς τον ώμο του.

Στο μεταξύ η γυναίκα, κρατώντας επιδέξια το μ
ρό της, είχε χωθεί ανάμεσα στους υπόλοιπους στρ
μωγμένους μαύρους. Καμιά δεκαριά ή και παραπάν
βρέθηκαν ξαφνικά ανάμεσα σ' αυτή και τον Μάρτι
που χοροπηδούσε έξαλλος, ενώ από το στόμα του έ
χυνόταν ένας ασταμάτητος χείμαρρος από χυδαί
βλαστήμιες. Ύστερα, δίχως να πάψει να βρίζει, όρμ
σε βιαστικά προς την καμπίνα του για να βρει κανέ

αντισηπτικό. Κάθε σκέψη εκδίκησης είχε ξεχαστεί στο δεισιδαίμονα τρόμο του για το τι μπορεί να πάθαινε αν δε φρόντιζε αμέσως τη φρικαλέα πληγή κάτω από το αριστερό του αυτί. Ήταν εκεί όπου η μαύρη γυναίκα είχε καρφώσει τα δυνατά άσπρα και λαμπερά δόντια της, στο μεγάλο μυώνα ανάμεσα στον ώμο και το σαγόνι.

Όταν ο Μάρτιν ξαναβγήκε δέκα λεπτά αργότερα, η πληγή ήταν ξεπλυμένη με διάλυση υπερμαγκανικού καλίου και μπανταρισμένη πρόχειρα μ' ένα πανί. Στο διάστημα αυτό η τελευταία μαούνα, σπρωγμένη από τα έξι μακριά της κουπιά βρισκόταν κιόλας στα μισά του δρόμου προς την ακτή. Εξάλλου, στο κατάστρωμα τον περίμενε ο υπάλληλος της κυβέρνησης που είχε έρθει από το φρούριο, με ένα πουγκί νομίσματα και δυο χωροφύλακες να τον φυλάνε. Ο Μάρτιν συνόδεψε τον υπάλληλο ως την καμπίνα του. Εκεί, με τους δυο χωροφύλακες να στέκονται έξω από την πόρτα, λογάριαζαν, πρόσθεταν και μετρούσαν για καμιά ώρα, με δυο ποτήρια και μια μπουκάλα ρούμι ανάμεσά τους.

Στις εννιά το βράδυ, κάτω από ένα λαμπερό φεγγάρι και εκμεταλλευόμενο τον ευνοϊκό άνεμο, το *Σωλ Τάβερνερ* αρμένιζε κιόλας προς την έξοδο του λιμανιού, με προορισμό του το Νόρφοκ της Βιρτζίνια. Από κει, άδειο πια, θ' ανηφόριζε την ακτή προς τη βάση του στη Βοστώνη της Μασσαχουσέττης.

Η έξοδος του πλοίου, ακόμη κι από ένα εύκολο και ασφαλές πόρτο σαν του Σαιντ Τόμας, απαιτούσε κάποια δουλειά και ήταν ήδη μεσάνυχτα πριν ο καπετάνιος Μάρτιν, βλέποντας στ' αριστερά το φάρο της Κουλέμπρα, μπορέσει να γυρίσει στην καμπίνα του. Η πληγή ψηλά στον ώμο του δεν είχε πάψει να τον πονά και έστειλε να φωνάξουν τον Μάθιου Πάουντ,

τον ύπαρχο, για να την πλύνει κι άλλο με υπερμαγκ
νικό και να τη επιδέσει σωστά. Ήταν, βλέπεις, σε άβ
λο σημείο —πανάθεμά το, εκείνο το μαύρο παλιοθ
λυκο!— για να μπορεί να τα καταφέρει μόνος του
Όταν έφτασε ο ύπαρχος, ο Μάρτιν έβγαλε το πο
κάμισό του και αφαίρεσε το πανί με το οποίο είχε δ
σει πρόχειρα το τραύμα. Το πανί ήταν κιόλας ξυλ
σμένο από το πηγμένο αίμα της φοβερής πληγής. Σ
θέα της ο Πάουντ έγινε κάτασπρος σαν πανί και κ
μουρμούρισε μέσα από τα δόντια του.

Στον Μάρτιν δεν άρεσε διόλου ούτε το ύφος τ
υπάρχου του ούτε εκείνο το ξαφνικό χλώμιασμα σ
θέα της λαβωματιάς του. Έτσι αρνήθηκε τη βοήθε
του και προτίμησε να φροντίσει μόνος του την πληγ

Εκείνη τη νύχτα δεν κοιμήθηκε σχεδόν καθόλο
αλλά ως ένα σημείο αυτό οφειλόταν στο γεγονός ό
σκεφτόταν την καλή δουλειά που είχε κάνει με το
Δανούς, οι οποίοι είχαν έλλειψη εργατικών χεριώ
Είχαν μεγάλη ανάγκη για μαύρους δούλους, που ε
τους έλιωναν κυριολεκτικά στη δουλειά σ' εκείνες τ
ορεινές φυτείες ζαχαροκάλαμου στο Σαιντ Γιαν.
Μάρτιν θα μπορούσε άνετα να έχει μοσχοπουλήσ
όλο του το εμπόρευμα, αλλά δυστυχώς αυτό δεν ήτ
δυνατό. Με το αργό και φοβερά ζεστό ταξίδι που το
περίμενε στην Καραϊβική μετά την Καρταχένα, μόλ
και θα επιζούσαν αρκετοί σκλάβοι από το φορτίο γ
ν' ανταποκριθεί στη συμφωνία του να παραδώσει
ναν ορισμένο αριθμό από κεφάλια στο Νόρφοκ.

Αλλά θα χαιρόταν πολύ όταν θα τους ξεφορτων
ταν τελικά από τ' αμπάρια του —ο διάολος να το
πάρει όλους!— και μετά θα έβαζε ρότα γραμμή γ
τη Βοστώνη. Ήταν να παντρευτεί την άλλη κιόλας μ
ρα μετά την άφιξή του. Έτσι λαχταρούσε να φτάσ
σπίτι του και ήδη το *Σωλ Τάβερνερ* αρμένιζε με όσ

πανιά άντεχε να κρατήσει ανοιχτά με το συνεχή άνεμο από πίσω.

Όπως και να 'χει, η πληγή του πονούσε κι έκαιγε φοβερά και εξαιτίας της ήταν σχεδόν αδύνατο να βολευτεί σε κάποια σχετικά άνετη θέση. Έτσι, για ώρες ολάκερες, στριφογύριζε και βλαστημούσε άγρυπνος στη ζεστή τροπική νύχτα. Τελικά, γύρω στο ξημέρωμα, κατάφερε να βυθιστεί σ' έναν ανήσυχο ύπνο.

Όταν ξύπνησε, ολόκληρη η πληγιασμένη πλευρά του λαιμού και του ώμου του ήταν σκέτη φωτιά από έναν τρομερό πόνο. Ανασηκώθηκε προσεκτικά, στηρίζοντας το κορμί του και με τα δυο χέρια. Δεν μπορούσε να στρίψει το σβέρκο του και, στην αρχή, ούτε καν να κουνήσει το κεφάλι. Το ντύσιμο αποδείχτηκε πολύ επώδυνη διαδικασία, αλλά τα κατάφερε. Ήθελε να δει πώς φαινόταν η δαγκωματιά αλλά, επειδή δεν ξυριζόταν ποτέ στη διάρκεια ενός ταξιδιού, δεν υπήρχε καθρέφτης στην καμπίνα του.

Με λίγη λοσιόν για τα μαλλιά ξέπλυνε πολύ προσεκτικά την πληγιασμένη περιοχή, κάτι που τον έτσουξε φοβερά και τον έκανε να ξεσπάσει πάλι σε βλαστήμιες. Ντυμένος τελικά, ανέβηκε στο κατάστρωμα,ανταμώνοντας στο δρόμο του τον καμαρώτο που ερχόταν να του σερβίρει πρωινό στην καμπίνα του. Του φάνηκε σαν ο καμαρώτος να του έριξε μια πολύ αλλόκοτη ματιά, αλλά δε θα μπορούσε να πάρει και όρκο γι' αυτό. Πάντως δε θα 'ταν διόλου παράξενο, έτσι που ο πόνος τον ανάγκαζε να περπατά κάπως μονόπατα, σαν τον κάβουρα. Φτάνοντας στην κουβέρτα, πρόσταξε ν' ανοίξουν κι άλλα πανιά και κουρτελάτσες και όταν τέλειωσε αυτή η δουλειά, γύρισε στην καμπίνα του για να φάει το πρωινό του.

Παρά την κάτι παραπάνω από ικανοποιητική τους ταχύτητα και το γεγονός ότι το καράβι είχε καλύψει

κιόλας αρκετή από την απόσταση ως τη Βοστώνη τη Λύντια Φάρναμ, το απόγευμα τον βρήκε σε τό άσκημη διάθεση που όλοι στο καράβι άλλαζαν δρό για να μη βρεθούν μπροστά του.

Εκείνο το βράδυ ο Μάρτιν δεν ανέλαβε νυχτερ βάρδια, και την ώρα της τη μοιράστηκαν αναγκαστ οι τρεις αξιωματικοί του. Μετά από ένα μοναχικό δ πνο, που διακοπτόταν από συνεχείς βρισιές προς τ πιο αδέξιο απ' ό,τι συνήθως καμαρώτο, γύρισε στ καμπίνα του. Εκεί έβγαλε το πουκάμισο και έκανε επάλειψη σε όλη την ερεθισμένη περιοχή με λάδι ρύδας. Ο πόνος είχε κιόλας κατηφορίσει ως τον αγ να του και τριβέλιζε βαθιά όλα τα νεύρα του λαιμ του, οι μύες του οποίου πάλλονταν από τον πόνο έκαιγαν φοβερά.

Το γιατροσόφι τού χάρισε κάποια ανακούφιση. Τ τε θυμήθηκε ότι εκείνη η γυναίκα είχε μουρμουρί κάτι. Δεν ήταν στην Έμποε, τη μπάσταρδη διάλεκ που χρησίμευε σαν κοινή γλώσσα συνεννόησης γ τις λιγοστές κουβέντες που ήταν απαραίτητες ανάμ σα στους δουλεμπόρους και το ζωντανό τους εμπ ρευμα. Ήταν κάποια άγνωστη παράκτια ή φυλετι διάλεκτος. Δεν την είχε πιάσει· δεν είχε καταλάβει σήμαιναν τα λόγια, αν και στις λιγοστές εκείνες συ λαβές υπήρχε κάποιος τόνος θανάσιμης απειλής. Θ μόταν αόριστα τις διακυμάνσεις της φωνής, έστω αν το ίδιο το νόημα των λέξεων του ήταν άγνωστ Τελικά, νιώθοντας κούραση, πόνο και κατάθλιψη, ξ πλωσε στην κουκέτα του και αυτή τη φορά ο ύπνο τον πήρε σχεδόν αμέσως.

Και ενώ κοιμόταν οι συλλαβές εκείνες επαναλα βάνονταν αδιάκοπα στο αριστερό του αυτί, πάλι κ πάλι. Στον ύπνο του καταλάβαινε το νόημά τους κ όταν ξύπνησε στις δυο μετά τα μεσάνυχτα, ενώ μ

χτίδα φεγγαριού έμπαινε από το φινιστρίνι του, το αξιλάρι του ήταν παγωμένο και νοτερό. Ο κρύος ι- δρώτας γυάλιζε υγρός στα βαθουλωμένα μάτια του και μούλιαζε τα μπλενμένα γένια του.

Νιώθοντας να φλέγεται ολόκληρος, σηκώθηκε, ά- ναψε το κερί στην πυξιδοθήκη του και βλαστήμησε τον εαυτό του που δεν είχε σταθεί ικανός να βρει έναν καθρέφτη ολόκληρη μέρα. Ο νεαρός Σάμνερ, ο τρί- τος, ξυριζόταν. Το ίδιο κι ένας δυο άλλοι από το τσούρμο πέρα στο καμπούνι. Σίγουρα θα υπήρχαν κα- θρέφτες στο πλοίο. Θα 'πρεπε να βρει έναν αύριο. Τι είχε μουρμουρίσει, αλήθεια, εκείνη η γυναίκα —τι σή- μαιναν εκείνα τα λόγια της; Ο Μάρτιν ανατρίχιασε. Ή- ταν αδύνατο να θυμηθεί. Αλλά ποιος ο λόγος να θυμη- θεί; Ασυναρτησίες —αράπικες ανοησίες! Δεν ήταν τί- ποτα. Απλώς η πράξη μιας αποκτηνωμένης νέγρας. Όλοι τους ίδιοι ήταν. Θα 'πρεπε να γδάρει ζωντανό εκείνο το γύναιο. Ακούς εκεί να τον δαγκώσει! Πάν- τως, όσο κι αν πονούσε, θα 'πρεπε να έχει θεραπευτεί εντελώς πριν γυρίσει στη Βοστώνη και τη Λύντια.

Με κόπο, γιατί ήταν πολύ πιασμένος και πονούσε σ' ολόκληρη την αριστερή του πλευρά, ξάπλωσε πάλι στο κρεβάτι του αφού έσβησε το κερί στην πυξιδοθή- κη. Και εκείνο το φυτίλι του! Βρομοκοπούσε απαίσια. Θα 'πρεπε να σαλιώσει το δάχτυλό του και να του πα- τήσει την κάφτρα. Ακόμη κάπνιζε.

Ύστερα άρχισαν πάλι εκείνα τα λόγια, ασταμάτη- τα —πάλι και πάλι. Τώρα που κοιμόταν —και κατά κά- ποιο τρόπο ήξερε ότι κοιμόταν και ότι δε θα θυμόταν το νόημά τους όταν θα ξυπνούσε— *καταλάβαινε τι σήμαιναν*. Κοιμισμένος, βυθισμένος στο λήθαργο, στριφογύριζε ανήσυχα στην κουκέτα του, ενώ ο κρύ- ος ιδρώτας έτρεχε σε λαδερά ρυάκια στα πυκνά γένια του.

Ξύπνησε με το πρώτο φως της αυγής σε μια απ σια κατάσταση ημισυνείδησης. Δε φαινόταν καν να ναι σε θέση να σηκωθεί. Ο πόνος απλωνόταν τώρα όλο του το κορμί, που το ένιωθε σαν το 'χαν γδά σε λουρίδες με το βούρδουλα. Κοντά του βρισκότ ένα από τα μπουκάλια του μπράντυ από το μπαρκ πέστια της Μαρτινίκας, που το είχε ανοίξει τη νύχ που σαλπάρισαν από το Σαιντ Τόμας. Το πήρε κ κρατώντας το μπουκάλι με το δεξί χέρι, τράβηξε φελό με τα δόντια και κατέβασε μια γερή γουλιά α το δυνατό ποτό. Το ένιωσε να κυλά στο λαρύγγι τ σαν υγρή, χρυσαφένια φωτιά.

Α! Ένιωθε καλύτερα τώρα. Σήκωσε πάλι το μπ κάλι και όταν το άφησε ξανά κάτω, το μισό ήταν άδε Έκανε μια μεγάλη προσπάθεια να σηκωθεί από κουκέτα του, αλλά δεν τα κατάφερε κι έπεσε πάλι σω σχεδόν ανήμπορος και να σαλέψει. Το κεφάλι βούιζε και βομβούσε σαν κυψέλη γεμάτη εξαγριω νες μέλισσες.

Έμεινε ξαπλωμένος εκεί, μισοναρκωμένος από πιοτό, με ακαθόριστα και τρομακτικά πράγματα τριγυρίζουν στο κεφάλι, το μυαλό και το κορμί πράγματα που ανασάλευαν και φιδογύριζαν μ του, λες και κάτι είχε χωθεί στη σάρκα του και θέρ ακριβώς στο σημείο όπου τον σούβλιζε ο πυρήνας πόνου, στους μεγάλους μύες του λαιμού του, στη ριστερή του πλευρά.

Εκεί τον βρήκε μια ώρα αργότερα ο φοβισμέν καμαρώτος, αφού χτύπησε κάμποσες φορές την π τα της καμπίνας του δίχως να πάρει απάντηση. Ο κ μαρώτος τόλμησε τελικά ν' ανοίξει την πόρτα μια ελ χιστη χαραματιά. Ύστερα, την έκλεισε πάλι αθόρυ και, με πανιασμένο το πρόσωπο, έτρεξε να βρει τ ύπαρχο Πάουντ.

Ο Πάουντ, αφού το κουβέντιασε πρώτα με τον Σά- μνερ, τον τρίτο, ακολούθησε τον καμαρώτο ως στο σαλόνι ώσπου έφτασαν μπροστά στην καμπίνα του καπετάνιου. Εκεί, αν και βετεράνος και σκληροτράχη- λος αξιωματικός, ο ύπαρχος δίστασε. Κανένας πάνω στο *Σωλ Τάβερνερ* δε ζύγωνε τον καπετάνιο Λιουκ Μάρτιν δίχως κάποια νευρικότητα ή φόβο. Ο Πάουντ άνοιξε επιφυλακτικά την πόρτα, όπως κι ο καμαρώ- τος, και μετά μπήκε στην καμπίνα κλείνοντας την πόρ- τα πίσω του.

Ο Μάρτιν ήταν πλαγιασμένος στο δεξί πλευρό, με τα κλινοσκεπάσματα κατεβασμένα ως τη μέση του. Ήταν με το φανελάκι του, με την αριστερή πλευρά του λαιμού του εκτεθειμένη. Ο Πάουντ στάθηκε εκεί κοιτάζοντας για πολλή ώρα την πληγή, με το πρόσω- πό του άσπρο σαν κιμωλία, ενώ τα χέρια και τα χείλη του έτρεμαν ακράτητα. Μετά βγήκε πάλι αθόρυβα, κλείνοντας πίσω του την πόρτα για δεύτερη φορά και ανέβηκε σκεφτικός στην κουβέρτα.

Φτάνοντας στο κατάστρωμα, έψαξε να βρει το νεα- ρό Σάμνερ και οι δυο τους έμειναν κουβεντιάζοντας μόνοι για κάμποσα λεπτά. Μετά ο Σάμνερ κατέβηκε στην καμπίνα του και, ανεβαίνοντας πάλι στην κου- βέρτα, έριξε μια κλεφτή ματιά ολόγυρα. Μη βλέπον- τας ψυχή, έβγαλε κάτω από το σακάκι του κάτι δυο φορές μεγάλο απ' την παλάμη του και, κοιτάζοντας πάλι ολόγυρα για να σιγουρευτεί ότι δεν τον έβλεπε κανένας, πέταξε το αντικείμενο στη θάλασσα. Καθώς εκείνο στριφογύριζε στον αέρα, αστραποβολούσε στο λαμπρό πρωινό ήλιο πριν τα νερά το καταπιούν για πάντα. Ήταν ο καθρέφτης του για το ξύρισμα, που τον είχε πάρει από την καμπίνα του.

Στις έξι το πρωί, ο Πάουντ κατέβηκε πάλι στην καμ- πίνα του καπετάνιου, Τούτη τη φορά η φωνή του Μάρ-

Ξύπνησε με το πρώτο φως της αυγής σε μια απ
σια κατάσταση ημισυνείδησης. Δε φαινόταν καν να
ναι σε θέση να σηκωθεί. Ο πόνος απλωνόταν τώρα
όλο του το κορμί, που το ένιωθε σαν το 'χαν γδάρ
σε λουρίδες με το βούρδουλα. Κοντά του βρισκότ
ένα από τα μπουκάλια του μπράντυ από το μπαρκο
πέστια της Μαρτινίκας, που το είχε ανοίξει τη νύχ
που σαλπάρισαν από το Σαιντ Τόμας. Το πήρε κ
κρατώντας το μπουκάλι με το δεξί χέρι, τράβηξε
φελό με τα δόντια και κατέβασε μια γερή γουλιά α
το δυνατό ποτό. Το ένιωσε να κυλά στο λαρύγγι τ
σαν υγρή, χρυσαφένια φωτιά.

Α! Ένιωθε καλύτερα τώρα. Σήκωσε πάλι το μπο
κάλι και όταν το άφησε ξανά κάτω, το μισό ήταν άδε
Έκανε μια μεγάλη προσπάθεια να σηκωθεί από τ
κουκέτα του, αλλά δεν τα κατάφερε κι έπεσε πάλι
σω σχεδόν ανήμπορος και να σαλέψει. Το κεφάλι τ
βούιζε και βομβούσε σαν κυψέλη γεμάτη εξαγριω
νες μέλισσες.

Έμεινε ξαπλωμένος εκεί, μισοναρκωμένος από
πιοτό, με ακαθόριστα και τρομακτικά πράγματα
τριγυρίζουν στο κεφάλι, το μυαλό και το κορμί το
πράγματα που ανασάλευαν και φιδογύριζαν μέ
του, λες και κάτι είχε χωθεί στη σάρκα του και θέριε
ακριβώς στο σημείο όπου τον σούβλιζε ο πυρήνας τ
πόνου, στους μεγάλους μύες του λαιμού του, στην
ριστερή του πλευρά.

Εκεί τον βρήκε μια ώρα αργότερα ο φοβισμέν
καμαρώτος, αφού χτύπησε κάμποσες φορές την πό
τα της καμπίνας του δίχως να πάρει απάντηση. Ο κ
μαρώτος τόλμησε τελικά ν' ανοίξει την πόρτα μια ελ
χιστη χαραματιά. Ύστερα, την έκλεισε πάλι αθόρυ
και, με πανιασμένο το πρόσωπο, έτρεξε να βρει το
ύπαρχο Πάουντ.

Ο Πάουντ, αφού το κουβέντιασε πρώτα με τον Σάμνερ, τον τρίτο, ακολούθησε τον καμαρώτο ως στο σαλόνι ώσπου έφτασαν μπροστά στην καμπίνα του καπετάνιου. Εκεί, αν και βετεράνος και σκληροτράχηλος αξιωματικός, ο ύπαρχος δίστασε. Κανένας πάνω στο *Σωλ Τάβερνερ* δε ζύγωνε τον καπετάνιο Λιουκ Μάρτιν δίχως κάποια νευρικότητα ή φόβο. Ο Πάουντ άνοιξε επιφυλακτικά την πόρτα, όπως κι ο καμαρώτος, και μετά μπήκε στην καμπίνα κλείνοντας την πόρτα πίσω του.

Ο Μάρτιν ήταν πλαγιασμένος στο δεξί πλευρό, με τα κλινοσκεπάσματα κατεβασμένα ως τη μέση του. Ήταν με το φανελάκι του, με την αριστερή πλευρά του λαιμού του εκτεθειμένη. Ο Πάουντ στάθηκε εκεί κοιτάζοντας για πολλή ώρα την πληγή, με το πρόσωπό του άσπρο σαν κιμωλία, ενώ τα χέρια και τα χείλη του έτρεμαν ακράτητα. Μετά βγήκε πάλι αθόρυβα, κλείνοντας πίσω του την πόρτα για δεύτερη φορά και ανέβηκε σκεφτικός στην κουβέρτα.

Φτάνοντας στο κατάστρωμα, έψαξε να βρει το νεαρό Σάμνερ και οι δυο τους έμειναν κουβεντιάζοντας μόνοι για κάμποσα λεπτά. Μετά ο Σάμνερ κατέβηκε στην καμπίνα του και, ανεβαίνοντας πάλι στην κουβέρτα, έριξε μια κλεφτή ματιά ολόγυρα. Μη βλέποντας ψυχή, έβγαλε κάτω από το σακάκι του κάτι δυο φορές μεγάλο απ' την παλάμη του και, κοιτάζοντας πάλι ολόγυρα για να σιγουρευτεί ότι δεν τον έβλεπε κανένας, πέταξε το αντικείμενο στη θάλασσα. Καθώς εκείνο στριφογύριζε στον αέρα, αστραποβολούσε στο λαμπρό πρωινό ήλιο πριν τα νερά το καταπιούν για πάντα. Ήταν ο καθρέφτης του για το ξύρισμα, που τον είχε πάρει από την καμπίνα του.

Στις έξι το πρωί, ο Πάουντ κατέβηκε πάλι στην καμπίνα του καπετάνιου, Τούτη τη φορά η φωνή του Μάρ-

τιν, αδύναμη και αχνή, απάντησε στο διακριτικό
πημα. Στο άκουσμά της ο Πάουντ άνοιξε την π
και προχώρησε στο σαλόνι. Ο Μάρτιν ήταν τώρα
πλωμένος ανάσκελα, με το αριστερό του πλευρό γ
σμένο προς την αντίθετη μεριά.

«Πώς αισθάνεσαι, καπετάνιε;» ρώτησε ο Πάο

«Κάπως καλύτερα», μουρμούρισε ο Μάρτιν. «Α
το καταραμένο πράμα!» Με το δεξί του αντίχειρ
δειξε προς την αριστερή πλευρά του λαιμού του. «
ίσα που με πήρε λίγο ο ύπνος σήμερα το πρωί. Μ
τώρα ξύπνησα. Πάει καλύτερα —το χειρότερο π
σε, νομίζω».

Μια σιωπή έπεσε ανάμεσα στους δυο άντρες
φαινόταν να υπάρχει τίποτε άλλο να πουν. Τελικ
στερα από μερικές αμήχανες και νευρικές κινήσ
ο Πάουντ ανέφερε μερικές λεπτομέρειες σχετικ
τις δουλειές του καραβιού. Ήταν ο πλέον σίγου
τρόπος για να ξυπνήσεις το ενδιαφέρον του Μάρ
την οποιαδήποτε στιγμή. Ο καπετάνιος τού έδωσε
σχετικές οδηγίες και ο Πάουντ αναχώρησε.

Ο Μάρτιν είχε πει την αλήθεια όταν ισχυρίστ
ότι ένιωθε καλύτερα. Είχε ξυπνήσει με την εντύπω
ότι το χειρότερο είχε περάσει. Η πληγή τον πονού
φοβερά ακόμη, αλλά το μαρτύριό του είχε σαφ
μειωθεί. Σηκώθηκε μάλλον μουδιασμένα, ντύθηκε
τα ρούχα καταστρώματος και από την πόρτα της κ
πίνας φώναξε να του φέρουν καφέ.

Ωστόσο, όταν ο καπετάνιος βγήκε στο κατάστρ
μα δέκα λεπτά αργότερα, το πρόσωπό του ήταν ρ
φηγμένο και τσακισμένο, ενώ στα μάτια του υπήρχ
κάτι που έκανε τους άντρες του να καταπιούν τ
γλώσσα τους. Έκανε ευσυνείδητα το γύρο τ
πλοίου στην τακτική πρωινή επιθεώρηση των 7, αλ
έδειχνε αφηρημένος και το συνηθισμένο ζωηρό εν

διαφέρον του για οτιδήποτε που αφορούσε στο καράβι ήταν σχεδόν εντελώς τυπικό εκείνη την ημέρα. Γιατί, τώρα που ο φοβερός πόνος είχε κάπως μετριαστεί και έτεινε να λιγοστέψει κι άλλο καθώς τα καθήκοντα της κουβέρτας καθάριζαν το μυαλό και το σώμα του από το φαρμάκι του, εκείνα τα τελευταία λόγια, οι ψιθυριστές συλλαβές στο αριστερό του αυτί όταν το κεφάλι της μαύρης είχε ακουμπήσει για μια στιγμή στον ώμο του, εκείνες οι συλλαβές που δεν ήταν Έμποε, συνέχιζαν ν' αντηχούν αδιάκοπα. Ήταν σαν κάποιος να τις επαναλάμβανε στο αληθινό του αυτί μάλλον παρά σ' εκείνο τη μνήμης του· λόγια ακαθόριστα, όπου μια λέξη, *λ'κούντου*, ξεχώριζε και αποτυπωνόταν ολοένα και πιο βαθιά στη συνείδησή του.

«Έχω ακουστικές παραισθήσεις», γρύλισε μέσα απ' τα δόντια του καθώς κατέβαινε στην καμπίνα του μετά την καθιερωμένη πρωινή επιθεώρηση μισή ώρα πριν το μεσημέρι. Δεν ανέβηκε πάλι στην κουβέρτα για να πάρει τις μεσημβρινές μετρήσεις στίγματος. Έμεινε πολύ μαζεμένος εκεί στην καμπίνα του, ακούγοντας στους ψιθύρους που επαναλαμβάνονταν πάλι και πάλι στο αριστερό του αυτί —το αυτί πάνω από την πληγή στη σάρκα του λαιμού του.

Ήταν εξαιρετικά ασυνήθιστο γι' αυτόν, έναν τόσο ζωντανό και δραστήριο καπετάνιο να κάθεται έτσι μαζεμένος, παρατήρησε ανοιχτά ο καμαρώτος της καμπίνας του. Η αληθινή εξήγηση ωστόσο απείχε πολύ από το μυαλό του καμαρώτου. Φανταζόταν ότι η πληγή είχε επηρεάσει αρνητικά τη διάθεση του καπετάνιου, και ως εκεί η διαίσθησή του δεν τον είχε γελάσει. Αλλά το απλοϊκό μυαλό του καμαρώτου δεν μπορούσε να φτάσει πιο πέρα. Σίγουρα θ' αντιδρούσε με δυσπιστία, θυμηδία και ειρωνεία έτσι και κάποιος του εξηγούσε την αληθινή αιτία γι αυτή την ασυνήθιστη

σιωπή και ακινησία του αφεντικού του. Ο καπετάν
Λιουκ Μάρτιν, για πρώτη φορά στην επεισοδιακή
βίαιη καριέρα του, ένιωθε τρομοκρατημένος.

Έφαγε λίγο για μεσημέρι και αμέσως μετά α
σύρθηκε στο σαλόνι της καμπίνας του. Ωστόσο, β
κε πάλι σχεδόν αμέσως και ανέβηκε τη σκάλα της κ
πίνας προς την πίσω κουβέρτα. Το *Σωλ Τάβερνερ*
χοντας ανοίξει κάμποσα πανιά, αρμένιζε με δώδ
κόμβους και βάλε. Ο Μάρτιν, σαν καλός ναυτικός π
ήταν, βγαίνοντας στο κατάστρωμα έριξε πρώτα
ματιά ψηλά στα ξάρτια, αλλά το ανήσυχο βλέμμα τ
χαμήλωσε αμέσως. Στο νεαρό Σάμνερ, που άγγιξε
καπέλο του σε χαιρετισμό, έδωσε την εντύπωση
τα μάτια του καπετάνιου του ήταν στραμμένα προς
μέσα. Ο Μάρτιν κάτι του έλεγε.

«Θέλω να μου δανείσεις τον καθρέφτη του», ε
ο καπετάνιος με σιγανή φωνή.

Ο νεαρός Σάμνερ σκίρτησε νευρικά, νιώθοντας
αίμα ν' αποστραγγίζεται από το πρόσωπό του. Ο Π
ουντ τον είχε προειδοποιήσει σχετικά· γι' αυτό και
χε πετάξει τον καθρέφτη του στη θάλασσα.

«Λυπάμαι, καπετάνιε. Δεν τον πήρα μαζί μου σ' α
τό το ταξίδι. Τον είχα μέχρι που πιάσαμε στο Σα
Τόμας, αλλά μετά τον έχασα. Κι εγώ δεν μπόρεσα ν
ξυριστώ σήμερα το πρωί, καπετάνιε». Ο νεαρός αξ
ματικός έκανε μια χαρακτηριστική χειρονομία, τ
βοντας με το ηλιοκαμένο χέρι του τα γένια μιας μέρ
στο αξύριστο, λιπόσαρκο αλλά συμπαθητικό πρόσ
πό του.

Περίμενε ένα μουγκρητό οργισμένου ταύρου απ
τον καπετάνιο. Αντί γι' αυτό ο Μάρτιν κούνησε απλώ
το κεφάλι του αφηρημένα και συνέχισε το δρόμο το
Ο Σάμνερ έμεινε κοιτάζοντάς τον με περιέργεια, μ
χρι που έφτασε στην πόρτα που οδηγούσε στους κα

τώνες του πληρώματος κάτω από την μπροστινή κουβέρτα. Μετά γρύλισε από μέσα του:

«Διάβολε! Θα πάρει καθρέφτη από τον Ντέηβιντ Σλόουν!» Και ο νεαρός Σάμνερ έτρεξε να βρει τον Πάουντ και να τον προειδοποιήσει ότι πιθανώς ο καπετάνιος να έβρισκε καθρέφτη στο επόμενο λεπτό. Ήταν πολύ περίεργος να μάθει τους λόγους πίσω από την περίεργη διαταγή του υπάρχου να πετάξει τον καθρέφτη του. Είχε συμμορφωθεί, αλλά ήθελε και να ξέρει, γιατί εδώ συνέβαινε κάτι το πολύ παράξενο. Ο Πάουντ του είχε πει απλώς ότι ο καπετάνιος δεν έπρεπε να δει την πληγή του λαιμού του, που ήταν αρκετά ψηλά για να μην μπορεί να την περιεργαστεί δίχως καθρέφτη.

«Πώς είναι αυτή η πληγή, κύριε Πάουντ;» τόλμησε να ρωτήσει.

«Έχει ένα χρώμα που θα το λέγαμε πελιδνό», αποκρίθηκε αργά ο Πάουντ. «Είναι μια μελιτζανιά πληγή που μοιάζει σαν —δυο νέγρικα χείλη!»

Πίσω στο σαλόνι, ο Μάρτιν άρχισε να βγάζει το πουκάμισό του, αφού έκλεισε την πόρτα που οδηγούσε στην καμπίνα του. Ήταν στα μισά της προσπάθειας όταν άκουσε να τον καλούν ν' ανέβει στο κατάστρωμα. Με σχεδόν ντροπιασμένη έκφραση, λες και τον είχαν πιάσει να κάνει κάποια αδιάντροπη πράξη, ξανακούμπωσε το πουκάμισό του και ανέβηκε τη σκάλα.

Ο Πάουντ τον περίμενε στην κουβέρτα και τον απασχόλησε για κάνα εικοσάλεπτο με θέματα του πλοίου. Ο Μάρτιν του έδωσε τις σχετικές οδηγίες με την ίδια ανόρεχτη φωνή, που ήταν τόσο πρωτόγνωρη σε όλους γύρω του. Ύστερα κατέβηκε πάλι κάτω.

Το καθρεφτάκι που είχε δανειστεί από τον Σλόουν στο καμπούνι είχε εξαφανιστεί από το νιπτήρα του. Έψαξε προσεκτικά να το βρει παντού στην καμπίνα

του, αλλά δεν υπήρχε πουθενά. Κανονικά ένα τέτ
συμβάν θα έκανε τον Μάρτιν να ξεσπάσει σ' ένα
μαρρο από φοβερές βλαστήμιες. Τώρα κάθισε κ
σχεδόν απελπισμένα και κοίταξε ολόγυρα στο σ
νι, με μάτια που δεν έβλεπαν τίποτα. Όμως τ' αυ
του συνέχιζαν ν' ακούνε κανονικά! Η φωνή μιλο
αγγλικά τώρα, όχι πια ασυνάρτητες συλλαβές σ
κεντρωμένες γύρω από τη μοναδική καθαρή λ
λ'κούντου όπως πριν. Η φωνή στο αριστερό του
ήταν τώρα επιτακτική και σαφής, επαναλαμβάνον
αδιάκοπα: «Πήδα στη θάλασσα». Πάλι και πάλι, η
νή επαναλάμβανε: «Πήδα στη θάλασσα»!

Ο Μάρτιν έμεινε για πολλή ώρα καθισμένος ε
Ύστερα, καμιά ώρα αργότερα, με το πρόσωπό του
φαντάζει ρουφηγμένο, τσακισμένο και σταχτί
λαμπερό φως του απομεσήμερου που έλουζε το λ
κοβαμμένο σαλόνι —αν και δεν υπήρχε κανείς να
δει —ο καπετάνιος σηκώθηκε αργά και με σχεδ
κλεφτές κινήσεις άρχισε να βγάζει το πουκάμισό το

Το έβγαλε, το ακούμπησε στην κουκέτα του και μ
τά έβγαλε το ελαφρό φανελάκι που φορούσε από κ
τω. Ύστερα, αργά και διστακτικά, άπλωσε το δεξί τ
χέρι προς την πληγή του λαιμού του. Καθώς το χέ
του πλησίαζε, ένιωθε παγωμένος και αδύναμος. Τε
κά τα δάχτυλά του άγγιξαν ψηλαφητά την επώδυ
και ερεθισμένη περιοχή της πληγής, ψαχούλεψαν
λόγυρα, βρήκαν το ίδιο το τραύμα...

Ήταν ο Πάουντ που τον ανακάλυψε δυο ώρες α
γότερα, σωριασμένο και ζαρωμένο σε μια μάζα σ
στενό πάτωμα του σαλονιού, γυμνό ως τη μέση κ
αναίσθητο.

Ήταν ο Πάουντ, ο σκληροτράχηλος γερο-Πάουν
που σήκωσε με δυσκολία το βαρύ κορμί του καπετ
νιου —ήταν μεγαλόσωμος άντρας, πάνω από ένα

ογδόντα σε μπόι— του φόρεσε το φανελάκι και μετά το παραπεταμένο πουκάμισο. Ύστερα έσταξε λίγο μπράντυ ανάμεσα στα πελιδνά χείλη του. Χρειάστηκαν προσπάθειες κάπου μισής ώρας, με τις τραχιές τονωτικές φροντίδες του υπάρχου —μπράντυ, τρίψιμο των χεριών, χτυπηματάκια στους χαλαρούς, μυώδεις καρπούς— πριν πεταρίσουν τα βλέφαρα του Μάρτιν και ο γιγαντόσωμος άντρας αρχίσει να συνέρχεται σιγά σιγά.

Ο Πάουντ του έκανε μερικές σύντομες ερωτήσεις, αλλά βρήκε άσχετες και ακατανόητες τις απαντήσεις του καπετάνιου. Θα έλεγε κανείς ότι ο Μάρτιν απαντούσε σε κάποιον άλλο, σε κάποια άλλη φωνή.

«Θα το κάνω», έλεγε κουρασμένα πάλι και πάλι. «Ναι, θα το κάνω!»

Ο ύπαρχος τον κοίταζε με μεγάλη απορία, από πάνω μέχρι κάτω, και έτσι πρόσεξε το αίμα στα δάχτυλα του δεξιού χεριού του καπετάνιου. Έσκυψε και σήκωσε το μεγάλο βαρύ χέρι που τώρα κρεμόταν σαν παράλυτο από την πολυθρόνα του σαλονιού.

Τα τρία μεσαία δάχτυλα θα πρέπει να είχαν αιμορραγήσει πριν κάμποση ώρα. Το αίμα που είχε τρέξει ήταν πια πηγμένο και ξεραμένο. Σηκώνοντας το χέρι, ο Πάουντ το εξέτασε στο φως του ήλιου που έγερνε προς τη δύση και πρόσεξε ότι τα δάχτυλα ήταν αποτρόπαια καταπληγιασμένα· *ροκανισμένα*, θα 'λέγε κανείς. Ήταν λες και τα δόντια ενός πριονιού είχαν λιανίσει και κομματιάσει τη σάρκα ως το κόκαλο. Ήταν στ' αλήθεια μια φρικαλέα πληγή.

Ο Πάουντ, τρέμοντας σύγκορμος, έψαξε στο κουτί του φαρμακείου, ετοίμασε σ' ένα μπωλ μια διάλυση υπερμαγκανικού, έπλυνε μ' αυτή το χαλαρό χέρι και το έδεσε. Δοκίμασε μερικές φορές να μιλήσει στον Μάρτιν, αλλά τα μάτια του καπετάνιου ατένιζαν στα-

θερά σε κάτι μακρινό, δίχως να φτάνουν ως τ' αυ του τα λόγια του ύπαρχου. Μονάχα πότε πότε κού γε καταφατικά το κεφάλι του. Και για μια ακόμη φορ λίγο πριν φύγει ο γερο-Πάουντ, όπως καθόταν ε σαν παράλυτος, άκουστηκε να μουρμουρίζει, «Ν ναι! Θα το κάνω! Θα το κάνω!»

Ο Πάουντ τον επισκέφτηκε πάλι νωρίς το βρά λίγο πριν την ώρα του δείπνου. Ο Μάρτιν εξακολ θούσε να κάθεται εκεί όπου τον είχε αφήσει, δείχν τας σαν υπνωτισμένος και με όψη εντελώς τσα σμένη.

«Θα φας, καπετάνιε;» ρώτησε διστακτικά ο ουντ. Ο Μάρτιν ούτε που σήκωσε τα μάτια του. Τα λη του σάλεψαν ωστόσο και ο Πάουντ έσκυψε ν' ακ σει τι έλεγε.

«Ναι, ναι, ναι», ψιθύριζε ο Μάρτιν. «Θα το κάνω, το κάνω —ναι, θα το κάνω!»

«Το φαγητό είναι σερβιρισμένο στην καμπίνα σ καπετάνιε», τόλμησε να πει ο Πάουντ, αλλά δεν π καμιά απάντηση και έτσι αναχώρησε πάλι αθόρυ κλείνοντας πίσω του την πόρτα.

«Ο καπετάνιος είναι άρρωστος, Μακγουάιρ», ε ο Πάουντ στο μικρό καμαρώτο. «Μπορείς να μαζέψ το τραπέζι και τα σχετικά και μετά να πας μπροσ μόλις τελειώσεις».

«Μάλιστα, κύριε», απάντησε ο απορημένος κα ρώτος και άρχισε να μαζεύει το τραπέζι της καμπίν σύμφωνα με τις οδηγίες. Ο Πάουντ δεν τον άφησε πό τα μάτια του μέχρι να τελειώσει αυτή τη δουλε Ύστερα τον ακολούθησε ως έξω στο κατάστρωμα κ ο καμαρώτος φρόντισε να πάει εκεί όπου τον είχ προστάξει. Μετά ο Πάουντ ξαναγύρισε πίσω, αθ ρυβα.

Έξω από την πόρτα ο ύπαρχος κοντοστάθηκε κ

αφουγκράστηκε. Υπήρχε κάποιος που μιλούσε εκεί μέσα, κάποιος άλλος εκτός από τον καπετάνιο —μια φωνή τραχιά σαν εκείνη των νέγρων, αλλά πολύ σιγανή. Ήταν μια φωνή βραχνή, λαρυγγώδης αλλά και λεπτή, σαν μικρού αγοριού —ή γυναίκας. Ο Πάουντ, εμβρόντητος, άκουγε με το αυτί του κολλημένο στην πόρτα. Το σανίδι της δεν τον άφηνε να ξεχωρίζει τα λόγια, αλλά ήταν κάτι με συγκεκριμένο νόημα, αν έκρινε από τους επαναλαμβανόμενους ήχους. Η φωνή του καπετάνιου εναλλασσόταν με τη λεπτή, λαρυγγώδη φωνή και ήταν φανερό ότι επρόκειτο για κάποια συζήτηση, με ερωτήσεις και απαντήσεις... ερωτήσεις και απαντήσεις.

Αλλά στο καράβι δεν υπήρχε κανένα παιδί. Από γυναίκες υπήρχαν δυο ντουζίνες, αλλά όλες τους ήταν αλυσοδεμένες κάτω στ' αμπάρια. Καμιά γυναίκα, απολύτως καμιά, δε θα μπορούσε να έχει μπει εκεί μέσα. Στο σαλόνι υπήρχε μονάχα ο καπετάνιος όταν τον άφησε πριν δεκαπέντε λεπτά. Η κλειστή πόρτα δεν είχε φύγει ούτε στιγμή από τα μάτια του. Και όμως τώρα —ο Πάουντ τέντωσε το αυτί του ν' ακούσει καλύτερα, εντελώς σαστισμένος από το παράξενο αυτό αίνιγμα.

Μπορούσε να πιάσει τώρα τον τόνο από τα λόγια του Μάρτιν, τον ίδιο τόνο —το διαισθανόταν από ένστικτο— εκείνης της σπασμένης πρότασης που επαναλάμβανε ο καπετάνιος όταν του έδενε τα λιανισμένα δάχτυλα. Εκείνα τα δάχτυλα! Ο Πάουντ ανατρίχιασε. Σαν δουλεμπορικό, το *Σωλ Τάβερνερ* ήταν ένα κολασμένο καράβι. Αυτό το ήξερε καλύτερα από τον καθένα· μήπως δεν ήταν και με τη δική του σημαντική συνεισφορά σε τόσα και τόσα ταξίδια που είχε αποκτήσει την αποτρόπαιη φήμη του; Αλλά —τούτο δω πάλι! Αυτό πια ήταν κάτι που μύριζε αληθινή κόλαση.

«Ναι, ναι —θα το κάνω, θα το κάνω, θα το κάνω —»

Αυτό φαινόταν να επαναλαμβάνει πάλι ο Μάρτιν ε
μέσα, σε λίγο πολύ κανονικά διαστήματα. Μετά ακ
γόταν πάλι εκείνη η λαρυγγώδης, λεπτή φωνή —
δυο τους εναλλάσσονταν, η μια μετά την άλλη, δίχ
να μεσολαβούν διακοπές στην αλλόκοτη συζήτη

Ξαφνικά οι ομιλίες σταμάτησαν. Ήταν σαν να ε
κλείσει απότομα μια πόρτα με ηχομόνωση. Ο Πάου
σήκωσε το αυτί του, περίμενε κάνα λεπτό και με
χτύπησε την πόρτα.

Η πόρτα άνοιξε απότομα και από μέσα βγήκε ο
πετάνιος Λιουκ Μάρτιν. Τα μάτια του ήταν σαν γυα
νια και τυφλά, και άθελά του ο Πάουντ πισωπάτ
μπροστά του. Ο καπετάνιος κοντοστάθηκε για
στιγμή στο κατώφλι της καμπίνας του, κοιτάζοντα
λόγυρα, ενώ τα μάτια του εξακολουθούσαν να έχ
εκείνη την «τυφλή» έκφραση. Μετά προχώρησε γρ
μή για τη σκάλα. Ο ύπαρχος τον είδε ν' ανεβαίνει
κατάστρωμα. Τα ρούχα του κρέμονταν άτσαλα πά
του, με το πουκάμισο στραβό, το παντελόνι του ζα
μένο και τσαλακωμένο, όπως ακριβώς είχαν μείνε
πό εκεί όπου ήταν πεσμένος στο πάτωμα ή, μετά, ό
ήταν καθισμένος και ζαρωμένος στη μικρή καρέ
που τον είχε βάλει ο Πάουντ.

Ο ύπαρχος τον ακολούθησε στη σκάλα.

Μόλις έφτασε στο κατάστρωμα, ο Μάρτιν προ
ρησε ίσια ως την αριστερή κουπαστή και στάθηκε ε
ατενίζοντας με το ίδιο «τυφλό» βλέμμα πέρα στ' α
σμένα κύματα. Ήταν σκοτεινά τώρα. Το σούρου
στους υποτροπικούς είχε πέσει πριν λίγο. Στο καρ
επικρατούσε σιγαλιά, εκτός από το σούσουρο της
τερής πλώρης που έσκιζε τα νερά του κεντρικού
ρειου Ατλαντικού, πλέοντας με δώδεκα κόμβους
ώρα προς τη Βιρτζίνια.

Ξαφνικά ο γερο-Πάουντ όρμησε μπροστά και

παξε τον Μάρτιν. Ο καπετάνιος είχε αρχίσει να σκαρφαλώνει την κουπαστή. Αυτοκτονία! Ώστε αυτό ήταν λοιπόν! Και εκείνες οι φωνές!

Φαίνεται ότι η παρεμπόδιση από τον προφανή του σκοπό ερέθισε τον Μάρτιν. Ο καπετάνιος είχε ζήσει μια ζωή μαθημένος να προστάζει και να γίνεται πάντοτε το δικό του. Δεν ήταν συνηθισμένος να του χαλούν τα σχέδια· η οποιαδήποτε αντίσταση στο καράβι του πνιγόταν πάντα, πριν γεννηθεί, κάτω από τ' άγρια μουγκρητά και τις πελώριες γροθιές του.

Έτσι άρχισε με τον ύπαρχο μια άγρια, απεγνωσμένη και παρ' όλα αυτά σιωπηλή πάλη εκεί στο κατάστωμα. Τη σύγκρουση φώτιζε μονάχα το φως από την καμπίνα του καπετάνιου κάτω —από τη μεγάλη λάμπα φαλαινόλαδου στην πυξιδοθήκη— που χυνόταν από τους φεγγίτες της κουβέρτας.

Στη διάρκεια εκείνης της σιωπηλής, θανάσιμης μονομαχίας —με τον Πάουντ να πασχίζει να τραβήξει τον καπετάνιο μακριά από την κουπαστή και τον Μάρτιν ν' αντιστέκεται με βροχή από άγρια χτυπήματα— τα ρούχα του καπετάνιου δεν άντεξαν για πολύ. Όπως ο Μάρτιν ήταν δίχως σακάκι, μια μεγάλη λουρίδα από το άσπρο του πουκάμισο σκίστηκε κάτω από τα δάχτυλα του Πάουντ, αφήνοντας γυμνό το λαιμό και τον αριστερό του ώμο.

Σαν κεραυνοβολημένος ο Πάουντ χαλάρωσε το σφίξιμο και έκανε τρικλίζοντας πίσω. Τα χέρια του σηκώθηκαν για να σκεπάσουν τα μάτια του, που κόντευαν να πεταχτούν έξω από τις κόχες τους από τη φρίκη εκείνου που είχαν δει.

Γιατί εκεί, στο σημείο όπου το σκισμένο πουκάμισο είχε αποκαλύψει το πλάι του λαιμού του Μάρτιν, υπήρχαν δυο μαυροπόρφυρα και τέλεια διαμορφωμένα χοντρά χείλη!

Ενώ ο Πάουντ κοιτούσε συγκλονισμένος και πλη
μυρισμένος φρίκη, τα χείλη είχαν ανοίξει σ' ένα μεγ
λο χασμουρητό αφήνοντας να φανούν τα μεγάλ
λαμπερά νέγρικα δόντια από μέσα. Και μια στιγ
πριν σκεπάσει τα μάτια του, από εκείνο το αποτρ
παιο στόμα είχε ξεπροβάλει μια μακριά, ροδα
γλώσσα που έγλειψε τα χείλη...

Ώσπου ο γερο-Πάουντ, τρέμοντας ως τα τρίσβα
της ψυχής του και παγωμένος από τη φρίκη της φο
ρής εικόνας, εκεί στο ζεστό από την τροπική αύρα κ
τάστρωμα, να συνέλθει αρκετά για να κοιτάξει πά
στο σημείο όπου είχε παλέψει με τον κυβερνήτη τ
Σωλ Τάβερνερ, η κουπαστή ήταν άδεια. Κανένα ίχν
του Λιουκ Μάρτιν δεν τάραζε τη φωσφορική γραμ
του άσπρου αφρού που άφηνε στην πορεία του το κ
ράβι.

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΣΚΟΤΑΔΙ

της Πάμελα Σάρτζεντ

Θέλω να προσέξετε αυτή την ιστορία γιατί ο τρόμος της δεν είναι τόσο φανερός όσο στις άλλες —και γι' αυτό ίσως είναι και η πιο τρομακτική απ' όλες. Αφορά σ' έναν αληθινά γνήσιο τρόμο, έναν αρχέγονο τρόμο που πάντοτε φώλιαζε και φωλιάζει μέσα μας και απλώς έχουμε μάθει να τον αγνοούμε, κρυμμένοι πίσω από τα προστατευτικά τείχη του πολιτισμού μας. Αλλά έτσι ξεχνάμε ότι τα τείχη και οι θώρακες χρειάζονται μονάχα σε πλάσματα που είναι από τη φύση τους τρωτά και αδύναμα. Ξεχνάμε ότι φορούμε πανοπλίες γιατί από μέσα η σάρκα μας είναι μαλακιά.

Έτσι, όπως συμβαίνει και σε πολλούς σύγχρονους ζωολογικούς κήπους, εμείς είμαστε οι προστατευμένοι πίσω από τα σίδερα ενώ τα θηρία κυκλοφορούν λεύτερα απ' έξω. Και τότε, αρκεί να συμβεί κάτι το εξαιρετικό για να καταρρεύσουν τ' αμυντικά μας τείχη και να ξεχυθεί ακράτητος ο τρόμος σ' όλο το μεγαλείο της φρίκης του.

Γ.Μ.

Το παράθυρο της κουζίνας έλαμψε ξαφνικά κατάλευκο από φως· η βροντή ακούστηκε σαν χίλια αόρατα χέρια που χτυπούσαν μαζί. Η Νίνα σκίρτησε αλαφιασμένη. Η κουζίνα βυθίστηκε απότομα στο σκοτάδι· απέξω, ο άνεμος ούρλιαξε καθώς η βροχή κροτάλισε πάνω στα τζάμια.

«Τι ήταν αυτό;» φώναξε ο Άντριου από το λίβινγκρουμ.

«Δεν έχω ιδέα. Ακούστηκε σαν ο κεραυνός να χτύπησε το σπίτι».

«Τώρα ήταν ανάγκη να γίνει —λίγο πριν τελειώσει το δεύτερο ημιχρόνιο και μάλιστα με ισοπαλία!»

Η Νίνα άκουσε τον άντρα της να διασχίζει ψαχουλευτά το διάδρομο προς την κουζίνα. Απέξω είχε σκοτεινιάσει φοβερά· είχε χαθεί ακόμη και το λιγοστό γκρίζο φως της νύχτας.

«Δεν ξέρω πώς θα τα βολέψω με το αποψινό φαγητό», είπε η Νίνα, κοιτάζοντας στον τώρα άχρηστο ηλεκτρικό της λαχανοκόφτη. «Πάνω που πήγαινα να κόψω τα κρεμμυδάκια».

Ο Άντριου μπήκε και στάθηκε ακουμπώντας στο ψυγείο. «Κάποτε τα έκοβες και δίχως αυτό το μαραφέτι».

«Το ξέρω, αλλά ξεσυνήθισα. Τώρα δεν μπορώ να κάνω τίποτα χωρίς αυτό». Η Νίνα βγήκε από την κου-

ζίνα, διέσχισε με συρτά βήματα το χώλ και άνοιξε πόρτα για να κοιτάξει έξω στο σκοτεινό διάδρ «Το ρεύμα έχει κοπεί σ' όλα τα διαμερίσματα», λωσε.

«Νίνα;»

Αναγνώρισε τη φωνή της γειτόνισσάς της. «Ρ λι; Εσύ είσαι;»

«Ναι, εγώ. Μόλις πριν μια στιγμή έριξα μια μ απέξω. Δεν είδα πουθενά φως σ' ολόκληρο το δρ

«Να πάρει η ευχή», γκρίνιασε η Νίνα. «Μας πέ πάνω που ετοίμαζα το βραδινό».

«Τουλάχιστον το γκάζι λειτουργεί ακόμη. Είσο χερή που δεν έχεις ηλεκτρική κουζίνα».

Η Νίνα ξερόβηξε να καθαρίσει το λαιμό της σκοτάδι την έκανε νευρική· ο αέρας στο διάδρ φαινόταν πηχτός και βαρύς. Γύρισε μέσα στο δια σμα κι έκλεισε την πόρτα πίσω της.

Ο Άντριου ήταν ακόμη στην κουζίνα, σχηματί τας ένα νούμερο στο τηλέφωνο. «Ποιον παίρνεις; ρώτησε.

«Την ηλεκτρική εταιρία. Εμπρός; Ναι, ήθελα να τήσω — εντάξει, θα περιμένω». Έγειρε το κορμ πάνω στον τοίχο. Μια βροντή κουτρουβάλησε ουρανό καθώς η Νίνα πήγαινε προς το παράθυ άνεμος ούρλιαξε πάλι. Η βροχή φάνταζε σαν μια μένια κουρτίνα που ανέμιζε σχεδόν παράλληλα το έδαφος, ένα πανί που παράδερνε στη θύελλ

«Εμπρός; Ναι, ήθελα να μάθω — α χα... Είμαστε βόρεια πλευρά. Ναι». Ο Άντριου κοντοστάθηκε. σο γρήγορα; Α χα. Εντάξει. Ωραία, ευχαριστώ». Κ βασε το ακουστικό. «Έχει κοπεί μια από τις κεντρ γραμμές», εξήγησε. «Είπαν ότι θα την έχουν διορ σει σε καμιά δυο ώρες».

«Εντάξει, δε χάθηκε κι ο κόσμος αν φάμε λιγό

ότερα. Δεν μπορώ να ετοιμάσω αυτή τη συνταγή δίως το Κουιζινάρτ».

«Ω, έλα τώρα. Μπορείς να τα βολέψεις και δίχως ρεύμα».

«Μα εδώ δε βλέπω τη μύτη μου».

«Θ' ανάψουμε κεριά. Θα σου ετοιμάσω μερικά. Κάπου έχουμε κι ένα φακό». Ο Άντριου έψαξε σ' ένα συρτάρι κι έβγαλε ένα κουτί σπίρτα. «Μπορούμε να τη βγάλουμε και σαν πρόσκοποι για ένα βράδυ».

Η Νίνα τέλειωσε το μαγείρεμα του φαγητού στο τρεμουλιαστό κίτρινο φως των κεριών. Ο Άντριου είχε στερεώσει ένα στην κουζίνα, ένα πάνω στον πάγκο και άλλα δυο στο τραπέζι, μ' έναν καθρέφτη από πίσω για να διαχέεται καλύτερα το φως.

Η Νίνα ανατρίχιασε. Ο αέρας φαινόταν ασυνήθιστα παγερός παρά τη ζέστα που έβγαζε η κουζίνα του γκαζιού. Ένιωθε παράξενα τρωτή κι αδύναμη δίχως τη γνώριμη παρουσία του ηλεκτρισμού, ανίκανη να ετοιμάσει το φαγητό δίχως ρεύμα, ανήμπορη να διαβάσει —δεν μπορούσε καν να στεγνώσει τα μακριά, πυκνά μαλλιά της δίχως το σεσουάρ. Τα καλά της τεχνολογίας την είχαν κάνει απλώς περισσότερο εξαρτημένη. Αναλογίστηκε τι γινόταν στο παρελθόν, με τις οικογένειες να συνεχίζουν τις δουλειές τους και μετά τη δύση του ηλίου, να διαβάζουν μεγαλόφωνα στο φως του τζακιού, να μαζεύονται κοντά κοντά ο ένας στον άλλο για ν' αντιμετωπίσουν τη νύχτα.

Ο παππούς και η γιαγιά της, οπαδοί της προόδου και οι δυο, ανέκαθεν της έλεγαν ότι τα πράγματα ήταν καλύτερα τώρα. Το μυαλό του ανθρώπου ήταν πιο αραχνιασμένο όταν δεν μπορούσε να διαβάσει ως αργά τη νύχτα, οι προκαταλήψεις του πιο πολλές όταν δεν μπορούσε να δει στην τηλεόραση πώς ήταν σε άλ-

λους τόπους και η δουλειά του πιο σκληρή δίχως
βοηθητικά εργαλεία που μερικοί σήμερα τα θεωρ
σαν ως αυτονόητα. Η Νίνα δεν ήταν και τόσο σίγου
γι' αυτό· ο τεχνολογικός πολιτισμός είχε απομονώ
τον άνθρωπο από τις βασικές αλήθειες της ζωής
του είχε δημιουργήσει την ψευδαίσθηση ότι έλεγ
τον κόσμο.

Ο Άντριου έστρωσε το τραπέζι και μετά έφερε έ
τρανζιστοράκι κι ένα κασετόφωνο που τ' ακούμπη
δίπλα στα κεριά. «Δεν είναι κι άσχημα. Μάλλον πο
ρομαντικά, θα 'λεγα. Θα 'πρεπε να το κάνουμε πιο σ
χνά αυτό».

«Ακόμη δεν επισκεύασαν τη γραμμή».

«Θα τη φτιάξουν, πού θα πάει;»

«Θα χαλάσουν όλα τα τρόφιμα στο ψυγείο».

«Μη σ' ανησυχεί το ψυγείο. Δεν παθαίνουν τίπο
τα πράγματα. Απλώς απόφευγε ν' ανοίγεις την πό
τα». Ενώ η γυναίκα του σερβίριζε τις γεμιστές πιπ
ριές, εκείνος έβγαζε το φελό από ένα μπουκάλι κρα

Καθώς η Νίνα μετέφερε τα πιάτα στο τραπέζι, ο κ
ραυνός μπουμπούνισε πάλι. Πάντοτε την τρόμαζαν
καταιγίδες· και τα σκοτάδια πέρα από το φωτισμέ
χώρο ήταν τώρα γεμάτα με απειλητικές σκιές. Κάθισ
στο τραπέζι, αντίκρυ στον καθρέφτη. Η μυρωδιά το
λιωμένου κεριού ανακατευόταν με τη μυρωδιά τη
ντομάτας και των μπαχαρικών της σάλτσας.

«Έχουμε φαγητό και μουσική· τι άλλο θέλουμε;» η
φωνή του Άντριου ακούστηκε κούφια και μακριν
Μια σκοτεινή σκιά ορθώθηκε πίσω από τη Νίνα, έτο
μη να την τυλίξει με το μαύρο μανδύα της· τα μάτ
της έμειναν καρφωμένα στον καθρέφτη, μην τολμώ
τας καν να σαλέψει. Ύστερα ο Άντριου έβαλε μια κ
σέτα στο κασετόφωνο και οι μελωδίες του Μπα
πλημμύρισαν το δωμάτιο.

Η μουσική σε ηρεμούσε. Ο Άντρ υ άρχισε να διευθύνει την ορχήστρα με το πιρούνι του. «Υπέροχο!» φώναξε μαζί με τη χορωδία.

Μια γροθιά ακούστηκε να βροντά στην πόρτα τους. Η Νίνα πάλι σκίρτησε αλαφιασμένα. «Ποιος είναι;» φώναξε.

«Εγώ, η Ρόζαλι».

Αυτό την ξάφνιασε· συνήθως η Ρόζαλι χτυπούσε πολύ δειλά και διακριτικά. Όταν η Νίνα άφησε πίσω της το φως της κουζίνας, ο αέρας την πλάκωσε βαρύς από παντού και φοβήθηκε πάλι. Άνοιξε την πόρτα. «Έλα, πέρασε μέσα».

Τα λόγια δεν είχαν σχεδόν προλάβει να βγουν από τα χείλη της και η γειτόνισσά της ήταν κιόλας μέσα. Η Ροζαλί ανάσαινε λαχανιαστά και μετά ακούμπησε στον τοίχο με τα χέρια διπλωμένα στην κοιλιά της. Η Νίνα την πήρε μαλακά από το μπράτσο και την οδήγησε στην κουζίνα, βάζοντάς την να καθίσει απέναντι στον Άντριου.

«Είμαι καλά τώρα», είπε η Ρόζαλι. «Φταίει αυτό το σκοτάδι. Νο ίζω ότι μ' επηρέασε. Φοβήθηκα για τα καλά».

«Δεν τρέχει τίποτα. Θα πάρεις μια πιπεριά;»

Η Ρόζαλι κούνησε αρνητικά το κεφάλι της, αλλά δέχτη ε ένα ποτήρι κρασί από τον Άντριου. «Δε θα 'πρεπε να σας ενοχλήσω, αλλά δεν άντεχα να μείνω εκεί μόνη. Ήμουν έτοιμη να πάω στου Τζεφ, αλλά το ραδιόφωνο συμβούλεψε τον κόσμο να μην κυκλοφορεί στους δρόμους —ο αέρας γκρεμίζει δέντρα».

«Πού είναι η Λιζάν;»

«Στου πατέρα της για το Σαββατοκύριακο». Η Ρόζαλι σήκωσε το ποτήρι της· το χέρι της έτρεμε. Ρούφηξε μια γουλιά κρασί. «Το μόνο που έχω σπίτι είναι

ένας φακός, έτσι το πράγμα με βρήκε μάλλον απροτοίμαστη».

Ο Άντριου χαμήλωσε τη μουσική· μια σκιά στη γωνιά φάνηκε να γίνεται πιο σκοτεινή. «Το ένιωσα κι εγώ», είπε η Νίνα. «Μ' έπιασαν ρίγη ενώ ερχόμουν ν' ανοίξω την πόρτα».

«Επηρεάζεσαι πολύ εύκολα», παρατήρησε ο Άντριου με αφύσικα δυνατή φωνή.

«Ένιωσα μια παγωνιά», είπε η Ρόζαλι με άτονη φωνή. Το φως του κεριού τρεμόπαιζε στο πρόσωπό της προσθέτοντας χρυσαφένιες ανταύγειες στα χαλκόχρωμα μαλλιά της. «Ήμουν στο λίβινγκ-ρουμ όταν ένιωσα ένα παγωμένο σημείο, ακριβώς στο κέντρο του δωματίου. Ύστερα οι Ο 'Χάρα από κάτω άρχισαν να γκαρίζουν ο ένας στον άλλο —τους άκουγα ακόμη και μέσα από το πάτωμα».

«Σοβαρά, μάλωναν οι Ο 'Χάρα;» ρώτησε η Νίνα απορημένη.

«Μάλωναν δε θα πει τίποτα! Δεν ήξερα ότι η γυναίκα του διέθετε τέτοιο πλούσιο λεξιλόγιο. Ύστερα το λίβινγκ-ρουμ έγινε πιο κρύο. Κάτι ανάσαινε στο σβέρκο μου και μετά μου φάνηκε σαν ν' άκουσα έναν αναστεναγμό. Ύστερα σκέφτηκα ότι αν δεν έφευγα από κει, θα ήμουν σαν το ποντίκι στη φάκα —ότι δε θα μπορούσα να — »

«Θα ήταν κανένα ρεύμα αέρα», είπε ο Άντριου, κάνοντας μια αόριστη χειρονομία με το μαχαίρι του. «Τούτη η πολυκατοικία έχει πάντοτε πολλά ρεύματα».

«Δεν ήταν ρεύμα. Ο αέρας ήταν εντελώς κάλμα».

Η Νίνα προσπάθησε να χαμογελάσει. «Ευτυχώς που δεν έχουμε τώρα εδώ τον παππού και τη γιαγιά μου. Θα είχαν αρχίσει κιόλας να μας λένε παλιές ιστορίες. Ξέρεις, υπάρχει ένας θρύλος εδώ, ότι οι πρώτοι άποικοι που εγκαταστάθηκαν σε τούτη την

κοιλάδα εξαφανίστηκαν —χάθηκαν, έτσι ανεξήγητα, στα δάση. Και κάποτε— » Ξαφνικά έπιασε το προειδοποιητικό βλέμμα του Άντριου. «Παλιά παραμύθια. Δεν τα πιστεύει κανείς».

«Εσύ εδώ μεγάλωσες, έτσι δεν είναι;» ρώτησε η Ρόζαλι.

Η Νίνα έγνεψε καταφατικά. «Εκτός από τα χρόνια μου στο κολέγιο, εδώ έζησα όλη μου τη ζωή». Η υπόλοιπη φαμίλια της είχε φύγει, μετακομίζοντας σε τόπους με πιότερη ζεστασιά και φως, αλλά εκείνη είχε μείνει πίσω, μη θέλοντας να ζήσει ανάμεσα σε ξένους και σε άγνωστα πρόσωπα.

Η καντάτα του Μπαχ έφτασε στο τέλος της και ο Άντριου έκλεισε το κασετόφωνο.

«*Ακόμη* να επισκευάσουν εκείνη τη γραμμή», είπε η Νίνα.

«Ίσως η καταιγίδα να είναι χειρότερη απ' όσο περίμεναν», η φωνή της Ρόζαλι σήκωσε αντίλαλους στην κουζίνα. Το δωμάτιο έδειχνε πιο σκοτεινό· το κερί στην κουζίνα είχε σβήσει. Η σκιά στη γωνιά έμοιαζε τώρα με τερατώδες πουλί· οι φτερούγες του αναρρίπισαν ελαφρά. «Ελπίζω», συνέχισε η Ρόζαλι, «να έχετε κι άλλα κεριά. Αυτά δε θα κρατήσουν για πολύ ακόμη».

«Υπάρχει ένα αρωματικό στο λίβινγκ-ρουμ», είπε ο Άντριου και σηκώθηκε. «Θα πάω να το φέρω»

«Πάρε το φακό», τον συμβούλεψε η Νίνα.

«Μπορώ να βρω κι έτσι το δρόμο μου».

Ενώ ο Άντριου έβγαινε από την κουζίνα, η Νίνα στράφηκε προς τη γειτόνισσά τους. Ήταν έτοιμη να πει κάτι όταν είδε τα χείλη της Ρόζαλι να τραβιούνται πίσω, αφήνοντας να φανούν τα δόντια της. Η γυναίκα έμοιαζε τώρα σαν αρπαχτικό, με τα σαγόνια της έτοιμα να δαγκώσουν και τα νύχια της να ξεσκίσουν. «Ε-

κείνος ο μπάσταρδος!» γρύλισε σιγανά η Ρόζαλι. «Από τη μέρα που βγάλαμε το διαζύγιο κάνει ό,τι μπορεί για να πείσει τη Λιζάν ότι αυτός είναι ο καλός κι εγώ η κακιά. Βάζω στοίχημα ότι ακόμη και τούτη τη στιγμή θα της λέει ότι εγώ έφταιγα για όλα».

Η Νίνα τραβήχτηκε πίσω. Ήξερε ότι πάντοτε η Ρόζαλι διατηρούσε καλές σχέσεις με τον πρώην σύζυγό της· όλοι είχαν να το λένε για το πόσο φιλικά είχαν διευθετίσει τα του διαζυγίου τους. «Εκείνος ήταν που το ήθελε», συνέχισε η Ρόζαλι. «Κατάφερε να μου τη φέρει στο δικαστήριο και ούτε που το πήρα χαμπάρι. Νόμιζα ότι απλώς ήταν καλός μαζί μου κι έτσι την πάτησα στο διακανονισμό —ήξερε ότι δε θα το πολεμούσα».

Η Νίνα ένιωσε παγιδευμένη. Η κουζίνα φαινόταν ασφυχτικά στενή, οι τοίχοι υπερβολικά κοντά ο ένας στον άλλο. Ύστερα άκουσε ένα γδούπο από το λίβινγκ-ρουμ και μια κραυγή πόνου.

Η Νίνα πήδησε πάνω, άρπαξε το φακό από τον πάγκο και όρμησε προς το λίβινγκ-ρουμ. «Άντυ;»

Ήταν πεσμένος στο πάτωμα, με το πρόσωπό του να διαγράφεται χλωμό στο φως του φακού. «Κάτι με χτύπησε», είπε. Σήκωσε από κάτω ένα χοντρό βιβλίο και το ακούμπησε στο τραπεζάκι του καφέ.

«Είσαι καλά;» Η Νίνα γονάτισε δίπλα του. Εκείνος έγνεψε καταφατικά, τρίβοντας το κεφάλι του. «Καλύτερα να βάλεις άλλο ένα ράφι», του είπε.

«Δεν είχα καιρό».

«Τότε πέτα και μερικά από αυτά τ' αναθεματισμένα βιβλία». Η φωνή της Νίνα ήταν πολύ τραχιά. «Μας τρώνε όλο το χώρο. Σε λίγο θα θέλουμε άλλο ένα διαμέρισμα μονάχα για τα βιβλία σου». Φώναζε για τα καλά τώρα, νιώθοντας μια έντονη διάθεση να μαζέψει όλα εκείνα τα δεμένα μυθιστορήματα μυστηρίου και

να τα πετάξει έξω στη βροχή. «Και δε σηκώνεις ποτέ το χεράκι σου να τα ξεσκονίσεις». Σταμάτησε να πάρει μια ανάσα, νιώθοντας σαν μεθυσμένη, έχοντας απαλλαγεί από εκείνη την πνιγηρή αίσθηση του βάρους.

Ένα κερί φάνηκε να χορεύει στο σκοτάδι, φωτίζοντας το πρόσωπο της Ρόζαλι. «Πάθατε τίποτα;»

Η Νίνα αναστέναξε ενώ ο Άντριου σηκωνόταν από το πάτωμα. «Ένα βιβλίο έπεσε και με χτύπησε στο κεφάλι, αυτό ήταν όλο».

Ο Άντριου καθάρισε το τραπέζι και μάζεψε τ' άπλυτα πιάτα στο νεροχύτη. Ύστερα μετέφερε όσα κεριά απέμεναν στο λίβινγκ-ρουμ, μαζί με το κασετόφωνο. Εκεί άναψε μονάχα το αρωματισμένο κερί, αφήνοντας τα υπόλοιπα γι' αργότερα.

«Τα κεριά φτάνουν για τρεις ή τέσσερις ώρες ακόμη», είπε. «Θα πρέπει να έχουν επιδιορθώσει τη γραμμή ως τότε». Η Νίνα, που άκουγε στα θρηνητικά ουρλιαχτά του ανέμου, δεν ένιωθε και τόσο σίγουρη.

Ο Άντριου άνοιξε το κασετόφωνο. Οι φωνές της χορωδίας που τραγουδούσε ύμνους προς το Θεό τρεμούλιασαν, χάνοντας λίγες νότες. Ο Άντριου χτύπησε το μηχάνημα και μετά το έκλεισε πάλι.

«Δεν έχεις τίποτε άλλ ;» ρώτησε η Ρόζαλι.

«Έχω Βιβάλντι και Χαίντελ και μερικά— »

«Θα έπρεπε να φέρω τις δικές μου κασέτες», τον διέκοψε η Ρόζαλι. «Δυστυχώς τις ξέχασα στο αμάξι μου». Κοίταξε έξω από το παράθυρο. «Και αποκλείεται να βγω έξω με τέτοια κοσμοχαλασιά».

«Θα ήμουν ψεύτης αν έλεγα ότι λυπάμαι», είπε ο Άντριου.

Η Ρόζαλι σήκωσε το κεφάλι. «Δηλαδή, τι θες να πεις;»

«Δεν αντέχω αυτή τη μουσική που βάζεις συνέχεια —δηλαδή, ο Θεός να την κάνει μουσική».

«Γιατί, τι έχει η μουσική μου, παρακαλώ;»

«Είναι σκέτα γκαρίσματα και ντραμπαντρούμπ — ένα τέλειο παράδειγμα ανθρώπινου πρωτογονισμού και κακοφωνίας».

«Έτσι λες! Φαντάζομαι να θεωρείς τις κλαψωδίες σου καλύτερες».

«Μην τις λες κλαψωδίες».

«Είναι σκέτη βαρεμάρα», επέμεινε η Ρόζαλι. «Όλα τα κομμάτια είναι ίδια».

«Πώς μπορείς να το λες αυτό;»

«Δεν το κόβετε, λέω γω!» φώναξε η Νίνα. Η Ρόζαλι βούλιαξε πίσω στον καναπέ· ο Άντριου βολεύτηκε στο πάτωμα, ακουμπώντας το μπράτσο του στο τραπεζάκι του καφέ. «Δε χρειάζεται ν' αρπαχτούμε κιόλας». Το στομάχι της Νίνα ήταν σφιγμένο κόμπος από την υπερένταση · αναρωτήθηκε αν οι γεμιστές πιπεριές τής είχαν προκαλέσει δυσπεψία. «Η μουσική είναι απλώς θέμα γούστου».

Μια αστραπή φώτισε φευγαλέα το δωμάτιο· το μουστάκι του Άντριου φάνταξε κατάμαυρο στο πρόσωπό του. «Θέμα γούστου, αυτό να λέγεται», γρύλισε. «Καλού γούστου και κακού γούστου».

Πριν η Ρόζαλι απαντήσει στην πρόκληση, ο Άντριου άνοιξε πάλι το κασετόφωνο. «Με συγχωρείς, Ρόζαλι», της είπε.

«Δεν τρέχει τίποτα. Κι εμένα με συγχωρείς».

Η Νίνα άκουσε βήματα στις σκάλες και μετά ένα χτύπημα στην πόρτα τους· ένα παιδί τσίριξε απέξω.

«Θ' ανοίξω εγώ», είπε ο Άντριου.

Όταν βγήκε από το δωμάτιο, η Νίνα έγειρε προς τη Ρόζαλι. «Δε μιλούσε σοβαρά», της είπε.

«Το ξέρω. Κι εγώ νιώθω καλύτερα τώρα. Έτσι, ξαφ-

νικά, μου ήρθε η διάθεση να ξεσπάσω σε κάποιον».

Ο Άντριου μιλούσε στους επισκέπτες και η Νίνα αναγνώρισε τις φωνές της Τζιλ και του Τόνυ Λιβάιτας. Η μικρή κόρη τους, η Μέλανι, μπήκε πρώτη στο δωμάτιο, κάθισε στη μια άκρη του καναπέ και άρχισε να κάνει πιπίλα το δάχτυλό της. Η μουσική ακουγόταν πολύ αργοκίνητη και η Νίνα έκλεισε το κασετόφωνο.

«Μας συγχωρείτε», είπε η Τζιλ ενώ σωριαζόταν σε μια πολυθρόνα. «Δε θέλαμε ν' ανέβουμε πάνω, αλλά —δεν ξέρω πώς να το πω».

«Ξέρω, είχατε αρχίσει ν' αγριεύεστε», συμπλήρωσε η Ρόζαλι για λογαριασμό της. «Γι' αυτό ακριβώς ήρθα κι εγώ».

Η Τζιλ χαμήλωσε τη φωνή της. «Το τραπέζι στην τραπεζαρία μας άρχισε να κουνιέται —ειλικρινά, μα το Θεό! Ύστερα η Μέλανι έκανε σαν υστερική. Τσίριζε ότι κάτι υπήρχε στο δωμάτιό της και αρνιόταν να πέσει στο κρεβάτι της. Είναι η πρώτη φορά που δείχνει τέτοιο φόβο για το σκοτάδι».

«Οι Ο 'Χάρα καβγάδισαν», πετάχτηκε η Ρόζαλι. «Το φαντάζεσαι;»

«Τους άκουσα. Φαίνεται ν' αρπάχτηκαν για τα καλά».

«Έφερα λίγα καύσιμα», δήλωσε ο Τόνυ ακουμπώντας στο τραπέζι μια μπουκάλα κρασί. Ο Άντριου έβγαλε κι άλλα ποτήρια, σερβίρισε κρασί και μετά αυτός και ο Τόνυ βολεύτηκαν σε μια παράμερη γωνιά.

«Είχαμε κανονίσει να βγούμε έξω απόψε», εξήγησε η Τζιλ. «Αλλά μετά τηλεφώνησε η μπέιμπυ-σίττερ, λέγοντας ότι ήταν αδύνατο να έρθει —ένα δέντρο είχε πέσει μπροστά στο γκαράζ της. Όχι ότι είχε καμιά σημασία —μάλλον ούτε το θέατρο θα είχε φως. Έτσι μείναμε μέσα».

«Αυτός ο Στάινμπρέννερ θα 'πρεπε να πάψει να

τους κολλάει και να τους αφήσει να παίξουν μπάλα», έλεγε ο Άντριου.

«Αυτός τους πληρώνει», παρατήρησε ο Τόνυ, πλέκοντας τα χέρια του γύρω από τα μακριά, αδύνατα κανιά του.

«Και βέβαια δεν μπορούσαμε να μην έχουμε καταιγίδα την πρώτη νύχτα που θα βγαίναμε ύστερα από μήνες», έλεγε πικρόχολα η Τζιλ. «Και μάλλον θα γεράσουμε πριν μπορέσουμε να ξαναβγούμε. Αυτό να σου γίνει μάθημα, Νίνα». Η αντανάκλαση από δυο φλογίτσες έπαιξε στα γυαλιά της Τζιλ. «Μην αποκτήσεις ποτέ σου παιδί πριν κάνεις πρώτα όλα όσα θέλεις να κάνεις στη ζωή σου, γιατί μετά αποκλείεται να σου μείνει καιρός. Και μην περιμένεις καμιά βοήθεια από τον άντρα σου σ' αυτό».

«Το άκουσα», φώναξε από τη γωνιά του ο Τόνυ.

«Γιατί, ψέματα λέω;»

«Κοίτα, εγώ έχω τη δουλειά μου. Βοηθάω όσο μπορώ τα Σαββατοκύριακα».

«Εσύ ήσουν εκείνος που φαγώθηκες να παρατήσω τη δουλειά μου».

«Γιατί θα μας κόστιζε περισσότερο αν τη συνέχιζες».

«Και τι μ' αυτό; Η ψυχική μου ηρεμία δε μετράει καθόλου για σένα;»

«Τζιλ! Εσύ τη *σιχαινόσουν* εκείνη τη δουλειά».

«Τουλάχιστον ήμουν μαζί μ' ενήλικες. Τώρα κοντεύω να ξεμωραθώ και η ίδια. Το περισσότερο που χρησιμοποιώ το μυαλό μου τώρα είναι γιά να συγκρίνω τα προσόντα της *Δυναστείας* μ' εκείνα του *Ντάλλας*».

«Μα ήθελες παιδί, Τζιλ».

«Εσύ το ήθελες!»

«Ξέρεις ποιο είναι το πρόβλημα με σένα;» Η φωνή

του Τόνυ ήταν ασυνήθιστα τραχιά. «Ποτέ δεν έκανες τον κόπο να ψάξεις για δουλειά που να σου κάνει, γιατί πίστευες ότι όλο και κάποιον θα έβρισκες να σε ταΐζει. Και τώρα γκρινιάζεις γιατί δε σ' αρέσει η δουλειά του νοικοκυριού. Λοιπόν, καλά θα κάνεις ν' αποφασίσεις».

Η Μέλανι ζάρωσε στη θέση της, σκεπάζοντας το κεφάλι με τα χέρια της. Η Νίνα έτριψε τα μπράτσα της· το δωμάτιο ήταν τόσο κρύο! Κάτι θρόισε και άκουσε ένα τρίξιμο. Κάμποσα από τα βιβλία έφυγαν από τα ράφια κι έπεσαν στο πάτωμα· το ένα τη χτύπησε στην πλάτη.

Τινάχτηκε πάνω. Κάτι σαν φίδι ξεκουλουριάστηκε μέσα της, έρποντας προς τα πάνω, στο λαιμό της. «Να πάρει ο διάβολος, Άντυ! Είναι ανάγκη να μαζεύεις τόσα βιβλία;» Φώναζε πάλι. Σπάνια ανέβαζε τον τόνο της φωνής της, αλλά να που το είχε κάνει κιόλας δυο φορές σε λίγα λεπτά. Πλησίασε στο παράθυρο και στάθηκε να κοιτάξει έξω στην καταιγίδα. Φώτα τρεμόσβηναν σ' ένα μακρινό λόφο, θυμίζοντάς της αστέρια· τουλάχιστον η Νότια Πλευρά είχε ακόμη ρεύμα.

Πέντε άντρες, που οι σιλουέτες τους μόλις και διακρίνονταν, στέκονταν στο πεζοδρόμιο από κάτω. Έπιναν του καλού καιρού, αδιαφορώντας για τη βροχή που τους μούσκευε. Το νερό έτρεχε από τα σακάκια και τα πρόσωπά τους, κάνοντάς τους να φαίνονται σαν να έλιωναν. Ύστερα ο ένας σήκωσε το μπουκάλι της μπίρας του από το λαιμό και το εκσφενδόνισε πάνω από το φράχτη, στην μπροστινή αυλή.

«Αει στο διάολο!» γρύλισε η Νίνα. «Κάποιος μόλις πέταξε ένα μπουκάλι στην αυλή μας».

Ο Άντριου ήρθε δίπλα της. Άνοιξε το τζάμι και μετά το αντικυκλωνικό πλέγμα πίσω του. Η Νίνα ένιωσε τις ψεκάδες της βροχής στο πρόσωπό της.

«Ε, εσύ!» βρυχήθηκε ο Άντριου, ρίχνοντας το φως του φακού του προς τους τύπους στο πεζοδρόμιο. «Μάζεψε το μπουκάλι σου!» Οι άλλοι έμειναν ασάλευτοι. «Μην πετάς τα σκουπίδια σου στην αυλή μας».

Ένας άλλος άντρας σήκωσε το χέρι του και ένα δεύτερο μπουκάλι πέταξε μπροστά, σπάζοντας πάνω στον τοίχο του κτιρίου. Ένα τρίτο μπουκάλι ακολούθησε το δεύτερο, πέφτοντας στα κλαδιά ενός πεύκου.

Η Νίνα βιάστηκε να κλείσει το αντικυκλωνικό πλέγμα. «Τηλεφώνησε στην αστυνομία», είπε.

«Δε γίνεται», πέταξε ο Τόνυ. «Οι γραμμές είναι κομμένες. Προσπάθησα να σας τηλεφωνήσω πριν έρθουμε πάνω».

Ο Άντριου έσβησε το φακό του. «Τους έχω ξαναδεί αυτούς τους τύπους. Πρώτη φορά συμπεριφέρονται έτσι».

Η Μέλανι κλαψούρισε κάτι και μετά άρχισε να κλαίει. «Σουτ!» της φώναξε η Τζιλ. Η Μέλανι άρχισε να ορύεται. «Σκασμός!»

Η Ρόζαλι άπλωσε το χέρι της στη μικρή, προσπαθώντας να την καθησυχάσει. «Μην της φωνάζεις έτσι».

«Έχει και την καλή του όψη ένα διαζύγιο», γρύλισε η Τζιλ. «Εσυ τουλάχιστον ξεφορτώνεσαι τη Λιζάν πότε πότε. Πώς σου φαίνεται η ιδέα, Τόνυ; Θα σου παραχωρούσα και την κηδεμονία».

«Βούλωσ' το, Τζιλ».

«Θα πλήρωνα και τα έξοδα ανατροφής της».

Ο Τόνυ διέσχισε βαριά το δωμάτιο. «Σκάσε, που να πάρει...»

«Δεν καταλαβαίνω γιατί παραπονιέσαι», φώναξε η Ρόζαλι στην Τζιλ. «Εγώ μακάρι να είχα περισσότερο χρόνο με την κόρη μου. Αλλά εκείνος ο καταραμένος ο Έλλιοτ φρόντισε πρώτα να βρει κάποια άλλη πριν

μου πει ότι ήθελε διαζύγιο».

Η Νίνα έγειρε στο περβάζι του παραθύρου. Οι πικρόχολες φωνές τους ακούγονταν απόμακρες, τα σκληρά λόγια αχνά. Το δωμάτιο ήταν πιο ζεστό τώρα, σαν ο θυμός των φίλων της να είχε διώξει την παγωνιά. Κοίταξε προς τις σκιές που τρεμόπαιζαν κοντά στον καναπέ, ξαφνιασμένη που ανακάλυπτε ότι η αγαθή Τζιλ και η κεφάτη Ρόζαλι έκρυβαν τέτοια έντονα συναισθήματα.

Ο Άντρου κατέβασε μονορούφι το κρασί του, άπλωσε το χέρι στο μπουκάλι και γέμισε πάλι το ποτήρι του. Μια πνοή αέρα γαργάλισε το αυτί της Νίνα. «*Ήπιε αρκετά*». Η φωνή ήταν τόσο σιγανή που μόλις και την άκουσε. Γύρισε απότομα και κοίταξε ολόγυρα. «*Δεν το σηκώνει. Ποτέ δε σήκωνε το πολύ πιοτό*». Πριν μπορέσει να εντοπίσει από πού ερχόταν η φωνή, η οργή την είχε κυριέψει και έσφιξε τις γροθιές της.

Ο Άντριου γονάτισε, χτυπώντας νευριασμένα το κασετόφωνο. «Άδειασαν οι μπαταρίες, πανάθεμά τες. Άντε να φέρεις άλλες».

«Δεν έχουμε άλλες», απάντησε ξερά η Νίνα.

«Θες να πεις ότι δε φρόντισες ν' αγοράσεις;»

«Θ' αγόραζα αύριο». Κυριολεκτικά ξεφώνισε τις λέξεις. «Έχεις την απαίτηση να θυμάμαι τα πάντα».

Ο Άντριου έριξε κι άλλο κρασί στο ποτήρι του. Η Νίνα άπλωσε το χέρι της για το μπουκάλι, αλλά εκείνος πρόλαβε και το τράβηξε πίσω.

«Ήπιες πολύ, Άντυ».

«Άντε παράτα με». Άδειασε το ποτήρι του προκλητικά.

«Άντυ, σταμάτα να πίνεις. Ξέρεις ότι δεν το σηκώνεις το πολύ πιοτό».

«Θα κάνω ό,τι μου κάνει κέφι. Δε μου χρειάζεται η άδεια σου».

«Θα καταντήσει μεθύστακας, σαν τον πατέρα του», ψιθύρισε η φωνή.

«Θα γίνεις σαν τον πατέρα σου», είπε η Νίνα. «Θα καταλήξεις στο νοσοκομείο από το πολύ πιοτό».

«Για τ' όνομα του Θεού, απλό κρασάκι είναι!» Ο Άντριου στάθηκε στα πόδια του. «Κι εγώ δεν ξέρω πόσες φορές μου ήρθε η διάθεση να πιω ένα ποτηράκι παραπάνω και άλλες τόσες φορές κρατήθηκα. Εσύ και η γκρίνια σου! Άει παράτα με. Θα ήθελες να με δεις μεθυσμένο, έτσι; Μόνο και μόνο για ν' αποδείξεις ότι έχεις δίκιο».

Ξαφνικά η Νίνα άκουσε τη στράκα από ένα χαστούκι. «Α, το κάθαρμα!» τσίριξε η Τζιλ. «Άρχισες τώρα να χτυπάς και γυναίκες! Άντε, λοιπόν, ξαναχτύπα με».

«Θ' αρπάξεις κάτι πιο χοντρό από χαστούκι την άλλη φορά», γρύλισε ο Τόνυ.

Στη Νίνα ήρθε να βάλει τις φωνές. Η φωνή ψιθύριζε πάλι. *«Η Τζιλ πάντα βάζει την τηλεόρασή της πολύ δυνατά. Και ο Τόνυ ξεχνά να κουρέψει το κοινόχρηστο γκαζόν. Κ ι η Μέλανι αφήνει τα παιχνίδια της στις σκάλες»*. Η Νίνα σκέπασε τ' αυτιά της, αλλά εξακολουθούσε ν' ακούει τη φωνή. «*Παραδέξου το*», έλεγε η φωνή. «*Τους μισείς*».

«Όχι!» φώναξε η Νίνα. Η Μέλανι είχε σταματήσει το κλάμα· οι πνιχτοί λυγμοί που ακούγονταν τώρα, ανήκαν στη Ρόζαλι. «Πρέπει να τα σταματήσουμε όλα αυτά!» Ένιωσε ένα σουβλερό πόνο στο στήθος, που της έκοψε την ανάσα. Το δωμάτιο ήταν πιο σκοτεινό τώρα· οι τοίχοι έτριζαν από τις απότομες σπιλάδες του ανέμου απέξω. «Ποτέ δεν ξανάχαμε τέτοιους καβγάδες —τι μας έπιασε σήμερα;» Ο πόνος έγινε πιο δυνατός και κάθισε σφίγγοντας την κοιλιά της. Μισούσε τους πάντες σ' αυτό το δωμάτιο και ο μόνος

τρόπος για ν' απαλλαγεί από το μίσος ήταν να το βγάλει από μέσα της.

«Έχει δίκιο», είπε ο Τόνυ, με τη φωνή του ξαφνικά βραχνή. Το τραπεζάκι του καφέ κροτάλισε και το κερί χοροπήδησε. Άλλο ένα από τα βιβλία του Άντριου πέταξε στο δωμάτιο, χτυπώντας με γδούπο στον τοίχο. Οι ψίθυροι ήταν τώρα τόσο έντονοι που με δυσκολία η Νίνα άκουγε οτιδήποτε άλλο.

«Ξέρετε τι είναι;» φώναξε ο Τόνυ ζωηρά. «Δεν ευλόγησα το κρασί. Οι γονείς μου πάντοτε ευλογούσαν το φαγητό μου έτσι ώστε να μη με πειράξει ή κάτι τέτοιο». Η φωνή του έσπασε καθώς άρχισε να ψέλνει μια προσευχή στα εβραϊκά.

Ο πόνος της Νίνα έσβησε. Πήρε μια βαθιά ανάσα· ο αέρας, τόσο βαρύς πριν, τώρα ήταν ανάλαφρος. «Μα τι συμβαίνει;»

«Μακάρι να 'ξερα», απάντησε ο Τόνυ.

«Συνέχισε να προσεύχεσαι», φώναξε ο Άντυ. Ο Τόνυ άρχισε να ψέλνει μια άλλη προσευχή. «Αυτό είναι! Αν είχαμε μονάχα μερικές μπαταρίες ακόμη —θα μπορούσαμε να παίξουμε κι αλλο Μπαχ».

«Τι σχέση έχει ο Μπαχ;» ρώτησε η Ρόζαλι.

«Είναι ιερή μουσική. Δεν το πρόσεξες; Όσο έπαιζε η κασέτα, ήμαστε εντάξει. Τώρα που προσεύχεται ο Τόνυ έπαψα ν' ακούω εκείνες τις φωνές».

«Τις άκουσες κι εσύ;»

«Νομίζω ότι τις ακούσαμε όλοι».

Η Νίνα άπλωσε για να σφίξει το χέρι του Άντριου. Ο Τόνυ κοντοστάθηκε για να πάρει μια ανάσα και η Ρόζαλι άρχισε να τραγουδά το «Βράχο των Αιώνων».

«Φταίει η διακοπή του ρεύματος», συνέχισε ο Άντριου. «Είναι σαν ο ηλεκτρισμός να λειτουργεί σαν κάποιο είδος λευκής μαγείας που κρατά μακριά το κακό. Τώρα είμαστε υποχρεωμένοι να καταφύγουμε σε πιο

παλιές μορφές μαγείας».

Η Νίνα τρεμούλιασε. Ένα αόρατο χέρι έσφιγγε το κεφάλι της, σαν να περίμενε πότε θα σταματούσαν τα τραγούδια για να το λιώσει. Ποτέ δεν είχε πιστέψει στους μύθους των παππούδων της και ακόμη κι εκείνοι δεν τους έπαιρναν στα σοβαρά. Τώρα θυμόταν ιστορίες για αντικείμενα που πετούσαν σε δωμάτια, για σποραδικούς φόνους που συνήθως γίνονταν νύχτα και γι' ανθρώπους που αμπάρωναν τις πόρτες τους για να φυλαχτούν από το σκοτάδι.

«Δεν μπορώ να το πιστέψω», είπε ο Τόνυ. «Για όνομα του Θεού, ζούμε στον εικοστό αιώνα!» Τώρα η Ρόζαλι τραγουδούσε το «Εκπληκτική Χάρη», με τη φωνή της να χάνει στις ψηλές νότες.

Πέρα στην κουζίνα ένα πιάτο έσπασε στο πάτωμα. Το κερί στο τραπεζάκι του καφέ έσβησε.

(Κενή αράδα)

Η Νίνα ένιωσε σαν να βρισκόταν στο κέντρο μιας δίνης· αθέατα πράγματα στροβιλίζονταν ολόγυρά της. Η Ρόζαλι συνέχιζε να τραγουδά ενώ ο Άντριου άναβε πάλι το κερί. Οι τοίχοι, ένιωθε η Νίνα, ήταν έτοιμοι να βουλιάξουν πλακώνοντάς την. Ό,τι κι αν υπήρχε εκεί μαζί τους, δεν μπορούσε να κρατηθεί μακριά με λίγους απλούς ύμνους και προσευχές.

«Πρέπει να φύγουμε από δω», δήλωσε ο Άντριου. «Η Νότια Πλευρά έχει ακόμη ρεύμα. Θα πρέπει να είμαστε ασφαλείς εκεί».

«Δεν μπορούμε», απάντησε η Τζιλ. «Είναι πολύ επικίνδυνο. Ειδοποίησαν τον κόσμο να μην κυκλοφορεί στο δρόμο εκτός κι αν είναι για μεγάλη ανάγκη».

«Τούτη *είναι* μεγάλη ανάγκη. Νομίζω ότι θα πρέπει να μπούμε στ' αμάξια μας και να πάρουμε δρόμο από δω».

«Όχι», φώναξε η Ρόζαλι μόλις ο Τόνυ ανέλαβε πάλι

αυτός τους ύμνους. «Είμαστε πιο ασφαλείς εδώ».

«Μονάχα για όσο θα τραγουδάτε». Βιβλία χοροπηδούσαν στα ράφια. «Και ίσως ούτε και τότε».

«Ο Άντυ έχει δίκιο», είπε η Νίνα. Ένα στρώμμα παγωμένου αέρα φάνηκε να καταπίνει τα λόγια της. «Σας παρακαλώ, ελάτε μαζί μας». Κοίταξε προς τον καναπέ. «Τουλάχιστον, αφήστε μας να πάρουμε τη Μέλανι».

«Αποκλείεται», δήλωσε η Τζιλ, πλησιάζοντας στη μικρή και απλώνοντας μπροστά σαν ασπίδα το ένα μπράτσο της.

Η Νίνα προχώρησε προς την πόρτα, με τον Άντριου πίσω της. Στο τέρμα του χωλ το ψυγείο κροτάλισε ενώ και άλλα πιάτα έπεσαν από τα ράφια τους. Άπλωσε το χέρι να πάρει την τσάντα της, τραβώντας την από την κρεμάστρα. «Καλύτερα να οδηγήσω εγώ. Εσύ δεν πρέπει μετά από τόσο κρασί που ήπιες». Τα λόγια της ακούστηκαν πιο τραχιά απ' όσο το ήθελε. Ο πόνος ξαναγύριζε.

Ο Άντριου άνοιξε την πόρτα. Η Νίνα έριξε μια τελευταία ματιά πίσω στους γείτονές της, που τώρα ήταν μαζεμένοι γύρω από το κερί. Κάτι σαν ένα φράγμα καταχνιάς φαινόταν να τη χωρίζει τώρα από αυτούς. Ύστερα γλίστρησε έξω στο διάδρομο και άρχισε να κατεβαίνει τις σκοτεινές σκάλες με τη βοήθεια της κουπαστής. Υπήρχε μια δυσοίωνη σιωπή πίσω από την πόρτα των Ο 'Χάρα.

Μόλις άνοιξε την κεντρική πόρτα, ο άνεμος σχεδόν την άρπαξε από τα χέρια της. Ο Άντριου πήρε την τσάντα της και άρχισε να ψάχνει για τα κλειδιά του αυτοκινήτου. Η Νίνα έκλεισε την πόρτα πίσω τους.

Ο Άντριου της έδωσε πίσω την τσάντα και άρχισε να τρέχει προς το αμάξι που ήταν παρκαρισμένο στην

αντικρινή πλευρά του δρόμου. Μια πλατιά λιμνούλα από βροχόνερα είχε σχηματιστεί στον κήπο, φτάνοντας ως το πεζοδρόμιο. Η μπόρα τη μαστίγωνε, κάνοντας τα ρούχα να κολλήσουν στο κορμί της. Πιο κάτω στο δρόμο, ένας άντρας στεκόταν στη βεράντα έξω από το σπίτι του και έσκουζε. Η Νίνα δεν μπορούσε να διακρίνει τον υπόλοιπο δρόμο· ο ουρανός, αν και σκοτεινός όπως ήταν, φαινόταν κάπως πιο φωτερός από τη γη.

Οι αστραπές φώτιζαν το δρόμο της. Ένα ζώο, που ζάρωνε μεζεμένο κοντά στο κτίριο, της γάβγισε. «Όσκαρ», του φώναξε, αναγνωρίζοντας το κοντοπόδαρο μπασέ των Ο 'Χάρα. Αναρωτήθηκε τι γύρευε το ζώο εκεί έξω. «Α, το δύστυχο».

Το σκυλάκι σάλταρε πάνω της, δαγκώνοντάς τη στο πόδι. Νύχια και δόντια άρχισαν να γδέρνουν το τζην της. Η Νίνα το κοπάνισε με την τσάντα της, χτυπώντας το σκυλί στο κεφάλι και τιναζοντάς το πάνω στην πόρτα.

«Έλα, Νίνα!» της φώναξε ο Άντριου. Άρχισε να τρέχει για το αμάξι. Πήδησε μέσα, δίπλα στον άντρα της, βάζοντας μπροστά τη μηχανή.

Άναψε τους προβολείς. Το αμάξι κύλησε αργά στο δρόμο. Πιο κάτω ένα δέντρο είχε πέσει, μπλοκάροντας την αριστερή πλευρά της οδού ενώ ένα μπουλούκι ανθρώπων έφραζε τη δεξιά λουρίδα. Μερικοί μόρφαζαν· οι προβολείς φώτιζαν την ασπρίλα των δοντιών τους και έκαναν τα μάτια τους να γυαλίζουν.

Η Νίνα χτύπησε με την κόρνα της. Το πλήθος όρμησε προς το αμάξι. Αναγκάστηκε να φρενάρει. Γροθιές άρχισαν να χτυπούν στα παράθυρα και το αμάξι να τραντάζεται ολόκληρο.

«Πάτα γκάζι!» της φώναξε ο Άντριου.

Η Νίνα πάτησε σχεδόν τέρμα το πεντάλ. Το αμάξι

τινάχτηκε μπροστά κι ο όχλος σκόρπισε δεξιά κι αριστερά. Πήρε μια δεξιά στροφή, προς το νότο. «Θα τα καταφέρουμε», την ενθάρρρυνε ο Άντριου. «Δε μένει και πολύς δρόμος ακόμη».

Το μοτέρ έσβησε. Η Νίνα γύρισε το κλειδί, πατώντας το πεντάλ του γκαζιού. «Φτου!» Η μηχανή πήρε για μια στιγμή αλλά έσβησε πάλι. «Τι έπαθε τώρα;»

«Μακάρι να 'ξερα».

«Ξέχασες να το πας στο συνεργείο. Σ'το είχα πει, αλλά το ξέχασες».

«Δεν είχα χρόνο».

«Πανάθεμά σε, Άντυ». Έκανε να τον χτυπήσει και εκείνος της άρπαξε τα χέρια, κρατώντας την πέρα. Προσπάθησε να τον κλοτσήσει.

«Νίνα!» Την τράνταξε. «Θα πρέπει να περπατήσουμε λίγο, αυτό είν' όλο».

«Εκεί έξω;»

«Είμαστε ήδη μουσκίδι, τι αλλάζει; Έλα».

Βγήκαν από το αμάξι. Καθώς έτρεχαν προς το πεζοδρόμιο, ο άνεμος ούρλιαξε απότομα και μόνο που δε γκρέμισε τη Νίνα κάτω. Άκουσε ένα δυνατό κρότο. Ένα δέντρο είχε πέσει, κάνοντας λιώμα το εγκαταλειμμένο αυτοκίνητο.

Ο Άντριου την έσφιξε από το μπράτσο, οδηγώντας την σ' εκείνο το σκοτεινό δρόμο.

Μια σκοτεινή μάζα ανθρώπων ανασάλευε μπροστά στο εμπορικό κέντρο· η Νίνα άκουσε τον πάταγο από μια βιτρίνα που έσπαζε. Δυο άντρες πέρασαν από δίπλα της, κουβαλώντας μια κάσα με ουίσκι· ένας μικρός έτρεχε με μια φορητή τηλεόραση.

Ένα πλήθος είχε μαζευτεί μπροστά στα κατασκότεινα μαγαζιά. Μερικοί ήταν κιόλας μέσα, πετώντας από τις σπασμένες βιτρίνες ρούχα, μικροσυσκευές

και μπουκάλια σ' εκείνους που βρίσκονταν στο χώρο του πάρκινγκ.

Ο Άντριου κοντοστάθηκε. Η Νίνα τον τράβηξε από το μπράτσο. «Καλύτερα να συνεχίσουμε!» του φώναξε. «Όπου να 'ναι θα πλακώσει η αστυνομία». Σειρήνες συναγερμού που λειτουργούσαν με μπαταρίες έσκουζαν και ούρλιαζαν· ο όχλος ξέσπασε σε ιαχές καθώς ένας φούρνος μικροκυμάτων εκσφενδονιζόταν μέσα από μια βιτρίνα. Η Νίνα κοίταξε βιαστικά ολόγυρα και αναρωτήθηκε πού ήταν η αστυνομία.

Ένα άλλο μπουλούκι φάνηκε να τρέχει προς το μέρος τους· η Νίνα και ο Άντριου βρέθηκαν ξαφνικά στη μέση του πλήθους και άρχισαν να παρασύρονται θέλοντας και μη προς τα μαγαζιά. Η Νίνα άπλωσε το χέρι για τον άντρα της αλλά έπιασε αέρα.

«Άντυ!» Πάλευε να παραμείνει όρθια στα πόδια της, φοβούμενη ότι θα την τσαλαπατούσαν αν έπεφτε. «Άντυ!»

Μια τοστιέρα πέρασε πετώντας από δίπλα της, χτυπώντας μια άλλη γυναίκα, που έπεσε και χάθηκε. Μερικοί από τον όχλο είχαν φακούς, κρατώντας τους σαν να ήταν πυρσοί. Μια κοπελίτσα πέρασε τρεχάτη από δίπλα της, με την αγκαλιά της γεμάτη με τζην. Η Νίνα άπλωσε τα χέρια της και αρπάχτηκε από ένα κολονάκι ενώ ο όχλος συνέχιζε σαν κύμα προς μια κάβα με ποτά.

Μερικοί ήταν πεσμένοι στο πεζοδρόμιο· άκουσε βογγητά. Οι αστραπές φώτιζαν σπασμωδικά τη σκηνή. Στη Νίνα φάνηκε ότι είδε μια μαύρη λιμνούλα από αίμα δίπλα στο κεφάλι ενός άντρα. «Άντυ!»

«Νίνα».

Ο Άντριου ήταν λίγο πιο πέρα, πεσμένος καταγής. Έσκυψε από πάνω του, προσπαθώντας να τον σηκώσει. Εκείνος βόγγηξε. «Το πόδι μου —είναι χτυπημένο».

Τον βόηθησε να σταθεί και ένιωσε το κορμί του βαρύ πάνω της. Κι άλλοι άνθρωποι περνούσαν τρεχάτοι από δίπλα τους, μεγαλώνοντας τον όχλο που λεηλατούσε το διπλανό μαγαζί με είδη κιγκαλερίας. «Δε νομίζω ότι μπορώ να τα καταφέρω. Καλύτερα να με αφήσεις».

«Φρόντισε να σωθείς εσύ», της ψιθύρισε η φωνή.

«Όχι!» φώναξε η Νίνα. Μουρμούριζε μια προσευχή καθώς τραβούσε τον Άντυ μέσα από το χώρο του πάρκινγκ, προς το δρόμο.

(Κενή αράδα)

Ο άνεμος είχε κάπως κοπάσει τώρα και η βροχή έπεφτε πιο αργά. Τα δέντρα απειλούσαν τη Νίνα με τα κλαδιά τους ενώ περνούσε δίπλα τους, χτυπώντας την καθώς αγωνιζόταν να προχωρήσει υποβοηθώντας και τον Άντριου που κούτσαινε. Μουρμούριζε αδιάκοπα προσευχές, σχεδόν μηχανικά, απορώντας και αυτή, που αν και δεν είχε πει καμιά για χρόνια, μπορούσε να θυμηθεί τώρα τόσες.

Πέρασαν έναν κήπο με γκαζόν γεμάτο σκόρπια έπιπλα και άκουσε ένα μακρινό ουρλιαχτό. Ένα φως τη στράβωσε για μια στιγμή· ένιωσε πέτρες να τη χτυπούν και άκουσε παιδιά να χαχανίζουν. Η Νίνα τους κούνησε απειλητικά το ελεύθερο χέρι της. Ο φακός απομακρύνθηκε καθώς τα παιδιά έπαιρναν δρόμο.

Κοίταξε μέσα από τη βροχή, διακρίνοντας πέρα μια θολή χρυσαφένια λάμψη. «Φως!» φώναξε. «Έλα, σχεδόν φτάσαμε». Μπορούσε τώρα να διακρίνει αναμμένες λάμπες του δήμου και προσπάθησε να ταχύνει το βήμα της· ο Άντριου την καθυστερούσε. «Δε θα με νικήσεις», γρύλισε. Ένας φωτισμένος δρόμος φιδογύριζε ανεβαίνοντας κάποιο λόφο· ήταν φραγμέ-

νος από ένα φορτηγό της ηλεκτρικής εταιρίας. Προχώρησε προς το φορτηγό.

Ένα περιπολικό της αστυνομίας ήταν παρκαρισμένο κάτω από το φως μιας κολώνας, κοντά στο φορτηγό. Οδηγώντας τον Άντριου προς το σημείο εκείνο, έφτασε στα όρια ανάμεσα στο σκοτάδι και το φως — και εκεί κόλλησε!

Προσπάθησε να κάνει μπροστά, αλλά ήταν αδύνατο· κάτι την κρατούσε πίσω. Έβαλε ζόρι· τα γόνατά της κλείδωσαν.

«Όχι!» ούρλιαξε με απόγνωση.

Μια πόρτα άνοιξε στο πλάι του περιπολικού· ένας άντρας με αδιάβροχο έτρεξε προς το μέρος της. «Τι γυρεύετε εδώ έξω;» της φώναξε.

«Βοηθήστε μας», τον ικέτεψε, απλώνοντας το χέρι της. Δεν μπορούσε να τον φτάσει. Εκείνος προσπάθησε μάταια το ίδιο και μετά τραβήχτηκε πίσω.

«Δεν μπορούμε να περάσουμε μέσα», εξήγησε ο αστυνομικός. «Προσπαθήσαμε. Ακόμη προσπαθούμε».

«*Κι εσείς δεν μπορείτε να βγείτε*», ψιθύρισε η φωνή.

Η Νίνα επιχείρησε πάλι να προχωρήσει αλλά ένιωσε τον εαυτό της να τρικλίζει πίσω· ο Άντριου γλίστρησε κι έπεσε καταγής.

«Δεν μπορώ να σας βοηθήσω, κυρία». Ο αστυνομικός κούνησε τα χέρια του απελπισμένα. «Μακάρι να μπορούσα».

Η Νίνα βούλιαξε αργά στο έδαφος, σφίγγοντας τον Άντριου στην αγκαλιά της. Η νύχτα έγινε ξαφνικά πιο φωτεινή· θα πρέπει να είχε παραισθήσεις, γιατί έβλεπε το φως που τόσο λαχταρούσε. Ο άνεμος ούρλιαξε την οργή του. Ένιωσε χέρια να την αρπάζουν· συνέχισε να μένει γαντζωμένη πάνω στον Άντριου.

«Ελάτε, κυρία!» Ο αστυνομικός την τραβούσε από το αγκώνα· με κάποιο τρόπο είχε καταφέρει να τη φτάσει. Ύστερα την άφησε για να βοηθήσει τον Άντριου να σηκωθεί. Η Νίνα στάθηκε κι αυτή στα πόδια της και ακολούθησε τρικλίζοντας τους δυο άντρες προς το περιπολικό. Εκεί περίμενε ένας άλλος αστυνομικός.

«Κοιτάξτε!» φώναξε ο τελευταίος.

Η Νίνα γύρισε. Η δική τους πλευρά της πόλης ήταν τώρα σαν μια θάλασσα άστρων από τα φώτα. Μια συμπαγής μαυρίλα φάνηκε να σηκώνεται από το έδαφος και μετά άρχισε να κυλά πίσω, υποχωρώντας προς τους λόφους του βορρά. «Είμαστε ασφαλείς», ψιθύρισε στον Άντριου. «Σωθήκαμε». Ο αστυνομικός κουνούσε το κεφάλι του καθώς κοίταζε προς την εβένινη ομίχλη.

Σπίθες φάνηκαν να χορεύουν κατά μήκος του ηλεκτρικού σύρματος πάνω από τα κεφάλια τους· ύστερα το σύρμα έσπασε, σφαδάζοντας προς το μέρος τους σαν φίδι. Έσυραν τον Άντριου μέσα στο περιπολικό. Η Βόρεια Πλευρά είχε βυθιστεί ξανά στο σκοτάδι και γινόταν ολοένα και πιο σκοτεινή. Σε λίγο εκείνη η αδιαπέραστη μαυρίλα ήταν τόσο πυκνή που η Νίνα, ασφαλής στο φως, δεν μπορούσε να διακρίνει τίποτα μέσα της.

Θα πρέπει να την είχε πάρει ο ύπνος για λίγο. Η Νίνα ξύπνησε μ' ένα απότομο σκίρτημα, χασμουρήθηκε και βγήκε από το περιπολικό.

Η βροχή είχε σταματήσει. Στο λιγοστό φως είδε ένα γιατρό που έδενε έναν επίδεσμο γύρω από το πόδι του Άντριου. Ένα πλήθος στεκόταν στο δρόμο, κοιτάζοντας προς το μαύρο πέπλο μπροστά τους.

«Ήρθε!» φώναξε ένας άντρας. «Το ρεύμα ξαναγύρισε!»

Όταν ο ήλιος έσκασε μύτη πάνω από τους λόφους στα δεξιά της, ο μαύρος τοίχος κύλησε μακριά, νικημένος από το φως. Από κάποιον ξέφυγε μια κραυγή. Μονάχα μαυρισμένη γη απέμενε στην περιοχή όπου πρώτα απλωνόταν το σκοτάδι η μαυρίλα φεύγοντας είχε πάρει μαζί της τα πάντα, αφήνοντας πίσω της μονάχα έναν απέραντο, σημαδεμένο κάμπο. Το μόνο που είχε απομείνει εκεί στην αφανισμένη Βόρεια Πλευρά, ήταν τα ηλεκτρικά σύρματα, οι βουεροί φρουροί της πόλης.

Η Νίνα αναλλογίστηκε τους φίλους της, που τώρα ήταν παγιδευμένοι για πάντα στο σκοτάδι. Άραγε πού θα πήγαινε τώρα αυτό το σκοτάδι; αναρωτήθηκε. Αλλά ήξερε την απάντηση. Θ' αποτραβιόταν στην άκρη του κόσμου και μέσα στους ανθρώπους που γνώριζε. Μέσα και σ' αυτή την ίδια. Ακόμη και τώρα μπορούσε να το νιώσει να παραμονεύει εκεί, κρυμμένο στις σκιές του νου της μαζί με τους φόβους της. Θα καραδοκούσε εκει, περιμένοντας πότε η λευκή μαγεία θα χανόταν ξανά.

ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΗ ΓΗ

του Όλιβερ Λα Φαρτζ

Άραγε είναι μονάχα τα φαντάσματα που προσδιορίζουν έναν τόπο ως στοιχειωμένο ή υπάρχουν και στοιχειωμένοι τόποι που προσφέρονται για φαντάσματα; Ίσως κάποιοι χώροι που αποτελούν ακαθόριστο φυσικό σύνορο ανάμεσα σ' εμάς και το Μεγάλο Μυστήριο;

Ας πούμε, κάτι σαν τη «Στοιχειωμένη Γη»...

Η «Στοιχειωμένη Γη» είναι ένα μικρό αλλά ενδιαφέρον διήγημα του Αμερικανού Όλιβερ Λα Φαρτζ, γνωστού ανθρωπολόγου του Χάρβαρντ, διάσημου μυθιστοριογράφου (Βραβείο Πούλιτζερ 1930) και συγγραφέα ιστοριών τρόμου.

Τώρα, αν λάβουμε υπ' όψη ότι ο Λα Φαρτζ γεννήθηκε το 1901, ίσως να έχει ήδη δώσει οριστική απάντηση στο πρόβλημα.

Αλλά ποιος βιάζεται να τη μάθει;

Γ.Μ.

Ο Τζωρτζ Ουώτερσον στάθηκε στα πόδια του με κόπο. Έτρεμε και ένιωθε φοβερά παγωμένος. Ο βοριάς τον περόνιαζε ως το κόκαλο και στο τελευταίο αδύναμο φως της μέρας μπορούσε να δει τις αραιές, ξερές χιονονιφάδες που παρέσυρε ο άνεμος κάτω από το μολυβένιο ουρανό. Λοιπόν, φαίνεται ότι είχε αποτύχει και σ' αυτή την προσπάθεια· κατά τα φαινόμενα, εκείνο που είχε τώρα προτεραιότητα ήταν να κρατηθεί στη ζωή.

Κοίταξε ολόγυρα. Μα στο Θεό του, ενώ είχε στη διάθεσή του έναν ολάκερο κόλπο να διαλέξει, αυτός βρήκε να προσαράξει στην παραλία του σπιτιού των Χέηλ! Το παρατσούκλι «Στοιχειωμένη Γη», που είχαν δώσει οι χωρικοί στο κτήμα, ξεπήδησε αυθόρμητα στο μυαλό του. Σαν να μην έφταναν η παγωνιά και η εξάντληση που ένιωθε, υπήρχε και η σιγουριά ότι η κακοτυχία του ήταν πια οριστική, ότι ως και η τελευταία του διέξοδος είχε πεισματικά αποκλειστεί.

Για την ώρα τουλάχιστο θα ήταν υποχρεωμένος να συνεχίσει να ζει. Έκανε φοβερή παγωνιά. Δεν υπήρχε άλλη λύση από το ν' ανηφορίσει προς το σπίτι των Χέηλ, προς τη Στοιχειωμένη Γη. Θα έπρεπε να το περιμένει ότι κάτι τέτοιο θα γινόταν. Άρχισε ν' ανηφορίζει το γνωστό μονοπάτι στο απόκρημνο έδαφος πέρα από την ακτή. Στην κορφή, εκεί που οι χαρουπιές έκο-

βαν κάπως το αγιάζι, κοντοστάθηκε για να ρίξει μια ματιά πίσω. Το *Λούσυ* ήταν σκέτα συντρίμμια από ξύλα και ξάρτια ξεβρασμένα έξω στα βράχια, μασημένα από τα κύματα. Το σκαρί δε διατηρούσε ούτε καν το σχήμα του. Δεν άντεχε άλλο να το βλέπει. Έκανε μεταβολή και συνέχισε το δρόμο του.

Μπορούσε ν' ακούσει την καρδιά του που χτυπούσε καθαρά, σχεδόν βροντερά, και πολύ αργά. Είναι από την εξάντληση, σκέφτηκε. Είχε ακόμη σχεδόν ένα χιλιόμετρο δρόμου μπροστά του, ως την κορφή του λόφου όπου υψωνόταν το μεγάλο, ψηλό παλιό αρχοντικό των Χέηλ. Ορθωνόταν εκεί, με φόντο το τελευταίο γκρίζο φως του δυτικού ουρανού. Οι φτελιές στη μια πλευρά, γέρναν προς την αντίθετη κατεύθυνση, μαστιγωμένες από τους θαλασσινούς ανέμους. Ποτέ το σύνολο δεν έφτιαχνε μια ευχάριστη εικόνα. Τώρα, ωστόσο, υπήρχαν φωτισμένα παράθυρα εκεί.

Αναλλογίστηκε τη Σου, που ήταν ξαπλωμένη νεκρή σ' ένα από εκείνα τα δωμάτια — Σου, καλή μου, Σου! Κάθε καινούρια θύμηση του θανάτου της τον συγκλόνιζε το ίδιο οδυνηρά όσο και το πρώτο σοκ όταν το έμαθε. Ήταν τόσο γεμάτο θάνατο εκείνο το καταραμένο σπίτι! «Τα 'μαθες για τη Σούζαν Χέηλ;» είχε βιαστεί να του πεί ο γερο- Τζάσπερ Σάμμερς, έτσι απότομα και ωμά, μ' ένα στόμα γεμάτο χαλασμένα δόντια. «Ένας κλέφτης μπήκε σπίτι τους, ο πρώτος που φάνηκε στην πόλη μας εδώ και είκοσι χρόνια. Της έριξε και τη σκότωσε». Ο Τζωρτζ έβλεπε ξανα, σαν να 'ταν τώρα μπροστά του, το ενθουσιώδες πρόσωπο του γερο-κουτσομπόλη μέσα από μια καταχνιά φρίκης. Άκουγε και πάλι εκείνη την ανέμελη φωνή να συνεχίζει, για το πώς η κυρία Χέηλ είχε αρρωστήσει από το σοκ... και τα λοιπά, και τα λοιπά, και τα λοιπά.

Στη θύμησή του ήρθε η εικόνα της Σου, του Τζων

και του εαυτού του, τότε που οι τρεις τους έπαιζαν πετώντας ορτανσίες ο ένας στον άλλο. Πιθανώς η κυρία Χέηλ να είχε τη Σου στο σαλόνι. Σ' ένα φέρετρο — Ω Θεέ μου! Θυμόταν τη Σου να κάνει βόλτα με το άλογό του ενώ εκείνος τ' οδηγούσε από τα γκέμια, προς μεγάλη ζήλεια του Τζων. Εκείνη θα πρέπει να ήταν μια από τις λίγες περιπτώσεις που τα λεφτά του τον είχαν φέρει σε πλεονεκτική θέση σε σχέση με το χωριατόπουλο.

Στο μυαλό του ήρθε ένα ακόμη ενσταντανέ και η ανάμνηση του πόνου, όταν η Σου του είχε πει ότι είχε αρραβωνιαστεί με τον Τζων. Μετά άλλη μια εικόνα, με τη Σου να κλαίει σφιγμένη στο στήθος του όταν ο Τζων χάθηκε με τη βάρκα του στ' ανοιχτά της ξέρας του Μπρέντον. Είχε συγκλονιστεί και νιώσει τύψεις τότε, εξαιτίας της αυθόρμητης χαράς που είχε νιώσει, μιας χαράς ανάκατης με λύπη για το θάνατο του φίλου του και για τη δική της δυστυχία. Και εκείνη του είχε πει, «Έτσι κι αλλιώς, ζώντας στη Στοιχειωμένη Γη, θα τον ξαναδώ όταν γεράσω, όπως έκανε κάποτε και η γιαγιά μου».

Η ήρεμη βεβαιότητα εκείνης της δήλωσης τον είχε κάνει να παγώσει.

Άκουσε και πάλι τους χτύπους της καρδιάς του, καθαρούς και αργούς. Από το νου του πέρασε αόριστα η σκέψη ότι κάτι το πολύ σημαντικό είχε αφήσει πίσω στην ακτή. Έκανε φοβερό κρύο. Ο δυνατός άνεμος είχε στεγνώσει τα ρούχα στο κορμί του.

Η σκέψη ήρθε πάλι απρόσκλητη. Ήταν νεκρή... νεκρή... νεκρή. Πίστευε ότι με τον καιρό θα κέρδιζε την καρδιά της, αλλά τώρα ήταν νεκρή. Ο πρώτος κλέφτης που είχε εμφανιστεί στο Κουονοτσώγκ τα τελευταία είκοσι χρόνια —και την είχε πυροβολήσει στην καρδιά. Ένας άγνωστος, εντελώς αδιάφορα, στη ρου-

τίνα της δουλειάς του, είχε σβήσει τον ήλιο και μετά χάθηκε. Μια τρύπα πάνω από την καρδιά της και ένας κόκκινος λεκές που μεγάλωνε... Σου! Σού! Ω Θεέ μου!

Το σπίτι ορθωνόταν σκελετικό και σκοτεινό πάνω από τα δυο φωτισμένα παράθυρα. Ο άνεμος λυσσομανούσε γύρω του και τα γυμνά δέντρα που έγερναν προς την αντίθετη μεριά, θρόιζαν θρηνητικά. Φτάνοντας στην πόρτα χτύπησε και περίμενε, τρέμοντας από το κρύο. Μετά χτύπησε πάλι. Οι χτύποι της καρδιάς του αντηχούσαν βροντεροί στ' αυτιά του και έπνιξε μια σχεδόν ασυγκράτητη διάθεση να κάνει μεταβολή και να γυρίσει τρέχοντας πίσω στην ακτή. Κάτι σημαντικό είχε αφήσει εκεί. Και ακόμη κανένας δεν ερχόταν να του ανοίξει.

Γύρισε το πόμολο και μπήκε. Η πόρτα του σαλονιού ήταν ανοιχτή, αφήνοντας μια καλοδεχούμενη ζεστασιά να χύνεται στο χωλ. Το φέρετρο βρισκόταν στο κέντρο του σαλονιού, όπως ακριβώς το είχε φανταστεί. Η κυρία Χέηλ ήταν καθισμένη σε μια κουνιστή πολυθρόνα αντίκρυ του. Ήταν ασυνήθιστο να τη βλέπει κανείς με τα χέρια αργόσχολα, δίχως να πλέκουν ή να ράβουν κάτι.

«Παρακαλώ, συγγνώμη που μπήκα έτσι, κυρία Χέηλ—»

«Δεν πειράζει, Τζωρτζ. Αν ήξερα τι είσαι θα σου είχα αμέσως φωνάξει να μπεις. Έλα, κάθισε».

Ήταν παράξενη απάντηση. Η γυναίκα φαινόταν χλωμή και αδύναμη, και η ομιλία της, παρά τη σαφήνεια που διακρίνει τη γλώσσα των ανατολικών πολιτειών, είχε μια δόση ασάφειας. Ο Τζωρτζ πλησίασε στο φέρετρο.

«Μην την ενοχλήσεις», του είπε η κυρία Χέηλ.

Τι περίεργη κουβέντα ήταν πάλι αυτή; Τι είχε φανταστεί ότι μπορεί να έκανε;

«Σκέφτηκα ότι θα 'ταν κουρασμένη και κοιμόταν τόσο όμορφα εκεί που δε μου έκανε καρδιά να την ξυπνήσω. Ασ' τη να ξαποστάσει για λίγο. Θα τη θάψουν την Πέμπτη, ξέρεις».

Από το μυαλό του Τζωρτζ πέρασε η δυσάρεστη υποψία ότι η λύπη είχε κάνει να σαλέψουν τα λογικά της ηλικιωμένης γυναίκας. Ύστερα έσκυψε και κοίταξε το ξεσκέπαστο πρόσωπο της κοπέλας, τα πλούσια χρυσοκάστανα μαλλιά, τα μακριά βλέφαρα που έριχναν τη σκιά τους στα μάγουλα, τα ντελικάτα ζεστά χείλη. Από το νου του πέρασαν διάφορα τετριμμένα επίθετα, κυρίως το «πανέμορφη» σε διάφορες παραλλαγές. Τον ευχαρίστησε το αποτέλεσμα της μακάβριας τέχνης του εργολάβου κηδειών, που είχε βάψει τα χείλη της με κραγιόν. Ποτέ η Σου δεν ήταν από εκείνες τις χλωμές παρθένες. Ολόγυρά της υπήρχαν τώρα οι χειμωνιάτικες πρασινάδες: αγιόκλημα, κλαδιά πεύκου, ακόμη και οι αγκαθωτές βερβερίδες που τόσο αγαπούσε.

Στάθηκε κοιτάζοντάς τη για λίγα λεπτά, δίχως να σκέφτεται τίποτα, με το μυαλό του εντελώς άδειο. Οι χτύποι της καρδιάς του ακούγονταν πιο αργά τώρα —και από το νου του πέρασε πάλι εκείνη η ενοχλητική εντύπωση ότι κάτι είχε ξεχάσει στην ακτή. Ύστερα γύρισε και κάθισε σε μια καρέκλα.

«Πώς βρέθηκες *εσύ* εδώ;» ρώτησε η κυρία Χέηλ, τονίζοντας για κάποιο λόγο το «εσύ».

«Όταν το έμαθα, δεν... δεν ήθελα άλλο τη ζωή μου. Βγήκα με το *Λούσυ* στ' ανοιχτά και άνοιξα όλα τα πανιά μέχρι που μπατάρησε. Τα κύματα μας έριξαν εδώ και μένα με πέταξαν στην ακτή και —είπα να έρθω». Τα τελευταία λόγια τα πρόφερε άτονα. «Στην αρχή με πείραξε πολύ όταν είδα ότι είχα βγει στην ακτή σας, αλλά τώρα χαίρομαι που ήρθα».

«Θα 'ναι σκληρό για σένα, Τζωρτζ. Η Σου θα συναντήσει τον Τζων την Πέμπτη, ξέρεις, μετά την εκκλησία».

«Το ξέρω». Η κυρία Χέηλ είχε στ' αλήθεια έναν πολύ περίεργο τρόπο για να περιγράφει τα πράγματα.

«Ίσως θα 'ταν καλύτερα...» Η φωνή της έπαψε ξαφνικά ν' ακούγεται, αν και τα χείλη της συνέχιζαν να σαλεύουν κανονικά σαν να μιλούσε.

Σίγουρα ο πόνος τής σάλεψε τα λογικά, συμπέρανε ο Τζωρτζ. Αλλά κι αυτός δεν πρέπει να πήγαινε πολύ πίσω. Δεν μπορεί να ήταν οι χτύποι της καρδιάς του οι ήχοι που άκουγε. Ήταν πολύ αργοί και φαίνονταν να έρχονται απ' έξω ή από κάτι στ' αυτιά του, που ίσως είχαν πάθει ζημιά από την πάλη με τα κύματα. Και οι δυο τους δεν ήταν καλά.

Η φωνή της κυρίας Χέηλ άρχισε ν' ακούγεται πάλι. «Αναρωτιέμαι τι θα γίνει το σπίτι μας όταν θα φύγουμε όλοι. Κανένας δε θα θέλει να το αγοράσει. Προσπάθησα να το πουλήσω και άλλοτε, μετά το θάνατο του άντρα μου. Αλλά έχει αποκτήσει κακό όνομα, βλέπεις. Ανέκαθεν οι Χέηλ είχαν υπερβολικά καλές σχέσεις με τους νεκρούς τους. Και ύστερα απ' όλα αυτά —με τούτη τη νέα τραγωδία— θα χειροτερέψει ακόμη περισσότερο αυτό το όνομα. Θα το κληρονομήσουν τα ξαδέρφια μου, οι Χέηλ του Ουώρικ, ξέρεις. Θα το μοιραστούν μεταξύ τους, φαντάζομαι. Έλπιζα ότι εσύ...» Η φωνή της έσβησε πάλι, αν και τα χείλη της συνέχισαν να κινούνται.

Σίγουρα η γυναίκα είχε ανάγκη ανάπαυσης και αλλαγής περιβάλλοντος. Το ίδιο και αυτός. Είχε γίνει πολύ αλαφροΐσκιωτος.

«Κυρία Χέηλ, δε θα ήθελα να με θεωρήσετε αγενή, αλλά νομίζω ότι σας χρειάζεται λίγη ξεκούραση· και μένα το ίδιο. Αισθάνομαι νευρικός και νιώθω πολύ άσχημα. Φαντάζομαι ότι κι εσείς θα νιώθετε εξαντλημένη».

«Όχι, δε νιώθω καθόλου κουρασμένη. Τώρα που όλα τέλειωσαν, νιώθω τόσο ανάλαφρη όσο δεν έχω νιώσει χρόνια».

«Όμως, ξέρετε, είναι στιγμές που ενώ μιλάτε η φωνή σας σβήνει εντελώς, αν και συνεχίζετε την κουβέντα σας».

«Τι έκανε λέει;»

«Δε θέλω να σας προσβάλω, αλλά στα καλά καθούμενα σβήνει η φωνή σας. Είμαι σίγουρος ότι φταίει η κούρασή σας. Για να 'μαι ειλικρινής, συμβαίνουν και σε μένα περίεργα πράγματα, τόσα που έχω αρχίσει να τρομάζω. Μου φαίνεται σαν ν' ακούω κάτι πολύ αργούς χτύπους καρδιάς. Να, ακόμη και τούτη τη στιγμή, μου φάνηκε σαν ν' άκουσα βήματα και τώρα έχω την περίεργη εντύπωση ότι κάποιος με τραντάζει από τους ώμους».

Η ηλικιωμένη γυναίκα ανακάθισε απότομα στην καρέκλα της και τον κοίταξε με γουρλωμένα μάτια. «Ω Θεέ μου! Τότε δεν είσαι...» Η φωνή της έσβησε πάλι. Την έβλεπε ν' αγωνίζεται κάτι να του πει, να πασχίζει να του μεταδώσει κάτι. Ύστερα η φωνή της ακούστηκε πάλι. «Τρέχα πίσω στην ακτή! Τρέχα πίσω! Έχεις ακόμη καιρό!»

Ο Τζωρτζ ένιωσε να του σηκώνεται η τρίχα. *Πραγματικά* κάποιος τον τράνταζε από τους ώμους. Και εκείνοι οι χτύποι ακούγονταν πολύ αργοί. «Δεν καταλαβαίνω», ψέλλισε.

Η γυναίκα έκανε άλλη μια απελπισμένη προσπάθεια να σπάσει το φράγμα της σιωπής που έπεφτε ανάμεσά τους. Τελικά, με μια υπεράνθρωπη προσπάθεια, σηκώθηκε και άνοιξε διάπλατα την πόρτα της κρεβατοκάμαρας. «Κοίταξε», του είπε.

«Ω, Μεγαλοδύναμε!»

Το σώμα της κυρίας Χέηλ, χλωμό και γαλήνιο, ήταν ξαπλωμένο στο κρεβάτι.

Η φωνή της ακουγόταν πολύ αμυδρά τώρα.

«Φαίνεται ότι σε βρήκαν στην ακτή. Γι' αυτό νιώθεις κάποιον να σε τραντάζει από τους ώμους. Και οι ήχοι που ακούς είναι η καρδιά σου που χτυπά ακόμη. Προλαβαίνεις να γυρίσεις πίσω, να ζήσεις, να βρεις κάποια άλλη αντί για τη Σου. Η Σου θα συναντήσει τον Τζων την Πέμπτη. Γύρισε πίσω στην ακτή».

Τώρα καταλάβαινε τι είχε αφήσει πίσω στην ακτή, μισό μέσα και μισό έξω από το νερό. Ένας πανικός και ένας ανείπωτος τρόμος τον κυρίεψαν. Στράφηκε σαν τυφλός προς την εξώπορτα, για να βρεθεί πάλι μπροστά στο φέρετρο της Σου. Μέσα από τη σκοτεινιά που τον τύλιγε μπορούσε να δει ολοκάθαρα το κοιμισμένο πρόσωπό της.

«Βιάσου! Θα ζήσεις και θα την ξεχάσεις. Θα βρεις κάποια άλλη να την αντικαταστήσει στην καρδιά σου. Βιάσου!»

«Είναι μέσα σ' αυτό τώρα;» ρώτησε δείχνοντας το σώμα της Σου.

«Ναι, αλλά μη χασομεράς για να την ξυπνήσεις. Βιάσου!»

Ο Τζωρτζ κοίταζε τη νεκρή κοπέλα. Κοίταζε σ' ένα ατέλειωτο μέλλον. Κάποια να την αντικαταστήσει...

«Ξέρετε, κυρία Χέηλ, ο Τζων ήταν ο καλύτερός μου φίλος», είπε τελικά και κάθισε σε μια καρέκλα. «Και εκείνοι οι χτύποι της καρδιάς ακούγονται πια πολύ αδύναμοι· σε κάνα λεπτό θα έχουν σταματήσει».

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΙΚΤΛΑΝΤΕΚΟΥΤΛΙ

του Αντόμπη Τζέημς

Αντόμπη Τζέημς...

Το μόνο που ξέρω γι' αυτόν το συγγραφέα είναι ότι είναι Αμερικανός και ότι το μικρό του όνομα —αν είναι αληθινό— μυρίζει σκόνη και καυτό ήλιο. «Adobe» λένε τους πλίνθους που ψήνουν στον ήλιο εκεί πέρα στις νοτιοδυτικές πολιτείες των Η.Π.Α. και στο Μεξικό.

Δεν ξέρω για σας, αλλά εμένα πολύ μ' αρέσουν εκείνα τα παράξενα τοπία των ερήμων της Αριζόνα, του Τέξας και του Μεξικού. Με τον άνεμο να παρασύρει τις στρογγυλές αφάνες και μέσα στην τρεμουλιαστή θολούρα της κάψας και του κουρνιαχτού, να διαγράφονται οι τερατώδεις σιλουέτες των κάκτων και των περιέργων βουνών που μοιάζουν σαν απόκοσμα κάστρα...

Θα μου πείτε, ωραία όλα αυτά, αλλά τι κάνουμε αν πάρουμε κατά λάθος το δρόμο που οδηγεί — σύμφωνα με τους θρύλους των Αζτέκων— στα «εννιά υπόγεια ποτάμια του Μικτλαντεκούτλι και της Μικτατσιουάτλ»;

Κοιτάξτε —για καλό και για κακό, αν τυχόν πέσετε κατά κείνα τα μέρη της Μπάχια Καλιφόρνια, αποφύγε-

τε την περιοχή της Ντεζιέρτο ντε Αλτάρ. Θα σας συμβούλευα να στραφείτε πιο βορειοδυτικά, προς την Τιχουάνα και το Σαν Ντιέγκο.

Γ.Μ.

Η κορδέλα της ασφάλτου —κάποτε μαύρη, τώρα γκρίζα από τα χρόνια κάτω από τον ανελέητο ήλιο— εκτεινόταν πέρα σαν ένα ατέλειωτο βέλος. Στον ορίζοντα, αντικατοπτρισμοί —σαν όνειρα— ζωντάνευαν, τρεμόπαιζαν και διαλύονταν σιωπηλά στο πλησίασμα του αυτοκινήτου.

Ρυάκια ιδρώτα κυλούσαν στο πρόσωπο του Ερνάντες, του οδηγού. Νωρίτερα την ίδια μέρα —όταν διέσχιζαν καλή γη— ο Μεξικάνος ήταν φιλικός, διαχυτικός, μέχρι και συμπονετικός. Τώρα οδηγούσε με πατημένο γκάζι, ανήσυχα, σχεδόν οργισμένα, μη θέλοντας να τον βρει η νύχτα σε τούτη την κακιά γη.

«*Σεμεχάντε λος μπουίτρες νο τιένεν γκόρντο εν έστε ντίστριτο εξεκράμπλε*», μουρμούρισε, στενεύοντας τα μάτια του για να κόψει κάπως την αντηλιά του χαμηλού απογευματινού ήλιου.

Καθισμένος δίπλα του, ο άντρας που τον έλεγαν Μόργκαν χαμογέλασε στην παρατήρηση. *Ακόμη και τα όρνια είναι πετσί και κόκαλο σε τούτη την απαίσια γη*, είχε πει ο άλλος. Ναι, ο Ερνάντες είχε μια αίσθηση του χιούμορ. Για το λόγο αυτό —και μόνο γι' αυτό— ο Μόργκαν λυπόταν που θα αναγκαζόταν να τον σκοτώσει. Αλλά ο Ερνάντες ήταν αστυνομικός... ένας μεξικάνος ομοσπονδιακός μπάτσος που τον μετέφερε πίσω στα σύνορα των Ηνωμένων Πολιτειών. Εκεί θα

παρέδινε τον Μόργκαν στη δικαιοσύνη και τα κακουργοδικεία της χώρας του για να τον κρεμάσουν, σπαρταριστό, με την θηλιά μιας γερής τριχιάς του Τέξας γύρω από το λαιμό του.

Όχι, σκέφτηκε ο Μόργκαν, απόλυτα σίγουρος γι' αυτό, δεν πρόκειται να με κρεμάσουν τούτη τη φορά. Την επόμενη, μπορεί, αλλά όχι τώρα. Ο Ερνάντες ήταν βλάκας και ήταν απλώς θέμα χρόνου μέχρι να κάνει κάποιο λάθος. Εντελώς ανέμελος, με τα «βραχιόλια» στα χέρια και ακουμπισμένα σαν καλού παιδιού στα γόνατά του, ο Μόργκαν λαγοκοιμόταν. Αλλά περίμενε... περίμενε... περίμενε.

Η ώρα πλησίαζε πέντε όταν ο Μόργκαν, με όλα τα οξυμένα ένστικτα ενός κυνηγημένου, διαισθάνθηκε ότι μάλλον πλησίαζε η στιγμή της ελευθερίας του. Ο Ερνάντες είχε αρχίσει να νιώθει άβολα —ας ήταν καλά τα δυο μπουκάλια μπίρα που είχε πιει μετά το μεσημεριανό φαγητό. Όπου να 'ναι ο αστυνομικός θα έκανε στάση. Και ο Μόργκαν θα τον βόλευε τότε.

Στα δεξιά τους, μια σειρά από απαλά γερτούς λόφους ανηφόριζαν αργά από το επίπεδο έδαφος της ερήμου.

«Υπάρχει τίποτα εκεί έξω;» ρώτησε ο Μόργκαν, κάνοντας τάχα τον βαριεστημένο.

«*Κεν σάμπε;*» αναστέναξε ο Ερνάντες. Ποιος ξέρει; «Λένε ότι τ' οροπέδιο από την άλλη μεριά των βουνών είναι ακόμη χειρότερο από τούτη την πλευρά. *Ες ιμποσσίμπλε*! Αν είναι δυνατό! Κανένας δεν μπορεί να ζήσει εκεί εκτός από λίγους άγριους Ινδιάνους που μιλάνε μια γλώσσα που ήταν αρχαία όταν έφτασαν εδώ οι Αζτέκοι. Είναι ένας αχαρτογράφητος, αδάμαστος και απολίτιστος τόπος... που τον διαφεντεύει ο Μικτλαντεκούτλι».

Τώρα, καθώς οι σκιές μάκραιναν στη γη, η όψη του τοπίου άλλαζε αργά ολόγυρά τους. Για πρώτη φορά αφότου είχαν αναχωρήσει από το Άγκουα Λοντόζο μπορούσαν να δουν κάποια ίχνη βλάστησης — θάμνους μεσκίτε, κάκτους και χαμόδεντρα. Μπροστά τους, στητός σαν μοναχικός φρουρός, ορθωνόταν ένας τεράστιος κάκτος σαγκουάρο, σχεδόν δεκαπέντε μέτρα ψηλός. Ο Ερνάντες έκοψε ταχύτητα και σταμάτησε στη σκιά του κάκτου. «Αν θέλεις, βγες να ξεμουδιάσεις λίγο τα πόδια σου, *αμίγκο*. Τούτη είναι η τελευταία στάση μας πριν από το Ερμοσίγιο».

Ο Ερνάντες κατέβηκε, έκανε το γύρο του αυτοκινήτου και άνοιξε την πόρτα για τον κρατούμενό του. Ο Μόργκαν βγήκε, τεντώνοντας νωχελικά το κορμί του σαν γάτα. Ενώ ο Μεξικάνος ξαλάφρωνε στον κάκτο, ο Μόργκαν πλησίασε σε κάτι που έμοιαζε με πρόχειρο σταυρό καρφωμένο στην άμμο. Στάθηκε και τον περιεργάστηκε· ο σταυρός ήταν απλώς μια πινακίδα — ταλαιπωρημένη από τα στοιχειά της φύσης και τα νύχια των όρνιων που την είχαν χρησιμοποιήσει για να κουρνιάζουν εκεί.

Ο Ερνάντες πλησίασε με το πάσο του και ήρθε να σταθεί δίπλα του. Κοίταξε κι αυτός με περιέργεια την πινακίδα, σουφρώνοντας απορημένα τα χείλη κάτω από το μαύρο μουστάκι του. «Λινακουλάν — εκατόν είκοσι χιλιόμετρα! Δεν ήξερα ότι υπήρχε δρόμος εδώ...» Ύστερα το πρόσωπό του φωτίστηκε. «Α, *σι*! Τώρα θυμάμαι. Τούτος εδώ πρέπει να είναι ο παλιός *Ρεάλ Μιλιτάρ*, ο στρατιωτικός δρόμος που οδηγεί από την ενδοχώρα στην ανατολική ακτή».

Ο Μόργκαν δε χρειαζόταν να μάθει τίποτε άλλο. Αν το Λινακουλάν ήταν στην ανατολική ακτή, τότε το Λινακουλάν μεταφραζόταν σ' ελευθερία. Χασμουρήθηκε πάλι, με το απαθές πρόσωπό του εντελώς αδιάφορο.

«Έτοιμος, *αμίγκο;*»

Ο Μόργκαν έγνεψε καταφατικά. «Όσο έτοιμος μπορεί να είναι κανείς που τον πάνε να τον κρεμάσουν».

Ο Μεξικάνος γέλασε, έβηξε και έφτυσε στη σκόνη. «Άντε, πάμε». Προχώρησε ως το αμάξι και στάθηκε δίπλα στην ανοιχτή πόρτα του περιμένοντας τον κρατούμενο. Ο Μόργκαν προχώρησε βαριεστημένα προς το μέρος του, με τους ώμους γερτούς σαν να ήθελε να φυλαχτεί από την καυτερή αντηλιά του προχωρημένου απογεύματος. Όταν χτύπησε, το έκανε σαν φίδι στο ανύποπτο θύμα του. Τα δεμένα με χειροπέδες χέρια του σηκώθηκαν και κατέβηκαν με δύναμη στο κεφάλι του Ερνάντες. Ο αστυνομικός άφησε ένα βογγητό και σωριάστηκε καταγής. Ο Μόργκαν βούτηξε αμέσως πάνω του, με τα χέρια του ν' αναζητούν γοργά και να βρίσκουν το όπλο που ήξερε ότι ο άλλος είχε στη ζώνη του. Ύστερα στάθηκε όρθιος —κάπου τέσσερα βήματα από τον άντρα στο χώμα.

Ο Ερνάντες κούνησε το κεφάλι του ζαλισμένα, ανοιγόκλεισε τα μάτια του και άρχισε να σηκώνεται. Είχε σταθεί στα γόνατα όταν η ψυχρή φωνή του Μόργκαν τον έκανε να κοκαλώσει στη θέση του.

«Αντίο, Ερνάντες», είπε ο Μόργκαν. «Δεν είναι προσωπικό».

Ο Μεξικάνος σήκωσε τα μάτια του —και αντίκρισε το θάνατο. «*Ντίος... ντίος. Νο!*», ήταν το μόνο που πρόλαβε να πει. Το 44άρι μολύβι τον πέτυχε πάνω από το αριστερό μάτι και τον τίναξε τρία μέτρα πίσω με τη δύναμη της σφαίρας. Σπαρτάρησε για μια στιγμή, τα πόδια του χτύπησαν ένα μικρό στακάτο στο χώμα και μετά έμεινε ασάλευτος.

Ο Μόργκαν τον πλησίασε, κουνώντας το κεφάλι του θλιβερά. «Σίγουρα μ' απογοήτεψες, *αμίγκο*. Δεν

έδειχνες για φοβιτσιάρης που θα εκλιπαρούσε για τη ζωή του». Αναστέναξε με την έλλειψη κουράγιου από τη μεριά του μακαρίτη· ένιωθε σχεδόν σαν να τον είχε προδώσει ένας λιπόψυχος φίλος.

Κοντοκάθισε και άρχισε να ψάχνει το πτώμα. Βρήκε ένα πορτοφόλι με μια αστυνομική ταυτότητα, πεντακόσια πέσος και την έγχρωμη φωτογραφία μιας χοντρουλής Μεξικάνας, με ολόγυρα τρία γελαστά κοριτσάκια και δυο αγόρια που χαμογελούσαν αμήχανα. Ο Μόργκαν γρύλισε αδιάφορα και συνέχισε το ψάξιμο.

Βρήκε τα κλειδιά για τις χειροπέδες στερεωμένα με λευκοπλάστ στα σκληρά πέλματα του νεκρού.

Όταν ο Μόργκαν φόρτωσε τον Ερνάντες στο πορτ μπαγκάζ του αμαξιού, το δειλινό είχε κιόλας αρχίσει να βάφει τους μεξικάνικους λόφους μ' ένα φλογάτο μπρούντζινο χρώμα. Πλησίασε πάλι στην πινακίδα. Κάτω από τη χιλιομετρική ένδειξη υπήρχαν οι λέξεις «*Σουιδάδο — Πελιγκρόζο*», Προσοχή — Κίνδυνος.

Πολύ αστείο, σκέφτηκε. Τι ποιο επικίνδυνο θα μπορούσε να υπάρχει από μια κρεμάλα; Ή από το να παίζει το ρόλο της αλεπούς για τα λαγωνικά της διεθνούς αστυνομίας; Είχε πιαστεί και καταδικαστεί σε θάνατο τέσσερις φορές στη ζωή του· και όμως αυτός εξακολουθούσε να κυκλοφορεί λεύτερος. Και... δεν υπήρχε περίπτωση να υπάρχει κάτι, οτιδήποτε, σε τούτο τον ασήμαντο χωματόδρομο που θα μπορούσε να τα βγάλει πέρα με το μυαλό του Μόργκαν, τις αντιδράσεις του Μόργκαν, το πιστόλι του Μόργκαν!

Κάθισε πίσω από το τιμόνι του αυτοκινήτου και, βάζοντας μπροστά, ξεκίνησε πάλι. Ο δρόμος ήταν πιο δύσβατος απ' όσο φαινόταν αρχικά αλλά, παρ' όλα αυτά, κάλυψε αρκετά άνετα τα πρώτα πενήντα χιλιόμετρα. Και μπορούσε να πηγαίνει αρκετά γρήγορα ώ-

στε ν' αφήνει τη σκόνη πίσω του, σαν την καφετιά ουρά ενός κομήτη που αιωρείτο λαμπερή στις τελευταίες αχτίδες του δειλινού.

Ο ήλιος κρύφτηκε πίσω από τη γραμμή του ορίζοντα αλλά μετά, καθώς ο Μόργκαν άρχισε ν' ανηφορίζει τους λόφους, φάνηκε ξανά μπροστά του — μοιάζοντας σαν ένα κακόβουλο φλογισμένο μάτι κάποιου θεού οργισμένου που τον ξυπνούσαν πάλι.

Ο Μόργκαν πέρασε το φρύδι του λόφου και άρχισε να κατηφορίζει προς την κοιλάδα. Εδώ το σκοτάδι αγκάλιαζε τη γη. Έκανε μονάχα μια στάση, σ' ένα σημείο όπου ο δρόμος περνούσε δίπλα από ένα φαράγγι, για να ξεφορτωθεί το κουφάρι του Ερνάντες. Το παρακολουθούσε να κατρακυλά και να πέφτει, μέχρι που τελικά το έχασε εντελώς από τα μάτια του ανάμεσα στις μαύρες σκιές, πίσω από κάτι θάμνους μεσκίτε, πολλές δεκάδες μέτρα στο βάθος του φαραγγιού.

Ο Μόργκαν συνέχισε το δρόμο του, ανάβοντας τα φανάρια του αυτοκινήτου· η νύχτα τον τύλιγε γοργά.

Φτάνοντας στον πάτο της κοιλάδας, ξέσπασε σε βλαστήμιες. Ο δρόμος εκεί έπαυε απότομα να είναι βατός και γινόταν ένα κακοτράχαλο μονοπάτι, όλο πέτρες και λακκούβες, που χανόταν πέρα στην ερημιά.

Τα επόμενα πέντε χιλιόμετρα θ' αφαίρεσαν τουλάχιστον είκοσι πέντε χιλιάδες από τη ζωή του αυτοκινήτου. Ο Μόργκαν ήταν αναγκασμένος να πηγαίνει με πρώτη, καθώς οι βαθιές λακκούβες είχαν σακατέψει τη μπροστινή ανάρτηση και τ' αμορτισέρ. Αθέατα κοφτερά κοτρώνια στη μέση του δρόμου έγδερναν αποκάτω το αμάξι με χίλια ατσαλένια δάχτυλα.

Άσε δε τη σκόνη! Τα πάντα ήταν πνιγμένα σε δαύτη... Κρεμόταν σαν σκοτεινό απειλητικό σύννεφο πάνω από τον Μόργκαν και έντυνε το καθετί μέσα στο

αμάξι σαν μπεζ βελούδο. Χωνόταν στα ρουθούνια και στο λαρύγγι του ώσπου ο λαιμός του τον έγδερνε κάθε φορά που ανάσαινε ή κατάπινε.

Λίγα λεπτά αργότερα, πάνω από τη μυρωδιά της σκόνης, ένιωσε εκείνη του ζεματιστού νερού —των υδρατμών— και κατάλαβε ότι κάπου είχε παρουσιάσει διαρροή το ψυγείο της μηχανής. Ήταν τότε που ο Μόργκαν συνειδητοποίησε ότι δεν υπήρχε περίπτωση αυτό το αμάξι να φτάσει στο Λινακουλάν. Στο τελευταίο αμυδρό φως που διέγραφε αχνά τον ορίζοντα, έψαξε στο τοπίο μήπως και εντοπίσει κάποια ένδειξη ζωής... Αλλα διέκρινε μονάχα τις αλλόκοτες σιλουέτες των κάκτων και των καχεχτικών θάμνων της ερήμου.

Ο χιλιομετρικός δείχτης έδειχνε ότι είχε καλύψει εβδομήντα ένα χιλιόμετρα όταν οι χοροπηδηχτές, κυματιστές δέσμες των προβολέων φώτισαν τη μοναχική μορφή ενός παπά που βάδιζε αργά στο πλάι του δρόμου. Τα μάτια του Μόργκαν στένεψαν καθώς αναρωτιόταν κατά πόσο θ' άξιζε τον κόπο να σταματήσει και να πάρει τον *πάδρε*. Θα ήταν ανόητο, συμπέρανε τελικά —ο τύπος μπορεί να ήταν κανένας *μπαντίντο*, κανένας ληστής, που θα έβγαζε ξαφνικά ένα μαχαίρι και θα τον κάρφωνε ενώ θα είχε τα μάτια του απορροφημένα στο δρόμο.

Οι προβολείς φώτισαν τον *πάδρε* από πιο κοντά. Δε γύρισε να κοιτάξει προς το αυτοκίνητο. Φαινόταν σαν να μην είχε καν πάρει είδηση ότι από πίσω του ερχόταν αμάξι.

Ο Μόργκαν τον προσπέρασε δίχως να σταματήσει· η μορφή του παπά χάθηκε γοργά πίσω του, μέσα στον κουρνιαχτό και το σκοτάδι της μεξικάνικης νύχτας.

Ξαφνικά, σαν κάποιες αυτόματες σειρήνες συναγερμού να είχαν λειτουργήσει κάπου στο μυαλό του,

όλα τα ένστικτα του Μόργκαν άρχισαν να χαλούν τον κόσμο για να του τραβήξουν την προσοχή. Κάτι δεν πήγαινε καλά εδώ —καθόλου καλά. Ένιωθε ότι είχε μπει σε κάποια παγίδα. Η αίσθηση ήταν πολύ γνώριμη· είχε ξαναπέσει κι άλλες φορές σε παγίδα. Έκανε μια στυφή γκριμάτσα, τράβηξε το πιστόλι από την τσέπη του και το ακούμπησε στο κάθισμα δίπλα του.

Τα επόμενα πέντε χιλιόμετρα του φάνηκαν ατέλειωτα, καθώς περίμενε, σχεδόν ανυπόμονα, να κλείσει η παγίδα. Μη βλέποντας να συμβαίνει τίποτα, άρχισε να εκνευρίζεται και μετά να βρίζει τη φαντασία του. Η μυρωδιά του καυτού λαδιού και του ζεματιστού νερού είχαν ενταθεί σε ανυπόφορο βαθμό και η μηχανή άρχιζε να ρετάρει. Ο Μόργκαν έριξε μια ματιά στο δείκτη θερμοκρασίας και είδε ότι η βελόνα είχε προ πολλού σκαρφαλώσει στο κόκκινο.

Και ήταν εκείνη ακριβώς τη στιγμή, ενώ η προσοχή του είχε αποσπαστεί, που ο αριστερός μπροστινός τροχός χτύπησε σε μια κοφτερή κοτρώνα που έσκισε τα πλαϊνά του ελαστικού. Το αμάξι άρχισε να τσινάει και να πηγαίνει από δω κι από κει σαν αφηνιασμένο και λαβωμένο αγρίμι. Ο Μόργκαν πάτησε το φρένο, ξέροντας ότι ήταν πολύ αργά. Το αυτοκίνητο ντεραπάρισε με το πλάι στα χαλίκια, ξέφυγε προς τα δεξιά, αιωρήθηκε για μια στιγμή σ' ένα ανάχωμα —σχεδόν σαν να ήταν ταινία σε αργή κίνηση— και μετά άρχισε να κουτρουβαλάει στην πλαγιά.

Το τελευταίο πράγμα που είδε ο Μόργκαν ήταν ένας τερατώδης βράχος που φάνταζε στη νύχτα σαν μια πελώρια γρανιτένια γροθιά του Θεού.

Για πολλή ώρα αφότου ξαναβρήκε τις αισθήσεις του, ο Μόργκαν έμεινε ακίνητος με τα μάτια κλειστά. Κάποιος είχε σφουγγίσει το μέτωπό του και του είχε μιλήσει. Ήταν κάποιος εκεί! Μήπως... ο ιερέας; Αφουγκράστηκε και άκουσε μονάχα την τραχιά ανάσα του άλλου· δεν ακουγόταν τίποτε άλλο. Ήταν μόνοι.

Ο Μόργκαν άνοιξε τα μάτια του. Ήταν σκοτεινά, αλλά όχι τόσο πίσσα όσο πριν. Λίγο φεγγαρόφωτο περνούσε μέσα από τα ψηλά ανάρια σύννεφα. Ο παπάς —με τα ράσα του μαύρα και το πρόσωπο σκοτεινό— ήταν πλάι του.

«Είσαι καλά, *σενιόρ;*»

Ο Μόργκαν τέντωσε το κορμί του, κούνησε δοκιμαστικά τα πόδια του, ανασάλεψε τους ώμους και γύρισε το κεφάλι δεξιά κι αριστερά. Δεν ένιωσε καμιά δυσφορία ή πόνους· απεναντίας αισθανόταν θαυμάσια. Λοιπόν, δεν υπήρχε λόγος να το δείξει αυτό στον άλλο· καλύτερα ο παπάς να πίστευε ότι είχε χτυπήσει την πλάτη του και ότι ήταν ανίκανος για σβέλτες κινήσεις... ύστερα, όταν θα χρειαζόταν να κινηθεί γοργά, ο άλλος θα ήταν απροετοίμαστος.

«Χτύπησα τη ράχη μου».

«Μπορείς να σταθείς;»

«Ναι... νομίζω. Με λίγη βοήθεια...»

Ο ιερέας τού απλώσε το μπράτσο του. Ο Μόργκαν δέχτηκε το προσφερόμενο χέρι και, βογγώντας μεγαλόφωνα, στάθηκε στα πόδια του.

«Ήσουν τυχερός που περνούσα από δω».

«Ναι, και σ' ευχαριστώ». Ο Μόργκαν έψαξε στην τσέπη του. Το πορτοφόλι ήταν ακόμη εκεί· το πιστόλι έλειπε —ή μήπως δεν το είχε στην τσέπη του; Ύστερα θυμήθηκε ότι το είχε ακουμπίσει στο κάθισμα δίπλα του. Τέλος πάντων, δεν υπήρχε περίπτωση να το βρει στο σκοτάδι... και θα υπήρχαν και άλλα όπλα.

«Πού πήγαινες, τέκνο μου;» τον ρώτησε ο παπάς.

«Στο Λινακουλάν».

«Α, ναι... ωραία πόλη». Ο παπάς στεκόταν πολύ κοντά στον Μόργκαν, κοιτάζοντας έντονα τον Αμερικα-

νό. Το φεγγάρι μπαινόβγαινε στα σύννεφα. Υπήρχε φως για μια στιγμή, μονάχα για μια στιγμή, αλλά ήταν αρκετό. Ξαφνικά, για πρώτη φορά εδώ και πολλά χρόνια, ο Μόργκαν ένιωσε φόβο... έχοντας τρομάξει από τα μάτια του *πάδρε*· ήταν πολύ μαύρα, πολύ διαπεραστικά, πολύ αστραφτερά για ν' ανήκουν σε παπά.

Ο Μόργκαν έκανε τρία βήματα πίσω —αρκετά μακριά από τον ιερέα, έτσι που τα μάτια του άλλου κρύφτηκαν στο σκοτάδι.

«Δεν υπάρχει λόγος να με φοβάσαι, τέκνο μου», είπε ήρεμα ο παπάς. «Δε θέλω να σου κάνω κακό. Θέλω μονάχα να σε βοηθήσω».

Φαινόταν ειλικρινής. Ο Μόργκαν άρχισε να χάνει ένα μέρος του φόβου του. Νοερά οσμίστηκε τον άνεμο· η μυρωδιά της παγίδας εξακολουθούσε να υπάρχει, αλλά δεν ήταν τόσο δυνατή όσο πριν. Ύστερα από λίγες στιγμές ξαναβρήκε κάτι από το παλιό του κουράγιο. Τι κάνουμε τώρα; αναρωτήθηκε. Βρισκόταν τουλάχιστον στα μισά του δρόμου για το Λινακουλάν, έτσι φαινόταν πιο λογικό να συνεχίσει για εκεί, εκτός... κι αν έβρισκε άλλο μεταφορικό μέσο ως τότε.

«Το Λινακουλάν είναι η κοντινότερη πόλη;» ρώτησε ο Μόργκαν.

«Ναι».

«Εκεί πήγαινες κι εσύ, πάτερ;»

«Όχι».

«Υπάρχει καμιά εκκλησία εδώ κοντά;» ρώτησε μ' ελπίδα.

«Όχι, αλλά κάνω συχνά αυτή τη διαδρομή».

«Για όνομα του Θεού, ποιος ο λόγος να σουλατσάρεις σ' αυτόν τον κακοτράχαλο δρόμο».

«Αυτός ακριβώς που ανέφερες, για το όνομα του Θεού».

Τώρα ο Μόργκαν ηρέμησε εντελώς. Τούτος ο *πάδρε* ήταν ακίνδυνος. Παλαβός, αλλά ακίνδυνος. «Λοιπόν, πάτερ μου», είπε σχεδόν κεφάτα, «εγώ πρέπει να πηγαίνω. Έχω πολύ δρόμο ακόμη μπροστά μου. Ελπίζω να ξαναϊδωθούμε»

Στον Μόργκαν φάνηκε ότι είδε την έκφραση του παπά να μαλακώνει με τα λόγια του. «Θα σου κάνω λίγη συντροφιά μέχρι πιο κάτω».

«Όπως σε βολεύει. Λέγομαι... Νταν Μόργκαν. Είμαι Αμερικανός».

«Ναι... το ξέρω».

Η απάντηση ξάφνιασε για μια στιγμή τον Μόργκαν· ύστερα ένιωσε τις υποψίες του να ξυπνούν πάλι. Προφανώς ο παπάς τον είχε ψάξει ενώ ήταν αναίσθητος... και ίσως αυτό εξηγούσε και την εξαφάνιση του όπλου του.

Άρχισαν να βαδίζουν σιωπηλοί. Το φεγγάρι —εκείνη η απόκοσμη σφαίρα από ψυχρό άσπρο φως— είχε κερδίσει τη μάχη του με τα σύννεφα και τώρα έλαμπε φωτεινό πίσω τους. Οι μακριές λεπτές σκιές τους έτρεχαν στο δρόμο μπροστά από τους δυο άντρες. Οι πτυχές από το ράσο του παπά θρόιζαν με το κάθε βήμα του ενώ τα σανδάλια του έκαναν ρυθμικά σλαπ-σλαπ στην παχιά σκόνη του δρόμου.

Σε μια απόπειρα να κάνει κουβέντα, ο Μόργκαν ρώτησε, «Πόσο απέχει το Λινακουλάν από δω;»

«Πάρα πολύ».

«Μα», ξέσπασε ο Μόργκαν, «είχα την εντύπωση ότι δεν απείχε παρά καμιά πενηνταριά χιλιόμετρα ακόμη».

«Τα φώτα από τα κεριά του Λινακουλάν απέχουν πενήντα τέσσερα χιλιόμετρα από το σημείο που έπαθες το ατύχημα».

Ε, ήταν κι αυτό μια χρήσιμη πληροφορία. Με λίγη καλή τύχη, ο Μόργκαν θα μπορούσε να καλύψει την

απόσταση ως αύριο το απόγευμα... και μετά θα ήταν απλό να βρει άλλο αμάξι. Άρχισε ν' ανοίγει το βήμα του· το ίδιο έκανε κι ο παπάς.

Καποια στιγμή το φεγγάρι κρύφτηκε από τα μάτια τους πίσω από κάτι λόφους και οι σκιές τους έπαψαν να φαίνονται. Το σκοτάδι που τους τύλιξε ήταν σχεδόν κάτι το χειροπιαστό — ζεστό, ασφυχτικό και τρομακτικό σαν το εσωτερικό ενός σφραγισμένου φέρετρου. Ο Μόργκαν κοίταξε το ρολόι του. Είχε σταματήσει στις 8:18, έχοντας προφανώς πάθει ζημιά με το τρακάρισμα. Δεν ήξερε πόση ώρα είχε μείνει αναίσθητος, αλλά πρέπει να περπατούσαν πάνω από δυο ώρες... έτσι ίσως η ώρα να ήταν γύρω στα μεσάνυχτα.

Συνέχισαν την πορεία τους, δυο σκοτεινές μορφές —σχεδόν σκιές— που βάδιζαν σ' έναν ερημικό δρόμο. Έφτασαν στο φρύδι ενός χαμηλού λόφου και βγήκαν πάλι στο φεγγαρόφωτο. Ο Μόργκαν πολύ το χάρηκε. Εκείνο το σκοτάδι παραήταν πυκνό· είχε την εντύπωση ότι παράξενα πράγματα —αθέατα, εξωπραγματικά— κινούνταν εκεί έξω, πέρα από το φεγγαρόφωτο.

Άρχισαν να κατηφορίζουν την άλλη πλευρά του λόφου και το σκοτάδι τούς τύλιξε πάλι...

«Μα δεν υπάρχουν καθόλου φώτα σ' αυτό τον καταραμένο τόπο;» ρώτησε ο Μόργκαν εκνευρισμένα.

Ο *πάδρε* δεν απάντησε. Ο Μόργκαν επανέλαβε τη ερώτηση, με τη φωνή του αγανακτισμένα απειλητική.

Και πάλι δεν πήρε απάντηση. Ο Μόργκαν ανασήκωσε καρτερικά τους ώμους. *Άει στο διάολο, στριφνομούρη παπά,* είπε από μέσα του. *Μην ανησυχείς, θα σε κανονίσω αργότερα.*

Ο δρόμος τους οδηγούσε χαμηλά στην άλλη πλευρά του λόφου. Η νύχτα —η αληθινή, φριχτά πνιγηρή νύχτα όπως μονάχα ένας κλειστοφοβικός μπορεί να

τη νιώσει— τους τύλιγε απειλητική από παντού.

Βάδιζαν σε γούπατο γι' αρκετή ώρα πριν αρχίσουν ν' ανηφορίζουν πάλι σε άλλο λόφο. Τούτη τη φορά δεν τους χαιρέτισε το φεγγαρόφωτο· το μοναδικό φως ήταν μια αμυδρή λάμψη πίσω από τα σύννεφα του ορίζοντα. Ήταν αρκετό για να δείξει ότι υπήρχε μια διακλάδωση στο δρόμο.

Ο Μόργκαν δίστασε για μια στιγμή και μετά ρώτησε, «Ποιος από τους δυο πάει για το Λινακουλάν;»

Ο παπάς σταμάτησε. Οι φλογερές μαύρες κόρες των ματιών του είχαν γίνει πελώριες· τόσο μεγάλες, πράγματι, που δε φαινόταν να υπάρχει καθόλου ασπράδι στα μάτια του. Άπλωσε τα μπράτσα του για να στρώσει καλύτερα το ράσο του και τη στιγμή εκείνη έμοιαζε σαν ένα διαβολικό μαύρο «αλογάκι της Παναγίας» έτοιμο να καταβροχθίσει το θύμα του. Ακόμη και σ' εκείνο το ελάχιστο φως, ο παπάς έριχνε σκιά... μια μακριά μαύρη σκιά με σχήμα σταυρού.

Και τώρα το ένστικτο του παγιδευμένου φονιά πήρε το πάνω χέρι στον Μόργκαν. «Απάντησέ μου σ' αυτό που σε ρώτησα», γρύλισε. «Ποιος είναι ο δρόμος για το Λινακουλάν;»

«Τόσο λίγη είναι η πίστη σου;»

Η φωνή του Μόργκαν έτρεμε από οργή. «Για άκου δω, στριφνομούρη μπάσταρδε! Αρνήθηκες ν' απαντήσεις στις ερωτήσεις μου ή έστω ν' ανοίξεις το στόμα σου για να κάνεις λίγη κουβέντα. Τι σχέση έχει τώρα η πίστη με το δικό μου πρόβλημά; Πες μου μονάχα πόσο δρόμο έχω ακόμη ως το Λινακουλάν· αυτό μονάχα ζητώ από σένα. Δε θέλω ούτε ψαλμούς ούτε προσευχές ούτε κηρύγματα. Αυτά κομμένα! Συνεννοηθήκαμε;»

«Έχεις ακόμη πολύ δρόμο να κάνεις...» Η φωνή του παπά έσβησε και ο Μόργκαν ένιωσε μια αλλαγή στη

στάση του άλλου. Μια στιγμή αργότερα, το άκουσε και αυτός... το μακρινό γοργό ποδοβολητό από τις οπλές ενός αλόγου.

Το φεγγάρι —σαν περίεργο να δει κι αυτό— ξεπρόβαλε πίσω από τα σύννεφα για μια τελευταία φορά. Στην αρχή το άλογο φαινόταν σαν μια αχνή κινούμενη σκιά στο σκοτάδι αλλά καθώς πλησίαζε, ο Μόργκαν μπόρεσε να το διακρίνει καθαρά, με τη χαίτη και την ουρά του ν' ανεμίζουν σαν μαύρες παντιέρες στον αγέρα. Ήταν ένα μεγαλόπρεπο ζώο, ίσως το πιο μεγαλόσωμο που είχε δει ποτέ —κατάμαυρο σαν τα μεσάνυχτα και ζωηρό σαν ηλεκτρισμένο σύννεφο καταιγίδας.

Εκείνο που ωστόσο έκοψε πραγματικά την ανάσα του Μόργκαν, ήταν η κοπέλα στη ράχη του. Ίππευε το ζώο της σαν να ήταν ένα μαζί του. Το φεγγαρόφωτο παιχνίδιζε πάνω της, γιατί ήταν ντυμένη στ' άσπρα, από τις μπότες και τις κιλότες ιππασίας ως το εφαρμοστό μακρυμάνικο πουκάμισο και το σπανιόλικο καπέλο της. Αλλά τα μαλλιά της ήταν μαύρα —μαύρα σαν τα φτερά του κόρακα— και έπεφταν σαν απαλός εβένινος καταρράχτης γύρω από τους ώμους της.

Μ' ένα δυνατό τράβηγμα στα γκέμια, η κοπέλα σταμάτησε το άτι της μπροστά στους δυο άντρες. Το άλογο ορθώθηκε στα πίσω πόδια του· ο Μόργκαν πισωπάτησε αλαφιασμένα, αλλά ο παπάς έμεινε ακλόνητος τη θέση του.

«Λοιπόν, *πάδρε*», έκανε χαμογελώντας η κοπέλα, χτυπώντας — ταυτόχρονα— το μηρό της με το μικρό μαστίγιο. «Βλέπω ότι πήρες άλλον ένα φουκαρά υπό την αιγίδα σου». Είχε τονίσει περίεργα τη λέξη «φουκαράς», και ο Μόργκαν δεν ήταν σίγουρος αν έπρεπε να θυμώσει ή να προβληματιστεί. Περίμενε, παρακολουθώντας σιωπηλός τη μονομαχία ανάμεσα στους

άλλους δυο. Ίσως το όλο επεισόδιο να ήταν σκηνοθετημένο θέατρο —όλα μέρος της παγίδας. Δεν είχε σημασία —δεν υπήρχε αμέσος κίνδυνος για την ώρα. Έτσι, προς το παρόν, αρκέστηκε στο να στέκεται και ν' απολαμβάνει την περήφανη κορμοστασιά της γυναίκας.

Κάποια στιγμή η κοπέλα πρόσεξε το έντονο βλέμμα του Μόργκαν. Τα δικά της μάτια, απαντώντας, ήταν το ίδιο προκλητικά και άφοβα όσο και του άντρα. Ύστερα έριξε πίσω το κεφάλι της και ξέσπασε σ' ένα βελούδινο γέλιο. «Έπεσες σε άσκημα χέρια, φίλε Αμερικάνε. Τούτο τον *όμπρε* από δω» —έδειξε περιφρονητικά προς τον παπά— «οι δικοί μου τον αποκαλούν 'γερο-γρουσούζη'. Κάθε φορά που βγαίνει στο δρόμο, όλο και κάποιο ατύχημα γίνεται. Είχες κι εσύ κάποιο απόψε... Καλά το μάντεψα;»

Ο Μόργκαν έγνεψε μια φορά, μετά κοίταξε λοξά προς τον παπά.

Ο *πάδρε*, ωστόσο, συνέχιζε να κοιτάζει σταθερά την κοπέλα. Εκείνη γέλασε κάτω από το βλέμμα του. «Μην παίρνεις τόσο βλοσυρό ύφος, γέρο. Δε με σκιάζεις έτσι. Άντε, δε συνεχίζεις το δρόμο σου τώρα; Θα φροντίσω εγώ να φτάσει στον προορισμό του ο φίλος μας ο Αμερικάνος».

Ο παπάς άπλωσε το χέρι του προς τον Μόργκαν. «Δεν πρέπει να πας μαζί της. Είναι διαβόλισσα. Ο δαίμονας ενσαρκωμένος». Και έκανε τρεις φορές το σημείο του σταυρού στον αέρα.

Ο Μόργκαν είχε πάρει κιόλας την απόφασή του. Ο *πάδρε* την είχε αποκαλέσει «διαβόλισσα» και ένας τέτοιος χαρακτηρισμός από παπά ήταν αληθινός έπαινος για μια γυναίκα. Εξάλλου, μονάχα ένας ηλίθιος θα διάλεγε τον ποδαρόδρομο στο σκοτάδι όταν του δινόταν η ευκαιρία μιας σέλας, μιας ευχάριστης κου-

βεντούλας και της προοπτικής — μάλλον υπόσχεσης, αν είχε ερμηνεύσει τη ματιά της σωστά— για κάτι παραπάνω! Αλλά και πάλι δίστασε, όντας πάντοτε το κυνηγημένο αγρίμι που υποψιαζόταν παγίδα.

Η κοπέλα χάιδεψε απαλά τον ιδρωμένο λαιμό του αλόγου της. «Για πού το 'χες βάλει;»

«Για το Λινακουλάν», απάντησε ο Μόργκαν.

«Δεν πέφτει και πολύ μακριά. Έλα, θα σε πετάξω με το άλογό μους ως το ράντσο του Μικτλαντεκούτλι... από εκεί μπορείς να τηλεφωνήσεις για βοήθεια». Τα χείλη της ήταν μισάνοιχτα· φαινόταν σχεδόν έξπνοη καθώς περίμενε την απάντησή του.

Ο Μόργκαν στράφηκε προς τον παπά. «Λοιπόν, σ' ευχαριστώ για την παρέα, *πάδρε*. Μπορεί και να ξαναβρεθούμε».

Ο παπάς έκανε γοργά δυο βήματα προς τον Μόργκαν και άπλωσε τα χέρια του, ικετευτικά. «Μείνε μαζί μου. Είναι διαβόλισσα, σου λέω».

Το κορίτσι γέλασε δυνατά. «Είμαστε δυο ενάντια σ' έναν, παπά. Έχασες άλλο ένα θύμα».

Θύμα; Τα μάτια του Μόργκαν στένεψαν. Είχε δίκιο, λοιπόν, για το γερο-τράγο, από την πρώτη στιγμή! Αλλά πάλι κάτι του ερχόταν στραβά εδώ. Μετά το σκέφτηκε... Αν ο *πάδρε* ήταν κλέφτης και φονιάς, γιατί δεν είχε κάνει τη δουλειά όταν ο Μόργκαν ήταν αναίσθητος;

Ο παπάς κοίταξε πίσω πάνω από τον ώμο του, προς το φεγγάρι που έδυε· σε λίγες στιγμές το σκοτάδι θα σκέπαζε τα πάντα. Ύστερα έχωσε το χέρι στο ράσο του και τράβηξε ένα φιλντισένιο σταυρό γύρω στους είκοσι με είκοσι πέντε πόντους μακρύ. «Η νύχτα πλησιάζει», είπε. «Μείνε στο σταυρό. Πίστεψέ με. Μην πας στον Μικτλαντεκούτλι. Εγώ είμαι η τελευταία σου ευκαιρία».

«Άντε, παράτα τον άνθρωπο, χαζόπαπα», φώναξε η κοπέλα. «Οι αρχές θα 'πρεπε να μαζεύουν όλους εσάς τους παλαβούς που ενοχλείτε και τρομάζετε τους περαστικούς σε τούτο το δρόμο... και δεν τους αφήνετε να φτάσουν στον προορισμό τους».

Ο παπάς δεν έδωσε καμιά σημασία στην κοπέλα· μονάχα ικέτεψε τον Μόργκαν για μια ακόμη φορά. Τώρα η φωνή του ακούστηκε ηχηρή καθώς παρακολουθούσε την τελευταία κόκκινη φλούδα του φεγγαριού να εξαφανίζεται πίσω από το λόφο. «Υπάρχει ακόμη καιρός...»

Η κοπέλα τράβηξε βάναυσα τα χαλινάρια του αλόγου της κι έχωσε τα σπιρούνια της στα πλευρά του. Το ζώο χρεμέτισε οργισμένα και τινάχτηκε ορθό στα πίσω πόδια του, με τις μπροστινές οπλές του να κρύβουν τ' αστέρια. Όταν ξανάπεσε στα τέσσερα, το άτι βρισκόταν ήδη ανάμεσα στον Μόργκαν και τον παπά. Το πρόσωπο της κοπέλας ξεχώριζε σαν μια απαλή ασπρίλα καθώς χαμογελούσε και τραβούσε τη μια μπότα της από τους αναβολείς.

«Έλα, φίλε μου. Πάτησε εδώ το πόδι σου και σάλταρε πίσω μου». Του άπλωσε εξυπηρετικά το χέρι της και, καθώς έσκυβε, το πουκάμισό της άνοιξε ελαφρά. Ο Μόργκαν μόρφασε πονηρά και δέχτηκε το χέρι της. Ύστερα πήδησε στη ράχη του αλόγου. «Βάλε τα χέρια σου γύρω μου και κρατήσου καλά», τον πρόσταξε η κοπέλα. Ο Μόργκαν συμμορφώθηκε, μετά χαράς. Το κορμί της ήταν λυγερό, απολαυστικό στο σφίξιμο, ενώ από τα μαλλιά της αναδευόταν η αχνή ευωδιά από κάποιο εξωτικό άρωμα.

Ο Μόργκαν κοίταξε κάτω στον παπά· για μια ακόμη φορά το πρόσωπο του άλλου είχε μια ανεξιχνίαστη έκφραση. «Γειά χαρά, *πάδρε*. Και πρόσεχε μη σου ρίχνουν στο δίσκο κάλπικα πέσος».

Η κοπέλα δεν περίμενε για τυχόν απάντηση. Έχωσε τα σπιρούνια της στα πλευρά του αλόγου της και το ζώο τινάχτηκε σαν βολίδα μέσα στη νύχτα. «Κρατήσου γερά», φώναξε στον Μόργκαν. «Σφίξου πάνω μου».

Κάλπαζαν με αλόγιστη ταχύτητα για κάπου δέκα λεπτά πριν η κοπέλα τραβήξει τα χαλινάρια του ζώου και να συνεχίσουν με κανονικό βηματισμό. Με τον αργό ρυθμό, ο Μόργκαν άρχισε να νιώθει πιο έντονα το λαχταριστό κορμί του κοριτσιού και ο πόθος φούντωσε γοργά μέσα του. Ήταν πολύς καιρός που είχε ν' αγγίξει γυναίκα. Δεν υπήρχε ψυχή ολόγυρα για να τον σταματήσει... κι εξάλλου η κοπέλα είχε δείξει μια τολμηρή προκλητικότητα που τον έκανε να πιστεύει ότι δε θα δεχόταν δυσάρεστα τα χάδια του.

Στο δρόμο το μόνο που έσπαζε τη σιγαλιά ήταν η τραχιά ανάσα του αλόγου, τα κλιπ-κλοπ από τις οπλές του και τα τριξίματα της σέλας. Με τρόπο, το χέρι του άρχισε ν' ανηφορίζει ολοένα και πιο ψηλά στα πλευρά της. Εκείνη δεν αντέδρασε κι αυτό του έδωσε θάρρος. Τελικά μπόρεσε να νιώσει την κρουστή σάρκα από τα στήθη της κάτω από το μεταξωτό πουκάμισο.

Ο Μόργκαν το βρήκε πιο εύκολο απ' όσο είχε φανταστεί. Η κοπέλα απλώς τράβηξε τα χαλινάρια του αλόγου και μισογύρισε προς το μέρος του. «Μπορούμε να σταματήσουμε κι εδώ... αν θέλεις».

Η φωνή του Μόργκαν ακούστηκε βραχνή, με το κορμί του να φλέγεται από τον πόθο καθώς έλεγε, «Ναι, θέλω».

Εκείνη πήδησε από το άλογο και την άλλη στιγμή ο Μόργκαν ήταν μαζί της. Τα μπράτσα της τυλίχτηκαν γύρω από το λαιμό του και τα χείλη της κόλλησαν στα δικά του σε μια ζωώδη και βάναυση παρωδία αγάπης. Τα νύχια της χώθηκαν στους ώμους του καθώς τα χέ-

ρια του επιζητούσαν μια πιο αμέση, απαιτητική οικειότητα με το κορμί της. Η κοπέλα άφησε ένα βαθύ στεναγμό όταν ο Μόργκαν άρχισε να της βγάζει τα ρούχα. Και μετά, με μόνο θεατή το άλογο που έβοσκε αδιάφορα πιο πέρα και τ' αστέρια που λαμπύριζαν ψηλά, τα κορμιά τους ενώθηκαν σ' ένα βίαιο σμίξιμο καυτού, ασίγαστου πάθους.

Ο Μόργκαν ξύπνησε νιώθοντας το κορμί του εντελώς άτονο. Αυτή ήταν η πρώτη του εντύπωση. Η δεύτερη ήταν ότι εξακολουθούσε να κρατά στην αγκαλιά του το κορίτσι. Η τρίτη —μια φρικαλέα και αφόρητη μπόχα σαπίλας.

Άνοιξε τα μάτια του.

Και ούρλιαξε!

Ήταν ένα ουρλιαχτό που ξεπήδησε ακράτητο από τα βαθη της ψυχής του, γιατί εκεί, στο αχνό φως της πρώτης αυγής, είδε ότι κρατούσε στην αγκαλιά του το μισολιωμένο κουφάρι μιας γυναίκας — ένα κορμί από το οποίο η σάρκα ξεφλουδιζόταν σε μεγάλες λουρίδες σαν σάπιο συκώτι, με το πρόσωπο σε μια γκριμάτσα θανάτου, με καφετιά δόντια και άδειες κόχες για μάτια.

Αφήνοντας έναν ήχο σαν πνιχτό λυγμό, ο Μόργκαν τινάχτηκε πάνω. Η καρδιά του βροντούσε τρελά, σαν να ήθελε να πεταχτεί έξω από το στέρνο του, μια παραζορισμένη μηχανή έτοιμη να σκάσει σε χίλια δυο κομμάτια. Η ανάσα του έβγαινε σε σπασμωδικά, λαχανιαστά αγκομαχητά τρόμου. Και τα μάτια του στριφογύριζαν φρενιασμένα εδώ κι εκεί, σαν μάτια τρελού που τον βασάνιζαν κάποια οράματα.

«Α... α... α...» τραύλισε. Ήταν το μόνο που μπορούσε ν' αρθρώσει. Ύστερα το έβαλε στα πόδια προς το δρόμο. Έπεσε δυο φορές, σκίζοντας οδυνηρά τα πόδια και τα χέρια του στις κοφτερές πέτρες. «Α... α...

α...» Και μετά, οι λέξεις που λαχταρούσε να πει κατάφεραν να ξεχυθούν από τα χείλη του, «Βοήθεια... Κάνας άνθρωπος! Βοήθεια!»

Πίσω του άκουσε τις οπλές του αλόγου να ζυγώνουν. Ήταν το κορίτσι· ζωντανό... και ολόκληρο! Του χαμογέλασε πειραχτικά. «Για πού το 'βαλες;» τον ρώτησε. Και μετά, με πονηρή γκριμάτσα. «Και πού άφησες τα ρούχα σου;»

«Α... α... α...» Ο Μόργκαν ήταν πάλι αδύνατο να μιλήσει.

«Έλα», είπε εκείνη.

Ο Μόργκαν κούνησε αρνητικά το κεφάλι. Δεν μπορούσε καν να σκεφτεί καθαρά, αλλά για ένα τουλάχιστον ήταν σίγουρος: με τίποτα δε θ' ακολουθούσε αυτή την κοπέλα.

«Έλα!» Τούτη τη φορά ήταν διαταγή και σε τόνο που δε σήκωνε αντίρρηση. Η κοπέλα είχε πάψει να βρίσκει διασκεδαστική τη γύμνια του, την αδυναμία του ν' αρθρώσει λέξη.

Ο Μόργκαν ζόρισε τον εαυτό του να κάνει μεταβολή και να το βάλει στα πόδια, αλλά το κορμί του αρνιόταν εντελώς να υπακούσει. Αντίθετα, με βήματα άψυχου ρομπότ, πλησίασε και σκαρφάλωσε πίσω της, στη σέλα του αλόγου.

«Έτσι μπράβο», έκανε η κοπέλα κατευναστικά. «Κανονικά θα έπρεπε να φορέσεις και τα ρούχα σου... αλλά δεν έχει σημασία». Κοίταξε προς την ανατολή. «Όπου να 'ναι η νύχτα τελειώνει. Πρέπει να βιαστούμε. Υπάρχει κάτι που θέλω να δεις πριν ξεκινήσουμε για το ράντσο του Μικτλαντεκούτλι».

Χτύπησε το άλογο με το καμτσίκι της και το ζώο άρχισε να κυνηγά το σκοτάδι της νύχτας.

Ο ουρανός είχε κιόλας αρχίσει να ροδίζει πίσω τους καθώς το χάραμα έφτανε στη μεξικάνικη έρημο.

Στο αχνό φως της νέας ημέρας έφτασαν σε μια περιοχή που στον Μόργκαν φάνηκε γνώριμη. Ύστερα, έξω από το δρόμο, εκεί στο βάθος του φαραγγιού, διέκρινε το αμάξι του. Πατώντας προσεκτικά, το άλογο άρχισε να κατηφορίζει την απότομη πλαγιά ώσπου έφτασαν δίπλα στο στραπατσαρισμένο όχημα.

Αποτρόπαια όρνια με κόκκινους λαιμούς έσκουξαν και κούνησαν τα φτερά τους στο πλησίασμα του αλόγου. Κάμποσα από δαύτα καβγάδιζαν καθώς τραβολογούσαν κάτι πράγματα σαν μακριά άσπρα σκοινιά που κρέμονταν από τα παράθυρα του αυτοκινήτου. Μερικά από τα πουλιά σηκώθηκαν στον αέρα... τα υπόλοιπα, αγέρωχα και άφοβα, απλώς έκαναν απρόθυμα μερικά βήματα πίσω.

«Μα... μα... τι γυρεύουν εδώ;» ρώτησε ο Μόργκαν. «Δεν υπήρχε κανείς στο αμάξι εκτός από μένα».

Ένιωσε το κορμί της κοπέλας να τραντάζεται από ένα σιωπηλό γέλιο. Του έδειξε. Μισοκλείνοντας τα μάτια στην αντηλιά, ο Μόργκαν διέκρινε τη μορφή που ήταν καρφωμένη στον άξονα του τιμονιού. Οι παγερές κουλούρες της φρίκης που είχε νιώσει και πριν, τον τύλιξαν πάλι. Το κουφάρι εκείνο φαινόταν γνώριμο... πολύ γνώριμο! Ο Μόργκαν άφησε έναν ήχο σαν κλαψούρισμα καθώς η κοπέλα κέντριζε το άλογο να ζυγώσει πιο κοντά. Τα όρνια είχαν φάει τα μάτια πρώτα —όπως συνήθως κάνουν. Όσο για την αιτία του καβγά τους, ήταν τα εντόσθια του νεκρού που κρέμονταν από τα παράθυρα.

Ο Μόργκαν είδε τα ρούχα. Ο νεκρός ήταν ντυμένος ακριβώς όπως κι αυτός. Φορούσε ένα ρολόι στο ίδιο σχήμα με το δικό του. Τι σόι απαίσιος εφιάλτης ήταν πάλι αυτός; Ξύπνα... ξύπνα... ξύπνα, ξεφώνισε νοερά στον εαυτό του. Αλλά ο εφιάλτης, πιο αληθινός κι από την ίδια τη ζωή, παρέμενε. Εκείνο εκεί το κουφάρι α-

νήκε στον Μόργκαν, δεν υπήρχε αμφιβολία γι' αυτό.

Η συνειδητοποίηση της πραγματικότητας έκανε το μυαλό του Μόργκαν να μαζευτεί σε μια γωνιά, με τη λογική του να κάνει πίσω, μακριά από την αλήθεια. Ένιωσε να χάνει κάθε έλεγχο. Μια κραυγή ξέφυγε από τα χείλη του και ήταν το ουρλιαχτό κάποιου που είχε χάσει εντελώς τα λογικά του.

Με την κραυγή, η κοπέλα έβγαλε μια φωνή και μαστίγωσε το άτι της. Το άλογο άρχισε να σκαρφαλώνει την πλαγιά του φαραγγιού.

Εκεί, στο δρόμο, στεκόταν ο παπάς.

«Βόηθα με, πάτερ μου! Βοήθα με. Θεέ μου, λυπήσου με...» τραύλισε ο Μόργκαν, με τα σάλια να τρέχουν από τις άκρες των παράλυτων χειλιών του.

«Έκανες ήδη την επιλογή σου. Λυπάμαι».

«Μα δεν ήξερα τι ήταν ο Μικταντεκούτλι».

«Ο Μικταντεκούτλι είναι γνωστός με πολλά ονόματα: Ντιάμπλο, Σατανάς, Διάβολος, Εωσφόρος, Μεφιστοφελής. Ποτέ δεν έχει σημασία το συγκεκριμένο όνομα του κακού, γιατί η βασική ιδέα είναι η ίδια σε κάθε χώρα. Ασπάστηκες το κακό· έκανες έτσι την τελευταία ανθρώπινη επιλογή σου. Δεν είναι πια στο χέρι μου να σε βοηθήσω. Αντίο...»

Ο Μόργκαν πρώτα ένιωσε και μετά άκουσε το γέλιο της κοπέλας —στριγκό, μανιακό, όλο ικανοποίηση. Το καμτσίκι της δάγκωσε το λαιμό του αλόγου και τα σπιρούνια της έβγαλαν αίμα κεντρίζοντας τα πλευρά του. Το ζώο χύθηκε κάτω στο δρόμο, καλπάζοντας, καλπάζοντας ακάθεκτο προς τη νύχτα. Η μπόχα είχε ξαναγυρίσει τώρα και λουρίδες από τη σάρκα της κοπέλας άρχισαν να ξεκολλούν στον άνεμο.

Έστρεψε το πρόσωπό της πίσω... αργά τούτη τη φορά... και ο Μόργκαν αντίκρισε το φρικαλέο χαμόγελο ενός γυμνού κρανίου.

Γύρισε το κεφάλι, μην αντέχοντας να βλέπει αυτό το απαίσιο θέαμα και ξεφώνισε για μια ακόμη φορά προς τον ιερέα. Πίσω, μακριά στο βάθος —σαν να θωρούσε μια εικόνα σ' έναν άλλο κόσμο— ο Μόργκαν μπορούσε να δει τη μοναχική μορφή του *πάδρε* στην κορφή ενός λόφου. Ο παπάς τραβούσε αργά προς τ' ανατολικά, προς τον ήλιο που ανέτελλε και προς μια νέα μέρα.

Όταν ο Μόργκαν γύρισε πάλι το κεφάλι του μπροστά, κλαίγοντας και ξέροντας τώρα πόσο μάταιη ήταν κάθε ελπίδα, οι δυο τους είχαν κιόλας φτάσει στα σύνορα της νύχτας... Και το βαρύ, πνιγηρό σκοτάδι απλώθηκε να τους καταπιεί.

Η ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΠΗΜΠΟΝΤΥ

των Χ.Φ. Λάβκραφτ και Ώγκαστ Ντέρλεθ

Μην κάνετε έτσι! Ηρεμία!

Ξέρω... είδατε τ' όνομα του Λάβκραφτ και γυάλισε πάλι το μάτι σας. Λοιπόν, αυτό το διήγημα είναι ένα από εκείνα που ο Χ.Φ.Λ. δεν πρόλαβε ποτέ να τελειώσει και το ολοκλήρωσε ο φίλος του και επίσης συγγραφέας Ώγκαστ Ντέρλεθ.

Τώρα, επειδή υποψιάζομαι ότι το μάτι σας δε γυάλισε μόνο βλέποντας το όνομα αλλά ήταν ήδη γυαλιστερό από πριν —ποιος ξέρει πού γυρίζετε τα βράδια!— σκέφτηκα να σας δώσω μια χρήσιμη πληροφορία: όλα τα βιβλία που αναφέρονται στο κείμενο είναι αληθινά και κυκλοφορούν, άλλα στο εμπόριο και άλλα στα γνωστά σκοτεινά και υγρά μέρη.

Αν τα βρείτε και τα διαβάσετε, δε θα υπάρχει πια καμιά αμφιβολία για το πού γυρίζετε τα βράδια.

Γ.Μ.

1

Ποτέ δε γνώρισα τον προπάππο μου Έησαφ Πήμποντυ, αν και ήμουν πέντε χρονών όταν πέθανε στο μεγάλο παλιό κτήμα του βορειοδυτικά της πόλης του Ουίλμπραχαμ στη Μασσαχουσέττη. Η μόνη ανάμνηση που διατηρώ είναι κάποιες παιδικές θύμησες από μια επίσκεψή μου εκεί όταν ο γέρος ήταν άρρωστος. Ο πατέρας και η μητέρα μου είχαν ανέβη στην κρεβατοκάμαρά του, αλλά εγώ έμεινα κάτω με τη γκουβερνάντα μου κι έτσι δεν τον είδα ποτέ.

Λέγαν ότι ήταν πλούσιος, αλλά ο χρόνος τρώει τα πλούτη όπως άλλωστε και το καθετί, γιατί ακόμη και η πέτρα φθείρεται. Εξάλλου θα ήταν υπερβολικό να περιμένει κανείς ότι το απλό χρήμα θ' άντεχε στις συνεχείς αφαιμάξεις από τους διαρκώς αυξανόμενους φόρους κληρονομιάς, απομένοντας ολοένα και πιο λιγοστό ύστερα από κάθε θάνατο. Και είναι γεγονός ότι σημειώθηκαν πολλοί θάνατοι στη φαμίλια μας ύστερα από το θάνατο του προπάππου μου το 1907. Δυο από τ' αδέρφια του πέθαναν στη συνέχεια —ο ένας σκοτώθηκε στο δυτικό μέτωπο και ο άλλος πνίγηκε όταν βυθίστηκε το *Λουσιτάνια*. Ένας τρίτος αδελφός είχε πεθάνει πρώτος απ' όλους και επειδή όλοι τους ήταν

γεροντοπαλίκαρα, μετά το θάνατο του παππού μου το 1919 το κτήμα το κληρονόμησε ο πατέρας μου.

Ο πατέρας μου δεν ήταν τύπος επαρχιώτη, έστω κι αν στην κατηγορία αυτοί ανήκαν οι περισσότεροι από τους προγόνους του. Δεν πολυέκανε κέφι τη ζωή στην επαρχία. Έτσι, εκτός από το να σκορπίσει τα λεφτά του παππού μου σε διάφορες επενδύσεις στη Βοστώνη και τη Νέα Υόρκη, δεν έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το κτήμα που είχε κληρονομήσει. Αλλά ούτε και η μητέρα μου συμμεριζόταν το ενδιαφέρον μου για τις αγροτικές περιοχές της Μασσαχουσέττης.

Παρ' όλα αυτά, κανείς από τους δυο δεν έδινε τη συγκατάθεσή του για να πουληθεί το κτήμα, αν και σε μια περίπτωση, όταν ήμουν σπίτι στις διακοπές από το κολέγιο, η μητέρα πρότεινε να πουληθεί το κτήμα αλλά ο πατέρας απέρριψε ψυχρά την πρόταση. Θυμάμαι ακόμη το ξαφνικό του πάγωμα —δεν υπάρχει πιο ταιριαστή λέξη για να περιγράψω την αντίδρασή του— και την περίεργη κουβέντα που πέταξε για την «κληρονομιά των Πήμποντυ», καθώς και τα προσεκτικά διατυπωμένα λόγια του:

«Ο παππούς είχε προβλέψει ότι κάποιος από το αίμα του θα ξανάπαιρνε στα χέρια του την κληρονομιά»

«Ποια κληρονομιά;» είχε ρωτήσει σαρκαστικά η μητέρα μου. «Δεν τα έφαγε όλα ο πατέρας σου;»

Ο πατέρας μου δεν είχε απαντήσει σ' αυτή τη σπόντα και απλώς περιορίστηκε να κλείσει τη συζήτηση δηλώνοντας ξερά ότι υπήρχαν ορισμένοι σοβαροί λόγοι που δεν επέτρεπαν να πουληθεί το κτήμα, σαν αυτό να ήταν κάτι το επιβεβλημένο πέρα και πάνω από το νόμο. Και ωστόσο ποτέ ο ίδιος δεν επισκέφτηκε το κτήμα· οι φόροι πληρώνονταν κανονικά από κάποιον Έηχαμπ Χόπκινς, ένα δικηγόρο του Ουίλμπραχαμ. Ο τελευταίος έστελνε τακτικές αναφορές στους γονείς

μου για το κτήμα, αλλά εκείνοι ούτε που τους έριχαν μια ματιά και απέρριπταν κάθε πρόταση να συντηρήσουν το κτήμα, λέγοντας ότι θα ήταν σαν να «πέταγαν καλά λεφτά σε κακή δουλειά».

Από κάθε ουσιαστική άποψη, το αγρόκτημα είχε εγκαταλειφθεί εντελώς και έτσι έμενε. Μια ή δυο φορές ο δικηγόρος είχε κάνει κάποιες χλιαρές προσπάθειες να το νοικιάσει, αλλά ακόμη και μια παροδική οικονομική άνθηση στο Ουίλμπραχαμ δεν είχε καταφέρει να δώσει παραπάνω από κάποιους εφήμερους ενοικιαστές. Έτσι το παλιό πατρογονικό των Πήμποντυ παρέμενε έρμαιο στην αδυσώπητη φθορά του χρόνου και των στοιχειών της φύσης.

Όπως ήταν φυσικό, από άποψη συντήρησης είχε τα χάλια του όταν τελικά το κληρονόμησα εγώ, ύστερα από τον απρόσμενο θάνατο των γονιών μου σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα το φθινόπωρο του 1929. Όπως και να 'χε, προβλέποντας ότι με την έναρξη της μεγάλης οικονομικής ύφεσης εκείνη τη χρονιά τα κτήματα θα έχαναν σε αξία, αποφάσισα να πουλήσω το σπίτι μου στη Βοστώνη και ν' ανακαινίσω το παλιό πατρικό έξω από το Ουίλμπραχαμ με σκοπό να εγκατασταθώ εκεί. Μετά το θάνατο των γονιών μου είχα κληρονομήσει ένα σεβαστό ποσό κι έτσι είχα όλη την άνεση να εγκαταλείψω το δικηγορικό επάγγελμα που πάντοτε απαιτούσε περισσότερη ακρίβεια και προσήλωση απ' όσο ήμουν διατεθειμένος να του αφιερώσω.

Το θέμα είναι ότι ένα τέτοιο σχέδιο δε γινόταν να τεθεί σ' εφαρμογή πριν γίνει ξανά κατοικίσιμο τουλάχιστον ένα μέρος του παλιού σπιτιού. Το ίδιο το οίκημα ήταν δημιούργημα πολλών γενιών. Βασικά είχε χτιστεί το 1787, αρχικά σαν απλό σπίτι αποικιακού ρυθμού, με αυστηρές γραμμές και τέσσερις εντυπωσιακές κολόνες στην πρόσοψη. Αλλά με τα χρόνια, αυ-

τό είχε γίνει απλώς ο βασικός πυρήνας του σπιτιού, η καρδιά του, θα λέγαμε. Οι επόμενες γενιές είχαν κάνει αλλαγές και προσθήκες, στην αρχή προσθέτοντας μια εσωτερική σκάλα κι ένα δεύτερο όροφο και μετά άλλα δωμάτια και πτέρυγες. Έτσι, όταν αποφάσισα να εγκατασταθώ εγώ εκεί, ήταν πια ένα πελώριο, δαιδαλώδες οικοδόμημα που —μαζί με τις πελούζες και τους κήπους, στην ίδια κατάσταση εγκατάλειψης με το σπίτι— έπιανε κάπου πέντε στρέμματα γης.

Ο χρόνος και οι μετέπειτα λιγότερο μερακλήδες τεχνίτες είχαν αλλοιώσει τις αυστηρές αποικιακές γραμμές του και η αρχιτεκτονική του δεν ήταν πια αμιγής. Οι σαμαρωτές στέγες έρχονταν σε χτυπητή αντίθεση με τις δικλινείς τύπου μανσάρ, τα μικρά παράθυρα με τα μεγάλα, οι ανάγλυφες και περίτεχνα σκαλιστές κορνίζες με τις λιτές και οι επικλινείς φεγγίτες σοφίτας με τις σκέτες επίπεδες οροφές.

Γενικά, η εντύπωση που έδινε το σπίτι στο σύνολό του δεν ήταν δυσάρεστη, αλλά σε όποιον είχε αρχιτεκτονικές ευαισθησίες θα πρέπει να φάνταζε σαν μια αξιοθρήνητη και κακόγουστη σαλάτα από αρχιτεκτονικούς ρυθμούς και διακοσμητικά στυλ. Την όποια πάντως σχετική εντύπωση θα πρέπει ν' απάλυναν οι πελώριες γέρικες φτελιές και βελανιδιές, που τ' απλωτά τους κλαδιά στρίμωχναν το σπίτι απ' όλες τις πλευρές, εκτός από τη μεριά του κήπου. Αυτόν τον είχαν κυριέψει λεύκες και σημύδες που φύτρωναν ανενόχλητες ανάμεσα στις παραμελημένες από χρόνια τριανταφυλλιές. Σαν συνολική εικόνα, λοιπόν, και παρά τα όσα του είχε φορτώσει ο χρόνος και τα διαφορετικά γούστα, το σπίτι έδινε την αίσθηση ενός ξεπεσμένου μεγαλείου, ενώ ακόμη και οι άβαφοι τοίχοι συνταίριαζαν αρμονικά με τα πελώρια δέντρα ολόγυρα.

Το σπίτι διέθετε όχι λιγότερα από είκοσι εφτά δωμάτια. Από αυτά διάλεξα για κατοικία μου τρία στη νοτιοδυτική πλευρά και όλο εκείνο το φθινόπωρο και τις αρχές του χειμώνα ανεβοκατέβαινα από τη Βοστώνη για να επιβλέπω την προοδο των εργασιών. Το καθάρισμα και το κέρωμα του παλιού ξύλου αποκάλυψε το υπέροχο φυσικό χρώμα του, ενώ η εγκατάσταση του ηλεκτρισμού έδιωξε την καταθλιπτική σκοτεινιά των δωματίων. Μονάχα τα υδραυλικά με καθυστέρησαν ως τα τέλη του χειμώνα. Αλλά στις 24 του Φλεβάρη μπόρεσα τελικά να εγκατασταθώ στο παλιό πατρικό των Πήμποντυ. Ύστερα και για κάνα μήνα ασχολήθηκα με τα σχέδια για το υπόλοιπο σπίτι. Αν και αρχικά σκόπευα να κατεδαφίσω μερικές από τις προσθήκες και να διατηρήσω το παλιότερο μέρος του οικήματος, σύντομα εγκατέλειψα την ιδέα, αποφασίζοντας να διατηρήσω το σπίτι όπως είχε. Αυτό γιατί διέθετε μια δική του διάχυτη σαγήνη, που αναμφίβολα τη χρωστούσε τόσο στις πολλές γενιές που είχαν ζήσει εκεί όσο και στην ίδια την ατμόσφαιρα των όσων είχαν συμβεί μέσα σ' εκείνους τους τοίχους.

Μέσα στο μήνα εκείνο το σπίτι κατάφερε να κερδίσει την καρδιά μου και αυτό που αρχικά το έβλεπα σαν μια προσωρινή λύση έγινε μετά χαράς το ιδανικό μιας ζωής. Όμως, αλίμονο, αυτό το ιδανικό πήρε τέτοιες διαστάσεις που σύντομα μ' έσπρωξε σε μεγαλεπήβολες αποφάσεις οι οποίες άλλαξαν ανεπαίσθητα την πορεία μου, εξαναγκάζοντάς με να μπω σ' ένα μονοπάτι που ποτέ δε σκόπευα ν' ακολουθήσω.

Το νέο σχέδιό μου ήταν να μεταφέρω στον οικογενειακό τάφο —ο οποίος ήταν σκαμμένος σε μια λοφοπλαγιά που φαινόταν από το σπίτι, αν και βρισκόταν κάπως έξω από τη δημοσιά που περνούσε μπροστά από το κτήμα— τα λείψανα των γονιών μου που

είχα ταφεί κανονικά σ' ένα κοιμητήρι της Βοστώνης. Αυτό χώρια από την απόφαση να προσπαθήσω να φέρω πίσω στις Ηνωμένες Πολιτείες τα κόκαλα του σκοτωμένου αδελφού του παππού μου που τώρα αναπαύονταν κάπου στη Γαλλία. Στόχος μου ήταν, να συγκεντρώσω πάλι την οικογένεια, όσο αυτό ήταν δυνατό, στα πατρογονικά εδάφη κοντά στο Ουίλμπραχαμ.

Ήταν ακριβώς η ιδέα που μονάχα το μυαλό ενός εργένη και μονόχνωτου ερημίτη θα μπορούσε να κατεβάσει. Και, εδώ που τα λέμε, μέσα σ' εκείνο τον ένα μήνα —ζώντας ανάμεσα στ' αρχιτεκτονικά σχέδια και τους θρύλους του παλιού σπιτιού που θ' άρχιζε να ξαναζεί σε μια νέα εποχή, μακρινή, πολύ μακρινή από τις ταπεινές, αρχικές του ρίζες— αυτό ακριβώς είχα γίνει.

Με στόχο την πραγματοποίηση αυτού του σχεδίου, κρατώντας στο χέρι την αρμαθιά με τα κλειδιά που μου είχε παραδώσει ο πληρεξούσιος δικηγόρος του κτήματος, ξεκίνησα μια μέρα του Μάρτη για μια επίσκεψη στον οικογενειακό τάφο.

Ο τάφος ήταν πολύ διακριτικά φτιαγμένος, σκαμμένος στο εσωτερικό μιας φυσικής πλαγιάς και σχεδόν εντελώς κρυμμένος από τα γύρω δέντρα που είχαν μείνει ακλάδευτα για δεκαετίες. Γενικά, αν εξαιρέσουμε τη βαριά πόρτα του, ήταν αθέατος από μακριά. Τόσο η πόρτα όσο και ο ίδιος ο τάφος είχαν φτιαχτεί για ν' αντέχουν αιώνες. Ήταν παλιά κατασκευή, σχεδόν όσο και το σπίτι, και για πολλές γενιές όλα τα μέλη της οικογένειας των Πήμποντυ, από το γεροΤζεντεντάια, τον πρώτο που κατοίκησε στο σπίτι, μέχρι και τον πιο πρόσφατο, είχαν ταφεί εδώ. Η πόρτα με δυσκόλεψε κάπως, γιατί είχε ν' ανοιχτεί χρόνια, αλλά τελικά υπέκυψε στις προσπάθειές μου και ο τάφος έχασκε τώρα ανοιχτός μπροστά μου.

Οι νεκροί των Πήποντυ ήταν στα φέρετρά τους — τριάντα επτά συνολικά— άλλα σε κρύπτες και άλλα απέξω. Μερικές από της κρύπτες όπου είχαν οι ενταφιαστεί οι παλιότεροι της φαμίλιας, δεν περιείχαν πια παρά μονάχα απομεινάρια από φέρετρα, ενώ εκείνη που ανήκε στον Τζεντεντάια ήταν εντελώς άδεια, δίχως καν λίγη σκόνη που να δείχνει ότι φιλοξενούσε κάποτε εκεί το φέρετρο και τη σορό του. Πάντως όλα ήταν τοποθετημένα με τάξη, εκτός από το φέρετρο με τα λείψανα του προπάππου μου, του Έησαφ Πήμποντυ. Αυτό ήταν τοποθετημένο ανάμεσα στα πιο πρόσφατα —του παππού μου κι ενός αδελφού του— που δεν είχαν δικές τους κρύπτες αλλά ήταν απλώς ακουμπισμένα σε μια βάση που προεξείχε από τον τοίχο με τις κρύπτες και φαινόταν περίεργα μετατοπισμένο και εκτός γραμμής από τ' άλλα. Επιπρόσθετα, φαινόταν σαν κάποιος να είχε σηκώσει ή επιχειρήσει να σηκώσει το καπάκι, γιατί ένας από τους μεντεσέδες ήταν σπασμένος και ο άλλος εντελώς ξεχαρβαλωμένος.

Το ένστικτο μ' έσπρωξε να ισιώσω το φέρετρο του προπάππου μου, αλλά στην προσπάθεια αυτή το καπάκι μετακινήθηκε ακόμη περισσότερο και γλίστρηκε κάπως από τη θέση του, αποκαλύπτοντας στα έκπληκτα μάτια μου όλα όσα απέμεναν από τον Έησαφ Πήμποντυ. Είδα ότι εξαιτίας κάποιου αποτρόπαιου λάθους, τον είχαν θάψει με το πρόσωπο προς τα κάτω —δεν ήθελα να σκέφτομαι το ενδεχόμενο, έστω και τόσα χρόνια μετά από το θάνατό του, ότι μπορεί να είχαν θάψει το γέρο σε κατάσταση νεκροφάνειας και ότι είχε υποφέρει ένα τόσο μαρτυρικό θάνατο σ' εκείνο το στενό, ασφυκτικό χώρο. Πάντως, τίποτα δεν απέμενε από αυτόν εκτός από κόκαλα, κόκαλα και μερικά κουρέλια από τα ρούχα του.

Όπως και να 'χε, ένιωσα την υποχρέωση να επανορθώσω το λάθος ή το ατύχημα —ό,τι κι αν ήταν. Έτσι έβγαλα το καπάκι από το φέρετρο και γύρισα μ' ευλάβεια το κρανίο και τα κόκαλα έτσι που ο σκελετός του προπάππου μου να έρθει στη σωστή του θέση. Η πράξη αυτή, που ίσως κάτω από άλλες συνθήκες να φαινόταν μακάβρια, μου φάνηκε απόλυτα φυσιολογική τότε, γιατί ο τάφος ήταν πλημμυρισμένος από το ηλιόφωτο. Το φως που περνούσε από την ανοιχτή πόρτα έφτιαχνε δαντέλες με τις σκιές στο πάτωμα και τη στιγμή εκείνη ο τάφος δεν έδειχνε και τόσο άχαρος τόπος. Αλλά, στο κάτω κάτω, είχα έρθει να διαπιστώσω πόσο χώρος απέμενε στον τάφο και με ικανοποίηση είδα ότι υπήρχε αρκετός για να δεχτεί τους γονείς, το μεγάλο θείο μου —αν τα λείψανά του βρίσκονταν και στέλνονταν εδώ από τη Γαλλία— και, κάποτε, εμένα τον ίδιο.

Έτσι, έτοιμος πια να βάλω μπροστά τα σχέδιά μου, κλείδωσα καλά τον τάφο και πήρα το δρόμο πίσω για το σπίτι, με το μυαλό μου απορροφημένο από σχέδια και τρόπους για τη μεταφορά της σορού του θείου μου πίσω στη γενέτειρά του. Δίχως να χάσω καιρό, κάθισα κι έγραψα στις αρχές της Βοστώνης σχετικά με τη μετακομιδή των οστών των γονέων μου, καθώς και στις αρχές της επαρχίας όπου διέμενα τώρα ζητώντας την άδεια της επαναταφής τους στον οικογενειακό τάφο.

2

Απ' όσο είμαι σε θέση να πω, η σειρά των περίεργων συμβάντων που φαίνονταν να επικεντρώνονται στο παλιό αρχοντικό των Πήμποντυ άρχισε το ίδιο εκείνο βράδυ. Είναι αλήθεια ότι είχε προηγηθεί μια κάποια

έμμεση προειδοποίηση ότι κάτι δεν πήγαινε καλά στο παλιό σπίτι. Αυτό συνέβη όταν έφτασα να παραλάβω το σπίτι και ο γερο-Χόπκινς που μου παρέδωσε τα κλειδιά, με ρώτησε τονισμένα κατά πόσο ήμουν σίγουρος ότι ήθελα να κάνω αυτό το βήμα. Το ίδιο περίεργα είχε τονίσει και το γεγονός ότι το σπίτι ήταν «κάπως μοναχικό», ότι οι γύρω αγρότες «ανέκαθεν δεν έβλεπαν με καλό μάτι τους Πήμποντυ» και ότι «πάντοτε ήταν δύσκολο να ριζώσει ενοικιαστής εκεί». Ήταν ένα από τα μέρη εκείνα, μου είχε πει με κάποια αυτάρεσκεια για την πετυχημένη του έκφραση, «όπου ποτέ κανείς δεν πάει για πικ-νικ. Αποκλείεται να βρεις χάρτινα πιάτα ή πετσέτες *εκεί*!»

Ο γέρος είχε πετάξει ένα σωρό αόριστα υπονοούμενα, αλλά γενικά στάθηκε αδύνατο να τον πείσω να περιοριστεί στα γεγονότα γιατί, όπως φαίνεται, δεν υπήρχαν γεγονότα. Το μόνο σίγουρο ήταν ότι οι γείτονες δεν έβλεπαν με καλό μάτι ένα τόσο μεγάλο κτήμα καταμεσής σε μια κατά τ' άλλα θαυμάσια καλλιεργήσιμη γη. Πραγματικά, γύρω από τα εκατόν εξήντα στρέμματα του κτήματός μου —τα περισσότερα δάσος— απλώνονταν εκτάσεις όλο εύφορους αγρούς, με ξερολιθιές και ξύλινους φράχτες, κατά μήκος των οποίων φύτρωναν δέντρα και θάμνοι που πρόσφεραν ιδανικό καταφύγιο στα πουλιά.

Δε βαριέσαι, σκέφτηκα τότε, κουβέντες γέρου που ξεκινούσαν από τη συμπάθειά του προς τους αγρότες γείτονές μου. Τούτοι οι ντόπιοι ήταν από ατόφια, ρωμαλέα γιάνκικη γενιά και δε διέφεραν σε τίποτα από τους Πήμποντυ —μονάχα που εκείνοι είχαν δουλέψει πιο σκληρά και για περισσότερα χρόνια τον τόπο.

Αλλά την ίδια νύχτα, μια από κείνες που οι αγέρηδες του Μάρτη σκούζουν και θρηνούν ανάμεσα στα δέντρα γύρω απ' το παλιό αρχοντικό, μου καρφώθηκε

η έμμονη ιδέα ότι δεν ήμουν μόνος στο σπίτι. Άκουγα έναν ήχο από κάπου στο πάνω πάτωμα, όχι τόσο σαν βήματα όσο σαν αίσθηση *κίνησης*. Ειλικρινά δεν μπορώ να τον περιγράψω· το μόνο που μπορώ να πω είναι ότι μου έδινε την εντύπωση κάποιου που κινιόταν σ' ένα στενό χώρο, πάνω κάτω... πάνω κάτω. Θυμάμαι ότι βγήκα στη μεγάλη σκοτεινή σάλα όπου κατέληγε η εσωτερική σκάλα και εκεί έστησα αυτί προς το σκοτάδι του πάνω ορόφου. Ο ήχος φαινόταν να έρχεται από εκείνες τις σκάλες, άλλοτε ξεκάθαρος και άλλοτε σαν ανεπαίσθητος ψίθυρος.

Στεκόμουν εκεί και αφουγκραζόμουν για κάμποση ώρα, προσπαθώντας να εντοπίσω την πηγή του ήχου και πασχίζοντας να βρω κάποια λογική εξήγηση, γιατί πρώτη φορά άκουγα τέτοιο θόρυβο. Τελικά συμπέρανα ότι θα ήταν από κάποιο κλαδί που ο άνεμος το έτριβε πέρα δώθε στον τοίχο του σπιτιού. Η σκέψη με καθησύχασε και γύρισα στο δωμάτιό μου δίχως να προβληματιστώ άλλο —δεν ήταν ότι ο ήχος σταμάτησε, κάθε άλλο, αλλά επειδή είχα βρει μια λογική εξήγηση για την αιτία του.

Σ' εκείνο που δεν κατάφερα να δώσω και τόσο λογική εξήγηση ήταν στα όνειρα της ίδιας νύχτας. Μόλο που συνήθως δε βλέπω καθόλου όνειρα, εκείνη τη νύχτα βρέθηκα κυριολεκτικά πολιορκημένος από τις πιο αλλόκοτες ονειροφαντασίες. Σ' αυτές ο ρόλος μου ήταν εντελώς παθητικός, βιώνοντας κάθε λογής διαστρεβλώσεις του χώρου και του χρόνου, μ' αισθητικές παραισθήσεις, καθώς και με μερικές φευγαλέες τρομακτικές εικόνες της σκιερής μορφής ενός άντρα με μαύρο κωνικό καπέλο και ενός εξίσου σκιερού πλάσματος πλάι του. Αυτά τα έβλεπα σαν πίσω από τζάμι, θολερά, ενώ το μισοσκότεινο τοπίο ήταν σαν να το θωρούσα μέσα από πρίσμα.

Εδώ που τα λέμε, δε ήταν όνειρα αυτά που με βασάνισαν εκείνη τη νύχτα αλλά μάλλον αποσπάσματα ονείρων, γιατί κανένα τους δεν είχε αρχή ή τέλος. Αλλά ήταν σαν να με καλούσαν προς ένα ανείπωτα παράδοξο και ξένο κόσμο, σαν σε μια άλλη διάσταση, την οποία δεν την είχα συνειδητοποιήσει ποτέ στον καθημερινό κόσμο πέραν του ύπνου. Όπως και να 'χει, την έβγαλα σχετικά άνετα εκείνη τη νύχτα, έστω και κάπως ταλαιπωρημένος.

Την επόμενη ακριβώς μέρα άκουσα κάτι πολύ ενδιαφέρον από τον αρχιτέκτονα που είχε έρθει για να κουβεντιάσουμε τα σχέδια για τις περαιτέρω ανακαινίσεις, ένα νεαρό που δεν έδινε καμιά βάση στους παράξενους θρύλους που κυκλοφορούν για τα παλιά σπίτια και που είναι πολύ συνηθισμένοι στις απόμερες, επαρχιακές περιοχές. «Κάποιος που θα ερχόταν να δει τούτο το σπίτι», είπε, απλώνοντας μπροστά μου τα σχέδιά του, «ποτέ δε θα φανταζόταν ότι διαθέτει ένα μυστικό δωμάτιο —κρυφό, ας πούμε. Σωστά;»

«Εννοείτε ότι υπάρχει τέτοιο δωμάτιο;» ρώτησα.

«Ίσως πρόκειται για καμιά 'κρυψώνα του παπά', όπως τη λέγαν», εξήγησε. «Ή για να κρύβουν δραπέτες σκλάβους».

«Δεν το έχω δει ποτέ».

«Ούτε κι εγώ. Αλλά για ρίξτε μια ματιά εδώ...»

Μου έδειξε στα σχέδια που είχε κάνει με οδηγό τα εξωτερικά θεμέλια και τα δωμάτια όπως τα ξέραμε. Πραγματικά, υπήρχε ένας ανεξήγητος χώρος πίσω από το βορινό τοίχο του πάνω ορόφου, στο παλιότερο τμήμα του σπιτιού. Σίγουρα δεν μπορεί να ήταν 'κρυψώνα του παπά'· δεν είχαμε ποτέ Παπιστές στη φαμίλια των Πήμποντυ*. Αλλά για δραπέτες σκλάβους...

* Η Μασσαχουσέττη είχε σαν πρώτους αποίκους Πουριτανούς, φα-

δεν αποκλείεται. Όμως, αν έτσι είχε το πράγμα, γιατί είχε φτιάχτεί σε τόσο παλιά εποχή; Τα χρόνια εκείνα δεν υπήρχαν ακόμη αρκετοί σκλάβοι για να το σκάνε προς τον Καναδά ώστε να δικαιολογείται η ύπαρξη του δωματίου. Μπα, δεν μπορεί να ήταν ούτε αυτό.

«Τι λέτε, μπορείτε να το βρείτε;» ρώτησα.

«Πρέπει να βρίσκεται εκεί».

Και πράγματι εκεί βρισκόταν. Ήταν έξυπνα καμουφλαρισμένο, αν και η απουσία παράθυρου στο βορινό τοίχο θα έπρεπε να μου έχει ήδη κινήσει τις υποψίες για να το ψάξω. Εκείνος ο τοίχος ήταν ντυμένος με κόκκινο ξύλο κέδρου και η πόρτα ήταν κρυμμένη στα λεπτοδουλεμένα σκαλίσματα που διακοσμούσαν ολόκληρη την επιφάνεια. Έτσι και δεν ήξερες ότι υπήρχε δωμάτιο εκεί, δύσκολα θα ξεχώριζες την πόρτα, που δεν είχε πόμολο και άνοιγε μονάχα αν πίεζες ένα από τα σκαλίσματα. Αυτό το ανακάλυψε ο αρχιτέκτονας, όχι εγώ, γιατί ποτέ δεν είχα ταλέντο σ' αυτά τα πράγματα. Όπως και να 'χε, ήταν κάτι που ανήκε μάλλον στην αρμοδιότητα ενός αρχιτέκτονα παρά στη δική μου, έτσι απλώς κοντοστάθηκα να ρίξω μια ματια στο σκουριασμένο μηχανισμό της πόρτας πριν προχωρήσω μέσα.

Ήταν ένα μικρό, στενόχωρο θαλαμάκι. Αλλά δεν ήταν και τόσο μικρό για να είναι 'κρυψώνα του παπά'· μπορούσε κανείς να κινηθεί ορθός για κάπου τρία μέτρα προς μια κατεύθυνση, αλλά η κλίση της οροφής δεν επέτρεπε να κάνεις βήμα προς τη μεριά του τοίχου. Κατά μήκος του τοίχου, ναι, αλλά όχι και κάθετα προς αυτόν. Ακόμη πιο σημαντικό, στο δωμάτιο υπήρ-

---

νατικούς Διαμαρτυρόμενους, που κυνηγούσαν άγρια τους καθολικούς ιερείς, τους «Παπιστές».

Γ.Μ.

χαν ενδείξεις ότι είχε κατοικηθεί κάποτε στο παρελθόν, γιατί το καθετί είχει μείνει απείραχτο όπως είχε. Υπήρχαν ακόμη βιβλία και χαρτιά ολόγυρα, καθώς και καρέκλες, μια από τις οποίες ήταν μπροστά σ' ένα μικρό γραφειάκι κολλητό στον τοίχο.

Το δωμάτιο παρουσίαζε εξαιρετικά παράξενη όψη. Αν και μικρό, οι γωνίες του φαίνονταν στραβές, λες και ο κατασκευαστής είχε προσπαθήσει σκόπιμα να μπερδέψει με ανεπαίσθητο τρόπο το μάτι του ενοίκου. Επιπρόσθετα, στο πάτωμα υπήρχαν περίεργα σχέδια, μερικά χαραγμένα βαθιά στο σανίδι με πρωτόγονα βάρβαρο στυλ. Είχαν λίγο-πολύ στρογγυλό σχήμα και έφεραν κάθε λογής παράξενα αποκρουστικά σχέδια γύρω από την εξωτερική και την εσωτερική πλευρά τους.

Την ίδια αποκρουστική όψη παρουσίαζε και το γραφείο, γιατί ήταν μαύρο μάλλον παρά καφέ και σου έδινε την απρόσμενη εντύπωση ότι ήταν καμένο. Εδώ που τα λέμε, έμοιαζε σαν να χρησίμευε για κάτι παραπάνω από απλό γραφείο. Πάνω του, εξάλλου, υπήρχε ένας σωρός από αντικείμενα που με την πρώτη ματιά έδειχναν ότι ήταν παμπάλαια βιβλία ντυμένα με κάποιο ακαθόριστο δέρμα, καθώς και μερικά χειρόγραφα δεμένα με τον ίδιο τρόπο.

Ωστόσο δε μου δόθηκε τότε η ευκαιρία για πιο συστηματική εξέταση, γιατί είχα και τον αρχιτέκτονα μαζί μου. Ο τελευταίος, έχοντας δει όλα όσα ήθελε να δει, δηλαδή αρκετά που να επιβεβαιώνουν την υποψία του για την ύπαρξη ενός κρυφού δωμάτιου, βιαζόταν τώρα να φύγει.

«Τι λέτε, να φροντίσω να γκρεμιστεί και ν' ανοιχτεί εδώ ένα παράθυρο;» ρώτησε και μετά πρόσθεσε: «Φυσικά, φαντάζομαι ότι δε θα θέλετε να το διατηρήσετε».

«Δεν ξέρω», αποκρίθηκα. «Δεν είμαι σίγουρος. Εξαρτάται από το πόσο παλιό είναι».

Αν το δωμάτιο ήταν τόσο παλιό όσο το υπολόγιζα, τότε φυσικά θα δίσταζα να το κατεδαφίσω. Θα ήθελα ν' αφιερώσω λίγο χρόνο εκεί μέσα και να περιεργαστώ τα παλιά βιβλία. Εξάλλου, δε μας κυνηγούσε κανείς· δε χρειαζόταν να πάρω την απόφαση αμέσως. Υπήρχαν και άλλα πράγματα που θα μπορούσε ο αρχιτέκτονας να κάνει πριν εγώ κι αυτός χρειαζόταν να πάρουμε μια απόφαση για το μυστικό δωμάτιο του πάνω ορόφου. Έτσι το θέμα έμεινε εκεί.

Ειλικρινά, σκόπευα να ξανανέβω σ' εκείνο το δωμάτιο την άλλη μέρα, αν δεν τύχαινε να μεσολαβήσουν ορισμένα περιστατικά. Κατά πρώτο, πέρασα άλλη μια δύσκολη νύχτα, βασανισμένος από αλλεπάλληλα και πολύ δυσάρεστα όνειρα. Μου ήταν αδύνατο να το εξηγήσω, γιατί ποτέ στο παρελθόν δε με τυραννούσαν εφιάλτες, εκτός κι όταν ήμουν άρρωστος. Στα όνειρα αυτά έβλεπα, κάτι ίσως όχι αφύσικο, τους προγόνους μου και ιδίως ένα γέρο με μακριά γενειάδα και παράξενο κωνικό καπέλο. Το πρόσωπό του, αν και μου ήταν άγνωστο στο όνειρο, ανήκε στην πραγματικότητα στον προπάππου μου, τον Έησαφ.

Αυτό το διαπίστωσα το άλλο πρωί, εξετάζοντας τη συλλογή με τα οικογενειακά πορτραίτα που ήταν κρεμασμένα στον τοίχο της σάλας του ισόγειου. Και ο πρόγονός μου αυτός φαινόταν να κινείται παράδοξα στον αέρα, σαν να πετούσε. Τον έβλεπα να περνά μέσα από τοίχους και να βαδίζει στο κενό, με τη σιλουέτα του να διαγράφεται σ' ένα φόντο από κορφές δέντρων. Και όπου κι αν πήγαινε, τον συνόδευε ένας μεγάλος μαύρος γάτος που με την ίδια άνεση μπορούσε ν' αγνοεί τους νόμους που διέπουν το χώρο και το χρόνο.

Τα όνειρα αυτά δεν είχαν καμιά λογική σειρά ούτε, κρίνοντας το καθένα ανεξάρτητα, κάποια εσωτερική συνοχή ή ενότητα. Ήταν σαν μια ανάκατη διαδοχή εικόνων στις οποίες ο προπάππος μου, ο γάτος του, το σπίτι και το γύρω κτήμα αποτελούσαν επί μέρους όψεις ενός ασυνάρτητου ταμπλώ.

Όλα αυτά είχαν κάποια σαφή σχέση με τα όνειρα της προηγούμενης νύχτας και δεν έλειπαν πάλι όλα εκείνα τα αλλοδιαστασιακά χαρακτηριστικά που είχαν οι πρώτες ονειρικές μου εμπειρίες. Η μόνη διαφορά ήταν ότι τούτη τη φορά είχαν μεγαλύτερη σαφήνεια. Και τα όνειρα αυτά συνέχισαν να με ταλανίζουν όλη νύχτα.

Έτσι την άλλη μέρα δεν άκουσα και πολύ ευχάριστα τον αρχιτέκτονα να με πληροφορεί ότι θα είχαμε κάποια ακόμη καθυστέρηση στη συνέχιση των εργασιών στο πατρικό των Πήμποντυ. Φαινόταν πολύ διστακτικός κι απρόθυμος να μου εξηγήσει, αλλά τον ζόρισα να γίνει πιο σαφής και τελικά ομολόγησε ότι όλοι οι εργάτες που είχε προσλάβει τον είχαν ειδοποιήσει εκείνο το πρωί ότι κανείς τους δε σκόπευε να συνεχίσει τη συγκεκριμένη 'δουλειά'. Πάντως, βιάστηκε να με διαβεβαιώσει, δε θα δυσκολευόταν να βρει και να φέρει κάποιους φτηνούς πολωνούς ή ιταλούς εργάτες από τη Βοστώνη, φτάνει να έκανα λίγο υπομονή.

Δεν είχα περιθώρια επιλογής αλλά, για να πούμε τη αλήθεια, δε στενοχωρήθηκα και τόσο όσο άφησα να εννοηθεί, γιατί είχα αρχίσει να έχω τις αμφιβολίες μου για το κατά πόσο θα ήταν σκόπιμο να κάνω όλες τις αλλαγές που είχα κατά νου. Στο κάτω κάτω, ένα μέρος του παλιού σπιτιού έπρεπε αναγκαστικά να μείνει όπως είχε, δίχως άλλη επέμβαση πέρα από την απλή συντήρηση, γιατί ακριβώς ένα μεγάλο μέρος της

χάρης του βρισκόταν στην ηλικία του. Έτσι τον παρότρυνα να προχωρήσει τη δουλειά με το πάσο του και μετά αναχώρησα για ορισμένες αγορές που είχα προγραμματίσει να κάνω στο Ουίλμπραχαμ.

Δεν είχα αρχίσει καλά καλά τα ψώνια όταν διαισθάνθηκα μια πολύ αρνητική διάθεση στη συμπεριφορά των ντόπιων. Σε όλες τις προηγούμενες περιπτώσεις, είτε δε μου έδιναν ιδιαίτερη σημασία, μια και πολλοί δε με ήξεραν, είτε με χαιρετούσαν τυπικά αν είχαν κάνει τη γνωριμία μου. Εκείνο το πρωινό, ωστόσο, η στάση όλων ήταν η ίδια —κανένας δεν ήθελε να μου μιλήσει ή έστω να τον δουν οι άλλοι να μου μιλά. Ακόμη και οι μαγαζάτορες ήταν αφύσικα ψυχροί απέναντί μου, για να μην πω και απροκάλυπτα αγενείς, δείχνοντας με τον τρόπο τους ότι καλά θα έκανα ν' αρχίσω να ψωνίζω από αλλού.

Δεν αποκλείεται, σκέφτηκα, να είχαν μάθει για τα σχέδιά μου ν' ανακαινίσω το παλιό σπίτι των Πήμποντυ και μπορεί να είχαν αντιρρήσεις για έναν από δυο λόγους —είτε γιατί η ανακαίνιση θα κατέστρεφε τη γοητεία του σπιτιού είτε γιατί έτσι θα παρατεινόταν η ζωή ενός κτήματος που οι γύρω αγρότες θα ήθελαν να καλλιεργήσουν, φτάνει να έφευγε από τη μέση το σπίτι και το δάσος.

Όπως και να 'χε, σύντομα οι πρώτες μου σκέψεις έδωσαν τη θέση τους στην αγανάκτηση. Δεν ήμουν δα και κανένας παρίας, ούτε και μου ταίριαζε να με αποφεύγουν σαν λεπρό. Έτσι, όταν τελικά πέρασα από το γραφείο του Έηχαμπ Χόπκινς, του εκμυστηρεύτηκα τον πόνο μου, μάλλον πιο φλύαρα απ' ό,τι συνηθίζω, έστω κι αν ήταν φανερό ότι η παρουσία μου τον έκανε να δυσανασχετεί.

«Α, να σας πω, κύριε Πήμποντυ», άρχισε, προσπαθώντας να με καλμάρει. «Στη θέση σας δε θα το έπαιρνα και τόσο στα σοβαρά. Στο κάτω κάτω, αυτοί οι άνθρωποι δέχτηκαν ένα δυσάρεστο σοκ και είναι φυσικό τώρα να τους έχει κυριέψει κάποια εχθρότητα και καχυποψία. Εξάλλου, μην ξεχνάτε ότι είναι κατά βάση πολύ δεισιδαίμονες. Μόλο που είμαι αρκετά γέρος, δε θυμάμαι να ήταν ποτέ τους διαφορετικοί».

Το σοβαρό ύφος του Χόπκινς μου έκοψε λίγο τη φόρα. «Σοκ, είπατε; Με συγχωρείτε, αλλά αυτό πρώτη φορά το ακούω».

Ο άλλος μου έριξε ένα πολύ περίεργο βλέμμα που με ξάφνιασε.

«Κύριε Πήμποντυ, κάπου τρία χιλιόμετρα πιο πέρα από το σπίτι σας μένει η οικογένεια των Τέυλορ. Ξέρω καλά τον Τζωρτζ. Έχουν δέκα παιδιά. Ή μάλλον θα έπρεπε να πω 'είχαν'. Χτες τη νύχτα η δεύτερη κόρη τους, ένα κοριτσάκι μόλις δυο χρονών και κάτι, αρπάχτηκε από το κρεβατάκι της και από τότε χάθηκαν τα ίχνη της».

«Λυπάμαι που το ακούω —αλλά τι σχέση έχει αυτό μ' εμένα;»

«Καμιά, δεν αμφιβάλλω γι' αυτό, κύριε Πήμποντυ. Αλλά είστε σχετικά ξένος εδώ και —τέλος πάντων, θα το μαθαίνατε αργά ή γρήγορα— το όνομα των Πήμποντυ δεν ακούγεται και πολύ ευχάριστα σε τούτα τα μέρη. Για να 'μαι πιο ειλικρινής, είναι εντελώς μισητό —από πάρα πολλούς σ' αυτή την περιοχή».

Έμεινα εμβρόντητος και δεν προσπάθησα να το κρύψω.

«Γιατί αυτό;»

«Γιατί υπάρχουν πολλοί που πιστεύουν σε κάθε λογής διαδόσεις και ψιθύρους, άσχετα πόσο εξωφρενικά είναι», απάντησε ο Χόπκινς. «Είστε αρκετά ώριμος για να το καταλάβετε αυτό, κύριε Πήμποντυ, έστω κι αν δε γνωρίζετε καλά τούτα τα ξεκομμένα μέρη μας.

Όταν ήμουν ακόμη παιδί, είχαν κυκλοφορήσει ένα σωρό ιστορίες γιά τον προπάππο σας, επειδή στα όσα χρόνια έμενε εδώ στο πατρικό σας, είχαν σημειωθεί κάμποσες δυσάρεστες εξαφανίσεις μικρών παιδιών από τα οποία δε βρέθηκε ποτέ κανένα ίχνος. Έτσι, διόλου απίθανο, ίσως υπάρχει μια φυσική τάση του κόσμου να συνδέει αυτά τα δυο γεγονότα: ένας καινούριος Πήμποντυ έρχεται να μείνει στο σπίτι και σχεδόν αμέσως συμβαίνει κάτι που συνέβαινε και όταν κάποιος άλλος Πήμποντυ κατοικούσε εκεί».

«Αυτό είναι εντελώς τρελό!» φώναξα.

«Δεν αμφιβάλλω», απάντησε ο Χόπκινς με ένα σχεδόν αφύσικα φιλικό ύφος, «αλλά έτσι έχει το πράγμα. Εξάλλου, μπήκαμε πια στον Απρίλη. Η Βαλπουργία Νύχτα* δεν απέχει ούτε ένα μήνα».

Φοβάμαι ότι το πρόσωπό μου έδειξε τόση άγνοια που τον σάστισε.

«Α, ελάτε τώρα, κύριε Πήμποντυ!» έκανε ο Χόπκινς με ψεύτικη εγκαρδιότητα. «Δεν μπορεί να μην ξέρετε ότι ο προπάππος σας είχε τη φήμη μεγάλου μάγου!»

Έφυγα από το γραφείο του φοβερά ταραγμένος. Παρά το σοκ και την προσβολή, παρά την αγανάκτησή μου για την περιφρόνηση και — ναι, το φόβο— που με αντιμετώπιζαν οι ντόπιοι, εκείνο που με είχε αναστατώσει περισσότερο ήταν η επίμονη υποψία μου ότι υπήρχε κάποια ανησυχητική σχέση ανάμεσα στα χτεσινοβραδινά και τα σημερινά γεγονότα. Είχα ονειρευτεί τον προπάππο μου υπό παράξενες συνθήκες, αυτό είναι αλήθεια, και τώρα άκουγα να μιλούν γι' αυτόν

* Η Νύχτα της Αγίας Βαλπουργίας ή Βαλπούργκας. Η τελευταία νύχτα του Απρίλη προς την πρώτη μέρα του Μάη. Παραδοσιακά, μια από τις σπουδαιότερες νύχτες για μαγικές πράξεις ή τελετές. Γ.Μ.

με ακόμη πιο εξωφρενικό τρόπο. Το μόνο που ήξερα ήταν ότι οι δεισιδαίμονες ντόπιοι θεωρούσαν τον προπάππο μου ως μαύρο μάγο, νεκρομάντη —ή όπως αλλιώς το λένε— και σαν τέτοιο τον έβλεπαν.

Δεν έκανα καμιά άλλη προσπάθεια να φανώ έστω και τυπικά ευγενής με τους ντόπιους που γύριζαν το κεφάλι όταν μ' έβλεπαν να πλησιάζω. Απλώς μπήκα ξανά στο αυτοκίνητό μου και γύρισα σπίτι. Φτάνοντας εκεί, τα νεύρα μου δοκιμάστηκαν ακόμη περισσότερο, γιατί στην μπροστινή πόρτα βρήκα καρφιτσωμένη μια προχειρογραμμένη προειδοποίηση. Ήταν ένα φύλλο από καρνέ πάνω στο οποίο κάποιος αμαθής και στρυφνός γείτονας είχε γράψει κάτι ανορθόγραφα ορνιθοσκαλίσματα με μολύβι:

«Ξεκουμπίσου από δο γιατί αλιώς...»

3

Ίσως εξαιτίας αυτών των δυσάρεστων περιστατικών, ο ύπνος μου εκείνη τη νύχτα ήταν πολύ πιο ταραγμένος από όνειρα απ' όσο τις προηγούμενες φορές. Με μια μόνο σημαντική διαφορά —τούτη τη φορά υπήρχε περισσότερη συνοχή στις εικόνες που έβλεπα ενώ στριφογύριζα στο κρεβάτι μου βυθισμένος σε ανήσυχο λήθαργο. Εκείνο που κυριαρχούσε στους εφιάλτες μου ήταν και πάλι ο προπάππος μου, ο Έησαφ Πήμποντυ, αλλά τούτη τη φορά είχε μια τόσο κακόβουλη όψη που σε τρόμαζε πραγματικά. Αλλά και ο γάτος που πήγαινε δίπλα του είχε το τρίχωμα του σβέρκου του ανορθωμένο, τα μυτερά αυτιά του γυρισμένα μπροστά και την ουρά στητή — ένα τερατώδες πλάσμα που γλιστρούσε ή πετούσε στο πλευρό ή στο καπούλι του.

Ο Έησαφ κουβαλούσε κάτι —κάτι ασπριδερό ή

στο χρώμα της σάρκας, αλλά η καταχνιά του ονείρου δε μου επέτρεπε να διακρίνω τι ήταν. Τον έβλεπα να διασχίζει δάση, να διαβαίνει αγρούς, να βαδίζει ανάμεσα σε δέντρα, να περπατάει μέσα σε στενά λαγούμια. Και κάποια φορά, θα έπαιρνα όρκο γι' αυτό, βρέθηκε μέσα σ' έναν τάφο ή νεκρική κρύπτη. Αναγνώρισα, εξάλλου, και μερικά σημεία από τούτο το σπίτι. Αλλά ο Έησαφ δεν ήταν μόνος στα όνειρα —κάπου στο βάθος δέσποζε ένας σκιώδης αλλά τερατώδης Μαύρος Άνθρωπος. Δεν ήταν νέγρος, αλλά ένα πλάσμα με τόσο έντονη μαυρίλα που φαινόταν κυριολεκτικά πιο σκοτεινό κι από τη νύχτα. Μονάχα τα φλογερά μάτια του στραφτάλιζαν σαν αναμμένα κάρβουνα. Και γύρω από το γέρο υπήρχαν και κάθε λογής μικρότερα πλάσματα —νυχτερίδες, αρουραίοι και απαίσια μικρά όντα που ήταν μισο-αρουραίοι μισο-άνθρωποι.

Σαν να μην έφταναν αυτά, παράλληλα με βασάνιζαν και κάποιες σποραδικές ακουστικές παραισθήσεις, γιατί από καιρού σε καιρό είχα την εντύπωση ότι άκουγα ένα πνιχτό κλάμα, σαν από παιδί που υπέφερε ενώ, ταυτόχρονα, αντηχούσε ένα απαίσιο, κακαριστό γέλιο και μια φωνή που επαναλάμβανε μονότονα σαν ψαλμωδία: «Ο Έησαφ θα *υπάρξει* ξανά. Ο Έησαφ θα *πλαστεί* ξανά».

Και πραγματικά, όταν τελικά ξύπνησα από αυτό τον αδιάκοπο εφιάλτη μόλις το φως της αυγής άρχισε ν' απλώνεται στο δωμάτιό μου, θα έπαιρνα όρκο ότι το κλάμα ενός παιδιού αντηχούσε ακόμη στ' αυτιά μου, σαν να έβγαινε μέσα από αυτούς τους ίδιους τους τοίχους. Ύστερα απ' αυτό δε μπόρεσα να ξανακοιμηθώ, αλλά έμεινα εκεί με τα μάτια ορθάνοιχτα· αναρωτιόμουν τι μου επιφύλασσε η επόμενη νύχτα και η μεθεπόμενη και όλες όσες έμελλε ν' ακολουθήσουν.

Η απρόσμενη άφιξη των εργατών από τη Βοστώνη

έδιωξε προσωρινά τα όνειρα από τη σκέψη μου. Ήταν κάτι βαρείς, λιγομίλητοι τύποι. Ο εργοδηγός τους, ένας γεροδεμένος άντρας ονόματι Γιον Τσιεσιόρκα, ήταν πολύ προσγειωμένος και δικτατορικός με τους άντρες του· ήταν ένας ρωμαλέος τύπος γύρω στα πενήντα και οι τρεις εργάτες που κουμαντάριζε βιάζονταν να εκτελέσουν τις εντολές του σαν να έτρεμαν την οργή του. Είχαν πει στον αρχιτέκτονα ότι θα έρχονταν όχι πριν από μια εβδομάδα, μου εξήγησε ο εργοδηγός, αλλά έτυχε ν' αναβληθεί η άλλη δουλειά τους κι έτσι είχαν έρθει νωρίτερα. Είχαν φτάσει με ιδιωτικό αυτοκίνητο από τη Βοστώνη, αφού πρώτα ειδοποίησαν σχετικά τον αρχιτέκτονα μ' ένα τηλεγράφημα. Αλλά είχαν ήδη τα σχέδιά του και ήξεραν τι έπρεπε να κάνουν.

Η πρώτη τους δουλειά ήταν να ρίξουν το σοβά από το βορινό τοίχο του δωματίου που βρισκόταν ακριβώς κάτω από το μυστικό δωμάτιο. Ήταν υποχρεωμένοι να δουλεύουν προσεκτικά, γιατί δεν έπρεπε να πειραχτούν οι δοκοί που στήριζαν το δεύτερο όροφο, ούτε και υπήρχε λόγος να τους πειράξουν. Όπως παρατήρησα όταν άρχισαν τη δουλειά, ο σοβάς και οι σανιδένιες πήχες που στήριζαν το επίχρισμα, ήταν του παλιού, χειροποίητου στυλ και έπρεπε να βγουν και ν' αντικατασταθούν. Αυτός ο σοβάς είχε αρχίσει ν' αποσαθρώνεται και να ξεκολλάει εδώ και χρόνια, έτσι που το δωμάτιο δεν ήταν πια κατοικίσιμο. Το ίδιο πρόβλημα παρουσίαζε αρχικά και το τμήμα του σπιτιού όπου κατοικούσα τώρα, αλλά επειδή εκεί είχα κάνει μεγαλύτερες αλλαγές, η ανακαίνιση είχε πάρει περισσότερο χρόνο.

Στάθηκα να χαζέψω για λίγο τους εργάτες στη δουλειά τους και μετά τους άφησα. Πάνω που είχα αρχίσει να συνηθίζω στο σαματά που έκαναν, έπεσε

ξαφνικά σιωπή. Περίμενα για μια στιγμή και μετά σηκώθηκα και βγήκα στο χωλ. Ίσα που πρόλαβα να δω και τους τέσσερις, μαζεμένους μπροστά στον τοίχο, να σταυροκοπιούνται φοβισμένα, να πισωπατούν λίγο και μετά να το βάζουν στα πόδια προς την εξωτερική πόρτα. Περνώντας από δίπλα μου, ο Τσιεσιόρκα πέταξε προς το μέρος μου μια βρισιά, όλο φρίκη κι οργή. Μια στιγμή αργότερα όλοι είχαν πάρει δρόμο από το σπίτι και, ενώ στεκόμουν εκεί σύξυλος, άκουσα το αμάξι τους να παίρνει μπροστά και ν' απομακρύνεται φουλαριστό από το κτήμα.

Μην καταλαβαίνοντας τι γινόταν, πλησίασα στο σημείο όπου δούλευαν. Ήδη είχαν αφαιρέσει ένα μεγάλο μέρος από το σοβά και τις πήχες· μάλιστα, μερικά από τα εργαλεία τους ήταν ακόμη πεταμένα εδώ κι εκεί. Δουλεύοντας είχαν απογυμνώσει το τμήμα εκείνο του τοίχου που ήταν πίσω από το πασαμέντο και είχαν αφαιρέσει όλα τα χώματα που είχαν μαζευτεί εκεί με τα χρόνια. Μονάχα όταν πλησίασα κοντά στον τοίχο, είδα τι είχαν δει και κατάλαβα τι είχε κάνει εκείνους τους προληπτικούς λεχρίτες να πάρουν έτσι δρόμο από το σπίτι, όλο φόβο κι αποτροπιασμό.

Γιατί στη βάση του τοίχου πίσω από το πασαμέντο, ανάμεσα σε κιτρινισμένα από το χρόνο και μισοροκανισμένα από τα ποντίκια χαρτιά που έφεραν ακόμη κάποια σαφή καμπαλιστικά σχέδια από περασμένες εποχές, ανάμεσα σε μακάβρια όργανα θανάτου και καταστροφής —κοντά μαχαίρια σαν στιλέτα, με σκουριές από κάτι που θα πρέπει κάποτε να ήταν αίμα— υπήρχαν *τα μικρά κρανία και τα κόκαλα τουλάχιστον τριών παιδιών!*

Κοίταζα μη θέλοντας να πιστέψω στα μάτια μου, γιατί εκείνες οι ανόητες δεισιδαιμονίες που μόλις χτες είχα ακούσει από τον Έηχαμπ Χόπκινς, αποκτούσαν τώρα μια πολύ πιο δυσοίωνη όψη. Αυτό το συνειδητοποίησα αμέσως. Παιδιά είχαν εξαφανιστεί όταν ο προπάππους μου ζούσε εδώ και τον υποψιάζονταν για μάγο και δαιμονολάτρη και για συμμετοχή σε δραστηριότητες στις οποίες αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος η θυσία μικρών παιδιών. Και να που τώρα, μέσα στους τοίχους του σπιτιού του, ανακαλύπτονταν λείψανα που έδειχναν ότι δεν ήταν διόλου αβάσιμες οι υποψίες των ντόπιων για τη σκοτεινή του δράση.

Μόλις συνήλθα από το πρώτο σοκ, κατάλαβα ότι έπρεπε να κινηθώ χωρίς καμιά χρονοτριβή. Αν η ανακάλυψη αυτή γινόταν γνωστή παραέξω, τότε πραγματικά η παραμονή μου εδώ θα γινόταν εξαιρετικά δύσκολη· οι θεοφοβούμενοι κάτοικοι της περιοχής δε θα με άφηναν σε χλωρό κλαδί.

Δίχως να χάσω άλλο καιρό, έτρεξα να βρω ένα χαρτοκιβώτιο και, γυρίζοντας στο άνοιγμα, μάζεψα ό,τι απομεινάρια από σκελετούς μπόρεσα να βρω και μετέφερα το μακάβριο φορτίο μου στον οικογενειακό τάφο. Εκεί άδειασα τα κόκαλα στην κρύπτη που κάποτε φιλοξενούσε τα λείψανα του Τζεντεντάια Πήμποντυ και τα οποία είχαν γίνει σκόνη από χρόνια. Ευτυχώς τα μικρά κρανία διαλύθηκαν, έτσι που αν κάποιος έψαχνε εκεί θα εύρισκε μονάχα τ' απομεινάρια κάποιου παλιού νεκρού και μόνο ένας ειδικός θα μπορούσε να προσδιορίσει την προέλευση των οστών από εκείνα που διατηρούσαν ακόμη κάποιο σχήμα. Ώσπου να φτάσουν τα μαντάτα από τους πολωνούς εργάτες στ' αυτιά του αρχιτέκτονα, θα μπορούσα να διαψεύσω τα λεγόμενά τους.

Όπως και να 'χει, αποδείχτηκε ότι μάταια περίμενα να συμβεί κάτι τέτοιο, γιατί οι έντρομοι Πολωνοί δεν είπαν ποτέ στον αρχιτέκτονα ούτε λέξη για τους

αληθινούς λόγους που τους έκαναν να παρατήσουν έτσι τη δουλειά στη μέση.

Αυτό δεν περίμενα να το πληροφορηθώ από τον αρχιτέκτονα, ο οποίος αργά ή γρήγορα θα έβρισκε κάποιον που θ' αναλάμβανε να φέρει σε πέρας τις αλλαγές που ήθελα. Αντίθετα, οδηγημένος από ένα ένστικτο που δεν ήξερα ότι το είχα, ανέβηκα στο μυστικό δωμάτιο εφοδιασμένος μ' ένα δυνατό φακό και αποφασισμένος να το ερευνήσω ως και την τελευταία του γωνιά. Αλλά σχεδόν αμέσως μόλις μπήκα μέσα, έκανα μια ανακάλυψη που μου πάγωσε το αίμα. Αν και τα ίχνη που είχαμε αφήσει ο αρχιτέκτονας κι εγώ κατά τη σύντομη επίσκεψή μας στο δωμάτιο ήταν ολοκάθαρα, υπήρχαν και μερικά πιο πρόσφατα σημάδια που έδειχναν ότι κάποιος —ή κάτι— είχε μπει στο δωμάτιο μετά από μας.

Τα νέα ίχνη φαίνονταν ολοκάθαρα —ήταν οι πατημασιές ενός ξυπόλυτου άντρα καί, εξίσου ολοκάθαρες, εκείνες μιας γάτας. Αλλά αυτά δεν ήταν οι πιο τρομακτικές αποδείξεις ότι κάποια κακόβουλη παρουσία είχε περάσει από εδώ. Τα ίχνη άρχιζαν από τη βορινή πλευρά του παράξενα γωνιασμένου δωματίου, από ένα σημείο όπου ήταν αδύνατο να σταθεί άνθρωπος και μετά βίας θα στεκόταν μια γάτα. Και ωστόσο από εκεί έκαναν την εμφάνισή τους στο δωμάτιο και από εκεί προχωρούσαν προς την κατεύθυνση του μαύρου γραφείου. Και πάνω στο έπιπλο υπήρχε κάτι πολύ χειρότερο, αν και αυτό δεν το πρόσεξα παρά μονάχα όταν πλησίασα αρκετά, ακολουθώντας τα βήματα.

Στην επιφάνεια του γραφείου υπήρχε ένας φρέσκος λεκές. Ήταν μια μικρή λιμνούλα από κάποιο γλοιώδες υγρό, σαν να είχε ξεφυτρώσει μέσα από το ξύλο. Δεν ήταν παραπάνω από δέκα εκατοστά πλατιά

ενώ στη σκόνη δίπλα υπήρχε ένα σημάδι σαν ο γάτος ή μια κούκλα ή κάποιο δέμα να είχε ακουμπήσει εκεί.

Στάθηκα κοιτάζοντάς τα με το φως το φακού μου, προσπαθώντας να μαντέψω από τι μπορεί να ήταν. Ύστερα φώτισα με τη δέσμη του φακού το ταβάνι μήπως διακρίνω καμιά τρύπα απ' όπου θα μπορούσε να έχει περάσει βρόχινο νερό. Αλλά μετά θυμήθηκα ότι δεν είχε βρέξει καθόλου μετά την πρώτη και μοναδική μου επίσκεψη σε τούτο το παράξενο, μυστικό δωμάτιο. Κατόπιν άγγιξα με το δάχτυλό μου το λεκέ και το πλησίασα στο φως. Το χρώμα ήταν κόκκινο —στην απόχρωση του αίματος— και ταυτόχρονα κατάλαβα, δίχως να μου το πει κανείς, ότι αυτό ακριβώς ήταν. Το πώς βρέθηκε εκεί ήταν κάτι που δεν τολμούσα ούτε να το σκεφτώ.

Ήδη τα πιο τρομακτικά συμπεράσματα στροβιλίζονταν στο μυαλό μου, αλλά δίχως καμιά λογική συνοχή. Πισωπάτησα μακριά από το γραφείο, κοντοστέκοντας μονάχα όσο χρειαζόταν για ν' αρπάξω μερικά από τα δερματόδετα βιβλία, καθώς και το χειρόγραφο που υπήρχαν εκεί. Και μ' αυτά στα χέρια βγήκα από το δωμάτιο στο πιο πεζό περιβάλλον απέξω — όπου τα δωμάτια δεν ήταν φτιαγμένα με φαινομενικά απίθανες γωνιές που υποδήλωναν την ύπαρξη άλλων διαστάσεων πέρα από τις γνώσεις του ανθρώπου. Τράβηξα βιαστικά, σχεδόν μ' αίσθημα ενοχής στο δωμάτιό μου στο ισόγειο, σφίγγοντας σαν θησαυρό τα βιβλία στο στήθος μου.

Ήταν παράξενο, αλλά αμέσως μόλις άνοιξα τα βιβλία είχα την αλλόκοτη εντύπωση ότι ήξερα το περιεχόμενό τους. Και ωστόσο πρώτη φορά τα έβλεπα στα μάτια μου. Ούτε, απ' όσο μπορούσα να πω, είχα ξαναδεί τίτλους σαν το «Μαλλέους Μαλεφικάρουμ» ή το «Νταιμονιάλιτας» του Σινιστράρι. Αναφέρονταν σε

παραδόσεις δαιμονολατρείας και μαγείας, σε κάθε λογής ξόρκια και θρύλους, σε θανατώσεις μαγισσών και μάγων στην πυρά, στις μεθόδους μετακίνησής τους —

«Μια από τις πιο σημαντικές τους ικανότητες είναι εκείνη της μεταφοράς από τόπο σε τόπο ... πράγματι, ξεπλανεμένοι από τα οράματα και τις ψευδαισθήσεις των δαιμόνων, όπως πιστεύουν και διατείνονται, μεταφέρονται τις νύχτες πάνω στην πλάτη ορισμένων ζώων ... ή απλώς περπατούν στον αέρα βγαίνοντας από ανοίγματα φτιαγμένα ειδικά γι' αυτούς και για κανέναν άλλο. Ο ίδιος ο Σατανάς παραπλανά τις νύχτες το νου που τον κρατά αιχμάλωτό του, οδηγώντας τον σε παράξενους δρόμους... Παίρνουν την αλοιφή, που κατασκευάζουν σύμφωνα με τις οδηγίες του διαβόλου από τα σώματα παιδιών, ιδίως εκείνων που έχουν οι ίδιοι σκοτώσει, και αλείφουν μ' αυτή μια καρέκλα ή ένα σκουπόξυλο. Και αμέσως πετούν στον αέρα, είτε είναι μέρα είτε νύχτα, είτε θεατοί είτε, αν το επιθυμούν, αθέατοι...»

Δε διάβασα άλλο από αυτά, αλλά άνοιξα το βιβλίο του Σινιστράρι. Σχεδόν αμέσως το βλέμμα μου τράβηξε ένα ιδιαίτερα ανησυχητικό απόσπασμα:

«Promittunt Diabolo statis temporibus sacrificia, et oblationesq singulis quindecim diebus, vel singulo mense saltem, necem alicujus infantis, aut mortale veneficium, et singulis hebdomadis alia mala in damnum humani generis, ut grandines, tempestates, incendia, mortem animalium...»

Εδώ εξηγούσε πώς οι μάγοι και οι μάγισσες εφαρμόζουν στα αναφερόμενα χρονικά διαστήματα τη θυσία ενός παιδιού ή κάποια άλλη εγκληματική πράξη

μαγείας. Η ανάγνωση και μόνο του σχετικού αποσπάσματος με πλημμύρισε μ' ένα απερίγραπτο συναίσθημα ανησυχίας, σαν αποτέλεσμα του οποίου δεν έριξα παραπάνω από μια ματιά στα υπόλοιπα βιβλία που είχα πάρει μαζί μου. Αυτά ήταν το «Βίται σοφιστράρουμ» του Ευνάπιου, το «Ντε Νατούρα Νταιμόνουμ» του Ανανία, το «Φούγκα Σατάναι» του Στάμπα, το «Ντισκούρ ντε Σορσιέ» του Μπουγκέ και εκείνο το άτιτλο έργο του Όλαους Μάγκνους, το δεμένο με μαλακό μαύρο δέρμα που μονάχα αργότερα κατάλαβα ότι ήταν ανθρώπινο.

Και μόνο η κατοχή αυτών των βιβλίων υποδήλωνε ότι ο προπάππος μου είχε κάτι παραπάνω από απλό ενδιαφέρον για τη μαγεία και τη δαιμονολατρεία. Εδώ που τα λέμε, αποτελούσαν τόσο φανερή εξήγηση για τις δεισιδαιμονίες που κυκλοφορούσαν για τον προπάππο μου και που αφθονούσαν μέσα και γύρω από το Ουίλμπραχαμ, που κατάλαβα αμέσως γιατί οι φήμες επέμεναν επί τόσα χρόνια. Ωστόσο θα έπρεπε να υπάρχει και κάτι άλλο, γιατί ελάχιστοι θα ήταν εκείνοι που θα γνώριζαν για την ύπαρξη αυτών των βιβλίων. Αλλά τι άλλο; Τα κόκαλα στον τοίχο κάτω από το κρυφό δωμάτιο έδειχναν σαφώς ότι υπήρχε κάποια φοβερή σχέση ανάμεσα στο σπίτι των Πήμποντυ και σ' εκείνα τα παλιά ανεξιχνίαστα εγκλήματα.

Αλλά ακόμη κι έτσι, σίγουρα η ύπαρξή τους δεν ήταν γνωστή στον κόσμο. Πέρα από το μονόχνωτο χαρακτήρα και την περιβόητη φιλαργυρία του, πράγματα που τα γνώριζα, θα πρέπει να υπήρχε και κάτι άλλο στις φανερές δραστηριότητες του προπάππου μου που είχε προκαλέσει τις υποψίες των ντόπιων. Ήταν απίθανο ν' ανακάλυπτα το κλειδί του αινίγματος σ' αυτά τ' αντικείμενα από το μυστικό δωμάτιο, αλλά μπορεί να υπήρχε κάποια ένδειξη στα αρχεία της *Γκαζέτ*

του Ουίλμπραχαμ, που μπορούσα να τα βρω στη δημοτική βιβλιοθήκη.

Έτσι, μισή ώρα αργότερα βρισκόμουν καθισμένος μπροστά στους τόμους αυτού του ιδρύματος, ερευνώντας τα παλλιά φύλλα της *Γκαζέτ*. Ήταν μια χρονοβόρα δουλειά, επειδή απαιτούσε ψάξιμο στα τυφλά, στο ένα φύλλο μετά το άλλο, καλύπτοντας την περίοδο των τελευταίων χρόνων της ζωής του προπάππου μου. Και δεν ήμουν καν σίγουρος ότι θα έβγαινε τίποτα έτσι, αν και οι εφημερίδες της εποχής του δε δεσμεύονταν τόσο από νομικούς περιορισμούς όσο οι σύγχρονες.

Έψαχνα για πάνω από μια ώρα δίχως να συναντήσω ούτε μια αναφορά στο όνομα του Έησαφ Πήμποντυ, μόλο που σταματούσα να διαβάσω κάθε ρεπορτάζ που αφορούσε σε «αποτρόπαιες πράξεις» με θύματα διάφορα άτομα —κυρίως παιδιά— στην περιοχή γύρω από το υποστατικό των Πήμποντυ. Και όλα αυτά συνοδεύονταν πάντοτε από σχόλια του συντάκτη σχετικά με κάποιο «ζώο, που λέγεται ότι είναι ένα μεγάλο μαύρο πλάσμα ακαθόριστου είδους και το οποίο το περιγράφουν σε διάφορα μεγέθη, άλλοτε μικρό σαν γάτα και άλλοτε μεγάλο σαν λιοντάρι».

Οι διαφορές αυτές θα οφείλονταν σίγουρα στη φαντασία των μαρτύρων που ήταν κυρίως μικρά παιδιά κάτω των δέκα, θύματα επιθέσεων και δαγκωμάτων. Αλλά αυτά είχαν σταθεί πιο τυχερά από τα μικρότερα που εξαφανίζονταν κατά καιρούς και χωρίς ίχνη στη διάρκεια του 1905, της χρονιάς που ερευνούσα. Αλλά σ' όλα αυτά τα ρεπορτάζ δεν αναφερόταν λέξη για τον προπάππο μου· και πραγματικά δε βρήκα το παραμικρό γι' αυτόν μέχρι τη χρονιά του θανάτου του.

Τότε και μόνο τότε, ο αρχισυντάκτης της *Γκαζέτ*

έκρινε σωστό να δημοσιεύσει μερικές σκέψεις που θα έπρεπε ν' εκφράζουν τη γενική πεποίθηση της εποχής για τον Έησαφ Πήμποντυ:

«Ο Έησαφ Πήμποντυ μας άφησε χρόνους. Θα τον θυμόμαστε για πολύ καιρό ακόμη. Υπάρχουν ανάμεσά μας μερικοί που του απέδιδαν δυνάμεις οι οποίες ανήκουν μάλλον σε παλιότερες εποχές παρά στη δική μας. Υπήρχε ένας Πήμποντυ ανάμεσα σ' εκείνους που κατηγορήθηκαν στο Σέηλεμ· και όντως από το Σέηλεμ προερχόταν ο Τζεντεντάια Πήμποντυ όταν ήρθε να χτίσει το σπίτι του έξω από το Ουίλμπραχαμ. Και οι δεισιδαιμονίες δεν ξέρουν από καμιά λογική. Ίσως είναι απλή σύμπτωση που ο μαύρος γερο-γάτος του Έησαφ Πήμποντυ εξαφανίστηκε μετά το θάνατό του και αναμφίβολα είναι κακόβουλη φήμη ότι το φέρετρο του Πήμποντυ δεν ανοίχτηκε πριν τον ενταφιασμό του επειδή υπήρχαν τάχα κάποιες αλλοιώσεις στους ιστούς του σώματος ή στο εθιμοτυπικό της ταφής που καθιστούσε ανεπίτρεπτο το άνοιγμα. Όλα αυτά είναι απλές αναβιώσεις των παλιών μύθων —ότι ένας μάγος πρέπει να θάβεται μπρούμυτα και να μην τον μετακινούν ποτέ εκτός κι αν είναι να ρίξουν το πτώμα του στη φωτιά...»

Ήταν στ' αλήθεια ένα παράξενο και διπλωματικά γραμμένο σχόλιο. Και ωστόσο μου αποκάλυψε πολλά, ίσως δυσάρεστα περισσότερα κι απ' όσα περίμενα. Προφανώς έβλεπαν το γάτο του προπάππου μου σαν το συνοδό του δαίμονα —γιατί λένε ότι ο κάθε μάγος ή μάγισσα έχουν τον προσωπικό τους διάβολο με την όποια μορφή ή σχήμα θέλει να εμφανίζεται αυτός. Τι πιο φυσικό από το να θεωρήσουν το γάτο του προπάππου μου σαν το συνοδό του δαίμονα; Ήταν φανερό

ότι και στην πραγματικότητα τον συνόδευε παντού όπως το έκανε και στα όνειρά μου. Το πιο ανησυχητικό σημείο στο σχόλιο της εφημερίδας ήταν η αναφορά στο θέμα της ταφής, γιατί ήξερα ότι ο συντάκτης δεν μπορούσε να ξέρει πώς ο Έησαφ Πήμποντυ είχε πραγματικά ταφεί μπρούμυτα. Εγώ ήξερα και κάτι παραπάνω —ότι κάποιος τον είχε μετακινήσει, κάτι που δε θα 'πρεπε να έχει γίνει. Και υποψιαζόμουν ακόμη ότι και κάτι άλλο εκτός από μένα κυκλοφορούσε στο παλιό σπίτι των Πήμποντυ, κάτι που περπατούσε στα όνειρά μου, πέρα στην ύπαιθρο και στον αέρα!

4

Εκείνη τη νύχτα τα όνειρα ήρθαν ξανά, συνοδευόμενα από την ίδια οξυμένη αίσθηση ακοής, που μ' έκανε να νιώθω σαν να ήμουν συντονισμένος σε μια κακόφωνη μουσική από άλλες διαστάσεις. Για μια ακόμη φορά είδα τον προπάππο μου να καταπιάνεται με τις φρικαλέες ενασχολήσεις του, αλλά τούτη τη φορά μου φάνηκε ότι ο συνοδός του δαίμονας, ο γάτος, σταμάτησε μερικές φορές και γύρισε να με κοιτάξει στα μάτια, με μια μοχθηρά θριαμβευτική γκριμάτσα στο διαβολικό του μούτρο.

Είδα το γέρο με το κωνικό μαύρο καπέλο και το μακρύ μαύρο ράσο να έρχεται από το δάσος, να φαίνεται να βαδίζει μέσα από τους τοίχους ενός σπιτιού, να βγαίνει σ' ένα σκοτεινό δωμάτιο γυμνό από έπιπλα και μετά να εμφανίζεται μπροστά σ' ένα μαύρο βωμό, όπου ο Μαύρος Άνθρωπος στεκόταν προσμένοντας τη θυσία του. Ήταν ένα θέαμα ανείπωτα φρικαλέο για να θέλω να το δω, αλλά δεν μπορούσα να κάνω κι αλλιώς, γιατί η δύναμη του ονείρου ήταν τέτοια που ήμουν αναγκασμένος να στέκομαι και να παρακολουθώ εκείνη τη διαβολική πράξη. Και είδα πάλι το γέρο, το γάτο του και το Μαύρο Άνθρωπο, τούτη τη φορά στην καρδιά ενός πυκνού δάσους, μακριά από το Ουίλμπραχαμ, μαζί με πολλούς άλλους, να τελούν τη Μαύρη Λειτουργία και μετά να επιδίδονται στα όργια που την ακολουθούν.

Αλλά όλα αυτά δεν τα έβλεπα πάντα τόσο καθαρά· μερικές φορές τα όνειρά μου ήταν αστραπιαίες βουτιές μέσα σε απύθμενες αβύσσους γεμάτες από παράξενα χρωματισμένο μισόφωτο και αινιγματικά κακόφωνους ήχους, όπου η βαρύτητα δεν είχε νόημα. Πλανιόμουν σε χάσματα εντελώς ξένα στη φύση, αλλά όπου ήμουν ασυνήθιστα δεκτικός σ' ένα επίπεδο πέραν των αισθήσεων, ικανός ν' ακούω και να βλέπω πράγματα που ποτέ δε θα τ' αντιλαμβανόμουν ξύπνιος. Έτσι άκουσα εκείνες τις απόκοσμες ψαλμωδίες της Μαύρης Λειτουργίας, τις κραυγές ψυχορραγήματος ενός παιδιού, την παράτονη μουσική από αυλούς, τις αντίστροφες προσευχές σ' ένδειξη υποταγής και τις οργιαστικές κραυγές των πιστών, έστω κι αν δεν μπορούσα πάντοτε να τους δω. Και σποραδικά, εξάλλου, στα όνειρά μου έπιανα αποσπάσματα από κουβέντες, σκόρπιες προτάσεις, δίχως νόημα από μόνες τους, αλλά που οδηγούσαν τη σκέψη μου σε σκοτεινά και ανησυχητικά συμπεράσματα.

«Θα είναι ο εκλεκτός;»

«Στο όνομα του Μπελίαλ, στο όνομα του Μπέελζεμπούμπ, στο όνομα του Σατάνους...»

«Του αίματος του Τζεντεντάια, του αίματος του Έησαφ, συνοδευόμενου υπό του Μπαλόρ».

«Φέρτε τον στο Βιβλίο!»

Μετά επακολούθησαν εκείνα τα περίεργα κομματιαστά όνειρα στα οποία φαινόταν να συμμετέχω κι εγώ, ιδίως ένα στο οποίο με οδηγούσαν, πότε ο προ-

πάππος μου και πότε ο γάτος, σ' ένα μεγάλο μαυροδεμένο βιβλίο στο οποίο υπήρχαν γραμμένα ονόματα με αίλαμπερά πύρινα γράμματα, προσυπογραμμένα με αίμα. Και με παρότρυναν να υπογράψω κι εγώ, με τον προπάππο μου να καθοδηγεί το χέρι μου, ενώ ο γάτος, που άκουσα τον Έησαφ Πήμποντυ να τον αποκαλεί Μπαλόρ, έχοντας γρατζουνίσει τον καρπό μου για να βγάλει αίμα, χοροπηδούσε και χόρευε ολόγυρα.

Αλλά συνέβη και κάτι άλλο σ' αυτό το όνειρο που υποδήλωνε μια πιο ανησυχητική σχέση με την πραγματικότητα. Στη διαδρομή μας μέσα από το δάσος, προς το χώρο συνάντησης της σύναξης, το μονοπάτι περνούσε δίπλα από ένα βάλτο. Εκεί χρειάστηκε να διασχίσουμε μια έκταση μαύρης λάσπης από σπαθόχορτα, κοντά στους βρομερούς βούρκους ενός τόπου όπου πλανιόταν μια νεκρική μυρωδιά σαπίλας. Τα πόδια μου βούλιαζαν κατ' επανάληψη σ' αυτή τη λάσπη, αν και τόσο ο γάτος όσο κι ο προπάππος μου φαίνονταν μόλις ν' αγγίζουν την επιφάνειά της.

Και το πρωί, όταν τελικά ξύπνησα ασυνήθιστα αργά, διαπίστωσα ότι τα παπούτσια μου, που ήταν καθαρά όταν έπεσα για ύπνο, ήταν βουτηγμένα σε μια μισόξερη μαύρη λάσπη, εκείνη που είχα δει και στο όνειρό μου! Αμέσως μόλις το είδα αυτό, τινάχτηκα από το κρεβάτι και ακολούθησα αντίστροφα τα χνάρια μου που φαίνονταν ολοκάθαρα, έξω από το δωμάτιο, στις σκάλες και τελικά ως το κρυφό δωματιάκι του δεύτερου ορόφου. Και, φτάνοντας εκεί, οδηγήθηκα αδυσώπητα προς την ίδια μαγική γωνιά με τις περίεργες κλίσεις, από την οποία οι πατημασιές στη σκόνη φαίνονταν να μπαίνουν στο δωμάτιο!

Έμεινα να τις κοιτάζω εμβρόντητος, μη θέλοντας να το πιστέψω, αλλά τα μάτια μου δε με γελούσαν. Ήταν τρέλα, αλλά και γεγονός που δεν μπορούσα να

το αρνηθώ. Ούτε και αρκούσε η απλή επιθυμία μου για να σβήσει τη γρατζουνιά από τον καρπό μου.

Βγήκα από το κρυφό δωμάτιο τρικλίζοντας κυριολεκτικά. Είχα αρχίσει επιτέλους να καταλαβαίνω αόριστα γιατί οι γονείς μου ήταν τόσο απρόθυμοι να πουλήσουν το υποστατικό των Πήμποντυ. Κάτι θα πρέπει να είχαν μάθει για τους θρύλους του από τον παππού μου, γιατί θα πρέπει να ήταν εκείνος που είχε φροντίσει να θάψουν μπρούμυτα τον προπάππο μου στον οικογενειακό τάφο. Και όσο κι αν δυσπιστούσαν προς τις δεισιδαιμονίες της παράδοσης που είχαν κληρονομήσει, ήταν απρόθυμοι να ρισκάρουν να πάνε κόντρα σ' αυτή. Καταλάβαινα ακόμη γιατί κανένας νοικάρης δεν είχε μείνει για πολύ, επειδή το ίδιο το σπίτι ήταν ένα είδος σημείου όπου εστιάζονταν ακατανόητες δυνάμεις πέρα από τις δυνατότητες ελέγχου οποιουδήποτε ανθρώπινου πλάσματος· και ήξερα ότι ήμουν ήδη μολυσμένος από την αύρα του χώρου και ότι, πραγματικά, ήμουν κατά μια έννοια αιχμάλωτος του σπιτιού και της διαβολικής του ιστορίας.

Τώρα αναζήτησα τη μοναδική πηγή για περισσότερες πληροφορίες που απέμενε διαθέσιμη: το χειρόγραφο ημερολόγιο που κρατούσε ο προπάππος μου. Κίνησα αμέσως να το βρω, δίχως να χάσω χρόνο ετοιμάζοντας πρωινό, και διαπίστωσα ότι ήταν μια σειρά από σημειώσεις, γραμμένες με το ρευστό, καλλιγραφικό του χαρακτήρα, μαζί με αποκόμματα από γράμματα, εφημερίδες και περιοδικά, ακόμη και βιβλία, που του είχαν φανεί συναφή. Αν και ήταν περίεργα ασύνδετα, όλα αφορούσαν σε ανεξήγητα συμβάντα που αναμφίβολα, στα μάτια του προπάππου μου, είχαν σχέσεις με τη μαγεία. Οι δικές του προσωπικές σημειώσεις ήταν λιγοστές, αλλ' αποκαλυπτικές.

«Σήμερα έκανα ό,τι έπρεπε να κάνω. Κατ' απίστευτο τρόπο, ο Τζ. άρχισε να ντύνεται πάλι με σάρκα. Αλλά αυτό προβλεπόταν από την απόκρυφη παράδοση. Έτσι και τον γυρίσεις μια φορά, όλα ξαναρχίζουν. Ο συνοδός επιστρέφει και με την κάθε θυσία ο πηλός αποκτά βαθμιαία τη αρχική του μορφή. Θα ήταν μάταιο να τον γυρίσω πάλι ανάποδα τώρα. Απομένει μονάχα η λύση της φωτιάς».

Και πιο κάτω:

«Υπάρχει κάτι στο σπίτι. Ένας γάτος; Τον βλέπω, αλλά δεν καταφέρνω να τον πιάσω».

«Σίγουρα είναι ένας μαύρος γάτος. Δεν ξέρω από πού ξεφύτρωσε. Έχω εφιάλτες. Δυο φορές παρακολούθησα μια Μαύρη Λειτουργία».

«Σε όνειρο ο γάτος με οδήγησε στο Μαύρο Βιβλίο. Υπέγραψα»

«Σε όνειρο είδα ένα δαιμονικό με τ' όνομα Μπαλόρ. Ήταν σαν ωραίος άντρας. Μου εξήγησε τους δεσμευτικούς όρους».

Και λίγο πιο κάτω:

«Ο Μπαλόρ μ' επισκέφτηκε σήμερα. Δύσκολα θα φανταζόμουν ότι είναι ο ίδιος. Είναι τόσο όμορφος σαν γάτος όσο και σαν νεαρό δαιμονικό. Τον ρώτησα αν με την ίδια μορφή είχε υπηρετήσει και τον Τζ. Άφησε να εννοηθεί ότι έτσι ήταν. Με οδήγησε στη γωνιά με τις παράξενες και αλλοδιαστασιακές κλίσεις που αποτελεί και την πόρτα για τον έξω κόσμο. Έτσι την είχε κατασκευάσει ο Τζ. Μου έδειξε πώς να τη διαβαίνω...»

Δεν άντεχα να διαβάσω πιο κάτω. Ήδη είχα διαβάσει πάρα πολλά.

Ήξερα τώρα τι είχε συμβεί στα λείψανα του Τζεντεντάια Πήμποντυ. Και ήξερα τι έπρεπε να κάνω. Όσο κι αν φοβόμουν αυτό που περίμενα να βρω εκεί, ξεκίνησα δίχως χρονοτριβή για τον τάφο των Πήμποντυ, μπήκα μέσα και ζόρισα τον εαυτό μου να πλησιάσει στο φέρετρο του προπάππου μου. Εκεί, για πρώτη φορά, πρόσεξα την μπρούντζινη πλακέτα που ήταν στερεωμένη κάτω από τ' όνομα του Έησαφ Πήμποντυ και τις λέξεις που ήταν χαραγμένες πάνω της. «Αλίμονο σ' εκείνον που θα ταράξει τον ύπνο του!»

Ύστερα σήκωσα το καπάκι.

Αν και είχα κάθε λόγο να είμαι προετοιμασμένος για κείνο που αντίκρισα, αυτό δε μείωσε διόλου τη φρίκη της εμπειρίας. Γιατί τα κόκαλα που είχα δει την τελευταία φορά, ήταν φοβερά αλλαγμένα. Εκεί όπου πρώτα υπήρχαν κόκαλα και θρύψαλα, σκόνη και κουρέλια ρούχων, είχε αρχίσει μια συγκλονιστική μεταμόρφωση. Η σάρκα είχε αρχίσει πάλι να ντύνει τα λείψανα του προπάππου μου, του Έησαφ Πήμποντυ — σάρκα που προερχόταν από το κακό το οποίο είχε αρχίσει να ξαναζεί όταν τόσο αλόγιστα γύρισα ανάσκελα τα θνητά του λείψανα, καθώς και από εκείνο το άλλο πράγμα μέσα στο φέρετρό του. Ήταν το θλιβερό, ρουφηγμένο κορμάκι του παιδιού που, μόλο που είχε εξαφανιστεί από το σπίτι του Τζωρτζ Τέυλορ πριν λιγότερο από δέκα μέρες, έμοιαζε κιόλας με ξερή περγαμηνή, σαν να ήταν αποστραγγιγμένο από κάθε ουσία, σχεδόν σαν μούμια!

Βγήκα τρέχοντας από τον τάφο, με το μυαλό μου θολό από φρίκη, αλλά με μόνη σκέψη μου να ετοιμάσω τη νεκρική πυρά που ήξερα ότι είχα υποχρέωση ν' ανάψω. Δούλευα σαν τρελός, με πυρετική βιάση, από

φόβο μήπως με διακόψει κανένας απρόσκλητος επισκέπτης, αν και ήξερα ότι ο κόσμος απόφευγε το υποστατικό των Πήμποντυ εδώ και δεκαετίες. Και μετά, μόλις τέλειωσα, έσυρα το φέρετρο του Έησαφ Πήμποντυ μαζί με το διαβολικό του περιεχόμενο στην πυρά ακριβώς όπως είχε κάνει δεκαετίες πριν και ο Έησαφ με το φέρετρο του Τζεντεντάια και το περιεχόμενό του! Μετά στάθηκα παράμερα, ενώ οι φλόγες καταβρόχθιζαν κάσα και περιεχόμενο, έτσι που μονάχα εγώ άκουσα τη στριγκή, διαπεραστική κραυγή οργής που ξεπήδησε από τις φλόγες, αχνή σαν το φάντασμα ενός ουρλιαχτού.

Όλη εκείνη τη νύχτα τ' αποκαΐδια της πυράς συνέχιζαν να σιγοκαίνε. Τα έβλεπα από το παράθυρο του σπιτιού.

Και μέσα στο σπίτι, είδα κάτι άλλο.

Ένα μαύρο γάτο που ήρθε στην πόρτα του δωματίου μου και στάθηκε εκεί λοξοκοιτάζοντάς με μοχθηρά.

Και θυμήθηκα το μονοπάτι που είχα ακολουθήσει μέσα από το βάλτο, τα λασπωμένα χνάρια και τη γλίτσα στα παπούτσια μου. Θυμήθηκα τη γρατζουνιά στον καρπό μου και το Μαύρο Βιβλίο που είχα υπογράψει. Όπως το είχε υπογράψει και ο Έησαφ Πήμποντυ,

Γύρισα προς τη μεριά όπου ο γάτος καραδοκούσε στις σκιές και του φώναξα σιγανά: «Μπαλόρ!»

Πλησίασε και θρονιάστηκε στα πισινά του, λίγο μετά το κατώφλι της πόρτας.

Πήρα το περίστροφό μου από το συρτάρι του γραφείου και του έριξα στο ψαχνό.

Συνέχισε να με κοιτάζει. Δεν είχε σαλέψει ούτε τρίχα από τα μουστάκια του.

Ο Μπαλόρ. Ένας από τους κατώτερους δαίμονες.

Ώστε αυτή, λοιπόν, ήταν η κληρονομιά των Πήμποντυ! Το σπίτι, το κτήμα, τα δάση —όλα αυτά δεν ήταν παρά μονάχα οι επιφανειακές, υλικές όψεις των αλλοδιαστασιακών γωνιών του κρυφού δωμάτιου, του μονοπατιού μέσα από το βάλτο που οδηγούσε στον τόπο της μαγικής σύναξης, των υπογραφών στο Μαύρο Βιβλίο...

Αναρωτιέμαι —όταν πεθάνω και με θάψουν σαν τους άλλους, ποιος θα γυρίσει ανάσκελα εμένα;

ΤΟ ΚΡΑΝΙΟ ΠΟΥ ΟΥΡΛΙΑΖΕΙ

του Φ. Μάριον Κρώφορντ

Τούτο το διήγημα κινείται μέσα στην κλασική ατμόσφαιρα που φαίνεται να τρέφει τα φαντάσματα: θυελλώδης νύχτα, φωτισμός με κεριά, αστραπές, άνεμος που ουρλιάζει, πόρτες που τρίζουν και όλα τα σχετικά. (Τα λατρεύετε, έτσι;) Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, έχουμε και το συγγραφέα που επιμένει ότι ο πυρήνας της ιστορίας είναι αληθινός!

«Οι ερευνητές των ιστοριών σχετικά με φαντάσματα και στοιχειωμένα σπιτια», γράφει κάπου, «θα βρουν τις βάσεις τούτης της ιστορίας στους θρύλους για ένα κρανίο που φυλάγεται ακόμη σ' ένα αγρόκτημα με τ' όνομα Μπέττισκομ Μάνορ που, όπως πιστεύω, βρίσκεται στις ακτές του Ντόρσετσερ». Για πιο λεπτομέρειες, προσθέτω κι εγώ ότι το συγκεκριμένο κτήμα είναι πράγματι εκεί και ανήκει στην οικογένεια Πίννυ.

Η ιστορία αρχίζει σχετικά αθώα και είναι αριστοτεχνικός ο τρόπος που ο Κρώφορντ ανεβάζει την ένταση αφήνοντας τον ήρωά του να προσπαθεί απεγνωσμένα να πείσει τον εαυτό του ότι δε φοβάται και ότι τίποτα δε συμβαίνει. «Όλα έχουν μια απλή εξήγηση...», επιμένει, αλλά με δόντια που κροταλίζουν από τρόμο.

Σκεφτείτε τώρα τον εαυτό σας στη θέση του ήρωα, με τα δόντια σας να κροταλίζουν από τρόμο και, ξαφνικά — ακούτε και άλλα δόντια να κροταλίζουν, δυστυχώς αυτά όχι από τρόμο! Δόντια που ανήκουν σ' ένα άσπρο κρανίο που, χώρια από τ' άλλα, ουρλιάζει!

Τι πιο ευχάριστο για να περάσετε τη βραδιά σας; Το πώς θα σας βρει το χάραμα είναι άλλη ιστορία.

Γ.Μ.

Το 'χω ακούσει συχνά να ουρλιάζει. Α, όχι, μη φανταστείς ότι είμαι κανένας φοβιτσιάρης ή αλαφροΐσκιωτος. Εξάλλου, ποτέ μου δεν πίστεψα στα φαντάσματα... Εκτός πια κι αν θες να πεις ότι αυτό το πράγμα είναι κάτι τέτοιο. Πάντως, όπως κι αν το πεις, το σίγουρο είναι πως με μισεί· με μισεί σχεδόν με το ίδιο πάθος που μισούσε και τον Λιουκ Πρατ —και μου στριγκλίζει.

Αν θες τη συμβουλή μου, ποτέ να μη διηγείσαι μακάβριες ιστορίες που αναφέρονται σε πονηρές μεθόδους φόνου. Ποτέ δεν ξέρεις αν ίσως κάποιος στο τραπέζι δε βαρέθηκε το πιο οικείο κι αγαπημένο του πρόσωπο. Όπως και να 'χει, πάντοτε κατηγορούσα τον εαυτό μου για το θάνατο της κυρίας Πρατ και φαντάζομαι ότι, από μια άποψη, ήμουν υπεύθυνος γι' αυτόν. Κι ωστόσο, μάρτυράς μου ο Θεός, ποτέ δεν επιθύμησα τίποτε άλλο γι' αυτή παρά μονάχα μακροζωία κι ευτυχία. Όμως, αν δεν είχα αφηγηθεί εκείνη την ιστορία, μπορεί η γυναίκα να ζούσε ακόμη. Γι' αυτό, φαντάζομαι, μου ουρλιάζει τώρα εκείνο το πράγμα.

Ήταν μια καλή κοπέλα, με γλυκό χαρακτήρα από κάθε άποψη, και με όμορφη, καλοσυνάτη φωνή. Θυμάμαι όμως κάτι ουρλιαχτά που έβγαλε κάποτε όταν νόμισε ότι ο μικρός της γιος είχε σκοτωθεί από την εκπυρσοκρότηση ενός πιστολιού που όλοι θα έπαιρναν

όρκο ότι ήταν άδειο. Είχε ουρλιάξει με τον ίδιο τρόπο τότε, ακριβώς τον ίδιο, με κάτι σαν τρέμουλο που δυναμώνει προς το τέλος. Καταλαβαίνεις τι θέλω να πω; Ναι, ήταν εντελώς χαρακτηριστικός ο ήχος του, σου λέω.

Η αλήθεια είναι ότι δεν είχα μυριστεί πως ο γιατρός και η γυναίκα του είχαν αρχίσει να μην τα πηγαίνουν διόλου καλά. Δε λέω, συνήθιζαν να τσακώνονται πότε πότε όταν ήμουν μουσαφίρης τους εδώ. Στις περιπτώσεις εκείνες είχα προσέξει ότι η μικροκαμωμένη κυρία Πρατ φούντωνε φοβερά καί δάγκωνε δυνατά τα χείλη για να κρατήσει τα νεύρα της. Όσο για τον Λιουκ, αυτός χλώμιαζε και ξεστόμιζε τα πιο προσβλητικά πράγματα. Θυμάμαι ότι έτσι ήταν ο χαρακτήρας του από νήπιο ακόμη· το ίδιο ήταν και αργότερα στο σχολειό.

Ήταν ξάδερφός μου, ξέρεις, και γι' αυτό κληρονόμησα τελικά τούτο το σπίτι. Ο μοναχογιός του, ο Τσάρλυ, είχε σκοτωθεί στη Νότια Αφρική και όταν πέθανε και ο Λιουκ, δεν απέμεναν άλλοι συγγενείς. Ναι, είναι ένα όμορφο κτηματάκι, ακριβώς ό,τι πρέπει για ένα γερο-ναυτικό σαν ελόγου μου που έχει σαν χόμπυ του την κηπουρική.

Θυμάται κανείς τα λάθη του πολύ πιο καλά από τα όποια σωστά έχει κάνει στη ζωή του, δε συμφωνείς; Το 'χω προσέξει πολλές φορές αυτό. Έτρωγα, που λες, με τους Πρατ ένα βράδυ όταν τους διηγήθηκα εκείνη την ιστορία που τόσο σημαντικό ρόλο έπαιξε αργότερα. Ήταν μια βροχερή νύχτα του Νοέμβρη και η θάλασσα βογγούσε πέρα. Για σώπα! — Αν κάνεις ησυχία θα το ακούσεις τώρα...

Ακούς τη φουσκοθαλασσιά; Μελαγχολικός ήχος, δεν είναι; Πότε πότε, σ' αυτή την περίοδο κάθε χρόνο... Α, χα! Να το! Τ' άκουσες; Μην τρομάζεις, άνθρωπέ μου· δε θα σε φάει. Στο κάτω κάτω της γραφής δεν είναι παρά ένας ήχος. Πάντως χαίρομαι που το άκουσες κι εσύ, γιατί δε λείπουν οι έξυπνοι που λένε ότι είναι από τον άνεμο ή τη φαντασία μου ή κάτι τέτοιο. Φαντάζομαι ότι δε θα το ξανακούσεις απόψε γιατί σπάνια ακούγεται πάνω από μια φορά. Ναι... εντάξει. Ρίξε άλλο ένα κούτσουρο στη φωτιά και πιες λίγο από τούτο το νερωμένο πιοτό που τόσο κάνεις κέφι.

Θυμάσαι το γερο-Μπλάουκλοτ, το μαραγκό, σε κείνο το γερμανικό καράβι που μας περιμάζεψε όταν φουντάρισε το *Κλόνταρφ*; Μια νύχτα, που λες, είχαμε πέσει, σ' ένα τρομερό μπουρίνι, το χειρότερο που μπορείς να φανταστείς. Πουθενά στεριά για πεντακόσια μίλια ολόγυρα, και το καράβι να σκαμπανεβάζει σαν καρυδότσουφλο. Και από πάνω να 'χεις το γερο-Μπλάουκλοτ να τραγουδά, «Λυπηθείτε, παιδιά, τους φουκαράδες που ξέμειναν απόψε στη στεριά», καθώς τραβούσε για την κουκέτα του μαζί μ' έναν άλλο ναύτη! Τ' αναπολώ συχνά όλα αυτά, τώρα που έχω αράξει πια για τα καλά στη στεριά.

Ναι, ήταν μια νύχτα σαν και τούτη. Ήμουν εδώ στην πατρίδα για ένα φεγγάρι, περιμένοντας να μπαρκάρω με το *Ολύμπια* στο παρθενικό του ταξίδι. Ήταν στο επόμενο που έσπασε το ρεκόρ, όπως θα θυμάσαι, και έτσι εντοπίζουμε εύκολα τη χρονιά. Ναι, ήταν στα 1892, αρχές του Νοέμβρη.

Ο καιρός ήταν απαίσιος, ο Πρατ ήταν στις κακές του και το φαγητό είχε τα χάλια του, μεγάλα χάλια, κι αυτό δε βελτίωνε τα πράγματα. Άσε δε που ήταν και παγωμένο, πράγμα που το έκανε ακόμη χειρότερο. Η καημένη η κοπελιά ένιωθε πολύ δυστυχισμένη εξαιτίας του φαγητού κι επέμενε να ετοιμάσει ένα σαγανάκι της Ουαλίας με ψημένο τυρί, έτσι σαν αποζημίωση για τα ωμά παντζάρια και το μισοβρασμένο αρ-

νί. Ο Πρατ θα πρέπει να 'χε περάσει δύσκολη μέρα. Μπορεί και να 'χε χάσει κανέναν ασθενή του, ποιος ξέρει; Ό,τι κι αν του 'φταιγε, πάντως, γεγονός είναι πως ήταν πολύ στις κακές του.

«Όπως βλέπεις, η κυρά μου προσπαθεί να με φαρμακώσει!» γρύλισε κάποια στιγμή. «Πού θα πάει; Θα το καταφέρει μια μέρα».

Είδα ότι αυτό την πείραξε και έκανα τάχα πως γελούσα. Μετά είπα ότι η κυρία Πρατ ήταν πολύ έξυπνη κοπέλα για να προσπαθήσει να ξεφορτωθεί τον άντρα της με τόσο χαζό τρόπο. Και ύστερα άρχισα να τους περιγράφω κάτι γιαπωνέζικα κόλπα φόνου με υαλοβάμβακα, με ψιλοκομμένες αλογότριχες και τα παρόμοια.

Ο Λιουκ Πρατ ήταν γιατρός και ήξερε από αυτά τα πράγματα περισσότερα από μένα. Αυτό μ' έκανε να βάλω τα δυνατά μου και έτσι τους αφηγήθηκα μια ιστορία για κάποια Ιρλανδέζα που ξαπόστειλε τρεις συζύγους πριν μυριστεί κανένας τη βρομοδουλειά.

Δεν έχεις ακουστά αυτή την ιστορία; Ε, λοιπόν, ο τέταρτος σύζυγος της λεγάμενης έμεινε ξύπνιος, την έπιασε στα πράσα και τελικά την κρέμασαν. Πώς το 'κανε; Να, τους νάρκωνε κι ενώ αυτοί ήταν κοιμισμένοι, τους έχυνε λιωμένο μολύβι στο αυτί μ'ένα κοκάλινο χωνάκι...

Όχι —είναι ο αγέρας αυτό που ακούς να σφυρίζει τώρα. Το γύρισε νοτιάς πάλι. Το καταλαβαίνω από τον ήχο του. Εξάλλου εκείνο το άλλο δεν ακούγεται παραπάνω από μια φορά τη βραδιά, ακόμη και τούτες τις μέρες του χρόνου —τις μέρες που έγινε το κακό. Ναι, ήταν Νοέμβρης μήνας. Η δύστυχη κυρία Πρατ ξεψύχησε στο κρεβάτι της λίγο μετά αφού έφυγα από το σπίτι τους.

Μπορώ να καθορίσω την εποχή, γιατί έμαθα το

μαντάτο στο βαπόρι που ανέλαβα καπετάνιος μετά το *Ολύμπια*, όταν τέλειωσε το παρθενικό του ταξίδι. Εσύ είχες το *Λεόφρικ* την ίδια χρονιά, έτσι; Ναι, θυμάμαι. Τι γερόντια που καταντήσαμε οι δυο μας! Πάνε πενήντα χρόνια από τη μέρα που 'μαστε και οι δυο μούτσοι στο *Κλόνταρφ*. Θα ξεχάσεις ποτέ το γερο-Μπλάουκλοτ; Άκου να τραγουδάει, «Λυπηθείτε, παιδιά, τους φουκαράδες που ξέμειναν απόψε στη στεριά»! Χα, χα! Άντε, ρίξε κι άλλο λίγο πιοτό, πολύ το νέρωσες. Είναι η ίδια μπουκάλα ρούμι «Χούλστκαμπ» που βρήκα στο κελάρι όταν κληρονόμησα τούτο το σπίτι· το ίδιο που είχα φέρει δώρο στον Λιουκ από το Άμστερνταμ πριν είκοσι πέντε χρόνια. Ποτέ δεν είχε αγγίξει ούτε σταγόνα. Μπορεί τώρα να το 'χει μετανιώσει ο φουκαράς, Θεός σχωρέσ' τον.

Πού είχα μείνει; Α... ναι! Σου έλεγα ότι η κυρία Πρατ πέθανε ξαφνικά. Ο Λιουκ θα πρέπει να 'νιωθε μοναξιά μετά το θάνατό της. Ερχόμουν να τον επισκεφτώ αργά και πού, και φαινόταν εξαντλημένος και νευρικός. Μου έλεγε πώς η δουλειά του είχε αρχίσει να γίνεται πολύ κουραστική, αν και αρνιόταν πεισματικά να πάρει βοηθό. Πέρασαν χρόνια, ο γιος του σκοτώθηκε στη Νότια Αφρική, και μετά απ' αυτό άρχισε να γίνεται κάπως ανισόρροπος. Είχε κάτι στην όψη του που δεν το 'βλεπες σε άλλους ανθρώπους. Πιστεύω πάντως ότι μέχρι τέλος κράτησε τα λογικά του στα θέματα της δουλειάς του· ποτέ δεν ακούστηκε παράπονο ότι έκανε λάθος με αρρώστους ή κάτι τέτοιο. Όμως είχε κάτι στην όψη του...

Στα νιάτα του ο Λιουκ ήταν κοκκινομάλλης και χλωμός τύπος· ποτέ του δεν ήταν ψωμωμένος. Αλλ' από νωρίς τα μαλλιά του γκριζάρισαν, ενώ μετά το θάνατο του γιου του άρχισε ν' αδυνατίζει ολοένα και περισσότερο. Τελικά έμεινε πετσί και κόκαλο. Το κεφάλι του

φαινόταν σαν γυμνό καύκαλο, με το κρέας σαν λεπτή πέτσα τεντωμένη σφιχτά πάνω του. Και στα μάτια του υπήρχε μια λάμψη που δεν ήταν διόλου ευχάριστο να τη βλέπεις.

Είχε ένα γέρικο σκυλί τότε, ένα μπουλντόγκ, που το αγαπούσε η δύστυχη κυρία Πρατ και που συνήθιζε να την ακολουθεί παντού. Αν και είχε τη συνήθεια να σηκώνει τα χείλη και να δείχνει τα δόντια του έτσι που τρόμαζε τους ξένους, αμφιβάλλω αν έχεις συναντήσει πιο καλόβολο σκυλί. Κάποιες φορές τα βράδια ο Λιουκ και ο Μπαμπλ —έτσι λέγαν το σκύλο— κάθονταν κοιτάζοντας ο ένας τον άλλο, κι εγώ δεν ξέρω για πόση ώρα. Θ' αναπολούσαν, φαντάζομαι, τις παλιές καλές μέρες, τότε που η γυναίκα του Λιουκ καθόταν στην πολυθρόνα που κάθεσαι εσύ τώρα. Αυτή ήταν πάντοτε η θέση της, ενώ εδώ που κάθεται η αφεντιά μου ήταν η θέση του γιατρού.

Ο Μπαμπλ συνήθως σκαρφάλωνε στην πολυθρόνα από το σκαμνάκι. Ήταν κιόλας γέρος και παχύς, βλέπεις, και δεν μπορούσε να πηδήσει ψηλά. Ακόμη και τα δόντια του είχαν αρχίσει να πέφτουν. Ύστερα καθόταν εκεί και κοίταζε ασάλευτος τον Λιουκ, και ο Λιουκ κοίταζε ασάλευτος το σκύλο. Το πρόσωπο του ξαδέρφου μου έμοιαζε ολοένα και περισσότερο με κρανίο, με τα μάτια του σαν δυο μικρά κάρβουνα. Μετά από κανά πεντάλεπτο, αν και μπορεί να 'ταν και λιγότερο, ο Μπαμπλ άρχιζε ξαφνικά να τρέμει σύγκορμος και ύστερα έβγαζε απότομα ένα φοβερό ουρλιαχτό σαν να τον έσφαζαν. Την άλλη στιγμή πηδούσε από την πολυθρόνα κι έτρεχε να κρυφτεί κάτω από τον μπουφέ. Εκεί και έμενε μαζεμένος, βγάζοντας κάτι περίεργους θορύβους.

Αν λάβουμε υπόψη την εμφάνιση του Λιουκ εκείνους τους τελευταίους μήνες, το πράγμα δεν είναι εκ-

πληκτικό, ξέρεις. Δεν είμαι ούτε φοβιτσιάρης ούτε αλαφροΐσκιωτος, αλλά η θέα του σίγουρα θα προκαλούσε υστερική κρίση σε κάθε ευαίσθητη γυναικούλα —τόσο πολύ έμοιαζε το κεφάλι του με κρανίο τυλιγμένο με τσιτωμένο πετσί.

Τελικά πέρασα να τον δω μια παραμονή Χριστουγέννων, όταν το καράβι μου έδεσε στην αποβάθρα και είχα τρεις βδομάδες άδεια. Δεν είδα τον Μπαμπλ εκεί γύρω και ρώτησα μάλλον αδιάφορα αν είχε ψοφήσει.

«Ναι», αποκρίθηκε ο Λιουκ Πρατ, και μου φάνηκε σαν να είχε κάτι παράξενο στον τόνο της φωνής του. Αφού δίστασε για μια στιγμή, πρόσθεσε, «Δεν μπορούσα να τον αντέξω άλλο».

Τον ρώτησα τι ήταν εκείνο που δεν άντεχε στο σκύλο, αν και το μάντευα εύκολα.

«Να... είχε τη συνήθεια να κουρνιάζει στην πολυθρόνα της, να με αγριοκοιτάζει και μετά άρχιζε να σκούζει». Ο Λιουκ ανατρίχιασε ελαφρά. «Δεν υπέφερε καθόλου, ο φτωχός μας ο Μπαμπλ», βιάστηκε να προσθέσει, σαν να φοβόταν ότι μπορεί να θεωρούσα απάνθρωπη την πράξη του. «Πρώτα του έριξα διονίνη στο νερό του για να κοιμηθεί βαθιά, και μετά τον χλωροφόρμισα σιγά σιγά. Έτσι δε θα ένιωσε να πνίγεται, ακόμη κι αν τυχόν ονειρευόταν εκείνη τη στιγμή. Επικρατεί μεγαλύτερη ησυχία από τότε».

Αναρωτήθηκα τι να εννοούσε, γιατί τα τελευταία λόγια του του είχαν ξεφύγει, σαν να μην είχε προλάβει να τα σταματήσει. Αργότερα κατάλαβα. Εννοούσε ότι δεν άκουγε εκείνο τον ήχο τόσο συχνά από τότε που έφυγε ο σκύλος από τη μέση. Μπορεί στην αρχή να φανταζόταν ότι ήταν ο Μπαμπλ που ούρλιαζε έτσι έξω όταν είχε φεγγάρι, αλλά δε μοιάζουν οι δυο ήχοι, δε συμφωνείς; Στο κάτω κάτω δεν είναι παρά ένας θόρυβος και ποτέ ένας θόρυβος δεν έβλαψε κανέναν.

Αλλά ο Λιουκ είχε πιο ζωηρή φαντασία από μένα. Σίγουρα κάτι υπάρχει σε τούτο το σπίτι που δεν το καταλαβαίνω. Αλλά, όταν δεν καταλαβαίνω κάτι, λέω πώς είναι ένα φαινόμενο και δεν το παίρνω σαν δεδομένο ότι θα με σκοτώσει κιόλας, όπως πίστευε ελόγου του. Υπάρχουν πολλά που δεν καταλαβαίνουμε, εγώ, εσύ κι ο καθένας που έχει αρμενίσει στις θάλασσες και που δεν μπορούσαμε να τα εξηγήσουμε στην αρχή.

Κάποτε μιλάγαμε, λόγου χάρη, για τα παλιρροϊκά κύματα, και δεν ξέραμε τι ήταν. Τώρα τα εξηγούμε, λέγοντας ότι σηκώνονται από υποθαλάσσιους σεισμούς και βγάζουμε πενήντα θεωρίες για δαύτους. Αλλά κι αυτούς θα τους εξηγούσαμε αν ξέραμε περισσότερα. Έπεσα, που λες, κάποτε σ' ένα τέτοιο κύμα και το μελανοδοχείο μου πετάχτηκε ίσαμε το ταβάνι της καμπίνας. Το ίδιο έτυχε και στον καπετάνιο Λέκυ —φαντάζομαι να 'χεις διαβάσει το βιβλίο του *Ρυτίδες*. Πολύ καλό. Αν κάτι τέτοιο συνέβαινε στη στεριά, σε τούτο το δωμάτιο ας πούμε, όλο και κάποιος ευφάνταστος θα μιλούσε για πνεύματα και άλλα τέτοια που δε σημαίνουν τίποτα, αντί να το δει σαν ένα φαινόμενο που απλώς δεν εξηγήθηκε ακόμη. Αυτή είναι και η γνώμη μου και για το ουρλιαχτό, ξέρεις.

Εξάλλου, με τι στοιχεία θα μπορούσε κανείς ν' αποδείξει ότι ο Λιουκ σκότωσε τη γυναίκα του; Εκτός από σένα δε θα το ανέφερα σε κανέναν, ούτε σαν υποψία. Στο κάτω κάτω, μπορεί να είναι απλή σύμπτωση που η δύστυχη κυρία Πρατ πέθανε ξαφνικά στο κρεβάτι της λίγες μέρες αφότου τους διηγήθηκα εκείνη την ιστορία. Δεν είναι δα και η πρώτη που πέθανε έτσι. Ο Λιουκ φώναξε το γιατρό του διπλανού χωριού, και οι δυο τους συμφώνησαν ότι είχε πεθάνει από κάποια

πάθηση της καρδιάς. Γιατί όχι; Είναι κάτι που συμβαίνει συχνά.

Υπήρχε βέβαια και η κουτάλα... Δεν το είπα ποτέ σε κανέναν, αλλά με ξάφνιασε όταν τη βρήκα στη ντουλάπα της κρεβατοκάμαρας. Ήταν καινούρια μάλιστα, μια μικρή γανωμένη σιδερένια κουτάλα που δεν είχε μπει στη φωτιά παραπάνω από μια δυο φορές. Υπήρχε και λίγο μολύβι, λιωμένο και κολλημένο στον πάτο της, με λίγη σκουριά πάνω του. Αυτό όμως δεν αποδείχνει τίποτα. Ένας αγροτικός γιατρός είναι γενικά άνθρωπος για όλες τις δουλειές, που τα κάνει όλα μόνος του. Έτσι μπορει ο Λιουκ να είχε χίλιους δυο λόγους για να λιώσει μολύβι σε μια κουτάλα. Του άρεσε, λόγου χάρη, να ψαρεύει στη θάλασσα, και μπορεί να είχε χύσει κανένα βαρύδι για την καθετή. Ή μπορει πάλι να έφτιαξε κανένα βαρύδι για το εκκρεμές του χωλ ή κάτι τέτοιο.

Όπως και να 'χει, ένιωσα ένα παράξενο συναίσθημα όταν την είδα, γιατί ταίριαζε με τη μέθοδο που τους είχα περιγράψει. Με καταλαβαίνεις; Μ' επηρέασε άσκημα και πέταξα την κουτάλα μακριά. Τώρα βρίσκεται στον πάτο της θάλασσας, κάνα μίλι στ' ανοιχτά του Σπιτ. Θα είναι αγνώριστη πια από τη σκουριά, έτσι και την ξεβράσει ποτέ η παλίρροια.

Ο Λιουκ, βλέπεις, θα πρέπει να την είχε αγοράσει από το χωριό πριν χρόνια, γιατί υπάρχει ένας εκεί που πουλά ακόμη τέτοιες κουτάλες. Νομίζω ότι χρησιμοποιούνται στο μαγείρεμα. Όπως και να 'χει, έκρινα ότι καλό θα ήταν να μην τη δει καμιά περίεργη υπηρέτρια. Θα έβλεπε το μολύβι και μετά θ' άρχιζε ν' αναρωτιέται τι ήταν και... καταλαβαίνεις. Μπορεί ακόμη και να το ανάφερε στην άλλη υπηρέτρια που με είχε ακούσει να διηγούμαι την ιστορία στο τραπέζι. Ελόγου της παντρεύτηκε το γιο του υδραυλικού του χωριού και

μπορεί να θυμόταν ακόμη την περίπτωση.

Φαντάζομαι να με καταλαβαίνεις, έτσι; Τώρα ο Λιουκ Πρατ πέθανε και πάει. Τον έχουν θαμμένο δίπλα στη γυναίκα του, κάτω από την ταφόπετρα ενός τίμιου ανθρώπου. Δε θα 'θελα να κάνω τίποτα που μπορεί να έβλαφτε τη μνήμη του. Και οι δυο, όπως και ο γιος τους, είναι πια νεκροί. Ήδη αρκετά προβλήματα υπήρξαν με το θάνατο του Λιουκ...

Πώς πέθανε; Να, βρέθηκε νεκρός ένα πρωί στην παραλία και το θέμα ανέλαβε ιατροδικαστής. Υπήρχαν κάτι σημάδια στο λαιμό του, αλλά δεν τον είχαν ληστέψει. Τελικά το πόρισμα ήταν ότι είχε βρει το θάνατο «από χέρια ή δόντια άγνωστου ανθρώπου ή ζώου». Αυτό γιατί οι μισοί ένορκοι δέχτηκαν ότι μπορεί και να του είχε επιτεθεί ένα μεγάλο σκυλί που τον δάγκωσε στο λαρύγγι... αν και το δέρμα δεν ήταν σκισμένο.

Κανένας δεν ήξερε γιατί είχε βγει έξω, ούτε πού είχε πάει. Βρέθηκε πεσμένος ανάσκελα πέρα από το ψηλότερο σημείο της φουσκονεριάς. Κάτω από το χέρι του υπήρχε ανοιχτή μια παλιά καπελιέρα που ανήκε στη μακαρίτισσα τη γυναίκα του. Το καπάκι της είχε κυλήσει πιο πέρα. Φαίνεται ότι ο Λιουκ κουβαλούσε ένα κρανίο μέσα στην καπελιέρα· στους γιατρούς αρέσει να μαζεύουν κάτι τέτοια πράγματα. Ήταν ένα ασυνήθιστα ωραίο κρανίο, μάλλον μικρό, καλοσχηματισμένο και πολύ άσπρο, με τέλεια δόντια. Ή, μάλλον, τα πάνω δόντια ήταν τέλεια, γιατί το κάτω σαγόνι έλειπε εντελώς όταν είδα το κρανίο για πρώτη φορά.

Ναι, το βρήκα εδώ όταν ήρθα. Ήταν, βλέπεις, τόσο άσπρο και γυαλισμένο, σαν να προοριζόταν για κάποια γυάλινη προθήκη και οι άνθρωποι δεν ήξεραν ούτε την προέλευσή του ούτε τι να το κάνουν. Έτσι το έβαλαν πίσω στο κουτί του, και το τοποθέτησαν στο

ράφι της ντουλάπας στην καλύτερη κρεβατοκάμαρα. Βέβαια, μου το έδειξαν όταν κληρονόμησα το σπίτι. Μετά με πήγαν και κάτω στην παραλία για να μου δείξουν το μέρος όπου είχε βρεθεί ο Λιουκ. Εκεί ένας γερο-ψαράς μου εξήγησε πώς ακριβώς είχε βρεθεί ο Λιουκ, με το κρανίο δίπλα του. Το μόνο που δεν μπόρεσε να μου εξηγήσει ήταν γιατί το κρανίο είχε κυλήσει ανηφορικά στην άμμο προς το κεφάλι του Λιουκ, αντί κατηφορικά προς τα πόδια του. Το γεγονός δε μου φάνηκε παράξενο τότε, αν και από εκείνη τη στιγμή με απασχολεί συχνά, γιατί το έδαφος εκεί είναι μάλλον απότομο. Θα σε πάω να το δεις και αύριο αν θες, έτσι για να ρίξεις μια ματιά. Αργότερα έφτιαξα στο σημείο εκείνο κάτι σαν τύμβο με πέτρες.

Όταν ο Λιουκ έπεσε ή τον έριξαν κάτω —ό,τι απ' τα δυο κι αν έγινε— φαίνεται ότι η καπελιέρα χτύπησε στην άμμο και το καπάκι ξέφυγε από το θέση του. Το κρανίο θα πετάχτηκε έξω και κανονικά θα 'πρεπε να έχει τσουλήσει κατηφορικά. Αλλά δεν το 'κανε αυτό. Το βρήκαν κοντά στο κεφάλι του Λιουκ, σχεδόν κολλητά, και γυρισμένο προς το μέρος του.

Είπα ότι δε μου φάνηκε παράξενο όταν μου το ανέφερε ο ψαράς, αλλά δεν μπορούσα να το βγάλω από το νου μου αργότερα. Το σκεφτόμουν πάλι και πάλι και έβλεπα την εικόνα να περνά μπροστά από τα μάτια μου κάθε φορά που έκλεινα τα βλέφαρα. Μετά άρχισα ν' αναρωτιέμαι γιατί το αναθεματισμένο αντικείμενο είχε κυλήσει ανηφορικά αντί για κατηφορικά και γιατί είχε σταματήσει κοντά στο κεφάλι του Λιουκ. Θα μπορούσε να έχει σταθεί οπουδήποτε αλλού, ένα μέτρο πιο πέρα, ας πούμε.

Φυσικά θα θες να μάθεις σε τι συμπέρασμα κατέληξα, έτσι; Σε κανένα, πάντως, που να εξηγεί πώς το κρανίο κύλησε έτσι. Αλλά μια ιδέα μού καρφώθηκε

καιρό, κάτι που μ' έκανε
στο μυαλό μετά από κάμποσο καιρό, κάτι που μ' έκανε
να νιώθω φοβερά άσκημα.

Α, δεν εννοώ τίποτα το υπερφυσικό! Μπορεί και να
υπάρχουν φαντάσματα, αλλά μπορεί και να μην υπάρ-
χουν. Αν υπάρχουν, τείνω να πιστέψω ότι δεν μπο-
ρούν να βλάψουν τους ανθρώπους εκτός ίσως από το
να τους τρομάξουν. Όσο για ελόγου μου, κάλιο να
'χω να τα βάλω με οποιοδήποτε φάντασμα παρά με
την ομίχλη της Μάγχης σε περίοδο μεγάλης κίνησης.
Όχι... Εκείνο που με τριβέλιζε ήταν μια χαζή ιδέα, αυ-
τό είν' όλο. Δε θα μπορούσα καν να πω ούτε πώς άρχι-
σε ούτε πώς ενισχύθηκε μέχρι που έγινε βεβαιότητα.

Κάποιο βράδυ, παρέα με την πίπα μου κι ένα βαρε-
τό βιβλίο, αναλογιζόμουν την περίπτωση του Λιουκ
και της άτυχης γυναίκας του όταν μου πέρασε από το
νου ότι το κρανίο μπορεί να ήταν δικό της. Από τη
στιγμή εκείνη και μετά η σκέψη δεν εννοούσε να μου
φύγει από το μυαλό. Θα μου πεις είναι παράλογο, σί-
γουρα. Ότι η κυρία Πρατ θάφτηκε σαν καλή χριστια-
νή, ότι τώρα αναπαύεται στο κοιμητήρι όπου την έθα-
ψαν και ότι είναι πολύ τερατώδες να φαντάζομαι ότι
ο άντρας της φύλαξε το κρανίο της στην παλιά καπε-
λιέρα, στην κρεβατοκάμαρά του. Παρ' όλα αυτά, σε
πείσμα κάθε λογικής και όσο απίθανο κι αν φαίνεται,
είμαι σίγουρος ότι τελικά έτσι έγινε. Οι γιατροί κά-
νουν κάθε λογής παράξενα πράγματα που θα έκαναν
ν' ανατριχιάσουν άνθρωποι σαν ελόγου μας, κι αυτά
είναι ακριβώς εκείνα που σ' εμάς θα φαίνονταν απίθα-
να, παράλογα και τρελά.

Μα δεν καταλαβαίνεις; Αν ήταν στ' αλήθεια το κρα-
νίο της δύστυχης, η μόνη εξήγηση που το είχε κρατή-
σει θα ήταν ότι αυτός την είχε σκοτώσει, και μάλιστα
ακριβώς με την ίδια μέθοδο που εκείνη η γυναίκα σκό-

τωνε τους άντρες της στην ιστορία μου. Αυτό γιατί
θα φοβόταν ότι μπορεί μια μέρα κάποια εξέταση του
κρανίου να τον πρόδινε. Το 'χα αναφέρει κι αυτό, βλέ-
πεις, για κείνη την άλλη ιστορία που μάλλον είχε συμ-
βεί πριν πενήντα ή εξήντα χρόνια. Είχαν ξεθάψει τότε
τα τρία κρανία, ξέρεις, και βρήκαν από ένα μικρό κομ-
μάτι μολύβι να κροταλίζει μέσα στο καθένα τους. Αυ-
τό ήταν που έστειλε και τη φόνισσα στην κρεμάλα. Εί-
μαι σίγουρος ότι ο Λιουκ θυμόταν αυτή τη λεπτομέ-
ρεια. Δε θέλω να ξέρω τι έκανε όταν σκέφτηκε το εν-
δεχόμενο. Οι μακάβριες ιστορίες δεν είναι του γού-
στου μου, ούτε και του δικού σου, φαντάζομαι. Όχι.
Αλλά ακόμη κι αν σου άρεσαν, θα μπορούσες να συμ-
πληρώσεις με τη φαντασία του την πιθανή συνέχεια.

Θα πρέπει να ήταν αποτρόπαιο, έτσι; Μακάρι να
μην έβλεπα τόσο καθαρά την όλη εικόνα στο μυαλό
μου —το πώς θα πρέπει να έγιναν όλα. Θα έκοψε το
κεφάλι τη νύχτα πριν τη θάψουν, είμαι σίγουρος γι'
αυτό, όταν είχαν κλείσει το φέρετρο και η υπηρέτρια
είχε αναχωρήσει για ύπνο. Θα έβαζα στοίχημα ότι κά-
τι άλλο θα έβαλε στη θέση του κάτω από το σάβανο,
για γέμισμα, ώστε να μη φαίνεται ότι λείπει. Τι λες,
αλήθεια, να έβαλε κάτω από το σάβανο;

Δε σε κατηγορώ που με διακόπτεις. Στην αρχή σου
λέω ότι δε θέλω να σκέφτομαι τέτοια φριχτά πράγμα-
τα και μετά σ' τα περιγράφω κανονικά σαν να ήμουν
μπροστά. Πάντως είμαι απόλυτα σίγουρος ότι ήταν η
τσάντα με τα εργόχειρά της που έβαλε εκεί. Τη θυμά-
μαι πολύ καλά εκείνη την τσάντα, γιατί πάντοτε τη
χρησιμοποιούσε τα βράδια. Ήταν φτιαγμένη από κα-
φέ βελούδο, και όταν ήταν γεμάτη είχε το μέγεθος
ενός —καταλαβαίνεις. Ναι, πάλι εκεί ξαναγύρισα!
Μπορεί να με κοροϊδεύεις, αλλά δε ζεις ελόγου σου
εδώ μόνος στο μέρος όπου έγιναν όλα. Και δεν ήσουν

εσύ που διηγήθηκες στον Λιουκ την ιστορία με το λιωμένο μολύβι.

Σου λέω, δεν είμαι φοβιτσιάρης, αλλά είναι φορές που καταλαβαίνω γιατί μερικοί άνθρωποι είναι. Τα συλλογίζομαι όλα αυτά όταν είμαι μόνος και τα βλέπω στο ύπνο μου. Και όταν εκείνο το πράμα αρχίσει να ουρλιάζει... Λοιπόν, ειλικρινά, δεν κάνω διόλου κέφι να το ακούω, όπως κι εσύ άλλωστε, αν και θα 'πρεπε να το έχω συνηθίσει πια.

Δε θα 'πρεπε να είμαι φοβιτσιάρης. Έχω σαλπάρει ακόμη και σε στοιχειωμένο καράβι. Υπήρχε ένας «Άνθρωπος στην Κόφα», όπως το λένε οι θαλασσινοί, και μέσα σε δέκα μέρες αφότου ρίξαμε άγκυρα τα δυο τρίτα του πληρώματος πέθαναν από τους πυρετούς της Δυτικής Αφρικής. Αλλά ελόγου μου γλίτωσα τότε, όπως και αργότερα. Έχω δει κάμποσα φριχτά πράγματα στις μέρες μου, όπως θα 'χεις δει κι εσυ και άλλοι ναυτικοί. Αλλά τίποτα δε μού κόλλησε έτσι σαν στρείδι στο μυαλό όπως τούτη η σκέψη.

Προσπάθησα, βλέπεις, ν' απαλλαγώ απ' αυτό το πράμα, αλλά φάνηκε να μην του αρέσει αυτό. Προτιμάει να μένει κουρνιασμένο εκεί στη θέση του, στην καπελιέρα της κυρίας Πρατ, στη ντουλάπα της κρεβατοκάμαρας. Δε φχαριστιέται πουθενά αλλού. Ρωτάς πώς το ξέρω; Γιατί το δοκίμασα. Λες να μην το δοκίμασα; Όσο βρίσκεται εκεί δεν ουρλιάζει παρά μονάχα αριά και πού, ιδίως κάθε τέτοια εποχή. Αλλά έτσι και το βγάλεις από το σπίτι, χαλάει τον κόσμο όλη νύχτα και μετά κανένας υπηρέτης δε μένει εδώ ούτε για εικοσιτέσσερις ώρες.

Ακόμη κι έτσι, μ' έχουν παρατήσει συχνά και είμαι υποχρεωμένος να βολεύομαι μόνος όπως μπορώ για κάνα δυο βδομάδες και βάλε, πριν βρω άλλους. Ήδη κανένας ντόπιος από το χωριό δε θα δεχόταν να μεί-

νει ούτε για μια νύχτα κάτω από τούτη τη στέγη, ούτε και υπάρχει περίπτωση να πουλήσω ή να νοικιάσω το σπίτι. Οι γριές λένε ότι αν συνεχίσω να μένω εδώ θα 'χω κι εγώ άσκημο τέλος.

Αλλ' αυτό δε με σκιάζει. Χαμογελάς ακόμη και στην ιδέα ότι θα μπορούσε κάποιος να τα πάρει στα σοβαρά όλα αυτά, έτσι; Έχεις απόλυτο δίκιο. Είναι σκέτες, ολοφάνερες ανοησίες. Συμφωνώ απόλυτα μαζί σου. Μήπως εγώ δε σου 'πα πιο πριν ότι είναι μονάχα ένας ήχος, τότε που αλαφιάστηκες και κοίταξες ολόγυρα σαν να περίμενες να δεις κάνα στοιχειό πίσω σου;

Μπορεί και να πέφτω έξω για το κρανίο και θέλω να πιστεύω — όσο αυτό είναι δυνατό— ότι πέφτω έξω. Μπορεί κάλλιστα να είναι κανένα καλό ανατομικό δείγμα που από κάπου ξετρύπωσε ο Λιουκ πριν από καιρό. Μπορεί, τελικά, εκείνο που κροταλίζει μέσα του όταν το κουνάς να είναι χαλίκι ή κάνα κομματάκι ξερής λάσπης ή οτιδήποτε. Τα κρανία που έχουν παραμείνει πολύ καιρό μέσα στο χώμα έχουν συνήθως κάτι που κροταλίζει μέσα, έτσι δεν είναι;

Όχι ότι δοκίμασα ποτέ να το βγάλω από κει, ό,τι κι αν είναι. Φοβάμαι ότι μπορεί να 'ναι μολύβι, καταλαβαίνεις; Και αν είναι κάτι τέτοιο, δε θέλω να το ξέρω, γιατί προτιμώ να μην είμαι σίγουρος. Αν είναι στ' αλήθεια μολύβι, τότε θα φταίω για το φόνο το ίδιο σαν να τον είχα κάνει ο ίδιος. Αλλά για όσο δεν είμαι σίγουρος, θα έχω την παρηγοριά να λέω ότι όλα είναι σκέτες ανοησίες, ότι η κυρία Πρατ πέθανε από φυσικό θάνατο και ότι μπορεί το όμορφο κρανίο ν' ανήκε στον Λιουκ από την εποχή που ήταν ακόμη φοιτητής στο Λονδίνο. Αλλά έτσι και σιγουρευόμουν ποτέ για το τι κροταλίζει εκεί μέσα, πιστεύω ότι μετά θ' αναγκαζόμουν να εγκαταλείψω τούτο το σπίτι. Το πιστεύω στ'

αλήθεια, σε διαβεβαιώνω. Ακόμη κι έτσι όπως έχει, αναγκάστηκα να εγκαταλείψω κάθε προσπάθεια να κοιμηθώ στην καλύτερη κρεβατοκάμαρα, εκεί όπου βρίσκεται η ντουλάπα.

Ρωτάς γιατί δεν το φουντάρω στη θάλασσα... Θα σου πω, αλλά μην το αποκαλείς, σε παρακαλώ, «αναθεματισμένο δαίμονα». Δεν του αρέσει να το βρίζουν.

Να το πάλι! Τι ουρλιαχτό, Θεέ μου!

Σ'το πα, δε σ'το πα να μην το βρίζεις; Μα σύ, φίλε μου, έγινες άσπρος σαν πανί! Έλα, γέμισε την πίπα σου και τράβα την πολυθρόνα σου πιο κοντά στη φωτιά. Πιες λίγο πιοτό ακόμη. Μέχρι στιγμής τούτο το ολλανδέζικο ρούμι δεν έβλαψε ποτέ κανέναν. Είδα, που λες, κάποτε έναν Ολλανδέζο στην Ιάβα να κατεβάζει μισή κανάτα Χούλστκαμπ σ' ένα πρωινό δίχως να του καεί καρφάκι. Προσωπικά δεν πίνω πολύ ρούμι γιατί με πειράζει στ' αρθριτικά μου, αλλά εσύ δεν έχεις τέτοιο πρόβλημα και δε θα σε βλάψει. Εξάλλου έχει πολλή υγρασία έξω απόψε. Ο αγέρας σφυρίζει πάλι και σύντομα θα το γυρίσει σε νοτιά. Ακούς πώς κροταλίζουν τα παραθυρόφυλλα; Αν κρίνω από το βουητό, θα πρέπει να ξανάρχεται η παλίρροια.

Κανονικά δε θα 'πρεπε να το ξανακούσουμε απόψε αν δεν είχες πει εκείνα τα λόγια. Σίγουρα δεν έκανες διόλου καλά. Α, εντάξει, αν θες να το πεις σύμπτωση δικαίωμά σου. Πάντως, αν δε σε πειράζει, θα προτιμούσα να μη χρησιμοποιούσες ξανά βρισιές για αύτο. Μπορεί η δύστυχη η κυρά να σ' ακούει τώρα και αυτό να την πονά. Πού ξέρεις; Φαντάσματα; Α, μπα! Δε στέκει να πεις φάντασμα κάτι που μπορείς να το πιάσεις στα χέρια σου μέρα μεσημέρι, να το περιεργαστείς και να το ακούσεις να κροταλίζει όταν το κουνήσεις. Σωστά δε λέω; Αλλά πάντως είναι κάτι που ακούει και καταλαβαίνει, μην αμφιβάλλεις γι' αυτό.

Όταν πρωτόηρθα σε τούτο το σπίτι θέλησα να κοιμηθώ στην καλύτερη κρεβατοκάμαρα, ακριβώς γιατί ήταν η καλύτερη και η πιο άνετη. Αλλά αναγκάστηκα να την παρατήσω. Ήταν το δωμάτιό τους κι εκεί βρίσκεται το μεγάλο κρεβάτι όπου πέθανε η κυρία Πρατ, με τη ντουλάπα χωστή στον τοίχο αριστερά, κοντά στο κεφάλι του κρεβατιού. Εκεί θέλει να μένει κι εκείνο —στην καπελιέρα του. Άντεξα στο δωμάτιο για κάνα δεκαπενθήμερο αφότου ήρθα, αλλά μετά τα παράτησα και βολεύτηκα στο καμαράκι του κάτω πατώματος, δίπλα στο ιατρείο. Ήταν εκεί που κοιμόταν και ο Λιουκ όταν περίμενε να τον φωνάξουν να δει κάποιον άρρωστο τη νύχτα.

Πάντοτε έκανα καλό ύπνο στη στεριά. Η δόση μου είναι ένα οχτάωρο, από τις έντεκα ως τις εφτά όταν είμαι μόνος και από τις δώδεκα ως τις οχτώ όταν είμαι παρέα με κάποιο φίλο. Αλλά ήταν αδύνατο να κοιμηθώ μετά τις τρεις σ' εκείνο το δωμάτιο· μετά τις τρεις και τέταρτο, για να 'μαστε πιο ακριβείς. Βλέπεις, κράτησα ακριβώς την ώρα με το παλιό μου χρονόμετρο τσέπης. Δείχνει ακόμη σωστά την ώρα και ήταν ακριβώς στις τρεις και δεκαεφτά που άρχιζε. Αναρωτιέμαι αν αυτή ήταν η ώρα του θανάτου της.

Ο ήχος δεν ήταν σαν αυτόν που άκουσες. Αν ήταν έτσι, δε θα είχα αντέξει ούτε δυο νύχτες εκεί. Ήταν απλώς κάτι σαν σκίρτημα, κάτι σαν βογκητό και βαριά ανάσα που ακούγονταν για λίγα δευτερόλεπτα μέσ' από τη ντουλάπα. Κάτω από φυσιολογικές συνθήκες δεν ήταν θόρυβος που θα με ξυπνούσε, γι' αυτό είμαι σίγουρος. Φαντάζομαι ότι οι δυο μας μοιάζουμε σ' αυτό και είμαστε σαν τους άλλους που έχουν δουλέψει στη θάλασσα. Οι φυσιολογικοί θόρυβοι δε μας ενοχλούν καθόλου, ούτε το πλατάγισμα που κάνουν τα πανιά σε δυνατό μπουρίνι, ούτε τα σκαμπανευάσματα

όταν πηγαίνουμε κόντρα στον άνεμο. Έτσι όμως και δεν είναι στερεωμένο ένα μολύβι κι αρχίσει να κροταλίζει στο συρτάρι της καμπίνας σου, ξυπνάς στη στιγμή. Έτσι γίνεται, με καταλαβαίνεις. Λοιπόν, ο θόρυβος στη ντουλάπα δεν ήταν πιο δυνατός από κάτι τέτοιο, αλλά με ξύπνησε αμέσως.

Είπα πως ήταν κάτι σαν «σκίρτημα». Ξέρω τι λέω, αλλά είναι δύσκολο να το περιγράψω δίχως να δώσω την εντύπωση ότι λέω κουταμάρες. Δεν μπορείς βέβαια ν' ακούσεις ακριβώς κάποιον που σκιρτά· το πολύ ν' ακούσεις ένα απότομο ρούφηγμα ανάσας μέσα από ανοιχτά χείλη και σφιγμένα δόντια ή και τον ανεπαίσθητο ήχο από το ελάχιστο ανασάλεμα της κουβέρτας. Κάπως έτσι έμοιαζε.

Ξέρεις πώς προαισθάνεται κανείς όταν είναι στο τιμόνι τι θα κάνει ένα ιστιοφόρο δυο τρία δευτερόλεπτα πριν το κάνει. Οι καβαλάρηδες ισχυρίζονται ότι το ίδιο νιώθουν με το άλογό τους. Αυτό δεν το βρίσκω και τόσο παράξενο, γιατί το άλογο είναι κάτι ζωντανό και με συνείδηση, ενώ μονάχα οι ποιητές και οι στεριανοί μιλούν για τα καράβια σαν να 'ταν ζωντανά και με ψυχή. Αλλά, κατά κάποιο τρόπο, πάντοτε ένιωθα ότι ένα καράβι στη θάλασσα, είτε με ατμό είτε με πανιά, είναι κάτι παραπάνω από μια σκέτη μηχανή· είναι ταυτόχρονα κι ένα ευαίσθητο όργανο, ένα μέσο επικοινωνίας ανάμεσα στη φύση και τον άνθρωπο, ιδιαίτερα εκείνον που κρατά το τιμόνι του. Το τιμόνι δέχεται κατευθείαν τα μηνύματα από τον άνεμο και τα κύματα, την παλίρροια και τα ρεύματα, και τα μεταδίδει στο ανθρώπινο χέρι ακριβώς όπως ο ασύρματος πιάνει τα ραδιοφωνικά κύματα και τα μεταφράζει σε μηνύματα.

Με καταλαβαίνεις πού το πάω; Ένιωσα κάτι να σκιρτά στη ντουλάπα και το ένιωσα τόσο έντονα που

τελικά το άκουσα. Μπορεί να μην ήταν καν θόρυβος, αλλά πάντως το έπιασε το αυτί μου και ξύπνησα απότομα. Τον άλλο θόρυβο τώρα —εκείνον τον άκουσα στ' αλήθεια. Ήταν σαν να 'βγαινε πνιχτός μέσα από κουτί, απόμακρος σαν τηλεφώνημα από την άλλη άκρη του κόσμου. Και όμως ήξερα ότι έβγαινε μέσα από τη ντουλάπα δίπλα στο κεφάλι του κρεβατιού μου.

Εκείνη την πρώτη φορά ούτε οι τρίχες μου σηκώθηκαν ούτε το αίμα μου πάγωσε. Απλώς θύμωσα που με είχε ξυπνήσει κάτι το οποίο δεν είχε λόγους να κάνει θόρυβο, όπως ας πούμε ένα μολύβι στο συρτάρι της καμπίνας στο καράβι. Βλέπεις, δεν είχα καταλάβει ακόμη τι ήταν. Φαντάστηκα μόνο ότι η ντουλάπα θα είχε κάποια τρύπα και ο αέρας στέναζε περνώντας από κει και βγάζοντας έναν ήχο σαν σιγανή στριγκλιά.

Άναψα ένα κερί και κοίταξα το ρολόι μου. Ήταν τρεις και δεκαεφτά ακριβώς. Μετά γύρισα από το άλλο πλευρό και προσπάθησα να κοιμηθώ ακουμπισμένος στο δεξί μου αυτί. Το δεξί είναι το καλό μου αυτί, ξέρεις. Από το άλλο δεν ακούω σχεδόν τίποτα από τότε που μικρός ακόμη χτύπησα με δαύτο στο νερό, βουτώντας από το μπροστινό κατάρτι στη θάλασσα. Μπορεί να βρίσκεις αστεία τη μέθοδο, αλλά για μένα είναι πολύ βολική όταν θέλω να κοιμηθώ σε περιβάλλον με θόρυβο.

Λοιπόν, αυτά έγιναν την πρώτη νύχτα και το ίδιο επαναλήφτηκε και κάμποσες φορές αργότερα. Δε γινόταν σε τακτικά διαστήματα, αλλά πάντοτε την ίδια ώρα, στο τσακ. Ίσως να γινόταν και κάθε νύχτα αλλά να μην το άκουγα, γιατί άλλοτε κοιμόμουν πάνω στο καλό μου αυτί και άλλοτε όχι. Όπως και να 'χει, έκανα γενική επιθεώρηση στη ντουλάπα μπας και υπήρχε τρύπα για να περνά ο αέρας ή οτιδήποτε, αλλά δε βρήκα το παραμικρό άνοιγμα. Η πόρτα της έκλεινε τέ-

φαντάζομαι, για να εμποδί-
λεια, έχοντας σχεδιαστεί, φαντάζομαι, για να εμποδί-
ζει να μπαίνουν οι σκώροι. Η κυρία Πρατ θα πρέπει
να φύλαγε τα χειμωνιάτικά της εκεί μέσα, γιατί ακόμη
ο χώρος μύριζε κά φορα και ναφθαλίνη.

Μετά από κάνα δεκαπενθήμερο περίπου ήταν αδύ-
νατο ν' αντέξω περισσότερο τους θορύβους. Ως τότε
έλεγα στον εαυτό μου ότι θα 'ταν γελοίο να υποχωρή-
σω και να βγάλω το κρανίο από το δωμάτιο. Θα ξέρεις
πόσο διαφορετικά μας φαίνονται τα πράγματα όταν
ξημερώσει, έτσι; Έλα όμως που η φωνή δυνάμωνε —
νομίζω ότι μπορεί κανείς να την αποκαλέσει φωνή—
μέχρι που μια νύχτα την άκουσε ακόμη και το περήφα-
νο αυτί μου. Αυτό το συνειδητοποίησα όταν ξύπνησα
εντελώς, έχοντας το καλό μου αυτί βαθιά χωμένο στο
μαξιλάρι. Κανονικά σ' εκείνη τη θέση δε θα 'πρεπε ν'
ακούω ούτε σειρήνα ομίχλης. Αλλά την άκουγα τη φω-
νή και αυτό μ' έκανε έξω φρενών... εκτός κι αν δεν ή-
ταν θυμός αλλά φόβος, γιατί μερικές φορές δεν ξεχω-
ρίζουν αυτά τα δυο. Σηκώθηκα πάνω, άνοιξα τη ντου-
λάπα, άρπαξα την καπελιέρα και την ξαπόστειλα από
το παράθυρο όσο πιο μακριά μπορούσα.

Τότε ήταν που μου σηκώθηκε στ' αληθινά η τρίχα.
Το κρανίο ούρλιαζε στον αέρα σαν οβίδα από κανόνι
των δώδεκα ιντσών. Έπεσε στην αντικρινή μεριά του
δρόμου. Η νύχτα ήταν πολύ σκοτεινή και δεν μπορού-
σα να το δω να χτυπάει κάτω, αλλά ήξερα ότι είχε πέ-
σει στην αντικρινή πλευρά. Το παράθυρο είναι ακρι-
βώς πάνω από την μπροστινή πόρτα, και ο δρόμος ε-
κεί έχει φάρδος δέκα μέτρα, Υπάρχει ένας πυκνός
φράχτης από θάμνους απέναντι, κατά μήκος ενός κτή-
ματος που ανήκει στο δήμο.

Δεν κοιμήθηκα και πολύ ακόμη εκείνη τη νύχτα. Δε
θα 'χε περάσει παραπάνω από μισή ώρα από τη στιγ-
μή που πέταξα την καπελιέρα όταν άκουσα απέξω μια

στριγκλιά. Ήταν σαν εκείνη που ακούσαμε απόψε, αλ-
λά πιο απαίσια, πολύ πιο απελπισμένη, θα 'λεγα. Μπο-
ρεί και να 'ταν της φαντασίας μου, αλλά τα ουρλιαχτά
φαίνονταν να ζυγώνουν με την κάθε φορά. Άναψα μια
πίπα και άρχισα να κόβω βόλτες πάνω κάτω· μετά πή-
ρα ένα βιβλίο και κάθισα να διαβάσω. Αλλά και να με
κρεμάσουν, αποκλείεται να θυμηθώ τι διάβασα ή ποιο
βιβλίο ήταν. Βλέπεις, κάθε τόσο ακουγόταν κι από έ-
να ουρλιαχτό που θα ξύπναγε και πεθαμένο.

Λίγο πριν από τα χαράματα κάποιος χτύπησε την
μπροστινή πόρτα. Ήταν ένας ήχος που ξεχώριζε από
κάθε άλλο και άνοιξα το παράθυρο να κοιτάξω κάτω.
Φαντάστηκα ότι θα ήταν κάποιος που γύρευε γιατρό,
έχοντας υποθέσει ότι κάποιος συνάδελφος είχε αντι-
καταστήσει τον Λιουκ. Μπορώ να πω ότι ένιωσα αρκε-
τή ανακούφιση ακούγοντας έναν τέτοιο ανθρώπινο ή-
χο ύστερα από εκείνα τ' αποτρόπαια ουρλιαχτά.

Δεν μπορείς να δεις την πόρτα από ψηλά, εξαιτίας
της μικρής μαρκίζας από πάνω. Το χτύπημα ακούστη-
κε πάλι και φώναξα ρωτώντας ποιος ήταν. Δεν πήρα
καμιά απάντηση, αλλά το χτύπημα επαναλήφτηκε.
Φώναξα πάλι, εξηγώντας ότι κανένας γιατρός δεν έ-
μενε πια εδώ. Και πάλι δεν πήρα απάντηση, αλλά φαν-
τάστηκα ότι μπορεί να ήταν κανένας θεόκουφος γερο-
χωρικός. Έτσι πήρα το κερί μου και κατέβηκα ν' ανοί-
ξω την πόρτα.

Στο λόγο μου, εκείνη τη στιγμή δε σκεφτόμουν διό-
λου εκείνο το πράγμα και είχα σχεδόν ξεχάσει και
τους θορύβους. Κατέβηκα σίγουρος ότι θα έβρισκα
έναν άνθρωπο να στέκεται έξω στο κατώφλι, με κά-
ποιο μήνυμα. Ακούμπησα το κερί στο τραπέζι του
χωλ, έτσι ώστε να μη σβήσει από το ρεύμα του αέρα
όταν θ' άνοιγα την πόρτα. Ενώ τραβούσα τον παλιό
σύρτη άκουσα και πάλι το χτύπημα. Δεν ήταν δυνατό

και θυμάμαι ότι είχε έναν παράξενο, κούφιο ήχο, τώρα που τον άκουγα από κοντά. Αλλά σίγουρα συνέχιζα να πιστεύω ότι ήταν κάποιος άνθρωπος που ζητούσε να του ανοίξω να μπει.

Δεν ήταν κανένας άνθρωπος. Δεν υπήρχε ψυχή εκεί. Αλλά, καθώς άνοιγα την πόρτα προς τα μέσα, κάτι κύλησε περνώντας το κατώφλι και σταμάτησε πάνω στο πόδι μου.

Τινάχτηκα πίσω στο άγγιγμά του, γιατί κατάλαβα τι ήταν πριν καν κοιτάξω κάτω. Δεν μπορώ να σου πω πώς το κατάλαβα, αλλά μου φάνηκε παράλογο γιατί ήμουν σίγουρος ότι το είχα πετάξει στην άλλη μεριά του δρόμου. Το παράθυρό μου είναι με παντζούρια που ανοίγουν διάπλατα και είχα πάρει γερή φόρα πετώντας το. Εξάλλου, όταν βγήκα νωρίς το άλλο πρωί, βρήκα την καπελιέρα πέρα από τον πυκνό αντικρινό φράχτη.

Ίσως φαντάστηκες ότι πετώντας την καπελιέρα, αυτή άνοιξε και το κρανίο έπεσε έξω. Όμως αυτό είναι αδύνατο, γιατί κανένας δε θα μπορούσε να πετάξει ένα άδειο χαρτονένιο κουτί τόσο μακριά. Δεν το συζητάω καν· είναι το ίδιο σαν να προσπαθείς να πετάξεις ένα τσαλακωμένο χαρτί ή ένα άδειο τσόφλι αυγού είκοσι πέντε μέτρα μακριά.

Για να ξαναγυρίσουμε στην ιστορία μας, αφού έκλεισα κι ασφάλισα πάλι την πόρτα, σήκωσα το αντικείμενο από κάτω και το ακούμπησα στο τραπέζι δίπλα στο κερί. Το έκανα εντελώς μηχανικά, όπως από ένστικτο κάνει κανείς το σωστό σε στιγμές κινδύνου δίχως καν να το σκεφτεί... εκτός κι αν κάνει ακριβώς το αντίθετο.

Μπορεί να φαίνεται παράξενο, αλλά πιστεύω ότι η πρώτη σκέψη μου ήταν ότι μπορεί να ερχόταν κάποιος και να μ' έβρισκε εκεί στο κατώφλι, μ' εκείνο

το πράγμα ακουμπισμένο στο πόδι μου.

Στεκόταν γερμένο λίγο στο πλάι, με μια άδεια κόχη ματιού να με κοιτάζει στο πρόσωπο, σαν να με κατηγορούσε. Και καθώς το φως και οι σκιές έπαιζαν στις άδειες κόχες του, εκεί που στεκόταν τώρα στο τραπέζι, φαινόταν σαν να με κοίταζε ανοιγοκλείνοντας τα μάτια του. Τότε, εντελώς απρόσμενα, το κερί έσβησε, αν και η πόρτα ήταν κλειστή και δε φυσούσε το παραμικρό ρεύμα. Χρειάστηκα, που λες, τουλάχιστον μισή ντουζίνα σπίρτα πριν καταφέρω να το ανάψω πάλι.

Κάθισα κάτω μάλλον βαριά, δίχως κι εγώ να ξέρω γιατί. Μπορεί να είχα τρομάξει αρκετά, αλλά μάλλον θα πρέπει να παραδεχτείς ότι δεν είναι δα και μεγάλη ντροπή να τρομάξει κανείς. Το πράγμα εκείνο είχε γυρίσει σπίτι και ήθελε ν' ανέβει στο πάνω πάτωμα, πίσω στη ντουλάπα του. Κάθισα ασάλευτος εκεί, κοιτάζοντάς το για κάμποση ώρα μέχρι που άρχισα να νιώθω κρυάδες. Μετά το σήκωσα, το μετέφερα πάνω και το έβαλα πίσω στη θέση του. Θυμάμαι ότι του μιλούσα και του υποσχέθηκα ότι θα του έφερνα πάλι πίσω την καπελιέρα του το πρωί.

Θέλεις να μάθεις αν έμεινα στο δωμάτιο ως την αυγή; Ναι, έμεινα, αλλά μ' ένα φως αναμμένο συνέχεια. Καθόμουν καπνίζοντας και διαβάζοντας, μάλλον από φόβο· από ατόφιο, αναμφισβήτητο φόβο. Και μη μου πεις ότι ήταν δειλία, γιατί άλλο δειλία κι άλλο φόβος. Δε θ' άντεχα να μείνω μόνος στο σκοτάδι μ' εκείνο το πράγμα στη ντουλάπα. Θα πέθαινα απ' την τρομάρα μου, αν και δεν είμαι πιο δειλός από τους άλλους. Αλλά, να πάρει η ευχή, φίλε μου, σκέψου ότι εκείνο το πράμα είχε διασχίσει μόνο του το δρόμο, είχε ανέβει ως το κατώφλι μου και είχε χτυπήσει την πόρτα γυρεύοντας να του ανοίξω να μπει!

Με τον ερχομό της αυγής φόρεσα τις μπότες μου

και βγήκα να ψάξω για την καπελιέρα. Χρειάστηκε να κάνω αρκετό κύκλο περνώντας το φράχτη από την πύλη στον κεντρικό δρόμο. Τελικά βρήκα το κουτί ανοιχτό, κρεμασμένο από τους θάμνους της πίσω πλευράς του φράχτη. Ο σπάγκος του είχε πιαστεί στα κλαδιά και το καπάκι είχε φύγει και ήταν πεσμένο στο χώμα από κάτω. Αυτό δείχνει ότι δεν άνοιξε παρά μονάχα χτυπώντας και, εφόσον δεν άνοιξε αμέσως με το πέταγμα, τότε και το περιεχόμενό του πρέπει να είχε φτάσει ως την αντικρινή πλευρά του δρόμου.

Αυτό ήταν όλο. Μετέφερα το κουτί πίσω στη ντουλάπα, έβαλα το κρανίο μέσα, και κλείδωσα. Όταν η κοπέλα που με φρόντιζε μου έφερε το πρωινό δήλωσε ότι λυπόταν, αλλά ήταν αναγκασμένη να υποβάλει παραίτηση και πρόσθεσε ότι δεν την ένοιαζε ακόμη κι αν έχανε έτσι το μηνιάτικό της. Την κοίταξα καλά και είδα ότι το πρόσωπό της ήταν σαν το κερί, προς το πρασινωπό. Έκανα ότι δήθεν αιφνιδιάστηκα και τη ρώτησα ποιο ήταν το πρόβλημα.

Δε δέχτηκε ούτε κουβέντα για να μείνει. Τα έβαλε, μάλιστα, μαζί μου, ζητώντας να μάθει αν είχα σκοπό να συνεχίσω να μένω σ' ένα στοιχειωμένο σπίτι και πόσο καιρό πίστευα ότι θα ζούσα αν έμενα. Είπε ακόμη πως, αν και είχε προσέξει ότι ήμουν κομματάκι περήφανος στ' αυτιά, δεν πίστευε ότι ακόμη κι εγώ θα μπορούσα να ξανακλείσω μάτι με τέτοια ουρλιαχτά. Τέλος με ρώτησε αν μπορούσα να της εξηγήσω γιατί έκοβα βόλτες στο σπίτι όλη νύχτα και γιατί είχα ανοίξει την πόρτα γύρω στις τρεις ή τέσσερις το πρωί. Βέβαια δεν μπορούσα να δώσω καμιά απάντηση σ' αυτά, αφού με είχε ακούσει με τ' αυτιά της. Έτσι έφυγε κι εγώ έμεινα μόνος.

Κάποια ώρα το πρωί κατέβηκα στο χωριό και βρήκα μια γυναίκα που δέχτηκε να έρχεται και να μου κά-

νει τις λίγες δουλειές του νοικοκυριού, καθώς και το μαγείρεμα, με τη συμφωνία όμως ότι θα γύριζε σπίτι της κάθε βράδυ. Όσο για ελόγου μου, την ίδια μέρα μετακόμισα στο κάτω πάτωμα και από τότε ποτέ δεν ξαναδοκίμασα να κοιμηθώ στην καλή κρεβατοκάμαρα.

Μετά από λίγο καιρό προσέλαβα από το Λονδίνο δυο μεσόκοπες σκωτσέζες υπηρέτριες και τα πράγματα ησύχασαν αρκετά για ένα διάστημα. Τις προετοίμασα, λέγοντας ότι λόγω θέσης το σπίτι το χτυπούσε πολύ ο άνεμος με αποτέλεσμα ν' ακούγονται πολλά σφυρίγματα ίδιως κατά το φθινόπωρο προς το χειμώνα. Πρόσθεσα ότι επειδή οι χωρικοί της Κορνουάλλης ήταν προληπτικοί και πίστευαν στα φαντάσματα, το γεγονός αυτό του είχε δώσει κακή φήμη στο χωριό.

Οι δυο σκληροτράχηλες, σταχτομάλλες αδερφάδες μόνο που δε γέλασαν. Αποκρίθηκαν πολύ περιφρονητικά ότι δεν είχαν σε μεγάλη υπόληψη τα φαντάσματα του Νότου, γιατί σε δυο εγγλέζικα στοιχειωμένα σπίτια όπου είχαν δουλέψει, ποτέ δεν είχαν δει ούτε καν ένα «Αγόρι με τα Γκρίζα», φάντασμα που το θεωρούν πολύ κοινό στον τόπο τους.

Έμειναν εδώ για κάμποσους μήνες και στο διάστημα αυτό είχαμε ησυχία και γαλήνη. Έφυγαν και οι δυο μέσα στο χρόνο, αλλά η μια βρίσκεται και πάλι στο χωριό. Αυτή —ήταν η μαγείρισσα— παντρεύτηκε το νεωκόρο και νεκροθάφτη μας, που δουλεύει παράλληλα και σαν κηπουρός μου. Έτσι έχουν τα πράγματα εδώ. Το χωριό είναι μικρό, ξέρεις, και δεν υπάρχει πολλή δουλειά για ένα νεκροθάφτη. Γνωρίζει κάμποσα από λουλούδια και με βοηθά αρκετά, χώρια που αναλαμβάνει τις πιο βαριές δουλειές. Εγώ, βλέπεις, αν και μ' αρέσει η άσκηση, έχω αρχίσει να σκουριάζω λίγο στις αρθρώσεις. Ο άνθρωπος είναι ένας σοβα-

ρός και λιγόλογος τύπος που κοιτάζει μονάχα τη δουλειά του. Ήταν χήρος όταν έφτασα εδώ. Τον λένε Τρέχερν, Τζέημς Τρέχερν.

Οι σκωτσέζες αδερφές δεν ήθελαν να παραδεχτούν ότι κάτι δεν πήγαινε καλά με το σπίτι, αλλά όταν έφτασε ο Νοέμβρης με ειδοποίησαν κι αυτές ότι θα 'φευγαν. Η δικαιολογία τους ήταν ότι η εκκλησία των Μεθοδιστών απείχε πολύ από δω, γιατί ήταν στη διπλανή ενορία, και δεν ήταν δυνατό να πηγαίνουν στη δική μας, την αγγλικανική. Πάντως η νεότερη ξαναγύρισε την άνοιξη, και αμέσως μετά την αναγγελία του γάμου, ο εφημέριος την πάντρεψε με τον Τζέημς Τρέχερν. Τώρα δε φαίνεται να την πειράζει καθόλου που τον ακούει να κάνει κήρυγμα στην αγγλικανική εκκλησία κάθε Κυριακή. Ας είναι καλά, δεν μπορώ να την κατηγορήσω για τίποτα. Το ζευγάρι ζει τώρα σ' ένα μικρό σπιτάκι που βλέπει προς το κοιμητήρι της εκκλησίας.

Φαντάζομαι ν' αναρωτιέσαι τι σχέση έχουν όλα αυτά με τ' άλλα που σου 'λεγα. Ξέρεις, ζω τόσο μόνος που όταν στη χάση και στη φέξη έρχεται να με δει κάνας παλιός φίλος, παρασύρομαι καμιά φορά και συνεχίζω να μιλάω μόνος μου, έτσι για ν' ακούω τη φωνή μου. Αλλά στη συγκεκριμένη περίπτωση υπάρχει κάποια σχέση στα όσα σου είπα. Ήταν ο Τζέημς Τρέχερν που έθαψε τη δύστυχη κυρία Πρατ, καθώς και τον άντρα της στη συνέχεια, στον ίδιο τάφο, όχι πολύ μακριά από το πίσω μέρος του σπιτιού του. Αυτή είναι η σχέση που υπάρχει στο μυαλό μου, καταλαβαίνεις; Είναι φως φανάρι. Αυτός ο άνθρωπος κάτι ξέρει. Είμαι απόλυτα σίγουρος γι' αυτό, αν και δεν είναι τύπος που του παίρνεις εύκολα κουβέντα.

Ναι, μένω μονάχος τις νύχτες στο σπίτι τώρα, γιατί η κυρία Τρέχερν τα φροντίζει όλα εκείνη. Και όταν έχω κανένα μουσαφίρη, έρχεται η ανιψιά του νεκροθάφτη και αναλαμβάνει το τραπέζι. Το χειμώνα ο Τρέχερν συνοδεύει τη γυναίκα του σπίτι κάθε βράδυ, αλλά το καλοκαίρι, όταν υπάρχει φως, γυρίζει μόνη της. Δεν είναι καμιά φοβιτσιάρα, αλλά δεν είναι πια και τόσο σίγουρη ότι δεν υπάρχουν φαντάσματα στην Αγγλία που ν' αξίζουν το σεβασμό μιας Σκωτσέζας. Δε βρίσκεις διασκεδαστική την ιδέα ότι η Σκωτία πρέπει να έχει το μονοπώλιο του υπερφυσικού; Περίεργο είδος εθνικής υπερηφάνειας, θα 'λεγα, δε συμφωνείς;

Ώραια τούτη η φωτιά, έτσι; Όταν αρχίσουν και καίνε τα ξύλα που ξεβράζει η θάλασσα δεν υπάρχει τίποτα καλύτερο, έτσι νομίζω. Ναι, μαζεύουμε κάμποσα από δαύτα γιατί, λυπάμαι που το λέω, αλλά γίνονται πολλά ναυάγια εδώ γύρω. Η ακτή είναι ερημική και μπορείς να μαζέψεις όσα ξύλα θες, φτάνει να μπεις στον κόπο να τα κουβαλήσεις. Ο Τρέχερν κι εγώ δανειζόμαστε πότε πότε ένα κάρο και το φορτώνουμε με ό,τι ξύλα βρούμε ανάμεσα σε τούτη την περιοχή και το Σπιτ. Δεν κάνω κέφι τη φωτιά με τα κάρβουνα όταν μπορώ να βρω ξύλα. Όσο και να 'ναι, ένα θαλασσινό κούτσουρο σου κρατά καλή συντροφιά, έστω κι αν είναι από δοκάρια καταστρώματος ή σπασμένα σανίδια. Το αλάτι πάνω τους κάνει όμορφα σπινθηροβολητά. Βλέπεις τις σπίθες πώς τινάζονται σαν γιαπωνέζικα βεγγαλικά! Στο λόγο μου, μια καλή φωτιά, ένας καλός φίλος και μια πίπα σε βοηθούν να ξεχάσεις εκείνο το πράμα στο πάνω πάτωμα. Ιδίως τώρα που ο αγέρας έχει μαλακώσει. Αλλά δεν είναι παρά μια περαστική κάλμα και σίγουρα θα το γυρίσει σε καταιγίδα πριν ξημερώσει.

Λες ότι θα 'θελες να δεις το κρανίο; Δεν έχω αντίρρηση. Δε βλέπω γιατί να μην του ρίξεις μια ματιά. Δε νομίζω να 'χεις ξαναδεί στη ζωή σου πιο τέλειο, έστω

κι αν του λείπουν δυο δόντια από το κάτω σαγόνι.

Α ναι... δε σου είπα ακόμη για το σαγόνι. Το βρήκε ο Τρέχερν στον κήπο την περασμένη άνοιξη, εκεί που έσκαβε ένα χαντάκι για να φυτέψει τα καινούρια σπαράγγια. Ξέρεις, τις πρασιές για τα σπαράγγια τις σκάβουμε εδώ δυο με διόμισι μέτρα βαθιές. Ναι, ναι... είχα ξεχάσει να σ'το πω αυτό. Έτσι, έσκαβε ίσια κάτω που λες, σαν ν' άνοιγε τάφο. Αν θες να κάνεις μια καλή πρασιά για σπαράγγια σε συμβουλεύω να βρεις ένα νεκροθάφτη να σ'τη φτιάξει. Αυτοί έχουν ταλέντο για τέτοιο σκάψιμο.

Ο Τρέχερν είχε κατέβει γύρω στο μέτρο όταν βρήκε ένα στρώμα άσπρου ασβέστη στο τοίχωμα του χαντακιού. Είχε προσέξει ότι το χώμα ήταν πιο χαλαρό εκεί, αν και λέει πώς είχε μείνει απείραχτο από κάμποσα χρόνια. Φαντάζομαι να σκέφτηκε ότι ακόμη και ο παλιός ασβέστης δε θα έκανε καλό στα σπαράγγια, έτσι τον ξέσκαψε και τον πέταξε έξω. Ήταν πολύ σκληρός, είπε, και σε μεγαλούτσικους σβόλους. Από τη δύναμη της συνήθειας, έσπασε τους σβόλους με το φτυάρι έτσι που ήταν πεταμένοι στο πλάι της τρύπας. Τότε είδε το σαγόνι ενός κρανίου να πέφτει από ένα τέτοιο κομμάτι.

Έχει την εντύπωση ότι μάλλον αυτός ξεκόλλησε τα δυο μπροστινά δόντια καθώς έσπαζε τον ασβέστη, αλλά έψαξε και δεν τα βρήκε πουθενά. Όπως θα φαντάζεσαι, είναι πολύ ειδικός σ' αυτά τα πράματα και με το πρώτο κατάλαβε ότι το σαγόνι μάλλον ανήκε σε νεαρή γυναίκα που είχε όλα της τα δόντια όταν πέθανε.

Έτσι μου έφερε το σαγόνι και με ρώτησε αν ήθελα να το κρατήσω. Αν δεν το 'θελα, είπε, θα το 'ριχνε στον επόμενο τάφο που θα έσκαβε στο κοιμητήρι. Υπέθετε ότι επρόκειτο για σαγόνι χριστιανής και γι' αυ-

τό έπρεπε να ταφεί σωστά, αδιάφορα πού μπορεί να βρισκόταν το υπόλοιπο λείψανο. Του παρατήρησα ότι συχνά οι γιατροί έβαζαν κόκαλα στον ασβέστη ώστε ν' ασπρίσουν όμορφα και πως ίσως ο Δρ Πρατ είχε φτιάξει κάποτε στον κήπο ένα μικρό λάκο ειδικά γι' αυτή τη δουλειά και θα του είχε παραπέσει το σαγόνι. Ο Τρέχερν με κοίταξε δίχως να πει τίποτα.

«Μπορεί και να ταιριάζει μ' εκείνο το κρανίο που ήταν κάποτε στη ντουλάπα του πάνω πατώματος», παρατήρησε τελικά. «Μπορεί ο Δρ Πρατ να είχε βάλει το κρανίο στον ασβέστη για να καθαρίσει και όταν το έβγαλε να ξέχασε πίσω το σαγόνι. Υπάρχουν ακόμη κάτι ανθρώπινα μαλλιά κολλημένα στον ασβέστη, αφεντικό».

Είδα ότι έτσι ήταν, όπως ακριβώς το είχε πει ο Τρέχερν. Αλλά, αν δεν υποψιαζόταν τίποτα, γιατί στην ευχή να πει ότι μπορεί το σαγόνι να ταίριαζε στο κρανίο; Εξάλλου, γεγονός είναι ότι ταίριαζε. Αυτό δείχνει ότι ελόγου του ξέρει περισσότερα απ' όσα θέλει να παραδεχτεί. Λες να κοίταξε πριν τη θάψουν; Ή μπορεί — όταν έθαψε τον Λιουκ στον ίδιο τάφο...

Αλλά δε βαριέσαι, δε βγαίνει τίποτα με το να το κουβεντιάζουμε αυτό. Του είπα, λοιπόν, ότι θα κρατούσα το σαγόνι μαζί με το κρανίο· μετά το πήρα πάνω και το ταίριαξα στη θέση του. Καμιά αμφιβολία ότι και τα δυο ανήκουν το ένα στο άλλο και έτσι έμειναν.

Σίγουρα ο Τρέχερν κάτι ξέρει. Πριν κάμποσο καιρό συζητάγαμε να σοβατίσουμε την κουζίνα και έτυχε τότε να θυμηθεί ότι αυτή η δουλειά είχε γίνει ακριβώς μια βδομάδα πριν πεθάνει η κυρία Πρατ. Δεν είπε στα ίσια ότι ο σοβατζής θα πρέπει ν' άφησε λίγο ασβέστη στο σπίτι και ότι αυτός θα ήταν που είχε βρεθεί στην πρασιά για τα σπαράγγια, αλλά το σκέφτηκε. Ξέρει πολλά αυτός. Ο Τρέχερν είναι από κείνα τα σιγανά πο-

τάμια που μπορούν να προσθέσουν ένα κι ένα και να βγάλουν τα συμπεράσματά τους.

Εξάλλου εκείνος ο τάφος βρίσκεται πολύ κοντά στο πίσω μέρος του σπιτιού του και ελόγου του είναι από τους πιο σβέλτους στο φτυάρι που είδα ποτέ. Αν ήθελε να διαπιστώσει την αλήθεια θα μπορούσε να το κάνει και κανένας δε θα το 'παιρνε είδηση, εκτός κι αν αποφάσιζε να το πει ο ίδιος. Σ' ένα ήσυχο χωριό σαν το δικό μας, οι άνθρωποι δεν πάνε να παραφυλάξουν τις νύχτες στο νεκροταφείο για να δουν μπας κι ο νεκροθάφτης σουλατσάρει μόνος του εκεί μετά τις δέκα το νύχτα και ως το πρωί.

Εκείνο που είναι φοβερό να σκέφτεται κανείς είναι η μεθοδικότητα του Λιουκ, αν πράγματι έκανε αυτό που λέμε. Η ψύχραιμη σιγουριά του ότι δε θα το ανακάλυπτε κανένας και, πάνω απ' όλα, το κουράγιο του, γιατί θα πρέπει να ήταν ασυνήθιστη δουλειά. Έρχονται στιγμές που σκέφτομαι ότι είναι δυσάρεστο να μένω στο σπίτι όπου έγινε το φονικό, αν έγινε τελικά. Πάντοτε αφήνω περιθώρια γι' αμφιβολία, ξέρεις, για χάρη της μνήμης του, αλλά λιγάκι και για τη δική μου ψυχική γαλήνη.

Εντάξει, σε λίγο θ' ανέβω πάνω και θα φέρω το κουτί. Άσε ν' ανάψω πρώτα την πίπα μου, δε μας κυνηγάει κανένας! Φάγαμε νωρίς και είναι ακόμη μονάχα εννιάμιση η ώρα. Ποτέ δεν αφήνω φίλο να πάει για ύπνο νωρίτερα από τις δώδεκα ή πριν πιει τουλάχιστον τρία ποτηράκια. Μπορείς να πιεις και παραπάνω αν το τραβάει το κέφι σου, αλλά πάντως όχι λιγότερα. Έτσι, για τις παλιές καλές μέρες.

Άρχισε να φυσά πάλι, τ' ακούς; Ήταν μονάχα μια προσωρινή κάλμα ως τώρα και προβλέπω ότι θα έχουμε άσκημη νύχτα.

Που λες, μετά τη διαπίστωση ότι το σαγόνι ταίριαζε τέλεια, συνέβη κάτι που με αλάφιασε λιγάκι. Δεν είμαι από κείνους που αλαφιάζονται εύκολα, αλλά έχω δει ανθρώπους να σκιρτάνε και να ρουφάνε απότομα την ανάσα τους όταν κάποια στιγμή που νόμιζαν ότι ήταν μόνοι, γύρισαν και είδαν ξαφνικά κάποιον δίπλα τους. Κάπως έτσι σκίρτησα κι εγώ. Αλλά κανένας δεν μπορεί να το πει αυτό φόβο. Συμφωνείς, έτσι δεν είναι; Σωστά. Λοιπόν, μόλις που είχα ταιριάξει το σαγόνι στη θέση του κάτω από το κρανίο, όταν τα δόντια του έκλεισαν απότομα μαγκώνοντας το δάχτυλό μου. Ένιωσα ακριβώς σαν να με δάγκωνε δυνατά και ομολογώ ότι πήδησα πάνω πριν καταλάβω ότι με το ένα χέρι έσφιγγα το σαγόνι και με το άλλο το κρανίο.

Ήταν μέρα μεσημέρι, εξάλλου, και μάλιστα θαυμάσια μέρα, και ο ήλιος πλημμύριζε την καλή κρεβατοκάμαρα. Θα ήταν γελοίο να πανικοβληθώ γιατί δεν ήταν παρά μια φευγαλέα, λαθεμένη εντύπωση, αλλά στ' αλήθεια, ομολογώ ότι με ταρακούνησε κάπως. Κατά κάποιο τρόπο, μου έφερε πάλι στο νου εκείνο το γελοίο πόρισμα του ιατροδικαστή για το θάνατο του Λιουκ: «από χέρια ή δόντια αγνώστου ανθρώπου ή ζώου». Από τότε εύχομαι να είχα μπορέσει να δω πώς ήταν εκείνα τα σημάδια στο λαιμό του, αν και τότε δεν υπήρχε το κάτω σαγόνι.

Έχω δει ανθρώπους να κάνουν τρελά πράγματα με τα χέρια τους δίχως να το παίρνουν καν είδηση. Κάποτε είδα ένα ναύτη να κρεμιέται από ένα ψηλό ξάρτι με το ένα χέρι, να γέρνει προς τα έξω πάνω από τη θάλασσα και με το άλλο χέρι να κόβει το σκοινί που τον κρατούσε. Μόλις και πρόλαβα να τον αρπάξω. Ήμαστε τότε καταμεσής του ωκεανού και πηγαίναμε με είκοσι κόμβους την ώρα. Δεν είχε συνείδηση του τι έκανε· όπως δεν είχα κι εγώ όταν κατάφερα να μαγκώσω το δάχτυλό μου ανάμεσα στα δόντια του κρανίου.

Είναι σχεδόν σαν να το νιώθω τώρα. Έμοιαζε σαν κάτι ζωντανό που προσπαθούσε να με δαγκώσει. Θα το 'κανε αν μπορούσε, γιατί ξέρω ότι με μισεί, το δύστυχο!

Λες αυτό που κροταλίζει μέσα να 'ναι στ' αλήθεια ένα κομμάτι μολύβι; Λοιπόν, θα κατεβάσω το κουτί τώρα αμέσως και, ό,τι κι αν είναι, αν τύχει να πέσει στο χέρι σου, δική σου υπόθεση. Αν είναι μονάχα ένας σβόλος λάσπης ή κάνα χαλίκι, θα ξεχάσω την όλη υπόθεση και δε νομίζω ότι θα με ξαναπασχολήσει το θέμα του κρανίου. Όμως για κάποιο λόγο δεν καταφέρνω να πείσω τον εαυτό μου να το κουνήσει και να κάνει να βγει το πράγμα που κροταλίζει μέσα. Η ιδέα και μόνο ότι μπορεί να 'ναι μολύβι με κάνει να αισθάνομαι απαίσια, αλλά κάτι μου λέει ότι θα εξακριβώσω σύντομα τι είναι. Θα το μάθω, σίγουρα. Είμαι βέβαιος ότι ο Τρέχερν το ξέρει, αλλ' αυτός είναι μεγάλη σιγανοπαπαδιά.

Θα πάω τώρα πάνω να το φέρω. Τι; Λες καλύτερα να 'ρθεις κι εσύ μαζί μου; Χα, χα! Νομίζεις ότι με σκιάζει ένα κουτί και ένας ήχος; Κουταμάρες!

Πανάθεμά το αυτό το βρομοκέρι, δεν ανάβει! Λες και κατάλαβε το αναθεματισμένο τι το θέλουμε! Για δες το! Το τρίτο σπίρτο! Ανάβουν αμέσως αν είναι για την πίπα μου. Να, βλέπεις; Και είναι καινούριο το κουτί· μόλις το 'βγαλα από το τσίγκινο δοχείο που τα φυλάω για να μη μαζεύουν υγρασία.

Α, λες να είναι νοτισμένο το φιτίλι; Εντάξει, θα το ανάψω από το τζάκι, το διαολεμένο. Αυτό δε θα σβήσει, ό,τι κι αν φταίει. Ναι, τσιτσιρίζει λίγο, αλλά θα μείνει αναμμένο τώρα. Καίει όπως κάθε φυσιολογικό κερί, έτσι; Είναι γεγονός ότι δεν έχουν καλά κεριά εδώ γύρω. Δεν ξέρω από πού τα φέρνουν, αλλά έχουν τη συνήθεια να καίνε άσκημα πότε πότε, με μια πρασινωπή φλόγα που πετά σπίθες. Δεν ξέρεις πόσο συχνά νευριάζω, έτσι που σβήνουν από μόνα τους. Αλλά δεν υπάρχει άλλη λύση, γιατί θα περάσει καιρός πριν έρθει το ηλεκτρικό στο χωριό μας. Είναι μάλλον αδύναμη η φλόγα του, τι λες;

Νομίζεις ότι είναι καλύτερα να σου αφήσω το κερί και να πάρω τη λάμπα, ε; Η αλήθεια είναι ότι δε μ' αρέσει να τριγυρίζω με λάμπες στο χέρι. Ποτέ στη ζωή μου δε μου 'πεσε καμιά, αλλά ποτέ δεν ξέρεις, και είναι φοβερά επικίνδυνο έτσι και σου πέσει. Εξάλλου έχω πια συνηθίσει αρκετά μ' αυτά τα βρομοκέρια.

Μέχρι να το φέρω, εσύ μπορείς ν' αποτελειώσεις το ρούμι σου, γιατί δε σκοπεύω να σ' αφήσω να πας για ύπνο πριν κατεβάσεις τρία ποτηράκια. Ούτε και θα χρειαστεί να πας επάνω, γιατί θα σε βολέψω στο παλιό γραφείο πλάι στο ιατρείο, εκεί που κοιμάμαι εγώ. Είναι γεγονός ότι από κανένα φίλο δεν έχω απαίτηση να κοιμηθεί πάνω τώρα. Ο τελευταίος που το έκανε ήταν ο Κράκενθορπ, και μετά είπε πως έμεινε ξάγρυπνος όλη νύχτα. Τον θυμάσαι το γερο-Κρακ, έτσι; Ναι, ναι, φεύγω —εκτός κι αν μου σβήσει το κερί. Δεν μπορούσα να μη ρωτήσω αν θυμάσαι ακόμη τον Κράκενθορπ. Αν μας έλεγε κανένας τότε ότι εκείνος ο κοκαλιάρης ο χαζούλης θα πρόκοβε περισσότερο απ' όλους μας, θα γελάγαμε, έτσι; Αλλά εσύ κι εγώ δεν τα καταφέραμε κι άσκημα —εντάξει, φεύγω κιόλας. Δε θέλω να νομίζεις ότι προσπαθώ να το αναβάλω με την κουβέντα! Δεν υπάρχει δα και τίποτα να φοβηθώ! Αν φοβόμουν θα σ'το 'λεγα με κάθε ειλικρίνεια και θα σου ζητούσα να έρθεις πάνω μαζί μου.

Να, το 'φερα το κουτί. Το κουβάλησα πολύ προσεκτικά για να μην ενοχλήσω το φτωχό πραγματάκι μέσα. Βλέπεις, αν κουνηθεί, το σαγόνι μπορεί να φύγει

πάλι από τη θέση του και σίγουρα δε θα το 'θελα αυτό. Ναι... το κερί έσβησε καθώς κατέβαινα, αλλά έφταιγε το ρεύμα από το παράθυρο στο πλατύσκαλο που μπάζει αέρα.

Άκουσες τίποτα; Ναι, ακούστηκε άλλο ένα ουρλιαχτό. Είμαι άσπρος σαν πανί, είπες; Α, δεν είναι τίποτα. Η καρδιά μου δεν είναι πια τόσο γερή όσο άλλοτε και ανέβηκα πολύ γρήγορα τις σκάλες. Η αλήθεια είναι ότι αυτός είναι ένας από τους λόγους που προτιμώ να μένω αποκλειστικά στο ισόγειο.

Πάντως, απ' όπου κι αν προήλθε εκείνο το ουρλιαχτό, σίγουρα δεν ήταν από το κρανίο, γιατί κρατούσα το κουτί στο χέρι μου όταν ακούστηκε, και να το τώρα. Έτσι αποδείξαμε οριστικά ότι τα ουρλιαχτά προκαλούνται από κάτι άλλο. Δεν αμφιβάλλω πως μια μέρα θ' ανακαλύψω τι τα προκαλεί. Σίγουρα καμιά χαραματιά στον τοίχο ή κάποια ρωγμή στην καμινάδα ή στην κορνίζα κάποιου παράθυρου. Έτσι τελειώνουν στην αληθινή ζωή όλες οι ιστορίες φαντασμάτων. Ξέρεις, χαίρομαι πολύ που σκέφτηκα ν' ανέβω πάνω και να σ'το φέρω να το δεις, γιατί εκείνο το τελευταίο ουρλιαχτό ξεκαθάρισε το μυστήριο. Για σκέψου πόσο εύπιστος ήμουν που φανταζόμουν ότι το φουκαριάρικο το κρανίο θα μπορούσε στ' αλήθεια να φωνάζει σαν να 'ταν κάτι ζωντανό!

Θ' ανοίξω τώρα το κουτί, θα το βγάλουμε έξω και θα το δούμε με την ησυχία μας στο δυνατό φως. Είναι φοβερό να συλλογίζεται κανείς ότι η άτυχη γυναίκα συνήθιζε να κάθεται εκεί στην πολυθρόνα σου, το ένα βράδυ μετά το άλλο, ακριβώς στο ίδιο φως. Τρομερό, δεν είναι; Αλλά πάλι... αποφάσισα ότι όλα είναι ανοησίες, από την αρχή ως το τέλος, και ότι τούτο δεν είναι παρά ένα παλιό κρανίο που θα είχε ο Λιουκ από φοιτητής, Μπορεί να το 'βαλε στον ασβέστη απλώς για ν'

ασπρίσει και δεν μπόρεσε μετά να βρει το σαγόνι.

Στερέωσα με βουλοκέρι το σπάγκο, όπως βλέπεις, αφού έβαλα πρώτα το σαγόνι στη θέση του και έγραψα στο καπάκι. Υπάρχει ακόμη η παλιά άσπρη ετικέτα από το κατάστημα, με το όνομα της κυρίας Πρατ, όπως της το 'στειλαν. Υπήρχε χώρος στην άκρη της κι έτσι έγραψα, «Κρανίο, πρώην ιδιοκτησίας του μακαρίτη γιατρού Λιουκ Πρατ».

Δεν ξέρω τι μου ήρθε και έγραψα αυτά τα λόγια εκτός κι αν το 'κανα για να δικαιολογήσω πώς έτυχε να έχω στην κατοχή μου ένα τέτοιο αντικείμενο.

Δεν μπορώ να μην αναρωτιέμαι πότε πότε τι σόι καπέλο είχε μέσα τούτο το κουτί. Τι χρώμα λες να είχε; Να ήταν κανένα χαρούμενο, ανοιξιάτικο καπελάκι με κουνιστά φτερά και όμορφες κορδέλες; Είναι παράξενο που αυτό το ίδιο κουτί θα φύλαγε κάποτε το κεφάλι που το φορούσε —ίσως.

Αλλά όχι —τελικά καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το κρανίο προέρχεται από το λονδρέζικο νοσοκομείο όπου εκπαιδεύτηκε ο Λιουκ. Είναι πολύ καλύτερα να το βλέπεις έτσι, δε συμφωνείς; Το κρανίο δεν μπορεί να έχει σχέση με την κυρία Πρατ, όπως δεν έχει σχέση και η ιστορία μου με το αναλυτό μολύβι και—

Θεέ και Κύριε! Πάρε τη λάμπα —μην την αφήσεις να σβήσει, αν μπορείς —Θα κλείσω εγώ το παράθυρο —θύελλα κι αυτή! Να, έσβησε! Σ'το είπα! Δεν πειράζει, υπάρχει και το τζάκι —Έλα, κατάφερα να κλείσω το παράθυρο —Το μάνταλο ήταν μισοκατεβασμένο. Πήρε ο άερας τα σπίρτα από το τραπέζι; Πού στο διάβολο είναι; Α να τα! Δεν πρόκειται να ξανανοίξει, γιατί έβαλα τη μπάρα. Πολύ βολικό πράγμα μια παλιά, καλή μπάρα —Δε συγκρίνεται με τίποτα, Τώρα βρες εσύ την καπελιέρα όσο εγώ θ' ανάβω τη λάμπα. Να πάρει ο διάβολος αυτά τα βρομόσπιρτα! Ναι, ένα προσά-

ναμμα της πίπας είναι καλύτερο —Πρέπει ν' ανάβει στο τζάκι —Δεν το 'χα σκεφτεί. Ευχαριστώ —Να, άναψε πάλι. Πού είναι τώρα το κουτί; Εντάξει, ακούμπησέ το πάλι στο τραπέζι και θα το ανοίξουμε.

Πρώτη φορά είδα τον αγέρα ν' ανοίγει έτσι το παράθυρο! Αλλά, ως ένα σημείο, ήταν κι από δικό μου φταίξιμο· δεν το 'χα κλείσει καλά την τελευταία φορά. Ναι, ασφαλώς και άκουσα το ουρλιαχτό. Φαινόταν σαν να 'κανε το γύρο του σπιτιού πριν μπει από το παράθυρο. Αυτό δείχνει σίγουρα ότι το προκαλεί ο άνεμος και τίποτε άλλο, δε συμφωνείς; Όταν δεν ήταν από τον αέρα θα ήταν από τη φαντασία μου. Είχα πάντοτε ζωηρή φαντασία· θα πρέπει να είχα και δεν το 'χα καταλάβει. Όσο γερνάμε τόσο καλύτερα γνωρίζουμε τον εαυτό μας, δεν το 'ξερες;

Μια και γεμίζεις το ποτήρι σου, λέω να πιω κι εγώ μια στάλα ρούμι, εξαιρετικά γι' απόψε. Η υγρασία του νοτιά με περόνιασε ως τα κόκαλα και με τα ρευματικά μου φοβάμαι μην αρπάξω καμιά πούντα. Είναι φορές που ένα κρύωμα σε χτυπά στις αρθρώσεις, κι έτσι και κάνει την αρχή, δε σ' αφήνει μετά όλο το χειμώνα.

Μα τον άγιο, καλό πράμα τούτο το πιοτό! Τώρα που βολευτήκαμε πάλι, θ' ανάψω την πίπα μου και μετά θ' ανοίξουμε το κουτί. Χαίρομαι που τ' ακούσαμε μαζί εκείνο το τελευταίο ουρλιαχτό, έχοντας το κρανίο εδώ στο τραπέζι ανάμεσά μας. Γιατί δεν μπορεί να βρίσκεται σε δυο μέρη ταυτόχρονα, και τούτη τη φορά ο ήχος ήρθε σίγουρα απ' έξω, όπως ο κάθε ήχος που τον προκαλεί ο αγέρας.

Σου φάνηκε, λες, ότι άκουσες το ουρλιαχτό να διασχίζει το δωμάτιο μετά από κείνο το απότομο άνοιγμα του παράθυρου; Α —ναι, το ίδιο και μένα, αλλά ήταν πολύ φυσικό αφού όλα ήταν ανοιχτά. Ασφαλώς ήταν

το σφύριγμα του αγέρα αυτό που ακούσαμε. Τι άλλο θα μπορούσε να 'ταν;

Για κοίτα δω, σε παρακαλώ. Πριν ανοίξουμε μαζί το κουτί, θέλω να δεις και μόνος σου ότι το βουλοκέρι είναι απείραχτο. Θες τα γυαλιά μου; Όχι, έχεις τα δικά σου. Εντάξει. Το βουλοκέρι είναι ανέπαφο, βλέπεις, και στη σφραγίδα του εύκολα διαβάζονται τα λόγια, «Γλυκός κι απαλός». Είναι από κείνο το ποίημα που αρχίζει, «Άνεμε απ' τη θάλασσα της Δύσης» και μετά λέει «φερ' τον μου πάλι πίσω» και κάτι τέτοια. Να και η σφραγίδα μπρελόκ στην αλυσίδα του ρολογιού μου· κρέμεται εκεί πάνω από σαράντα χρόνια τώρα. Μου την είχε χαρίσει η μακαρίτισσα η γυναίκα μου όταν ήμαστε ακόμη αρραβωνιασμένοι και ποτέ δεν την άλλαξα με άλλη. Ποιος θα το περίμενε από κείνη να συλλογιζόταν τέτοια πράγματα; Αλλά πάντοτε της άρεσαν τα ποιήματα του Τέννυσον.

Δεν έχει νόημα να κόψουμε το σπάγκο, γιατί είναι στερεωμένος στο κουτί. Απλώς θα σπάσω το βουλοκέρι, θα λύσω τον κόμπο και μετά θα το σφραγίσουμε πάλι. Μ' αρέσει να αισθάνομαι, βλέπεις, ότι αυτό το πράγμα είναι ασφαλισμένο στη θέση του κι ότι κανένας άλλος δεν μπορεί να το 'βγαλε κρυφά από το κουτί του. Όχι ότι υποψιάζομαι πως μπορεί ο Τρέχερν να έχωνε τη μύτη του εδώ, αλλά ανέκαθεν αυτός ο άνθρωπος μου έδινε την εντύπωση ότι ξέρει περισσότερα απ' όσα λέει.

Βλέπεις! Τα κατάφερα δίχως να κόψω το σπάγκο, αν και όταν τον έδενα δεν περίμενα να ξανανοίξω ποτέ τούτη την καπελιέρα. Το καπάκι βγαίνει πολύ εύκολα. Ορίστε! Κοίταξέ το τώρα!

Τι έκανε λέει; Δεν έχει τίποτα μέσα; Είναι άδειο; Χάθηκε! Χριστέ μου, το κρανίο χάθηκε!

Όχι, δε μου συμβαίνει τίποτα. Προσπαθώ μονάχα

να βάλω σε τάξη τις σκέψεις μου. Είναι πολύ παράξενο! Είμαι απόλυτα σίγουρος ότι ήταν μέσα στο κουτί του όταν το σφράγιζα την περασμένη άνοιξη. Δεν μπορεί να το φαντάστηκα μόνο, αυτό είν' αδύνατο. Αν είχα κατεβάσει μερικά ποτηράκια με κάνα φίλο, θα παραδεχόμουνα ότι μπορεί και να είχα κάνει κανένα λάθος πάνω στο μεθύσι μου. Αλλά δεν πίνω διόλου πια και ποτέ μου δεν ήμουν μεγάλος πότης. Ακόμη και στα νιάτα μου άντε να 'πινα καμιά μπίρα στο φαγητό ή μισό ποτηράκι ρούμι πριν πέσω για ύπνο. Πιστεύω ότι, τελικά, είναι εμείς που δεν πίνουμε που παθαίνουμε τα ρευματικά και τις ποδάγρες! Όμως η σφραγίδα ήταν στη θέση της και η καπελιέρα είναι άδεια! Δεν υπάρχει αμφιβολία.

Λοιπόν, αυτό δε μ' αρέσει διόλου. Δεν είναι φυσιολογικό. Αν θες τη γνώμη μου, κάτι δεν πάει καλά εδώ. Και μην αρχίζεις να μου τσαμπουνάς τώρα για υπερφυσικά φαινόμενα και τέτοια, γιατί δεν τα πιστεύω καθόλου, μα καθόλου! Κάποιος θα πρέπει να έκανε κάποια βρομοδουλειά με τη σφραγίδα και να έκλεψε το κρανίο. Μερικές φορές το καλοκαίρι βγαίνω για δουλειά στον κήπο και αφήνω το ρολόι με την αλυσίδα στο τραπέζι. Θα πρέπει τότε να πήρε ο Τρέχερν τη σφραγίδα, όντας σίγουρος ότι δε θα γύριζα πριν περάσει τουλάχιστο μια ώρα.

Αν δεν ήταν δουλειά του Τρέχερν —Α, μη μου λες ότι μπορεί το κρανίο να βγήκε από μόνο του! Αν έτσι έγινε, τότε θα πρέπει τώρα να βρίσκεται κάπου στο σπίτι, κρυμμένο σε κάποια σκοτεινή γωνιά. Μπορεί να πέσουμε πάνω του οπουδήποτε, καθώς θα μας παραμονεύει —το φαντάζεσαι;— καθώς θα μας παραφυλάει στο σκοτάδι. Τότε θα μου ουρλιάξει. Θα μου βάλει τις στριγκλιές στο σκοτάδι, γιατί με μισεί, σου λέω!

Ναι, η καπελιέρα είναι εντελώς άδεια. Κανένας από τους δυο μας δεν ονειρεύεται. Ορίστε, τη γυρίζω ανάποδα για να πειστείς.

Τι είναι αυτό; Κάτι έπεσε καθώς την αναποδογύριζα. Κύλησε κάπου στο πάτωμα κοντά στα πόδια σου, το ξέρω. Πρέπει να το βρούμε. Βόηθα με, άνθρωπέ μου, να το βρούμε. Α, το βρήκες! Για τ' όνομα του Θεού, δωσ' το μου δω αμέσως!

Μολύβι! Καλά το μάντεψα όταν το άκουσα να πέφτει. Το κατάλαβα ότι τέτοιο θα 'ταν από το μαλακό ήχο που έκανε στο χαλί. Ώστε ήταν μολύβι τελικά, και ο Λιουκ τη σκότωσε!

Αισθάνομαι λίγο αναστατωμένος —όχι ακριβώς τρομαγμένος, ξέρεις, αλλά σίγουρα πολύ ταραγμένος, το παραδέχομαι. Νομίζω ότι ο καθένας στη θέση μου θα ήταν. Στο κάτω κάτω της γραφής, δεν μπορείς να πεις ότι σκιάζομαι το κρανίο. Εγώ δεν πήγα και το έφερα; Ή, τουλάχιστο, έτσι πίστευα και είναι το ίδιο πράγμα. Μα τον άγιο, αντί να τρώμε την ώρα μας με τέτοιες χαζομάρες, καλύτερα να γυρίσω το κουτί πίσω στη θέση του. Δεν είναι η εξαφάνιση του κρανίου που με πειράζει· είναι η σιγουριά ότι η δύστυχη η κοπέλα πέθανε έτσι από δικό μου λάθος, επειδή είχα διηγηθεί εκείνη την ιστορία. Αυτό είναι το πιο τρομερό. Κατά κάποιο τρόπο, πάντοτε είχα την ελπίδα ότι ποτέ δε θα εξακρίβωνα την αλήθεια. Αλλά δεν μπορώ ν' αμφιβάλλω πια. Κοίτα το!

Δες το! Ένα μικρό, άμορφο σβολαράκι από μολύβι. Σκέψου τι έκανε αυτό το σβολαράκι, φίλε μου! Δε σε κάνει ν' ανατριχιάζεις; Ο Λιουκ θα της έδωσε κάτι για να κοιμηθεί —αλλά και πάλι θα πρέπει να μεσολάβησε μια στιγμή αβάσταχτου πόνου. Για σκέψου να χύσουν λιωμένο μολύβι στο μυαλό σου! Σκέψου το! Θα ήταν νεκρή πριν προλάβει να ξεφωνίσει από πόνο — αλλά για σκέψου το —Ωχ, να το πάλι! Είναι ακριβώς

απέξω — Το ξέρω ότι είναι ακριβώς απέξω —Δεν μπορώ να το βγάλω από το μυαλό μου! Ωχ — Ωχ—

Νόμισες ότι λιποθύμησα; Όχι, μακάρι να λιποθυμούσα, γιατί έτσι εκείνο θα σταματούσε νωρίτερα. Είναι πολύ εύκολο να λέει κανείς ότι δεν είναι παρά ένας ήχος, και ότι ένας ήχος δεν έβλαψε ποτέ κανέναν — Αλλά, βλέπω, κι εσύ δεν πας πίσω· είσαι άσπρος σαν σάβανο. Λοιπόν, μονάχα ένα μπορούμε να κάνουμε, αν δηλαδή θέλουμε να κλείσουμε μάτι απόψε. Πρέπει να το βρούμε, να το κλείσουμε πάλι στην καπελιέρα του και να το κλειδώσουμε στη ντουλάπα όπου του αρέσει να μένει. Δεν ξέρω πώς βγήκε έξω, αλλά τώρα θέλει να ξαναμπεί. Γι' αυτό και ουρλιάζει τόσο απαίσια απόψε —Ποτέ δεν έσκουζε τόσο απαίσια όσο τώρα —Ποτέ μετά από εκείνη την πρώτη...

Να το θάψουμε, είπες; Ναι, αν καταφέρουμε να το βρούμε. Θα το θάψουμε, έστω κι αν αυτό μας φάει όλη τη νύχτα. Θα το θάψουμε δυο μέτρα βαθιά και θα πατηκώσουμε γερά το χώμα από πάνω έτσι που να μην μπορεί να ξαναβγεί. Και αν συνεχίσει να ουρλιάζει, ούτε που θα το ακούμε από τόσο βαθιά. Βιάσου! Θα πάρουμε το φανάρι και θα ψάξουμε να το βρούμε. Δεν μπορεί να βρίσκεται μακριά. Είμαι σίγουρος ότι είναι εδώ απέξω —Ερχόταν μέσα όταν πρόλαβα να κλείσω το παράθυρο, το ξέρω.

Ναι, έχεις απόλυτο δίκιο. Αρχίζω να παραλογίζομαι και πρέπει να συγκρατηθώ. Μη μου μιλάς για κάνα δίλεπτο. Θα καθίσω ακίνητος με τα μάτια κλειστά και θα επαναλάβω κάτι που ξέρω. Είναι η καλύτερη μέθοδος.

«Προσθέστε το ύψος, το πλάτος και την πολική απόσταση, διαιρέστε διά του δύο και αφαιρέστε το ύψος από το ημισύνολο. Μετά προσθέστε το λογάριθμο της τέμνουσας του πλάτους, της συντέμνουσας της πολικής απόστασης, το συνημίτονο του ημισυνόλου και το ημίτονο του ημισυνόλου μείον το ύψος». Ορίστε! Μη μου πεις ότι έχασα τα μυαλά μου, γιατί το μνημονικό μου δουλεύει ρολόι.

Μπορεί βέβαια να είναι μηχανική αποστήθιση και ίσως ποτέ δεν ξεχνάμε τα πράγματα που μάθαμε παιδιά και τα χρησιμοποιούσαμε σχεδόν καθημερινά για μια ολάκερη ζωή. Αλλά αυτό ακριβώς είναι το θέμα. Όταν τρελαίνεται κανείς, είναι το μηχανικό μέρος του μυαλού του που ξεχαρβαλώνεται και δε δουλεύει σωστά. Αρχίζει να θυμάται πράγματα που δεν έγιναν ποτέ ή βλέπει πράγματα ανύπαρκτα ή ακούει ήχους ενώ επικρατεί απόλυτη σιωπή. Εμείς δεν έχουμε τέτοια προβλήματα, σωστά;

Έλα, θα πάρουμε το φανάρι και θα κάνουμε το γύρο του σπιτιού. Δε βρέχει· φυσάει μονάχα διαολεμένα, όπως λέγαμε κάποτε Το φανάρι είναι στο καμαράκι κάτω από τις σκάλες του χωλ, και πάντοτε το διατηρώ έτοιμο για την περίπτωση που γίνει κανένα ναυάγιο.

Λες, δεν υπάρχει λόγος να ψάξουμε για κείνο το πράμα; Δεν καταλαβαίνω πώς μπορείς και το λες αυτό. Είναι κουταμάρα να συζητάμε για θάψιμο, βέβαια, γιατί δε θέλει να το θάψουν. Θέλει να γυρίσει πίσω στην καπελιέρα του, το έρμο, και να το πάμε πάλι στο πάνω πάτωμα. Σίγουρα ήταν ο Τρέχερν που το έβγαλε έξω, το ξέρω, και μετά έβαλε πάλι τη σφραγίδα. Μπορεί να το πήγε στο νεκροταφείο και ίσως να το 'κανε με καλό σκοπό. Θα 'λεγα ότι μπορεί να σκέφτηκε πως θα σταματούσε να ουρλιάζει αν αναπαυόταν ήσυχα σε αγιασμένο χώμα, εκεί κοντά όπου ανήκε. Αλλά αυτό γύρισε πάλι σπίτι.

Ναι, έτσι θα 'γινε. Δεν είναι και πολύ κακός τύπος

ο Τρέχερν και νομίζω ότι μάλλον είναι λίγο θρησκόληπτος. Δεν το βρίσκεις πολύ φυσικό, λογικό και καλοπροαίρετο να το 'κανε αυτός; Θα φαντάστηκε ότι ούρλιαζε επειδή δεν ήταν σωστά θαμμένο, μαζί με το υπόλοιπο λείψανο. Αλλά είχε άδικο. Πού να ξέρει ότι μου ουρλιάζει επειδή με μισεί, γιατί εγώ φταίω που υπήρχε εκείνο το κομματάκι το μολύβι μέσα του;

Λες ότι, έτσι κι αλλιώς, δεν υπάρχει λόγος να το ψάξουμε; Ανοησίες; Εγώ σου λέω πως θέλει να βρεθεί —΄Ακου! Τι ήταν αυτός ο χτύπος; Τον ακούς; Τακ-τακ-τακ... Τρεις φορές, μετά στάση και μετά πάλι το ίδιο. Έχει έναν κούφιο ήχο, έτσι;

Γύρισε σπίτι, το δύστυχο! Έχω ξανακούσει αυτό το χτύπημα. Θέλει να μπει και να γυρίσει στο κουτί του. Τώρα περιμένει στην μπροστινή πόρτα.

Θα έρθεις μαζί μου; Θα το φέρουμε μέσα. Ναι, παραδέχομαι ότι δεν κάνω κέφι να πάω και ν' ανοίξω μονάχος μου την πόρτα. Θα κυλήσει πάλι μέσα και θα σταματήσει στο πόδι μου, ακριβώς όπως έκανε και την άλλη φορά, και το φως θα σβήσει. Ταράχτηκα πολύ βρίσκοντας εκείνο το κομματάκι του μολυβιού, και εξάλλου η καρδιά μου δεν είναι τόσο γερή πια — Μπορεί να φταίει ο πολύ σέρτικος καπνός που καπνίζω. Εδώ που τα λέμε, παραδέχομαι ότι είμαι λιγάκι φοβισμένος απόψε, αν κι είναι η πρώτη φορά στη ζωή μου.

Ωραία, έλα παρέα! Θα πάρω μαζί μου και το κουτί για να μη χρειάζεται μετά να γυρίσουμε πάλι. Τ' ακούς τα χτυπήματα; Δε μοιάζουν με άλλα χτυπήματα που άκουσα ποτέ. Αν μου κάνεις τη χάρη να μου κρατήσεις τούτη την πόρτα ανοιχτή, θα μπορέσω να βρω το φανάρι στο καμαράκι κάτω από τη σκάλα με το φως που έχει τούτο το δωμάτιο, δίχως να χρειαστεί να φέρω τη λάμπα του χωλ. Αυτή απλώς θα έσβηνε...

Αυτό το πράμα ξέρει ότι πλησιάζουμε —΄Ακου! Ανυπομονεί να μπει. Σ' εξορκίζω, μην κλείσεις την πόρτα μέχρι ν' ανάψω το φανάρι. Υποψιάζομαι ότι πάλι θα έχουμε τα ίδια προβλήματα με τα σπίρτα — Όχι, άναψε με το πρώτο, διάβολε! Θέλει να μπει, σου λέω, γι' αυτό και δεν είχαμε προβλήματα. Τελειώσαμε με την πόρτα τώρα· μπορείς να την κλείσεις. Έλα τώρα και κράτα το φανάρι γιατί φυσά τόσο δυνατά έξω που θα χρειαστώ και τα δυο χέρια μου. Αυτό ήταν· κράτα τώρα το φως χαμηλά. Ακούς ακόμη τα χτυπήματα; Λοιπόν, πάμε — Θ' ανοίξω ίσα ίσα που να χωρά να περάσει, κρατώντας με το πόδι κόντρα απο πίσω. Τώρα!

Πιάσ' το! Είναι ο αγέρας μόνο που το σπρώχνει στο πάτωμα, τίποτε άλλο. Έχει σχεδόν κυκλώνα απέξω, σου λέω! Το 'πιασες; Ωραία! Η καπελιέρα είναι πάνω στο τραπέζι. Μια στιγμή μονάχα να βάλω πάλι τη μπάρα. Τέλειωσα!

Μα γιατί το πέταξες τόσο απότομα μέσ' το κουτί; Δεν του αρέσει αυτό, ξέρεις.

Τι έκανε λέει; Σου δάγκωσε το χέρι; Κουταμάρες, φίλε μου. Την έπαθες όπως την είχα πάθει κι εγώ. Θα έσφιξες το σαγόνι με το άλλο χέρι και μαγκώθηκες μόνος σου. Για να δω... Μη μου πεις ότι έβγαλε αίμα! Θα πρέπει να το έσφιξες γερά, διάολε, γιατί το δέρμα είναι σκισμένο. Θα σου δώσω να βάλεις λίγο διάλυμα φαινόλης πριν πέσουμε για ύπνο, γιατί λένε ότι μια γρατζουνιά από δόντι κρανίου μπορεί να κακοφορμίσει και να έχεις μετά άσκημους μπελάδες.

Έλα πάλι μέσα και άσε με να το περιεργαστώ στο φως της λάμπας. Θα φέρω τη λάμπα, μην ασχολείσαι με το φανάρι. Ασ' το να καίει στο χωλ, γιατί θα το χρειαστώ σε λίγο για ν' ανέβω τις σκάλες. Ναι, κλείσε την πόρτα, αν θέλεις. Η ατμόσφαιρα γίνεται πιο χα-

ρούμενη και φωτεινή έτσι. Τρέχει ακόμη αίμα από το δάχτυλό σου; Θα σου φέρω αμέσως το αντισηπτικό· άσε μονάχα να δω πρώτα αυτό το πράμα.

Γιαχ! Υπάρχει μια σταγόνα αίμα στο πάνω σαγόνι. Είναι στον κυνόδοντα. Απαίσιο, έτσι; Όταν το αντίκρισα να τρέχει στο πάτωμα του χωλ, ένιωσα τα χέρια μου να παραλύουν και τα γόνατά μου να γίνονται νερό. Μετά κατάλαβα ότι θα ήταν ο δυνατός αγέρας που το 'σπρωχνε έτσι στα γλιστερά σανίδια. Δε φαντάζομαι να με κατηγορείς για φοβιτσιάρη, ε; Ήμαστε από παιδιά μαζί οι δυο μας και τα μάτια μας έχουν δει πολλά. Μεταξύ μας, ας παραδεχτούμε ότι τρομάξαμε και οι δυο βλέποντάς το να τσουλάει στο πάτωμα κατά πάνω σου. Δεν είναι περίεργο που μετά από τέτοια τρομάρα μάγκωσες έτσι το δάχτυλό σου στα δόντια του. Αφού το ίδιο είχα πάθει κι εγώ από απλή νευρικότητα και μάλιστα μέρα μεσημέρι, με τον ήλιο πάνω μου.

Είναι παράξενο που το σαγόνι στηρίζεται τόσο γερά, δε νομίζεις; Φαντάζομαι θα φταίει η υγρασία που κλείνει έτσι σαν μέγκενη __Σκούπισα και τη σταγόνα του αίματος, γιατί δεν ήταν ευχάριστο να τη βλέπεις. Μην ανησυχείς, δε δοκίμασα ν' ανοίξω τα σαγόνια! Δεν κάνω αστεία μ' αυτό το πράμα· μονάχα θα το σφραγίσω πάλι στο κουτί και θα το μεταφέρουμε πάνω να το φυλάξουμε εκεί όπου του αρέσει να μένει. Το βουλοκέρι είναι δίπλα στο παράθυρο... Ευχαριστώ. Σε διαβεβαιώνω, θα περάσει καιρός, σίγουρα, πριν ξαναφήσω έτσι αφύλαχτη τη σφραγίδα μου για να τη χρησιμοποιήσει ο Τρέχερν...

Ρωτάς πώς εξηγώ αυτό που έγινε; Δε χρειάζεται να εξηγήσω φυσικά φαινόμενα. Αλλά, αν θέλεις να υποθέσεις ότι ο Τρέχερν το είχε κρύψει κάπου στους θάμνους και ότι μετά η θύελλα το έσπρωξε να πέσει

πάνω στην πόρτα χτυπώντας τη σαν να γύρευε να μπει, θα το βρω απόλυτα λογικό και θα συμφωνήσω πρόθυμα μαζί σου.

Βλέπεις τι κάνω; Έτσι και ξανασυμβεί κάτι παρόμοιο, θα μπορείς να πάρεις όρκο μετά ότι, τούτη τη φορά τουλάχιστο, με είδες να το σφραγίζω. Το βουλοκέρι κολλά τους σπάγκους στο καπάκι και είναι αδύνατο τώρα να περάσει έστω και δάχτυλο από κάτω. Ικανοποιήθηκες τώρα, έτσι; Εντάξει. Χώρια απ' αυτό, θα κλειδώσω το ντουλάπι και από δω και πέρα θα φυλάγω το κλειδί στην τσέπη μου.

Τώρα μπορούμε να πάρουμε το φανάρι και να πάμε πάνω. Ξέρεις κάτι; Μάλλον θα συμφωνήσω με τη θεωρία σου ότι ήταν ο άνεμος που το έσπρωξε ως το σπίτι. Θα πηγαίνω μπροστά γιατί ξέρω τις σκάλες· ελόγου σου φρόντιζε μονάχα να κρατάς το φανάρι κοντά στα πόδια μου καθώς θ' ανεβαίνουμε. Άκου πώς ουρλιάζει και σφυρίζει ο άνεμος! Ένιωσες την άμμο να τρίζει κάτω από τα πόδια σου καθώς διασχίζαμε το χωλ;

Ναι __αυτή είναι η πόρτα της καλής κρεβατοκάμαρας. Κράτα ψηλά το φανάρι τώρα, σε παρακαλώ. Σε τούτη την πλευρά, πλάι στο κεφάλι του κρεβατιού. Άφησα ανοιχτό το ντουλάπι πριν, όταν έβγαζα το κουτί. Είναι παράξενο πώς μια αχνή μυρωδιά από γυναικεία ρούχα κρατάει για χρόνια σε μια παλιά ντουλάπα! Αυτό είναι το ράφι. Λοιπόν, με είδες ν' αφήνω το κουτί εκεί, και τώρα με βλέπεις να γυρίζω το κλειδί στην κλειδαριά και να το βάζω στην τσέπη μου, έτσι; Αυτό ήταν όλο. Τελειώσαμε!

Καληνύχτα. Είσαι σίγουρος ότι έχεις βολευτεί εδώ; Δε λέει και πολλά σαν δωμάτιο, αλλά φαντάζομαι ότι προτιμάς να κοιμηθείς εδώ απόψε παρά στην κρεβατοκάμαρα πάνω. Αν χρειαστείς τίποτα, βγάλε μια

φωνή· δε μας χωρίζει παρά ένας σανιδένιος τοίχος. Τούτη η πλευρά είναι πιο απάγκια και δεν τη χτυπά ούτε ο μισός αέρας. Το πιοτό σου είναι στο τραπέζι, αν χρειαστείς κανένα ποτηράκι πριν από τον ύπνο. Ό,χι; Καλα, κάνε όπως καταλαβαίνεις. Καληνύχτα και πάλι __και κοίτα μην ονειρευτείς εκείνο τό πράγμα απόψε, αν μπορείς.

Η ακόλουθη είδηση δημοσιεύτηκε στις 23 του Νοέμβρη του 1906 στην εφημερίδα *Πένραντον Νιους*:

ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΥ

Εξαιρετική αναστάτωση προκάλεσε στο χωριό Τρέντκομ ο παράξενος θάνατος του καπετάνιου Τσαρλς Μπράντοκ και κυκλοφορούν όλων των ειδών οι απίθανες φήμες σχετικά με τα αίτια του θανάτου του που, πράγματι, υπήρξε αρκετά μυστηριώδης. Ο συνταξιούχος καπετάνιος, που στα νιάτα του είχε κυβερνήσει μ' επιτυχία τα μεγαλύτερα και ταχύτερα υπερατλαντικά σκάφη μιας μεγάλης ατμοπλοϊκής εταιρίας, βρέθηκε νεκρός το πρωί της Τρίτης στο κρεβάτι του σπιτιού του, περίπου ενάμισι χιλιόμετρο έξω από το χωριό. Η πρώτη εξέταση από τον τοπικό γιατρό αποκάλυψε το φρικιαστικό γεγονός ότι το θύμα είχε δαγκωθεί στο λαιμό από κάποιον άνθρωπο, με τόσο φοβερή δύναμη ώστε να συντριβεί η τραχεία και να επέλθει ο θάνατος.

Τα σημάδια από τα δόντια και των δυο σαγονιών ήταν τόσο ολοκάθαρα στο δέρμα ώστε μπορούσαν να μετρηθούν και ήταν φανερό ότι από το δράστη έλειπαν οι δυο κάτω μέσοι κοπτήρες. Ελπίζεται ότι το χαρακτηριστικό αυτό θα βοηθήσει στον εντοπισμό του

ενόχου, που δεν μπορεί παρά να είναι κάποιος επικίνδυνος δραπέτης ασύλου ψυχοπαθών. Λέγεται ότι το θύμα, αν και είχε περάσει τα εξήντα πέντε, ήταν ρωμαλέος και δυνατός άντρας και είναι αξιοπερίεργο το γεγονός ότι δε βρέθηκαν ίχνη πάλης στο δωμάτιο. Εξάλλου, στάθηκε αδύνατο να εξακριβωθεί πώς είχε μπει στο σπίτι ο δολοφόνος. Ήδη έχουν σταλεί σχετικά τηλεγραφήματα σε όλα τα άσυλα ψυχοπαθών της Βρετανίας, αλλά μέχρι στιγμής δεν προέκυψε καμιά πληροφορία σχετικά με τη δραπέτευση κάποιου επικίνδυνου ασθενούς.

Σύμφωνα με το κάπως περίεργο πόρισμα του ιατροδικαστή, ο πλοίαρχος Μπράντοκ βρήκε το θάνατο «από χέρια ή δόντια αγνώστου ατόμου». Λέγεται ακόμη ότι ο τοπικός γιατρός ανέφερε σε προσωπική συζήτηση τη γνώμη ότι ο μανιακός φονιάς είναι γυναίκα, συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε κρίνοντας από το μικρό μέγεθος των σαγονιών, όπως προκύπτει από τα σημάδια των δοντιών. Η όλη υπόθεση καλύπτεται από μυστήριο. Ο πλοίαρχος Μπράντοκ ήταν χήρος και ζούσε μόνος. Δεν άφησε πίσω του απογόνους.

ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ ΤΟΥ ΤΙΝΤΑΛΟΣ

του Φρανκ Μπέλκναπ Λονγκ

*Τα **«Σκυλιά του Τίνταλος»** του Φ. Μ. Λονγκ είναι ένα από τα κλασικά διηγήματα που ανήκουν στον κύκλο της λεγόμενης Μυθολογίας Κθούλου που ξεκίνησε από τον Χ.Φ. Λάβκραφτ. Είναι, από πολλές απόψεις, ένα ιδιαίτερα αινιγματικό διήγημα. Κατά βάση αντλεί στοιχεία από το **«Σέφερ χα Ζόχαρ»** (ή απλώς **«Ζοχάρ»** όπως το ξέρουν πολλοί).της Καμπάλα καθώς και από την ελληνική μυθολογία.*

Όσοι ενδιαφέρονται για το παιχνίδι των αινιγμάτων θα βρουν εδώ πολλά στοιχεία να ερευνήσουν. Από τη μεριά μου, το θέμα είναι τέτοιο που μονάχα με κάτι σαν γρίφο μπορώ να σας καθοδηγήσω:

Αν και βέβαια είναι 10 συνολικά, η Πύλη είναι στο 11ο...

Αλλά ποιος τολμά να περάσει την Πύλη του Ντάαθ;

Γ.Μ.

1

«Χαίρομαι που ήρθες», είπε ο Τσάλμερς. Ήταν καθισμένος πλάι στο παράθυρο, και το πρόσωπό του ήταν πολύ χλωμό. Δυο ψηλά κεριά τρεμόπαιζαν δίπλα του και έριχναν ένα αρρωστιάρικο κεχριμπαρένιο φως στη μακριά μύτη και το ελαφρά ρουφηγμένο σαγόνι του. Ο Τσάλμερς δεν ανεχόταν τίποτα το μοντέρνο στο διαμέρισμά του. Είχε την ψυχοσύνθεση ενός μεσαιωνικού ασκητή και προτιμούσε τα παλιά σκονισμένη χειρόγραφα από τ' αυτοκίνητα· τους αποτρόπαιους πέτρινους δαίμονες των γοτθικών ναών από τα ραδιόφωνα και τις αθροιστικές μηχανές.

Καθώς διέσχιζα το δωμάτιο για να καθίσω στον καναπέ που είχε καθαρίσει για να μου κάνει χώρο, το μάτι μου έπεσε τυχαία στο γραφείο του. Ομολογώ ότι ξαφνιάστηκα βλέποντας ότι μελετούσε τις μαθηματικές εξισώσεις ενός διάσημου σύγχρονου φυσικού και ότι είχε γεμίσει κάμποσες σελίδες λεπτού κίτρινου χαρτιού με περίεργα γεωμετρικά σχέδια.

«Ο Αϊνστάιν και ο Τζων Ντη φτιάχνουν μάλλον παράξενη παρέα», παρατήρησα καθώς το βλέμμα μου περιπλανιόταν από τις μαθηματικές εξισώσεις του στα εξήντα ή εβδομήντα περίεργα παλιά βιβλία που

αποτελούσαν τη μικρή παράξενη συλλογή του.

Τα κείμενα του Πλωτίνου, του Μανουήλ Μοσχόπουλου, του Άγιου Θωμά του Ακινάτου και του Φρενέκλ ντε Μπεσσύ στέκονταν πλάι πλάι στη σκυθρωπή εβένινη βιβλιοθήκη του. Εξάλλου, καρέκλες, τραπέζι και γραφείο ήταν φορτωμένα με βιβλία σχετικά με μεσαιωνικές δεισιδαιμονίες και μαύρη μαγεία, και γενικά όλα εκείνα τα γραφικά γοητευτικά θέματα που ο σύγχρονος κόσμος έχει απορρίψει.

Ο Τσάλμερς χαμογέλασε μ' εκείνο τον τρόπο που σε σκλαβώνει, και μου πρόσφερε ένα ρωσικό τσιγάρο μαζί μ' ένα περίεργα σκαλισμένο τασάκι.

«Μόλις τώρα αρχίσαμε ν' ανακαλύπτουμε», αποκρίθηκε, «ότι οι παλιοί αλχημιστές και μάγοι ήταν κατά τα δυο τρίτα *σωστοί* και ότι οι σύγχρονοι βιολόγοι και υλιστές είναι κατά τα εννιά δέκατα λαθεμένοι».

«Εσύ πάντοτε περιφρονούσες τη σύγχρονη επιστήμη», παρατήρησα κάπως εκνευρισμένα.

«Μονάχα τον επιστημονικό δογματισμό», διευκρίνισε. «Ανέκαθεν ήμουν επαναστάτης, ένας υπερασπιστής του πρωτότυπου και των χαμένων ιδανικών, Γι' αυτό, άλλωστε, προτίμησα ν' απορρίψω τα συμπεράσματα των σύγχρονων βιολόγων».

«Και για τον Αϊνστάιν τι έχεις να πεις;» ρώτησα.

«Αυτός είναι ένας αληθινός ιερέας των υπερβατικών μαθηματικών», μουρμούρισε με σεβασμό. «Ένας βαθύς μύστης και εξερευνητής του μεγάλου αγνώστου».

«Δηλαδή δεν περιφρονείς εντελώς την επιστήμη;»

«Ασφαλώς όχι», με διαβεβαίωσε. «Απλώς δεν εμπιστεύομαι τον επιστημονικό σπεπτικισμό των τελευταίων πενήντα χρόνων, το θετικισμό του Χαίκελ, του Δαρβίνου και του Μπέρτραντ Ράσσελ. Πιστεύω ότι η βιολογία απέτυχε παταγωδώς να εξηγήσει το μυστή-

ριο της προέλευσης και του πεπρωμένου του ανθρώπου».

«Δώσε τους λίγο χρόνο ακόμη», του πέταξα.

Τα μάτια του Τσάλμερς έλαμψαν.

«Φίλε μου», ψιθύρισε, «το λογοπαίγνιό σου ήταν πολύ πετυχημένο. Να τους δώσω *χρόνο*. Αυτό ακριβώς σκοπεύω να κάνω. Αλλά οι φίλοι σου, οι σύγχρονοι βιολόγοι, περιφρονούν το χρόνο. Διαθέτουν το κλειδί αλλ' απαξιώνουν να το χρησιμοποιήσουν. Τι ξέρουμε για το χρόνο, αλήθεια; Ο Αϊνστάιν πιστεύει ότι είναι σχετικός, ότι μπορεί να περιγραφεί με όρους του χώρου, του *καμπύλου* χώρου. Αλλά υπάρχει κανένας λόγος να σταματήσουμε εκεί; Όταν τα μαθηματικά μας δεν επαρκούν, γιατί να μην προχωρήσουμε με — την ενόραση;»

«Βαδίζεις σ' επικίνδυνο έδαφος», παρατήρησα. «Αυτή είναι μια παγίδα που κάθε αληθινός ερευνητής αποφεύγει. Γι' αυτό, άλλωστε, η σύγχρονη επιστήμη βαδίζει τόσο αργά. Δεν αποδέχεται τίποτα που δεν μπορεί ν' αποδειχτεί. Αλλά εσύ— »

«Εγώ θ' αποτολμούσα να πειραματιστώ με το χασίς, το όπιο και τα κάθε λογής ναρκωτικά. Θα προσπαθούσα να μιμηθώ τους σοφούς της Ανατολής. Και έτσι ίσως θα κατάφερνα να συλλάβω—»

«Να συλλάβεις, τι;»

«Την τέταρτη διάσταση».

«Θεοσοφικές ανοησίες!»

«Μπορεί. Αλλά πιστεύω ότι ορισμένα ναρκωτικά μπορούν να επεκτείνουν την ανθρώπινη συνείδηση. Ο Ουίλλιαμ Τζέμης συμφωνεί μαζί μου. Και έχω ανακαλύψει ένα καινούριο».

«Καινούριο ναρκωτικό;»

«Το χρησιμοποιούσαν πριν αιώνες οι κινέζοι αλχημιστές, αλλά είναι ουσιαστικά άγνωστο στη Δύση. Οι

αποκρυφιστικές του ιδιότητες είναι εκπληκτικές. Με τη βοήθειά του και τη βοήθεια των μαθηματικών μου γνώσεων πιστεύω ότι θα μπορέσω να γυρίσω πίσω *στο χρόνο*».

«Δε σε καταλαβαίνω».

«Ο χρόνος δεν είναι τίποτα παραπάνω από την ατελή αντίληψη που έχουμε για μια νέα διάσταση χώρου. Ο χρόνος και η κίνηση είναι και τα δυο ψευδαισθήσεις. Το καθετί που υπήρξε από τη αρχή του κόσμου υπάρχει και *τώρα*. Γεγονότα που έγιναν πριν από αιώνες στον πλανήτη μας, εξακολουθούν να συμβαίνουν σε κάποια άλλη διάσταση του χώρου. Γεγονότα που θα γίνουν μετά από αιώνες στο μέλλον, έχουν ήδη συμβεί. Δεν μπορούμε να τα δούμε γιατί δεν μπορούμε να μπούμε στη διάσταση του χώρου που τα περιέχει. Το ανθρώπινο πλάσμα όπως το ξέρουμε, δεν είναι παρά ένα απλό κλάσμα, απειροελάχιστα μικρό, ενός τεραστίου συνόλου. Ο κάθε ανθρώπος συνδέεται με κάθε πλάσμα που έζησε ποτέ στον πλανήτη. Όλοι οι πρόγονοί του αποτελούν μέρος του. Μονάχα ο χρόνος τον χωρίζει από τους προπάτορές του, αλλά ο χρόνος είναι μια ψευδαίσθηση, κάτι ανύπαρκτο».

«Εξακολουθώ να μην καταλαβαίνω», μουρμούρισα.

«Θα είναι αρκετό για το σκοπό μου αν μπορέσεις να πάρεις έστω και μια μικρή ιδέα γι' αυτό που προσπαθώ να πετύχω. Θέλω ν' απαλλάξω τα μάτια μου από τα πέπλα της ψευδαίσθησης του χρόνου και να δω την *αρχή και το τέλος*».

«Και πιστεύεις ότι αυτό το καινούριο ναρκωτικό θα σε βοηθήσει;»

«Είμαι σίγουρος γι' αυτό. Αλλά θέλω να με βοηθήσεις κι εσύ. Σκοπεύω να πάρω το ναρκωτικό αμέσως. Δεν μπορώ να περιμένω άλλο. Ανυπομονώ να *δω*». Τα

μάτια του λαμπύρισαν παράξενα. «Θέλω να πάω πίσω, πίσω μέσα στο χρόνο».

Σηκώθηκε και πλησίασε προς το ράφι πάνω απ' το τζάκι. Όταν γύρισε πάλι κοντά μου, στο χέρι του κρατούσε ένα μικρό τετράγωνο κουτί.

«Έχω εδώ πέντε δόσεις του ναρκωτικού Λιάο. Το χρησιμοποιούσε ο κινέζος φιλόσοφος Λάο Τσε και υπό την επήρειά του είχε το όραμα του Τάο. Το Τάο είναι η πιο μυστηριακή δύναμη στον κόσμο· περιβάλλει και διαποτίζει τα πάντα. Μέσα του περιέχει το ορατό σύμπαν και καθετί που ονομάζουμε πραγματικότητα. Εκείνος που θα συλλάβει το μυστήριο του Τάο θα μπορεί να δει καθαρά όλα όσα έγιναν και όλα όσα θα γίνουν».

«Ανοησίες!» φώναξα.

«Το Τάο μοιάζει μ' ένα μεγάλο ζώο, ξαπλωμένο, ασάλευτο, που εμπεριέχει στο πελώριο κορμί του όλους τους κόσμους του σύμπαντος, το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον. Βλέπουμε μονάχα τμήματα από αυτό το μεγάλο τέρας μέσα από τη χαραματιά που αποκαλούμε χρόνο. Με τη βοήθεια αυτού του ναρκωτικού θα διευρύνω αυτή τη χαραματιά. Θα δω τη μεγάλη μορφή της ζωής, το μεγάλο ξαπλωμένο θηρίο σ' όλο το μεγαλείο του».

«Και τι ζητάς από μένα να κάνω;»

«Να παρακολουθείς, φίλε μου. Να παρακολουθείς και να κρατάς σημειώσεις. Και αν πάω πολύ πίσω, πρέπει να μ' επαναφέρεις στην πραγματικότητα. Μπορείς να το κάνεις αν με ταρακουνήσεις γερά. Αν φανεί ότι υποφέρω από κάποιον έντονο σωματικό πόνο πρέπει να με φέρεις αμέσως πίσω».

«Τσάλμερς», είπα, «θα προτιμούσα να μην κάνεις αυτό το πείραμα. Το διακινδυνεύεις τρομερά. Δεν πιστεύω ότι υπάρχει καμιά τέταρτη διάσταση και σίγου-

ρα δεν πιστεύω σ' αυτό το Τάο που λες. Και δεν εγκρίνω τους πειραματισμούς σου με άγνωστα ναρκωτικά».

«Ξέρω καλά τις ιδιότητες αυτού του ναρκωτικού», επέμεινε. «Ξέρω πώς ακριβώς επιδρά στον άνθρωπο και γνωρίζω τους κινδύνους του. Το ρίσκο δε βρίσκεται στο ίδιο το ναρκωτικό. Ο μόνος κίνδυνος είναι να χαθώ στο χρόνο. Βλέπεις, σκοπεύω να επιβοηθήσω το ναρκωτικό. Πριν καταπιώ τούτο το χάπι, θ' αυτοσυγκεντρωθώ στα γεωμετρικά και αλγεβραϊκά σύμβολα που έχω κάνει σ' αυτό το χαρτί». Μου έδειξε τον πίνακα με τα μαθηματικά σύμβολα που ήταν ακουμπισμένος στο γόνατό του. «Θα προετοιμάσω το μυαλό μου για ένα ταξίδι στο χρόνο. Θα προσεγγίσω την τέταρτη διάσταση με το συνειδητό μου νου πριν πάρω το φάρμακο που θα μου επιτρέψει ν' ασκήσω τις απόκρυφες δύναμεις της σκέψης.

»Πριν μπω στον ονειρικό κόσμο του ανατολίτη μύστη θα εκμεταλλευτώ όλη τη βοήθεια που μπορεί να μου προσφέρουν τα μαθηματικά και η σύγχρονη επιστήμη. Αυτή η μαθηματική γνώση, αυτή η συνειδητή προσέγγιση στην πραγματική σύλληψη της τέταρτης διάστασης του χρόνου, θα επαυξήσει την επίδραση του ναρκωτικού. Το φάρμακο θα μου ανοίξει απίστευτους νέους κόσμους —και η μαθηματική προπαρασκευή θα μου επιτρέψει να τους συλλάβω και διανοητικά. Στα όνειρα έχω συχνά συλλάβει την έννοια της τέταρτης διάστασης, συναισθηματικά, διαισθητικά, αλλά ποτέ δεν μπόρεσα να ανακαλέσω ξυπνώντας εκείνα τα απόκρυφα μεγαλεία που μου αποκαλύφθηκαν φευγαλέα.

»Αλλά με τη δική σου βοήθεια πιστεύω ότι θα καταφέρω να τα θυμηθώ μετά. Θ' αναλάβεις να καταγράψεις καθετί που λέω ενώ θα βρίσκομαι υπό την επήρεια του ναρκωτικού. Άσχετα πόσο παράξενα ή ασυνάρτητα μπορεί ν' ακούγονται τα λεγόμενά μου, εσύ δε θα παραλείψεις τίποτα. Όταν ξυπνήσω, ίσως μπορέσω να σου δώσω το κλειδί σε οτιδήποτε το μυστηριώδες ή το απίστευτο προηγήθηκε. Δεν είμαι σίγουρος ότι θα τα καταφέρω, αλλά αν τα καταφέρω» —τα μάτια του είχαν πάρει μια παράξενη λάμψη— «ο χρόνος θα έχει πάψει να υπάρχει για μένα!»

Κάθισε απότομα κάτω. «Θα κάνω το πείραμα αμέσως. Σε παρακαλώ στάσου εκεί στο παράθυρο και παρακολούθα. Έχεις στυλό;»

Έγνεψα σκυθρωπά και έβγαλα ένα ανοιχτοπράσινο Ουώτερμαν από την πάνω τσέπη του γιλέκου μου.

«Και ένα καρνέ, Φρανκ;»

Αναστέναξα κι έβγαλα ένα μπλοκάκι. «Επιμένω στη διαφωνία μου με αυτό το πείραμα», μουρμούρισα. «Το διακινδυνεύεις υπερβολικά».

«Μην κάνεις τώρα σαν καμιά γυναικούλα!» απάντησε εκείνος. «Ό,τι κι αν μου πεις δεν πρόκειται να με σταματήσει τώρα. Και θα σε παρακαλούσα να μη μιλάς για όσο θα μελετώ αυτούς τους πίνακες».

Σήκωσε τους πίνακες και άρχισε να τους μελετά μ' εμβρίθεια. Εγώ κοίταζα το ρολόι στο ράφι καθώς σημείωνε τα δευτερόλεπτα και ένας περίεργος τρόμος μου έσφιγγε την καρδιά, τόσο που μου έκοβε την ανάσα.

Ξαφνικά το ρολόι έπαψε να κάνει τικ-τακ και ακριβώς εκείνη τη στιγμή ο Τσάλμερς κατάπιε το ναρκωτικό.

Σηκώθηκα απότομα και έκανα να πάω προς το μέρος του, αλλά τα μάτια του με ικέτεψαν να μην ανακατευτώ. «Το ρολόι σταμάτησε», μουρμούρισε. «Οι δυνάμεις που το ελέγχουν εγκρίνουν το πείραμά μου. Ο χρόνος σταμάτησε και πήρα το ναρκωτικό. Τώρα

παρακαλώ μονάχα το Θεό να μη χάσω το δρόμο του».

Ύστερα έκλεισε τα μάτια και έγειρε πίσω στην πολυθρόνα. Όλο το αίμα φαινόταν να έχει αποστραγγιχτεί από το πρόσωπό του και ανάσαινε βαριά. Ήταν φανερό ότι το φάρμακο επενεργούσε με εξαιρετική ταχύτητα.

«Αρχίζει να σκοτεινιάζει», μουρμούρισε. «Γράψ' το. Αρχίζει να σκοτεινιάζει και τα γνώριμα αντικείμενα του δωματίου σβήνουν. Μπορώ να τα διακρίνω αχνά πίσω από τα βλέφαρά μου, αλλά σβήνουν γοργά».

Κούνησα το στυλό μου για να τρέξει το μελάνι και άρχισα να γράφω γοργά και στενογραφικά καθώς συνέχισε να μου υπαγορεύει.

«Εγκαταλείπω το δωμάτιο. Οι τοίχοι εξαφανίζονται και δεν μπορώ πια να δω κανένα από τα γνώριμα αντικείμενα. Το πρόσωπό σου, όμως, εξακολουθεί να παραμένει ορατό. Ελπίζω να γράφεις. Νομίζω ότι είμαι έτοιμος να κάνω ένα μεγάλο πήδημα — ένα άλμα στο χώρο. Ή ίσως θα είναι ένα άλμα στο χρόνο. Δεν μπορώ να ξέρω. Το καθετί είναι σκοτεινό, δυσδιάκριτο».

Έμεινε για λίγο σιωπηλός, με το κεφάλι γερμένο στο στήθος του. Ύστερα σκίρτησε ξαφνικά και τα βλέφαρά του πετάρισαν και άνοιξαν. «Θεέ μου!» φώναξε. «*Βλέπω!*»

Τεντωνόταν μπροστά στην πολυθρόνα του, κοιτάζοντας έντονα προς τον αντικρινό τοίχο. Αλλά καταλάβαινα ότι κοιτούσε κάπου πέρα από τον τοίχο και ότι τ' αντικείμενα του δωματίου δεν υπήρχαν πια γι' αυτόν. «Τσάλμερς», φώναξα, «Τσάλμερς, θέλεις να σε ξυπνήσω;»

«Μην το κάνεις!» έσκουξε εκείνος. «Βλέπω *τα πάντα!* Όλα τα δισεκατομμύρια από τις ζωές που προηγήθηκαν σε τούτο τον πλανήτη ξανοίγονται τούτη τη

στιγμή μπροστά μου. Βλέπω ανθρώπους όλων των εποχών, όλων των φυλών και όλων των χρωμάτων. Μάχονται, σκοτώνουν, χτίζουν, χορεύουν, τραγουδούν. Κάθονται γύρω από φωτιές καταυλισμών σε μοναχικές γκρίζες ερήμους ή πετούν στον αέρα με μονοπλάνα. Αρμενίζουν σε θάλασσες με πρωτόγονα μονόξυλα και με τεράστια ατμόπλοια· ζωγραφίζουν βίσωνες και μαμούθ σε τοίχους σκοτεινών σπηλαίων και σκεπάζουν μεγάλους καμβάδες με παράξενα φουτουριστικά σχέδια.

»Παρακολουθώ τη μετανάστευση από την Ατλαντίδα. Παρακολουθώ τις μεταναστεύσεις από τη Λεμουρία. Βλέπω τις πρεσβύτερες φυλές — παράξενες ορδές από μαύρους νάνους να κατακλύζουν την Ασία και τους ανθρώπους του Νεάντερταλ, με σκυφτά κεφάλια και στραβοκάνικα πόδια, να τριγυρίζουν σ' όλη την Ευρώπη. Βλέπω τους Αχαιούς να ξεχύνονται στα νησιά του Αιγαίου και ζω τα πρώτα αδέξια βήματα του ελληνικού πολιτισμού. Είμαι στην Αθήνα όταν ο Περικλής είναι νέος ακόμη. Πατώ στη γη της Ιταλίας. Βοηθάω στο βιασμό των Σαβίνων· εκστρατεύω με τις Αυτοκρατορικές Λεγεώνες. Τρέμω από δέος και θαυμασμό καθώς περνούν τα μεγάλα λάβαρα και το έδαφος σείεται από τα βήματα των νικηφόρων λεγεωνάριων.

»Χίλιοι γυμνοί σκλάβοι σέρνονται στο χώμα μπροστά μου καθώς περνώ σ' ένα τροχοφόρο ανάκλιντρο από χρυσάφι και φίλντισι. Το έλκουν τα μαύρα σαν τη νύχτα βόδια των Θηβών και οι κοπέλες με ρένουν με λουλούδια ενώ κραυγάζουν '*Χαίρε Καίσαρ*'. Και εγώ χαμογελώ και χαιρετώ τα πλήθη. Είμαι και ο ίδιος σκλάβος σε μαυριτανική γαλέρα. Παρακολουθώ το χτίσιμο ενός μεγαλόπρεπου καθεδρικού ναού. Σηκώνεται, πέτρα με την πέτρα, και για μήνες και χρόνια βλέπω την κάθε πέτρα καθώς μπαίνει στη θέση της.

Στους ευωδιαστούς από θυμάρι κήπους του Νέρωνα με καίνε σ' ένα σταυρό, δεμένο με το κεφάλι προς τα κάτω και χαζεύω μ' ευθυμία και περιφρόνηση τους βασανιστές να δουλεύουν στα μπουντρούμια της Ιερής Εξέτασης.

»Βαδίζω στα πιο ιερά άδυτα· μπαίνω στους ναούς της Αφροδίτης. Γονατίζω λατρευτικά μπροστά στη Μεγάλη Μητέρα και ρίχνω νομίσματα στα γυμνά γόνατα των ιερών εταίρων που κάθονται με συγκαλυμμένο το πρόσωπο στ' άλση της Βαβυλώνας. Μπαίνω σ' ένα ελισαβετανό θέατρο και μαζί με το δύσοσμο πλήθος χειροκροτώ τον *Έμπορο της Βενετίας*. Περπατώ με τον Ντάντε στα στενά σοκάκια της Φλορεντίας. Ανταμώνομαι με τη νεαρή Βεατρίκη και ο ποδόγυρος από το φόρεμά της αγγίζει τα σανδάλια μου καθώς την κοιτάζω εκστατικός. Είμαι ιερέας της Ίσιδας και η μαγεία μου αφήνει εμβρόντητα τα έθνη. Ο Σίμων ο Μάγος γονατίζει μπροστά μου, ικετεύοντας τη βοήθειά μου και ο Φαραώ τρέμει όταν πλησιάζω. Στην Ινδία μιλώ με τους Μεγάλους Δασκάλους και το βάζω στα πόδια σκούζοντας από την παρουσία τους, γιατί οι αποκαλύψεις τους είναι σαν αλάτι σε πληγές που αιμορραγούν.

»Αντιλαμβάνομαι το καθετί *ταυτόχρονα*. Αντιλαμβάνομαι το καθετί απ' όλες τις πλευρές. Αποτελώ μέρος των αμέτρητων δισεκατομμυρίων γύρω μου. Υπάρχω σ' όλους τους ανθρώπους και όλοι οι άνθρωποι υπάρχουν μέσα μου. Ζω το σύνολο της ανθρώπινης ιστορίας σε μια και μοναδική στιγμή, το παρελθόν και το παρόν.

»Απλώς και μόνο *προσπαθώντας*, μπορώ να δω παλιά, ακόμη πιο παλιά. Τώρα γυρίζω πίσω περνώντας μέσα από παράξενες καμπύλες και γωνίες. Οι γωνίες και καμπύλες πολλαπλασιάζονται γύρω μου. Αντιλαμ-

βάνομαι μεγάλα κομμάτια του χώρου μέσω των *καμπυλών*. Υπάρχει και *καμπύλος* και γωνιώδης *χρόνος*. Τα πλάσματα που ζουν στο γωνιώδη χρόνο δεν μπορούν να μπουν στον καμπύλο. Αυτό είναι πολύ παράξενο.

»Πηγαίνω πίσω, ακόμη πιο πίσω. Ο άνθρωπος έχει εξαφανιστεί από τη γη. Γιγάντια ερπετά καραδοκούν κάτω από τεράστιους φοίνικες ή κολυμπούν στα σιχαμερά μαύρα νερά σκυθρωπών λιμνών. Τώρα τα ερπετά έχουν εξαφανιστεί. Κανένα ζώο δεν υπάρχει πια στη στεριά, αλλά κάτω από τα νερά, ολοκάθαρα στα μάτια μου, βλέπω σκοτεινές μορφές να κινούνται αργά πάνω από τα σαπισμένα νερόχορτα.

»Οι ζωικές μορφές γίνονται ολοένα και απλούστερες. Τώρα είναι σκέτοι μονοκύτταροι οργανισμοί. Ολόγυρά μου υπάρχουν γωνίες —παράξενες γωνίες που δεν έχουν τίποτα το αντίστοιχό τους στη γη. Φοβάμαι τρομερά.

»Υπάρχει μια άβυσσος ύπαρξης όπου ο άνθρωπος δεν εμβάθυνε ποτέ».

Τον κοίταζα άναυδος. Ο Τσάλμερς είχε τώρα πεταχτεί στα πόδια του και χειρονομούσε απελπισμένα. «Περνώ μέσα από απόκοσμες γωνίες· πλησιάζω —ω... η φρίκη του είναι αφόρητη!»

«Τσάλμερς!» φώναξα. «Θέλεις να επέμβω;»

Σήκωσε γοργά το χέρι του μπροστά στο πρόσωπό του, σαν να ήθελε να κρύψει από τα μάτια του κάποιο απερίγραπτο όραμα. «Όχι ακόμη!», είπε. «Θα συνεχίσω. Θέλω να δω — τι — υπάρχει — πιο πέρα — »

Ένας κρύος ιδρώτας κυλούσε από το μέτωπό του και οι ώμοι του έτρεμαν σπασμωδικά. «Πέρα από τη ζωή υπάρχουν» —το πρόσωπό του έγινε σταχτί από τρόμο— «όντα που δεν μπορώ να διακρίνω. Κινούνται αργά μέσα από τις γωνίες. Δεν έχουν κορμί και κι-

νούνται αργά μέσα από εξωφρενικές γωνίες».

Ήταν στο σημείο εκείνο που ένιωσα τη μυρωδιά στο δωμάτιο. Ήταν μια δριμεία, απερίγραπτη μπόχα, τόσο αναγουλιαστική που μόλις και μπορούσα να την αντέξω. Έτρεξα βιαστικά στο παράθυρο και το άνοιξα διάπλατα. Όταν ξαναγύρισα στον Τσάλμερς και είδα τα μάτια του, μόνο που δε λιποθύμησα.

«Νομίζω ότι με μυρίστηκαν!» έσκουξε. «Στρέφονται αργά προς το μέρος μου».

Έτρεμε φρικτά. Για μια στιγμή έκανε σαν να έγδερνε τον αέρα με τα νύχια του. Ύστερα τα γόνατά του λύγισαν και σωριάστηκε με τα μούτρα στο πάτωμα, βγάζοντας άναρθρους ήχους και σάλια.

Τον κοίταζα βουβός καθώς σερνόταν στο πάτωμα. Δεν ήταν πια άνθρωπος. Τα δόντια του ήταν γυμνωμένα σαν θηρίου και σάλια έσταζαν από τις άκρες των χειλιών του.

«Τσάλμερς!» φώναξα. «Τσάλμερς, σταμάτα! Σταμάτα, με ακούς;»

Σαν σε απάντηση στα λόγια μου, έβγαλε κάτι άναρθρους σπασμωδικούς ήχους που έμοιαζαν όσο τίποτα με γάβγισμα σκυλιού και άρχισε ένα αποτρόπαιο σούρσιμο ολόγυρα στο πάτωμα, σαν τον κάβουρα. Έσκυψα και τον άρπαξα από τους ώμους. Βίαια, απελπισμένα, τον τράνταξα δυνατά. Γύρισε το κεφάλι και προσπάθησε να μου δαγκώσει τον καρπό. Ένιωθα αναγούλα από τη φρίκη, αλλά δεν τολμούσα να τον αφήσω από φόβο μήπως κάνει μεγάλο κακό στον εαυτό του σε κάποιο παροξυσμό της τρέλας του.

«Τσάλμερς», μουρμούρισα, «πρέπει να ηρεμήσεις. Δεν υπάρχει τίποτα σ' αυτό το δωμάτιο που να μπορεί να σε βλάψει. Καταλαβαίνεις τι σου λέω;»

Συνέχισα να τον ταρακουνάω και να τον καθησυχάζω, και σιγά σιγά η μάσκα της τρέλας χάθηκε από το

πρόσωπό του. Τρεμουλιάζοντας σπασμωδικά, σωριάστηκε σ' έναν αλλόκοτο σωρό στο κινέζικο χαλί.

Τον μετέφερα στο σοφά και τον ξάπλωσα εκεί. Τα χαρακτηριστικά του ήταν συσπασμένα από πόνο και ήξερα ότι συνέχιζε να παλεύει βουβά για να ξεφύγει από κάποιες αποτρόπαιες αναμνήσεις.

«Ουίσκι», ψιθύρισε. «Θα βρεις ένα μπουκάλι στο ντουλάπι πλάι στο παράθυρο —στο πάνω αριστερό συρτάρι».

Όταν του έδωσα το μικρό μπουκάλι, τα δάχτυλά του το έσφιξαν τόσο δυνατά που έγιναν άσπρα. «Μόλις και τους ξέφυγα», έκανε πνιχτά. Άδειασε ασύνετα το ποτό σχεδόν μονορούφι και σιγά σιγά το χρώμα ξαναγύρισε στο πρόσωπό του.

«Εκείνο το ναρκωτικό ήταν αληθινά διαβολικό!» μουρμούρισα.

«Δεν έφταιγε το ναρκωτικό!» βόγγηξε απελπισμένα.

Τα μάτια του είχαν πάψει να γυαλίζουν τρελά, αλλά εξακολουθούσε να έχει την όψη μιας χαμένης ψυχής.

«Με οσμίστηκαν στο χρόνο», εξήγησε θλιβερά. «Πήγα πολύ πίσω».

«Με τι μοιάζουν;» ρώτησα, προσπαθώντας να πάω με τα νερά του.

Έγειρε μπροστά αρπάζοντάς με από το μπράτσο. Το κορμί του έτρεμε φριχτά. «Δεν υπάρχουν λέξεις στη γλώσσα μας που να μπορούν να τα περιγράψει!» Τα λόγια του βγήκαν σαν βραχνός ψίθυρος. «Μπορεί κανείς να βρει ένα αόριστο συμβολισμό τους στο μύθο της Πτώσης καθώς και σε μια πρόστυχη μορφή που βρίσκεται κατά καιρούς χαραγμένη σε αρχαίες πλάκες. Οι Έλληνες είχαν ένα όνομα γι' αυτά τα όντα, που συγκάλυπτε τη βασική τους αποκρουστική φρίκη. Το

δέντρο, το φίδι και το μήλο —αυτά είναι τα αόριστα σύμβολα που εκφράζουν το πιο φοβερό μυστήριο».

Η φωνή του είχε δυναμώσει σε ουρλιαχτό. «Φρανκ, Φρανκ, μια τρομερή και ακατονόμαστη *πράξη* έγινε τότε, στην Αρχή. Πριν από το χρόνο, υπήρξε η πράξη, και από την πράξη— »

Είχε σηκωθεί και έκοβε υστερικά βόλτες πάνω κάτω στο δωμάτιο. «Οι πράξεις των νεκρών κινούνται μέσα από γωνίες σε σκοτεινές εσοχές του χρόνου. Πεινούν και διψούν!»

«Τσάλμερς!» του είπα ικετευτικά για να ηρεμήσει. «Θυμήσου ότι ζούμε στην τρίτη δεκαετία του εικοστού αιώνα».

«Είναι κοκαλιάρικα και διψασμένα!» τσίριξε εκείνος. «*Τα Σκυλιά του Τίνταλος!*»

«Τσάλμερς, να τηλεφωνήσω να έρθει γιατρός;»

«Κανένας γιατρός δεν μπορεί να με βοηθήσει τώρα. Είναι φρικαλεότητες της ψυχής και, ωστόσο—» έκρυψε το πρόσωπο στα χέρια του και βόγγηξε με απόγνωση— «είναι πραγματικά, Φρανκ. Τα είδα για μια τρομερή στιγμή. Για μια στιγμή στάθηκα στην *άλλη πλευρά*. Στάθηκα στις χλωμές γκρίζες ακτές πέρα από το χρόνο και το χώρο. Σ' ένα φοβερό φως που δεν ήταν φως, σε μια σιωπή που ούρλιαζε —*τα είδα!*

»Όλο το κακό του σύμπαντος ήταν συμπυκνωμένο σ' εκείνα τα κοκαλιάρικα, πεινασμένα κορμιά τους. Ή μήπως δεν είχαν καν κορμί; Δεν μπορώ να πω με σιγουριά, γιατί τα είδα μονάχα για μια στιγμή. *Αλλά τ' άκουσα ν' ανασαίνουν.* Ήταν κάτι απερίγραπτο για μια στιγμή, αλλά ένιωσα την ανάσα τους στο πρόσωπό μου. Γύρισαν προς το μέρος μου —και το έβαλα στα πόδια ξεφωνίζοντας από πανικό. Έτρεχα σαν τρελός για αμέτρητα δισεκατομμύρια χρόνια.

»Αλλά με οσμίστηκαν. Οι άνθρωποι ξυπνούν μέσα τους κοσμικά είδη πείνας. Δραπετεύσαμε, για μια στιγμή, από τη βρομιά που τα έλκει. Διψούν για εκείνο μέσα μας που είναι καθαρό, που αναδύθηκε άσπιλο από εκείνη την πράξη. Υπάρχει κάτι μέσα μας που δε συμμετείχε στην πράξη, και είναι αυτό που μισούν. Αλλά μη φαντάζεσαι ότι είναι κυριολεκτικά κακά, με την κοινή σημασία της λέξης. Είναι πέρα από το καλό και το κακό όπως τα ξέρουμε. Είναι αυτό που τότε, στην Αρχή, απομακρύνθηκε από το καθαρό. Μέσω εκείνης της πράξης έγιναν εργαλεία θανάτου, δοχεία κάθε βρομιάς. Αλλά δεν είναι κακά με τη δική μας έννοια της λέξης, γιατί στις σφαίρες στις οποίες κινούνται δεν υπάρχει ούτε σκέψη, ούτε ηθική, ούτε σωστό, ούτε λάθος όπως τα καταλαβαίνουμε εμείς. Υπάρχουν μονάχα το καθαρό και το βρόμικο. Το βρόμικο εκφράζεται μέσα από γωνίες· το καθαρό μέσα από καμπύλες. Ο άνθρωπος, το καθαρό μέρος του, έχει προέλθει από μια καμπύλη. Μη γελάς. Το εννοώ στην κυριολεξία».

Σηκώθηκα και πήρα το καπέλο μου. «Λυπάμαι τρομερά για λογαριασμό σου, Τσάλμερς», του είπα καθώς πήγαινα προς την πόρτα. «Αλλά δε σκοπεύω να μείνω και ν' ακούω σε τέτοιες ανοησίες. Θα σου στείλω το γιατρό μου να σε δει. Είναι ένας καλόβολος γεράκος και δε θα πειραχτεί αν του πεις να πάει στο διάολο. Αλλά ελπίζω ν' ακούσεις τη συμβουλή του. Πιστεύω ότι αν ξεκουραζόσουν μια βδομάδα σε κάνα καλό μέρος θα σε ωφελούσε πολύ».

Τον άκουσα να γελά καθώς κατέβαινα τις σκάλες, αλλά το γέλιο του ήταν τόσο πικρό που μου ήρθε διάθεση να βάλω τα κλάματα.

2

Όταν ο Τσάλμερς τηλεφώνησε το άλλο πρωί, η πρώτη μου σκέψη ήταν να του κλείσω το ακουστικό κατάμουτρα. Αυτό που μου ζητούσε ήταν τόσο ασυνήθιστο και η φωνή του τόσο ξέφρενα υστερική που φοβήθηκα ότι αν συνέχιζα να έχω πάρε δώσε μαζί του θα κινδύνευα να μου στρίψει κι εμένα. Αλλά δεν μπορούσα ν' αμφισβητήσω τη γνησιότητα της δυστυχίας του και, όταν πια έσπασε εντελώς και άρχισε να κλαίει στο τηλέφωνο, λύγισα και αποφάσισα να του κάνω τη χάρη.

«Σύμφωνοι», είπα. «Θα έρθω από κει αμέσως και θα φέρω και το γύψο».

Στο δρόμο μου για το σπίτι του Τσάλμερς έκανα μια στάση σ' ένα μαγαζί με είδη οικοδομών και αγόρασα καμιά δεκαριά κιλά γύψο. Όταν μπήκα στο δωμάτιο του φίλου μου τον βρήκα σκυφτό δίπλα στο παράθυρο να κοιτάζει στον αντικρινό τοίχο με μάτια που γυάλιζαν από τρόμο. Όταν με είδε σηκώθηκε και άρπαξε τη σακούλα με το γύψο με μια λαχτάρα που με ξάφνιασε και με τρόμαξε. Είχε αδειάσει το χώρο απ' όλα τα έπιπλα και το δωμάτιο φαινόταν μελαγχολικά άδειο.

«Υπάρχει μια κάποια ελπίδα να τους χαλάσουμε τα σχέδια!» φώναξε. «Αλλά πρέπει να κινηθούμε γοργά. Φρανκ, υπάρχει μια σκάλα ακουμπισμένη στο χωλ. Φέρ' την αμέσως εδώ. Και μετά φέρε κι έναν κουβά με νερό».

«Για ποιο λόγο;» γκρίνιασα.

Γύρισε απότομα και είδα ότι το πρόσωπό του ήταν αναψοκοκκινισμένο. «Για να ετοιμάσω το γύψο, ηλίθιε!» φώναξε. «Για να ετοιμάσω το γύψο που θα σώσει το κορμί και την ψυχή μας από μια ακατονόμαστη μόλυνση. Για να ετοιμάσω το γύψο που θα σώσει τον κόσμο από —Φρανκ, δεν πρέπει να τ' αφήσουμε να περάσουν!»

«Ποια;» ρώτησα.

«Τα Σκυλιά του Τίνταλος!» γρύλισε. «Μπορούν να μας φτάσουν μονάχα περνώντας μέσα από γωνίες. Πρέπει να εξαφανίσουμε όλες τις γωνιές από τούτο το δωμάτιο. Θα γεμίσω με γύψο όλες τις γωνιές και όλες τις χαραματιές. Πρέπει να κάνουμε τούτο το δωμάτιο να μοιάζει με το εσωτερικό μιας σφαίρας».

Καταλάβαινα ότι θα ήταν μάταιο να το κουβεντιάσω μαζί του. Πήγα κι έφερα τη σκάλα. Ο Τσάλμερς ετοίμασε το γύψο και περάσαμε το επόμενο τρίωρο δουλεύοντας. Γεμίσαμε τις τέσσερις γωνιές του τοίχου, όλες τις διατομές πάτωματος με τοίχους και τοίχων με οροφή και στρογγυλέψαμε τις γωνίες που υπήρχαν στο παράθυρο.

«Θα μείνω σε τούτο το δωμάτιο μέχρι να επιστρέψουν στο χρόνο», εξήγησε μόλις τελειώσαμε τη δουλειά. «Όταν ανακαλύψουν ότι τα χνάρια οδηγούν μέσα από καμπύλες, θα γυρίσουν πίσω. Θα γυρίσουν λιμασμένα και οργισμένα πίσω στη βρόμα της Αρχής, πριν από το χρόνο και πέρα από το χώρο».

Έγνεψε ικανοποιημένα και άναψε ένα τσιγάρο. «Σ' ευχαριστώ που ήρθες να με βοηθήσεις», πρόσθεσε.

«Θα μου κάνεις τη χάρη να δεις ένα γιατρό, Τσάλμερς;» τον ικέτεψα.

«Μπορεί —αύριο», μουρμούρισε. «Αλλά τώρα πρέπει να προσέχω και να περιμενω».

«Να περιμένεις τι;» ρώτησα.

Ο Τσάλμερς χαμογέλασε αχνά. «Ξέρω ότι με θεωρείς τρελό», είπε. «Έχεις γερό αλλά πεζό μυαλό και δεν μπορείς να συλλάβεις την ιδέα μιας οντότητας που είναι ανεξάρτητη από την ενέργεια και την ύλη. Αλλά αναρωτήθηκες ποτέ, φιλαράκο, μήπως η ενέρ-

γεια και η ύλη είναι απλώς οι παρωπίδες που μας επιβάλλουν ο χρόνος και ο χώρος; Όταν κάποιος ξέρει, όπως εγώ, ότι χρόνος και χώρος είναι ένα και το αυτό και ότι και τα δυο είναι απατηλά επειδή αποτελούν απλώς τις ατελείς όψεις μιας ανώτερης πραγματικότητας, τότε αυτός ο κάποιος παύει να ψάχνει στον ορατό κόσμο για μια εξήγηση στο μυστήριο και τον τρόμο της ύπαρξης».

Σηκώθηκα και τράβηξα για την πόρτα.

«Με συγχωρείς», φώναξε πίσω μου ο Τσάλμερς. «Δεν ήθελα να σε προσβάλω. Διαθέτεις μια πρώτης τάξεως νοημοσύνη, αλλά —αλλά η δική μου ξεπερνά τ' ανθρώπινα όρια. Είναι φυσικό να μπορώ να διακρίνω ως πού φτάνει η δική σου».

«Πάρε με τηλέφωνο αν με χρειαστείς», του είπα και κατέβηκα δυο δυο τα σκαλοπάτια. «Καλά θα κάνω να του στείλω αμέσως το γιατρό μου», μουρμούρισα μέσα από τα δόντια μου. «Αυτός είναι πια εντελώς παλαβός. Ένας Θεός ξέρει τι θα συμβεί έτσι και δεν τον σταματήσει κανείς έγκαιρα».

3

Τα ακόλουθα αποτελούν περίληψη των δύο ρεπορτάζ που δημοσιεύτηκαν στην *«Γκαζέτ της Πάρτριτζβιλ»*, στις 3 Ιουλίου του 1928:

ΔΟΝΗΣΗ ΣΥΓΚΛΟΝΙΖΕΙ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Στις 2 σήμερα το πρωί μια δόνηση ασυνήθους μεγέθους έσπασε αρκετά τζάμια και βιτρίνες στη Σέντραλ Σκουαίρ και αποδιοργάνωσε εντελώς το ηλεκτρικό, το οδικό και το σιδηροδρομικό δίκτυο. Η δόνηση έγινε αισθητή ως τα προάστια ενώ το καμπαναριό της Πρώτης Εκκλησίας των Βαπτιστών στο Έιντζελ

Χιλ (σχεδιασμένο το 1717 από τον Κρίστοφερ Ρεν) καταστράφηκε εντελώς. Οι πυροσβέστες αγωνίζονται τώρα να σβήσουν μια πυρκαϊά που απειλεί να καταστρέψει τα εργοστάσια της Πάρτριτζβιλ Γκλου. Ο δήμαρχος υποσχέθηκε τη διενέργεια ανακρίσεων και την άμεση έρευνα προς εντοπισμό των τυχών υπευθύνων γι' αυτό το καταστροφικό συμβάν.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΑΠΟΚΡΥΦΩΝ ΕΡΓΩΝ ΔΟΛΟΦΟΝΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΑΓΝΩΣΤΟ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗ

ΑΠΟΤΡΟΠΑΙΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΗ ΣΕΝΤΡΑΛ ΣΚΟΥΑΙΡ

Μυστήριο Περιβάλλει το Θάνατο του Χάλπιν Τσάλμερς

Στις 9 π.μ. σήμερα το πτώμα του Χάλπιν Τσάλμερς, συγγραφέα και δημοσιογράφου, βρέθηκε σ' ένα άδειο δωμάτιο πάνω από το κοσμηματοπωλείο των Σμίθουιτς και Άιζακς στη Σέντραλ Σκουαίρ Νο 24. Η έρευνα της αστυνομίας απεκάλυψε ότι το δωμάτιο είχε νοικιαστεί επιπλωμένο στον Τσάλμερ την 1η Μαΐου και ότι ο ίδιος το είχε αδειάσει από κάθε έπιπλο πριν ένα δεκαπενθήμερο. Ο Τσάλμερς ήταν συγγραφέας μερικών δυσνόητων βιβλίων σε θέματα αποκρυφισμού και ήταν μέλος της Εταιρίας Συγγραφέων. Προηγούμενως ήταν κάτοικος του Μπρούκλυν της Νέας Υόρκης.

Στις 7 π.μ. ο κύριος Λ.Ε. Χάνκοκ, που κατοικεί στο διαμέρισμα απέναντι στου Τσάλμερς στο κτίριο των Σμίθουιτς και Άιζακς, αισθάνθηκε μια περίεργη μυρωδιά όταν άνοιξε την πόρτα του για να πάρει το πρωινό φύλλο της *Πάρτριτζβιλ Γκαζέτ* και για να μπει η γάτα του. Περιέγραψε τη μυρωδιά σαν εξαιρετικά δυνατή και αναγουλιαστική και ισχυρίζεται ότι ήταν τόσο έντονη γύρω από τη γκαρσονιέρα του Τσάλμερς

που αναγκάστηκε να κλείσει τη μύτη του περνώντας από εκείνο του σημείο του διαδρόμου.

Ήταν έτοιμος να επιστρέψει στο διαμέρισμά του όταν σκέφτηκε ότι ίσως ο Τσάλμερς είχε ξεχάσει να κλείσει το γκάζι στο κουζινάκι του. Η σκέψη τον ανησύχησε και αποφάσισε να το ερευνήσει. Αλλά όταν χτύπησε κατ' επανάληψη την πόρτα του Τσάλμερς δίχως να πάρει καμιά απάντηση, ειδοποίησε το θυρωρό του κτιρίου. Ο τελευταίος άνοιξε την πόρτα με το δεύτερο κλειδί που είχε και οι δυο άντρες μπήκαν αμέσως στη γκαρσονιέρα του Τσάλμερς. Το δωμάτιο ήταν εντελώς άδειο από κάθε επίπλωση και ο Χάνκοκ ισχυρίζεται ότι με την πρώτη ματιά που έριξε στο πάτωμα η καρδιά του πάγωσε ενώ ο θυρωρός, δίχως ν' αρθρώσει λέξη, στάθηκε μπροστά στο ανοιχτό παράθυρο κι έμεινε ασάλευτος εκεί, ατενίζοντας προς το αντικρινό κτίριο επί πέντε ολόκληρα λεπτά.

Ο Τσάλμερς ήταν πεσμένος ανάσκελα στο κέντρο του δωματίου. Ήταν ολόγυμνος ενώ το στήθος και τα μπράτσα του ήταν σκεπασμένα μ' μια περίεργη μπλε μύξα ή πύον. Κατ' αλλόκοτο τρόπο, το κεφάλι του ήταν ακουμπισμένο στο στήθος του. Ήταν εντελώς κομμένο από τον υπόλοιπο κορμό και τα χαρακτηριστικά του ήταν παραμορφωμένα, με το πρόσωπο σκισμένο και αποτρόπαια κατακρεουργημένο. Πουθενά δεν υπήρχε ούτε στάλα αίματος.

Το δωμάτιο παρουσίαζε την πιο παράξενη όψη. Οι διατομές στους τοίχους, το πάτωμα και το ταβάνι είχαν ένα χοντρό στρώμα γύψου, αλλά εδώ κι εκεί ο γύψος είχε σπάσει και ξεκολλήσει και κάποιος είχε μαζέψει τα κομμάτια του φτιάχνοντας μ' αυτά ένα τέλειο τρίγωνο γύρω από το θύμα.

Δίπλα από το πτώμα υπήρχαν πεταμένα μερικά φύλλα από καψαλισμένο κίτρινο χαρτί. Ήταν γεμάτα

με κάτι απίθανα γεωμετρικά σχέδια και σύμβολα, καθώς και με μερικά βιαστικά γραμμένα λόγια. Οι λέξεις ήταν πολύ δυσανάγνωστες και τόσο παράλογες σε περιεχόμενο που δεν προσέφεραν καμιά πιθανή ένδειξη σχετικά με την ταυτότητα του δράστη του εγκλήματος.

«Περιμένω και παρατηρώ», έγραφε ο Τσάλμερς. «Κάθομαι δίπλα στο παράθυρο και παρακολουθώ τους τοίχους και το ταβάνι. Δεν πιστεύω ότι μπορούν να με φτάσουν, αλλά πρέπει να έχω τα μάτια τέσσερα για τα Ντολ. Ίσως *αυτά* να μπορούν να περάσουν. Οι σάτυροι θα βοηθήσουν, και ελόγου τους μπορούν να διασχίσουν τους άλικους κύκλους. Οι Έλληνες ήξεραν έναν τρόπο να το παρεμποδίζουν αυτό. Είναι κρίμα που έχουν ξεχαστεί και χαθεί τόσες γνώσεις».

Σ' ένα άλλο χαρτί, το πιο καψαλισμένο από τα επτά ή οκτώ που βρέθηκαν από τον αρχιφύλακα Ντάγκλας, υπήρχαν βιαστικά γραμμένα τα εξής:

«Θεέ μου, ο γύψος πέφτει! Μια φοβερή δόνηση ξεκόλλησε το γύψο και τώρα πέφτει. Ίσως ήταν σεισμός! Θα ήταν αδύνατο να το 'χω προβλέψει. Το δωμάτιο άρχισε να σκοτεινιάζει. Πρέπει να τηλεφωνήσω στον Φρανκ. Αλλά θα προλάβει να φτάσει έγκαιρα; Θα το δοκιμάσω. Θα επαναλάβω τον τύπο του Αϊνστάιν. Θα — Θεέ μου, περνούν! Περνούν! Καπνοί ξεχύνονται από τις γωνιές του δωματίου. Οι γλώσσες τους — α...»

Σύμφωνα με τη γνώμη του αρχιφύλακα Ντάγκλας, ο Τσάλμερς δηλητηριάστηκε με κάποια άγνωστη ουσία. Ήδη έστειλε στα Εργαστήρια Χημικών Προϊόντων της Πάρτριτζβιλ δείγματα της παράξενης μπλε μύξας που βρέθηκε πάνω στο πτώμα και ελπίζει ότι το πόρισμα της ανάλυσης ίσως ρίξει κάποιο φως σ' ένα από τα πιο μυστηριώδη εγκλήματα των τελευ-

ταίων ετών. Εκείνο που είναι σίγουρο είναι ότι ο Τσάλμερς είχε κάποιον επισκέπτη το βράδυ πριν από το σεισμό, γιατί ο γείτονάς του άκουσε καθαρά τα σιγανά μουρμουρητά μιας συζήτησης στο δωμάτιο του θύματος καθώς περνούσε από το διάδρομο βγαίνοντας. Οι υποψίες στρέφονται κυρίως προς αυτό τον άγνωστο επισκέπτη και η αστυνομία κάνει κάθε προσπάθεια όπως ανακαλύψει την ταυτότητά του.

4

Αναφορά του Τζέημς Μορτον, χημικού και βακτηριολόγου:

Αγαπητέ κύριε Ντάγκλας, Το υγρό που μου στείλατε για ανάλυση είναι το πιο περίεργο που εξέτασα ποτέ. Μοιάζει με ζωντανό πρωτόπλασμα αλλά του λείπουν εκείνες οι ιδιάζουσες ουσίες που ονομάζονται ένζυμα. Τα ένζυμα είναι οι καταλύτες των χημικών αντιδράσεων που λαμβάνουν χώρα στα ζωντανά κύτταρα και όταν τα κύτταρα πεθάνουν, οι ουσίες αυτές προκαλούν την αποσύνθεσή τους με υδρόλυση. Δίχως τα ένζυμα το πρωτόπλασμα θα διέθετε παντοτινή ζωτικότητα, δηλαδή αθανασία. Από μια άποψη, τα ένζυμα είναι τα αρνητικά συστατικά των μονοκύτταρων οργανισμών, οι οποίοι αποτελούν και τη βάση της ζωής. Οι βιολόγοι αρνούνται εμφατικά την πιθανότητα να υπάρχει ζωντανή ύλη δίχως ένζυμα. Και ωστόσο η ουσία που μου στείλατε είναι ζωντανή, αν και στερείται αυτών των «απαραίτητων» ουσιών. Μα το Θεό, κύριέ μου, αντιλαμβάνεστε τι καινούριους ορίζοντες ανοίγει αυτή η διαπίστωση;»

5

Απόσπασμα από το βιβλίο Ο Μυστικός Επιτηρητής από τον πρόσφατα θανόντα Χάλπιν Τσάλμερς:

Δε θα μπορούσε, παράλληλα με τη ζωή που ξέρουμε, να υπάρχει μια άλλη μορφή ζωής που δεν πεθαίνει, που δεν έχει τα στοιχεία τα οποία καταστρέφουν τη ζωή; Ίσως σε μια άλλη διάσταση υπάρχει κάποια *διαφορετική* δύναμη από εκείνη που γεννά τη ζωή όπως τη γνωρίζουμε. Ίσως αυτή η δύναμη εκπέμπει ενέργεια, ή κάτι παρόμοιο με ενέργεια, που, από την άγνωστη διάσταση όπου βρίσκεται, περνά και δημιουργεί μια νέα μορφή κυτταρικής ζωής στη δική μας διάσταση.

Κανένας δε γνωρίζει αν τέτοια όντα όντως υπάρχουν στη δική μας διάσταση. Όμως, εγώ έχω δει τις εκδηλώσεις τους. Έχω *μιλήσει* μαζί τους. Στο δωμάτιό μου τις νύχτες έχω μιλήσει με τα Ντολ. Και στα όνειρά μου έχω δει το δημιουργό τους. Έχω σταθεί σε μια σκοτεινή ακτή πέρα από το χρόνο και την ύλη και τον *έχω δει*. Κινείται μέσα από παράξενες καμπύλες και εξωφρενικές γωνίες. Και κάποια μέρα θα ταξιδέψω στο χρόνο και θα έρθω πρόσωπο με πρόσωπο μαζί του.

ΟΥΜΠΟ-ΣΑΘΛΑ

του Κλαρκ Άστον Σμιθ

Και τώρα —α χα!— άλλο ένα από τα κλασικά διηγήματα του κύκλου της Μυθολογίας Κθούλου, το περίφημο «Ούμπο-Σάθλα» του Κ.Α. Σμιθ. Όπως στα περισσότερα έργα αυτού του είδους, υπάρχει κι εδώ κάποια σχέση με αληθινές μυστηριακές παραδόσεις.

Το κλειδί εδώ είναι κυρίως στη λέξη «δημιουργός». Αν και δεν μπορεί να φανεί στη μετάφραση, ο Σμιθ δε χρησιμοποιεί την αγγλική λέξη «creator», όπως θα ήταν το πιο φυσικό, αλλά την ελληνική «demiurge». Αν δε σας λέει τίποτα αυτό, ερευνήστε τις δοξασίες των Γνωστικών. Εκεί θα βρείτε αυτή τη λέξη, με το συγκεκριμένο της νόημα, αν και παραλλαγμένο κάπως για τις ανάγκες του διηγήματος.

Γ.Μ.

...Γιατί ο Ούμπο-Σάθλα είναι η πηγή και το τέλος. Πριν από τον ερχομό του Ζοθάκκουα ή του Γιοκ-Σοθόθ ή του Κθουλούτ από τ' αστέρια, ο Ούμπο-Σάθλα κατοικούσε στους αχνιστούς βάλτους της νεογέννητης Γης· μια μάζα δίχως κεφάλι ή μέλη, γεννοβολώντας τις γκρίζες, άμορφες σαλαμάνδρες της αρχέγονης λάσπης και τα φρικαλέα αρχέτυπα της στεριανής ζωής... Και όπως λέγεται, κάθε γήινη ζωή θα επιστρέψει τελικά μέσω του μεγάλου κύκλου του χρόνου πίσω στον Ούμπο-Σάθλα.

Το Βιβλίο του Έιμπον

Ο Πωλ Τρεγκάρντις ανακάλυψε το γαλακτερό κρύσταλλο ανάμεσα σε ανάκατα μπιχλιμπίδια από διάφορες χώρες κι εποχές. Μια παρόρμηση της στιγμής τον είχε σπρώξει να μπει στο μαγαζί με τις αντίκες και τα περίεργα. Δεν είχε άλλη σκέψη κατά νου από το να χαζέψει και να περιεργαστεί για λίγο τα διάφορα αντικείμενα από μακρινούς τόπους κι άλλες εποχές. Κοιτάζοντας στην τύχη ολόγυρα, μια μουντή γυαλάδα σ' έναν από τους πάγκους τράβηξε το βλέμμα του. Και είχε σηκώσει το παράξενο σφαιρικό αντικείμενο από

τη σκοτεινή, στριμωγμένη θέση του ανάμεσα σ' ένα μικρό κακομούτσουνο είδωλο των Αζτέκων, το απολιθωμένο αυγό μιας δεινόρνιθας και ένα πρόστυχο ξόανο του Νίγηρα από μαύρο ξύλο.

Το αντικείμενο είχε το μέγεθος μικρού πορτοκαλιού και ήταν ελαφρά πλακουτσωμένο στις δυο άκρες, σαν τους πόλους ενός πλανήτη. Τράβηξε το ενδιαφέρον του Τρεγκάρντις γιατί δεν έμοιαζε με συνηθισμένο κρύσταλλο. Ήταν νεφελώδες στην όψη αλλά παρουσίαζε συνεχείς μεταλλαγές, με μια σποραδική αναλαμπή στα βάθη του. Σηκώνοντάς το προς το χειμωνιάτικο φως έξω από το παράθυρο, το περιεργάστηκε για λίγο, αλλά δίχως να καταφέρει ν' ανακαλύψει το μυστικό αυτής της περίεργης και ρυθμικής μεταλλαγής. Η απορία του έγινε ακόμη πιο έντονη όταν ένιωσε μια αόριστη εντύπωση ακαθόριστης εξοικείωσης, σαν να είχε ξαναδεί αυτό το πράγμα κάτω από άλλες συνθήκες που τώρα ήταν εντελώς ξεχασμένες.

Απευθύνθηκε στο μαγαζάτορα, έναν κοντό και ζαρωμένο Εβραίο. Το σουλούπι του σου έφερνε στο νου αραχνιασμένες αρχαιότητες και έδινε την εντύπωση ότι ήταν χαμένος σ' εμπορικούς στοχασμούς, σε κάποιους λαβύρινθους καμπαλιστικής περιπλοκότητας.

«Μπορείτε να μου πείτε τίποτα γι' αυτό;» τον ρώτησε.

Ο μαγαζάτορας έκανε ένα ακαθόριστο, ταυτόχρονο ανασήκωμα των ώμων και των φρυδιών του.

«Είναι πολύ παλιό — παλαιογαιικό, θα 'λεγα. Δεν μπορώ να σας πω και πολλά, γιατί ελάχιστα είναι γνωστά. Το βρήκε ένας γεωλόγος κάτω από τους πάγους της Γροιλανδίας, σε γεωλογικά στρώματα της μειοκαίνου. Ποιος ξέρει; Μπορεί και ν' ανήκε σε κάποιο μάγο της αρχαίας Θούλης. Τότε στη μειόκαινο, η Γροιλανδία ήταν ακόμη μια ζεστή κι εύφορη γη που

την έλουζε ο ήλιος. Σίγουρα πρόκειται για μαγικό κρύσταλλο· και αν το κοιτάξει κανείς για ένα διάστημα, μπορεί να δει παράξενα οράματα στα βάθη του».

Ο Τρεγκάρντις έμεινε αληθινά άναυδος· εκείνος ο φαινομενικά παράλογος ισχυρισμός του μαγαζάτορα είχε φέρει στο νου του μερικές δικές του έρευνες σ' ένα χώρο σκοτεινών παραδόσεων. Και συγκεκριμένα θυμήθηκε το *Βιβλίο του Έιμπον*, τον πιο παράξενο και σπάνιο από τους ξεχασμένους απόκρυφους τόμους, για το οποίο λέγεται ότι έφτασε ως την εποχή μας χάρη σε μια αλυσίδα αλλεπάλληλων μεταφράσεων από κάποιο προϊστορικό πρωτότυπο γραμμένο στη χαμένη γλώσσα της Υπερβορείας. Ο Τρεγκάρντις, με μεγάλη δυσκολία, είχε καταφέρει να βρει τη γαλλική μεσαιωνική μετάφραση —ένα αντίτυπο που είχε περάσει από τα χέρια πολλών γενιών μάγων και σατανιστών— αλλά ποτέ δεν είχε μπορέσει να εντοπίσει το παλιότερο ελληνικό χειρόγραφο από το οποίο προερχόταν η δική του κόπια.

Υποτίθεται ότι το πανάρχαιο μυθικό πρωτότυπο ήταν έργο ενός μεγάλου μάγου της Υπερβορείας, από τον οποίο είχε πάρει και τ' όνομά του. Ήταν μια συλλογή από σκοτεινούς και δυσοίωνους μύθους, λειτουργίες, τελετές και μαγικές επωδές, με δαιμονικό και απόκρυφο περιεχόμενο. Με κάποια ανατριχίλα, στη διάρκεια μελετών που ο μέσος άνθρωπος θα τις θεωρούσε κάτι παραπάνω από εκκεντρικές, ο Τρεγκάρντις είχε αντιπαραβάλει ο κείμενο της γαλλικής μετάφρασης με το φοβερό *Νεκρονομικόν* του τρελού Άραβα Αμπντούλ Αλχαζρέντ. Έτσι είχε βρει πολλές αντιστοιχίες μ' εξαιρετικά σκοτεινό και αποτρόπαιο περιεχόμενο, καθώς και πολλά απαγορευμένα στοιχεία που είτε αγνοούσε είτε είχε σκόπιμα παραλείψει ο Άραβας... ή οι μεταφραστές του.

Ο Τρεγκάρντις αναρωτήθηκε αν ήταν αυτό ακριβώς που προσπαθούσε να θυμηθεί —τη σύντομη, λακωνική αναφορά στο *Βιβλίο του Έιμπον* για κάποιο θολερό κρύσταλλο που κατείχε ο μάγος Ζον Μεζζαμαλέχ, στη Μου Θουλάν.

Βέβαια, όλα αυτά ήταν πολύ φανταστικά, πολύ υποθετικά, πολύ απίστευτα —αλλά η Μου Θουλάν, εκείνη η βορειότερη περιοχή της αρχαίας Υπερβορείας, υποτίθεται ότι βρισκόταν περίπου στη θέση της σημερινής Γροιλανδίας η οποία κάποτε ήταν ενωμένη και αποτελούσε χερσόνησο της κυρίας ηπείρου. Άραγε, υπήρχε περίπτωση η πέτρα που κρατούσε στο χέρι του, χάρη σε κάποια απίθανη σύμπτωση, να ήταν ο κρύσταλλος του Ζον Μεζζαμαλέχ;

Ο Τρεγκάρντις χαμογέλασε από μέσα του με κρυφή αυτοειρωνεία που έστω είχε περάσει από το νου του μια τόσο παράλογη ιδέα. Δεν μπορεί να γίνονταν τέτοια πράγματα —τουλάχιστον όχι στο σύγχρονο Λονδίνο. Και, εδώ που τα λέμε, κατά πάσα πιθανότητα ακόμη και το *Βιβλίο του Έιμπον* δεν ήταν τίποτα περισσότερο από μια απλή συλλογή με φανταστικούς θρύλους. Παρ' όλα αυτά, υπήρχε κάτι σε τούτο το κρύσταλλο που συνέχιζε να τον γοητεύει και να τον τραβά. Τελικά δεν άντεξε στον πειρασμό και το αγόρασε, και μάλιστα σε αρκετά λογική τιμή. Ο πωλητής ανέφερε ένα ποσό και ο Τρεγκάρντις το πλήρωσε δίχως κανένα παζάρι.

Με τον κρύσταλλο στην τσέπη, αντί να συνεχίσει το ανέμελο σουλάτσο του, ο Πωλ Τρεγκάρντις προτίμησε να πάρει γοργά το δρόμο του γυρισμού για το διαμέρισμά του. Εκεί ακούμπησε τον κρύσταλλο στο γραφείο του, όπου στάθηκε σταθερά σε μια από τις πλακουτσές βάσεις του. Ύστερα, εξακολουθώντας να χαμογελά με τις ίδιες τις παράλογες σκέψεις του,

κατέβασε τον τόμο με τις χειρόγραφες κιτρινισμένες σελίδες του *Βιβλίου του Έιμπον* από το ράφι με τη κάπως σκόρπια συλλογή των απόκρυφων βιβλίων του. Ανοίγοντας το σαρακοφαγωμένο δερμάτινο κάλυμμα με τις σιδεριές από σκουριασμένο ατσάλι, άρχισε να διαβάζει, μεταφράζοντας ταυτόχρονα από τ' αρχαϊκά γαλλικά, την παράγραφο που αφορούσε στον Ζον Μεζζαμαλέχ:

«Αυτός ο μάγος, που ήταν πανίσχυρος μεταξύ των μάγων, κατείχε μια θολερή πέτρα, σφαιροειδή και κάπως πεπλατυσμένη στις άκρες, στην οποία μπορούσε να δει διάφορα οράματα του παρελθόντος της Γης, ως και στην αρχή του κόσμου μας, τότε που ο Ούμπο-Σάθλα, η αγέννητη πηγή, κειτόταν πελώριος και πρησμένος σαν ζωντανή μαγιά καταμεσής στις αχνιστές λάσπες... Αλλά ο Ζον Μεζζαμαλέχ δεν άφησε σχεδόν καμιά μαρτυρία από τα όσα είδε· και οι άνθρωποι λένε ότι εξαφανίστηκε τελικά με τρόπο που δεν έγινε γνωστός και ότι μετά από αυτόν ο θολερός κρύσταλλος χάθηκε».

Ο Πωλ Τρεγκάρντις παράτησε το χειρόγραφο. Ένιωθε και πάλι κάτι να τον βάζει σε πειρασμό και να τον τραβά, κάτι σαν χαμένο όνειρο ή σαν μια θύμηση βουλιαγμένη στη λήθη. Σπρωγμένος από μια παρότρυνση που ούτε της αντιστάθηκε ούτε την αμφισβήτησε, κάθισε στο γραφείο του και άρχισε να κοιτάζει προσεκτικά στα βάθη της κρύας, νεφελώδους σφαίρας. Ένιωθε μια προσμονή που, κατά κάποιο τρόπο, του ήταν τόσο γνώριμη, τόσο βαθιά ριζωμένη σ' ένα κομμάτι της συνείδησής του, που δε χρειαζόταν καν να της δώσει όνομα.

Καθόταν εκεί ενώ τα λεπτά κυλούσαν, κοιτάζοντας τις διαδοχικές αναλαμπές και τις διακυμάνσεις εκείνης της μυστηριώδους λάμψης στην καρδιά του κρυ-

στάλλου. Κατά βαθμιαίο και ανεπαίσθητο τρόπο, ένιωσε να διχάζεται μ' έναν ονειρικό τρόπο, τόσο ο ίδιος όσο και το περιβάλλον του. Εξακολουθούσε να είναι ο Πωλ Τρεγκάρντις —αλλά ταυτόχρονα ήταν και κάποιος άλλος. Βρισκόταν στο δωμάτιό του σ' ένα διαμέρισμα του Λονδίνου —αλλά και σε μια αίθουσα σε κάποιον ξένο αλλά πολύ γνώριμο τόπο. Και στα δυο αυτά περιβάλλοντα συνέχιζε ν' ατενίζει σταθερά στον ίδιο κρύσταλλο.

Και ύστερα από ένα διάστημα, δίχως την παραμικρή έκπληξη από τη μεριά του Τρεγκάρντις, η διαδικασία της συνταύτισης ολοκληρώθηκε. Τώρα ήξερε ότι ήταν ο Ζον Μεζζαμαλέχ, ένας μάγος της Μου Θουλάν και μελετητής όλων των παραδόσεων που είχαν προηγηθεί της εποχής του. Βαθιά μυημένος σε τρομερά μυστικά που ήταν άγνωστα στον Τρεγκάρντις, έναν ερασιτέχνη ανθρωπολόγο και σπουδαστή του απόκρυφου στο σύγχρονο Λονδίνο, ο Ζον Μεζζαμαλέχ αναζητούσε μέσω του γαλακτερού κρυστάλλου να βρει μια πρόσβαση προς ακόμη πιο αρχαίες και φοβερές μορφές γνώσης.

Είχε αποκτήσει τούτο τον κρύσταλλο με μάλλον άνομες μεθόδους και από πηγή παραπάνω από κακή. Ήταν ένα μοναδικό αντικείμενο, που δεν είχε όμοιό του σ' όλο το χώρο ή το χρόνο. Έλεγαν ότι στα βάθη του αντικατοπτριζόταν όλο το παρελθόν, όλα όσα είχαν συμβεί ποτέ, και ότι αυτά μπορούσε να τα δει ένας υπομονετικός οραματιστής. Και με τη βοήθεια αυτού του κρυστάλλου ο Ζον Μεζζαμαλέχ είχε ονειρευτεί ν' αποκτήσει τη χαμένη σοφία των θεών που είχαν πεθάνει πριν καν γεννηθεί η Γη. Είχαν περάσει στο ανήλιαγο κενό, αφήνοντας πίσω τις γνώσεις τους χαραγμένες πάνω σε πλάκες από υπεραστρική πέτρα· και τις πλάκες αυτές φρουρούσε στον αρχέγονο βούρκο ο

άμορφος και ηλίθιος δημιουργός, ο Ούμπο-Σάθλα. Μονάχα μέσω αυτού του κρυστάλλου υπήρχε ελπίδα να βρει και να διαβάσει τις πλάκες.

Ήταν η πρώτη φορά που δοκίμαζε τις δυνατότητες που υποτίθεται ότι είχε τούτη η σφαίρα. Ολόγυρά του η ντυμένη με φίλντισι αίθουσα, γεμάτη με τα μαγικά βιβλία κι εργαλεία του, έσβηνε αργά από τις αισθήσεις του. Μπροστά του, σ' ένα τραπέζι από κάποιο σκούρο ξύλο της Υπερβορείας σκαλισμένο με περίεργα αραβουργήματα, ο κρύσταλλος φαινόταν να πλαταίνει και να βαθαίνει. Και στα καταχνιασμένα βάθη του διέκρινε ένα γοργό και ανάκατο στροβίλισμα από αμυδρές εικόνες, φευγαλέες σαν φυσαλίδες σε νεροτριβή. Ήταν σαν ν' αγνάντευε από ψηλά σ' έναν αληθινό κόσμο, κάτω σε πόλεις, δάση και βουνά, σε θάλασσες και σε λιβάδια, που έρρεαν εκεί στα βάθη, πότε φωτεινά και πότε σκοτεινά, σαν από μέρες και νύχτες που διάβαιναν παρασυρμένες σε κάποιο αλλόκοτα επιταχυμένο ποτάμι του χρόνου.

Ο Ζον Μεζζαμαλέχ είχε ξεχάσει τον Πωλ Τρεγκάρντις —είχε χάσει ακόμη και τη θύμηση της δικής του ταυτότητας, του δικού του περιβάλλοντος στη Μου Θουλάν. Με την κάθε στιγμή που περνούσε, το ρευστό όραμα στον κρύσταλλο γινόταν ολοένα και πιο καθαρό και σαφές και η ίδια η σφαίρα βάθαινε μέχρι που τον έπιασε ίλιγγος, σαν να κοιτούσε από τεράστια ύψη σε κάποια απύθμενη άβυσσο. Ήξερε ότι ο χρόνος κυλούσε αντίστροφα στον κρύσταλλο, ξεδιπλώνοντας μπροστά του το πανόραμα του παρελθόντος. Αλλά μια παράξενη ανησυχία τον είχε κυριέψει και δεν τόλμησε να κοιτάξει άλλο. Σαν άνθρωπος που παραπατούσε στο χείλος ενός γκρεμού, κατάφερε να συγκρατηθεί και μ' ένα βίαιο σκίρτημα τραβήχτηκε μακριά από τη μυστηριακή σφαίρα.

Για μια ακόμη φορά, στα μάτια του, ο τεράστιος στροβιλιζόμενος κόσμος στον οποίο είχε κοιτάξει από ψηλά, έγινε ένας μικρός και θολερός κρύσταλλος στο στολισμένα με μαγικά αραβουργήματα τραπέζι της Μου Θουλάν. Ύστερα, σταδιακά, φάνηκε σαν η μεγάλη αίθουσα με τη φιλντισένια επένδυση από χαυλιόδοντες μαμούθ να στένευε σ' ένα άλλο, πιο ταπεινό δωμάτιο. Και ο Ζον Μεζζαμαλέχ, χάνοντας την υπερανθρώπινη σοφία και τη μαγική του δύναμη, έγινε μέσω εκείνης της αλλόκοτης παλλινδρόμησης πάλι ο Πωλ Τρεγκάρντις.

Κι ωστόσο φαίνεται ότι ο γυρισμός δεν ήταν πλήρης. Ο Τρεγκάρντις, ζαλισμένος και προβληματισμένος, βρήκε τον εαυτό του μπροστά στο γραφείο όπου είχε ακουμπήσει την πλακουτσωτή σφαίρα. Ένιωθε τη σύγχυση ενός ανθρώπου που ονειρευόταν αλλά δεν έχει ακόμη ξυπνήσει εντελώς από το όνειρο. Η όψη του δωματίου τον έκανε ν' απορεί αόριστα, σαν κάτι να μην πήγαινε καλά με τις διαστάσεις και την επίπλωσή του. Και η θύμηση της αγοράς της κρυστάλλινης σφαίρας από έναν παλαιπώλη ανακατευόταν περίεργα και αντιφατικά με την εντύπωση ότι την είχε αποκτήσει με πολύ διαφορετικό τρόπο.

Ένιωθε ότι κάτι πολύ παράξενο του είχε συμβεί όταν κοίταξε στον κρύσταλλο· αλλά του ήταν αδύνατο να θυμηθεί τι ακριβώς. Τον είχε αφήσει μ' εκείνο το είδος της ψυχικής θολούρας που ακολουθεί ένα μεθύσι με χασίς. Επαναλάμβανε στον εαυτό του ότι ήταν ο Πωλ Τρεγκάρντις, ότι έμενε σ' ένα συγκεκριμένο δρόμο του Λονδίνου και ότι η χρονιά ήταν το 1933.

Αλλά κάτι τέτοιες κοινότυπες αλήθειες είχαν κατά κάποιο τρόπο χάσει τη σημασία και το κύρος τους και καθετί ολόγυρά του φαινόταν τώρα σκιώδες και ψεύτικο. Αυτοί οι ίδιοι οι τοίχοι έμοιαζαν να τρεμουλιάζουν σαν καταχνιά· οι άνθρωποι στους δρόμους ήταν σαν φαντάσματα φαντασμάτων. Και αυτός ο ίδιος δεν ήταν παρά ένας χαμένος ίσκιος, ένας περιπλανώμενος αντίλαλος μιας άλλης ύπαρξης προ πολλού ξεχασμένης.

Ο Τρεγκάρντις αποφάσισε να μην αποτολμήσει ξανά άλλο πείραμα με τον κρύσταλλο. Τ' αποτελέσματα του πρώτου ήταν πολύ δυσάρεστα και ανησυχητικά. Αλλά την άλλη κιόλας μέρα, ύστερα από κάποια παράλογη παρόρμηση στην οποία υπέκυψε σχεδόν αμέσως και αμαχητί, έπιασε τον εαυτό του πάλι καθισμένο μπροστά στη θολερή σφαίρα.

Για μια ακόμη φορά έγινε ο μάγος Ζον Μεζζαμαλέχ της Μου Θουλάν· για μια ακόμη φορά ονειρευόταν να ξαναβρεί τη σοφία των προκοσμικών θεών· για μια ακόμη φορά τινάχτηκε πίσω από το βάθεμα του κρυστάλλου με τον τρόμο κάποιου που φοβάται μην πέσει στο χάος. Και για μια ακόμη φορά —αλλά αβέβαια και αμυδρά, σαν ξεθωριασμένη οπτασία— έγινε πάλι ο Πωλ Τρεγκάρντις.

Τρεις φορές ο Πωλ Τρεγκάρντις επανέλαβε το πείραμα σε συνεχόμενες μέρες· και κάθε φορά ο εαυτός του και ο κόσμος γύρω του γίνονταν πιο αχνοί και πιο συγκεχυμένοι από πριν. Ένιωθε σαν άνθρωπος που πλανιέται μεταξύ ονείρου και ξυπνήματος. Αλλά και το ίδιο το Λονδίνο φάνταζε εξωπραγματικό, σαν τους τόπους του ονείρου όταν ξυπνάς, σαν να έσβηνε αλαργινό μέσα σε καταχνιές και νεφελώδες φως. Και πέρα απ' όλα αυτά, ένιωθε ν' απλώνονται και να γιγαντώνονται κάποιες εικόνες απεραντοσύνης, απόκοσμες αλλά και μισογνώριμες. Ήταν σαν η φαντασμαγορία του χρόνου και του χώρου να διαλυόταν γύρω του, αποκαλύπτοντας πίσω της την αληθινή πραγ-

ματικότητα —ή ίσως ένα διαφορετικό όνειρο κάποιου άλλου χωροχρόνου.

Έφτασε τελικά και η μέρα που κάθισε μπροστά στον κρύσταλλο —και δεν επέστρεψε σαν Πωλ Τρεγκάρντις. Ήταν η μέρα που ο Ζον Μεζζαμαλέχ, απτόητος και αδιαφορώντας για ορισμένα κακά και δυσοίωνα σημάδια, αποφάσισε να νικήσει εκείνο τον περίεργο φόβο της πτώσης στον οραματικό κόσμο που έβλεπε —ένα φόβο που τον είχε εμποδίσει ως τώρα από το ν' ακολουθήσει το αντίστροφο ρεύμα του χρόνου για κάποια αξιόλογη απόσταση. Έπρεπε, διαβεβαίωσε τον εαυτό του, να κατακτήσει αυτό το φόβο αν ήθελε να βρει ποτέ και να διαβάσει τις χαμένες πλάκες των θεών. Ως τώρα δεν είχε δει τίποτα παραπάνω από λίγα κομμάτια των χρόνων της Μου Θουλάν πριν από το παρόν —χρόνια που ανήκαν στη δική του εποχή. Αλλά υπήρχαν αμέτρητοι χρονικοί κύκλοι ανάμεσα στη δική του εποχή και την Αρχή.

Και πάλι το κρύσταλλο φάνηκε ν' αποκτά απροσμέτρητα βάθη κάτω από τα μάτια του, με σκηνές και συμβάντα που κυλούσαν σε αντίστροφη φορά. Ξανά τα καμπαλιστικά σχέδια στο σκουρόχρωμο τραπέζι έσβησαν από τη θωριά του και οι μαγικά λαξευμένοι τοίχοι του δωματίου φάνηκαν να λιώνουν σε κάτι πιο ασήμαντο κι από όνειρο. Και για μια ακόμη φορά ένιωσε τη ζάλη του φοβερού ιλίγγου καθώς έσκυβε πάνω από το στροβιλιζόμενο και ανάστατο χάος του χρόνου στην κοσμική κρυστάλλινη σφαίρα.

Πανικοβλήθηκε και, παρά την αρχική του απόφαση, θα έκανε πάλι πίσω. Αλλά είχε κοιτάξει και σκύψει τόσο που ήταν πια αργά. Ένιωσε μια αίσθηση αβυσσαλέας πτώσης στο χάος, ένα ρούφηγμα σαν από αδυσώπητους ανέμους, από γιγάντιες δίνες που τον τραβούσαν βαθιά μέσα από φευγαλέα αβέβαια ορά-

ματα του δικού του παρελθόντος, προς χρόνια και διαστάσεις πριν από τη γέννησή του. Αισθάνθηκε να ζει το μαρτύριο της αντίστροφης διάλυσης —και μετά έπαψε να είναι πια ο Ζον Μεζζαμαλέχ, ο σοφός και πολυμαθής οραματιστής του κρυστάλλου, αλλά ένα αναπόσπαστο μέρος του αλλόκοτου, ορμητικού ποταμού που κυλούσε αντίστροφα προς την Πηγή.

Αισθάνθηκε να ζει αμέτρητες ζωές, να πεθαίνει μυριάδες θανάτους, ξεχνώντας στην κάθε φορά τους θανάτους και τις ζωές που είχαν προηγηθεί.

Αγωνιζόταν σαν πολεμιστής σε θρυλικές μάχες· ήταν ένα παιδί που έπαιζε στα ερείπια κάποια πανάρχαιης πόλης της Μου Θουλάν·ήταν ο ηγεμόνας που είχε βασιλέψει όταν η πόλη βρισκόταν στον κολοφώνα της δόξας της και έγινε ο προφήτης που είχε προβλέψει τόσο το χτίσιμο όσο και το χαμό της. Σαν γυναίκα έκλαιγε για χαμένους νεκρούς σε νεκροπόλεις που κείτονταν προ πολλού σ' ερείπια· σαν αρχαϊκός μάγος μουρμούριζε τα πρωτόγονα ξόρκια μιας παλιότερης μαγείας· σαν ιερέας κάποιου προανθρώπινου θεού σήκωνε το μαχαίρι της θυσίας μέσα σε σπηλαιοναούς με κολώνες από βασάλτη.

Από τη μια ζωή στην άλλη, από τον ένα αιώνα στον άλλο, διέτρεξε αντίστροφα τους μακρούς και αβέβαιους κύκλους του χρόνου μέσα από τους οποίους η Υπερβορεία είχε εξελιχτεί από τον πρωτογονισμό ως τον υψηλό πολιτισμό.

Σε κάποια προγενέστερη εποχή παγετώνων έγινε βάρβαρος σε μια φυλή από τρωγλοδύτες, που έτρεχαν να ξεφύγουν από την αργή προέλαση των απειλητικών πάγων, προς χώρες φωτισμένες από τις κοκκινωπές λάμψεις αιώνια ενεργών ηφαιστείων. Κατόπιν, ύστερα από ανυπολόγιστα χρόνια, έπαψε να είναι καν άνθρωπος και έγινε ένα ανθρωπόμορφο ζώο, που πε-

ριπλανιόταν σε δάση από γιγάντιες φτέρες και καλαμίτες ή έφτιαχνε άτεχνες φωλιές σε κλαδιά πελώριων κυκάδων.

Και μέσα σ' όλους αυτούς τους γεωλογικούς αιώνες αντίστροφων αισθήσεων, ζωώδους λαγνείας και πείνας, τρόμου και τρέλας, υπήρχε πάντα κάποιος — ή κάτι— που πήγαινε διαρκώς πίσω στο χρόνο. Ο θάνατος γινόταν γέννηση και η γέννηση θάνατος. Σ' ένα αργό όραμα αντίστροφης αλλαγής, η γη φαινόταν να λιώνει, να χάνει τους λόφους και τα βουνά των μεταγενέστερων περιόδων της. Και ο ήλιος έλαμπε ολοένα και πιο πελώριος, ολοένα και πιο καυτός πάνω από τους αχνιστούς βάλτους που έβριθαν από κατώτερη ζωή και σιχαμερή βλάστηση.

Και το πλάσμα που κάποτε ήταν ο Πωλ Τρεγκάρντις, που κάποτε ήταν ο Ζον Μεζζαμαλέχ, αποτελούσε μέρος όλης αυτής της τερατώδους ανέλιξης. Πετούσε με τις μεμβρανώδεις φτερούγες ενός πτεροδάκτυλου, κολυμπούσε σε χλιαρές θάλασσες με το γιγάντιο, φιδοειδές κορμί ενός ιχθυόσαυρου και βρυχιόταν απαίσια με το θωρακισμένο λαιμό κάποιου ξεχασμένου σαυροειδούς προς το πελώριο φεγγάρι που έφεγγε πίσω από της καταχνιές της λιάσιου υποπεριόδου.

Τελικά, ύστερα από γεωλογικούς αιώνες αμνημόνευτης ζωώδους κατάστασης, έγινε ένας από τους εξαφανισμένους ερπετανθρώπους που έχτιζαν πόλεις από μαύρο γνεύσιο και πολεμούσαν τους φαρμακερούς τους πολέμους στην πρώτη ήπειρο του πλανήτη. Περπατούσε με φιδίσια κίνηση στους προανθρώπινους δρόμους και σε παράξενες, λοξές κρύπτες· μελετούσε τ' αρχαϊκά αστέρια από ψηλούς πύργους σαν ζιγκουράτ και προσκυνούσε με συριχτές ψαλμωδίες μεγάλα φιδόμορφα είδωλα.

Και τράβηξε ακόμη πιο πίσω, μέσα από χρόνια και

αιώνες ερπετικών εποχών. Και τώρα ήταν ένα πλάσμα που σερνόταν στη λάσπη, μην έχοντας ακόμη μάθει να στοχάζεται, να ονειρεύεται και να δημιουργεί. Και έφτασε κάποτε μια εποχή όταν δεν υπήρχε καν ήπειρος αλλά μονάχα ένας απέραντος, χαώδης βάλτος, μια θάλασσα από βούρκο δίχως όρια ή ορίζοντα, που ανάβραζε με τα τυφλά στροβιλίσμα άμορφων υδρατμών.

Εκεί, στις γκρίζες αρχές της Γης, ανάμεσα στους βούρκους και τους αχνούς, αναπαυόταν η άμορφη μάζα του Ούμπο-Σάθλα. Ακέφαλος, δίχως όργανα ή μέλη, ενώ από τις γλοιώδεις του πλευρές ξεκολλούσαν σαν αργό, ασταμάτητο φυλλοβόλημα, οι αμοιβαδοειδείς μορφές που ήταν και τ' αρχέτυπα της γήινης ζωής. Ήταν φρικαλέος, αν υπήρχε τίποτα για να συλλάβει τη φρίκη του και σιχαμερός, αν υπήρχε κάτι για να νιώσει την αηδία. Ολόγυρά του, ξαπλωτές ή λοξές στο βούρκο, υπήρχαν σκόρπιες οι τεράστιες πλάκες από την αστρική πέτρα που είχαν χαραγμένη πάνω τους την ασύλληπτη σοφία των προκοσμικών θεών.

Και εκεί, στο σκοπό και το τέρμα μιας ξεχασμένης αναζήτησης, κατέληξε το πλάσμα που ήταν κάποτε —ή που θα γινόταν στο μέλλον— ο Πωλ Τρεγκάρντις και ο Ζον Μεζζαμαλέχ. Ήταν πια μια σχεδόν άμορφη σαλαμάνδρα της αρχέγονης Γης, που σερνόταν δυσκίνητη και άλογη πάνω στις πεσμένες πινακίδες των θεών, πολεμώντας και αναζητώντας λιμασμένη την τροφή της μαζί με τους άλλους γόνους του Ούμπο-Σάθλα.

Εκτός από εκείνη τη σύντομη παράγραφο στο *Βιβλίο του Έιμπον*, πουθενά δεν αναφέρεται τίποτα για τον Ζον Μεζζαμαλέχ και την εξαφάνισή του. Όσο για τον Πωλ Τρεγκάρντις, που επίσης εξαφανίστηκε, δη-

μοσιεύτηκε μια σχετική λακωνική είδηση σε μερικές λονδρέζικες εφημερίδες. Κανένας δε φαίνεται να ήξερε τίποτα γι' αυτόν· χάθηκε σαν να μην είχε υπάρξει ποτέ. Και φαίνεται ότι το κρύσταλλο χάθηκε κι αυτό μαζί του.

Ή, τουλάχιστον, κανένας δεν το βρήκε ως τώρα.

ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ
ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΥ

**ΜΗΝ ΑΠΕΛΠΙΖΕΣΤΕ!
ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ
ΠΟΥ ΟΛΟΙ ΠΕΡΙΜΕΝΑΤΕ!**

(Αν δεν είναι αυτό, ίσως να είναι το επόμενο ή το μεθεπόμενο... Πάντως μην απελπίζεστε!)

Ο Χ. Φ. ΛΑΒΚΡΑΦΤ μας αφήνει την
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΠΗΜΠΟΝΤΥ.
(Ποιός τη θέλει;)

Ο ΦΡΑΝΚ ΜΠΕΛΚΝΑΠ ΛΟΝΓΚ
μας παρακαλεί να ταΐσουμε τα
ΣΚΥΛΙΑ ΤΟΥ ΤΙΝΤΑΛΟΣ.
(Ο ίδιος λείπει σε διακοπές)

Ο ΚΛΑΡΚ ΑΣΤΟΝ ΣΜΙΘ μας συστήνει στον
ΟΥΜΠΟ-ΣΑΘΛΑ.
(Δεν χαιρόμαστε καθόλου)

Ο ΧΕΝΡΥ Σ. ΟΥΑΪΤΧΕΝΤ
μας στέλνει ένα φιλί
με τα ΧΕΙΛΗ του.
(Να το πάρει πίσω)

Ο Φ. ΜΑΡΙΟΝ ΚΡΩΦΟΡΝΤ έχει αϋπνίες μ' ένα
ΚΡΑΝΙΟ ΠΟΥ ΟΥΡΛΙΑΖΕΙ.
(Δικό του πρόβλημα)

Η ΠΑΜΕΛΑ ΣΑΡΤΖΕΝΤ έχει μπελάδες με το
ΠΑΛΙΟ ΣΚΟΤΑΔΙ.
(Ας πάρει καινούριο)

Ο ΟΛΙΒΕΡ ΛΑ ΦΑΡΤΖ μας συνιστά
για διακοπές τη ΣΤΟΙΧΕΙΩΜΕΝΗ ΓΗ.
(Να πάει ο εκδότης)

Ο ΑΝΤΟΜΠΗ ΤΖΕΗΜΣ μας καθοδηγεί στο
ΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΜΙΚΤΛΑΝΤΕΚΟΥΤΛΙ.
(Εκεί να πάει ο μεταφραστής,
λέει ο εκδότης)

Δρχ. 400